

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes száma helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi Nemzetkötő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 706.

A jövő.

Budapest, február 29.

A függetlenségi párt intéző-bizottságának mai üléséről a beigért és várt nagy viharok elmaradtak — és ez jó jel. Jele annak, hogy a tisztulás folyamata megkezdődött s az eszmekaoszból, ami még tegnap és tegnapelőtt zavaros kavardással forrongott, nemsokára külön-külön csapódik le a piszkos seprű és a tiszta spiritusz. A piszkos seprű sorsa az, hogy kiöntessék. A tiszta spirituszé az, hogy jó czélokat szolgáljon. Amint a kettő különválik, a gyermek is tud választani közöttük. A baj csak addig tart, amíg összekeverve gomolyog mind a kettő, a jó rossznak látszik, a rossz pedig a jószág álarczával téveszti még a jóhiszemű emberek ítéletét.

Remélni lehet immár, hogy ez a baj nem tart sokáig és a függetlenségi párt rövid idő múlva ismét egységesen ítéli meg azt, hogy mi a jó és mi a rossz és elcsittul az az áramlat, amelyik a koalíció egységét akarja megbolygatni s ezzel önkéntelenül is veszélyeztette a koalíció erejét. A függetlenségi párt előreláthatólag nem szerzi meg ellenségeinek azt az örömet, hogy önmagát szétörölje.

Tessék elképzelni, hogy valakinek az agyrendszerét különös lelkiállapot keríti hatalmába és egyszerre elveszti tájékozódó képességét a térben. Nem tudja megkülönböztetni, mi van fenn, mi van

alant, mi van közel, mi van messze. Az ilyen ember egész jóhiszeműen azt hinné, hogy csak egy lépést kell előre tennie, hogy kezével elérje a holdat és nem látná meg orra előtt a falat, amibe alig, hogy előrelép, betöri a homlokát. Ilyen fajta tévedés kerítette hatalmába a függetlenségi párt egy részét is, azokat az embereket, akik a legutolsó napok izgalmait okozták. Ezek az emberek látták a függetlenségi párt távoli céljait, messze eső kötelességeit, de nem látták meg a közeliakat. Elfelejtették, hogy ezuttal egy pártközi megállapodás talaján állanak s hogy amint erről a talajról lelépnek, a legbizonytalanabb ingoványos földre jutnak.

A tisztulás folyamata azzal kezdődött, hogy immár a függetlenségi pártnak ez a része is kezd disztingválni a lehetőségek és a lehetetlenségek között s kezdi belátni annak az álláspontnak a helyességét, amit mi az izgalmak folyama alatt folytonosan hangoztattunk. A függetlenségi párt addig, amíg a koalíció fönnáll és ameddig az összes magára vállalt feladatokat még nem oldotta, nem követheti a maga külön utjait és nem vállalhatja magára azt a felelősséget, hogy a mai pártállások megbontásával az ország békességét veszélyeztesse.

Kétségtelen, hogy akkor, amidőn — a jövő hét csütörtökén — a függetlenségi párt jövőjéről s közeli programjáról lesz szó, ismét ez a szempont

fogja befolyásolni az egyes állásfoglalásokat.

Azt, hogy a függetlenségi párt ezt a fontos problémát fontolóra akarja venni, csak helyeselni lehet. A függetlenségi párt élni akar s azt, akiből nem halt ki az életkedv, érdekli a jövő. A koalíció nem végleges alakulás, eljön az idő, amikor újra elválik és mérkőzésre szembe kerül egymással a negyvenyolc és a hatvanhét. Erre az alkalomra készülni kell. Meg kell fontolni először azt, hogy már a koalíciós politika keretein belül is mennyire lehet előkészíteni a negyvenyolc-as elvek érvényesülésének az útját. Addig, amíg a függetlenségi párt más pártokkal együttesen gyakorolja a kormányhatalmat, ennél többet nem lehet tenni. Ezt azonban meg kell csinálni, mert az elmulasztása öngyilkossággal egyenlő kötelességmulasztás volna. Megfontolandó azután, hogy a koalíciós politika megszűnte után milyen gyakorlati szempontok irányítsák a függetlenségi párt jövőjét. Az érvényesíthetőség valószínűsége szerint milyen sorrendben kövessék a különböző követelések egymást.

Gyönyörű feladat ez a tervezgetés, mert ebből bontakozik ki a jövő álma, a negyvenyolc-as eszmék diadala: egy önálló, független, állami jogait szuverén módon gyakorló magyar királyság képe. Nem csoda, hogyha ettől az álomtól megbokrosodik a fantázia s az akarást is tulgyors tempóra ingerli a szárnyat kapott képzelet. Nem szabad

Az örök hála.

Irta: Sas Ede.

(Utánnovomás illus.)

Ügyszólag vagyok és ebben a minőségemben gyakran szenvedek végrehajtást. Tudniillik boldog jó szívem van s akkor is én szenvedek, a mikor nekem kell ekzekválnom másokat. Ez pedig a gyakorlatban elég sokszor előfordul. Csak akkor mulatság részemre a végrehajtás, amikor valami nyakas, megátalkodott fickót kell ekzekválnom, aki tudna fizetni, de nem akar. Nos, ilyen mulatságban volt részem a minap is. Egy vén zsugorit ekzekváltam egy vidéki városban. S mondhatom, hogy estére a jól elvégzett munka nyugodt, édes öntudatával hajtottam álomra a fejemet a szálló szobájában.

Azonban jaj nekem! A vén zsugori átka utólért. A szálló földszintjén vendéglő volt, a honnan gyönyörűen felhallatszott amint a cigány a rózsabimbóról és a méhről szóló többé nem ismeretlen nótát játszotta. Nekem a rózsabimbóból csak a tövise, a méhből csak a fülkancsa jutott, mert nem tudtam a szememet lehunyni. Hát még mikor az üvegeket kezdték a tükörbe hajigálni! Ezt a pokoli csörömpölést hallgatni: ez volt még csak az élvezet!

Kétségbeesve csengettem be a szobapinczért:

— Kik mulatnak odalemm?
— Az aljegyző ur meg egy pár barátja.
— Hát mondja meg az aljegyző urnak, hogy csendesebben mulassanak, mert itt egy nagy beteg haldoklik.

A pinczér elment. Kis idő múlva visszajött:

— Az aljegyző ur tisztelteti a nagyságos urat, hogy ha haldokolni tetszik: tessék lemenni közéljük mulatni, mert ott még a halálos beteg is meggyógyul!

Mint hogy nem voltam haldokló, nem tettem eleget az aljegyző ur bérletságos meghívásának. A pinczér aztán elmondta, hogy az aljegyző ur nagyon el van keseredve, azért mulat olyan bomlottul. Öszintén sajnáltam az aljegyző urat, mert hiszen világos, hogy ha nem lenne ugy elkeseredve, akkor én nyugodtan alhatnám. De így bizony csak reggel felé nyomott el az álom, amikor már úgy ki voltam fáradva, hogy elaludtam volna, ha taraczkot süttögetnek is a fülem mellett.

A nap már magasán járt az égen, amikor felébredtem. Ijedten ugrottam ki az ágyból. Terítettél! Siessünk, mert különben lekésem a vonatról. Magamra kapom a ruháimat és csengetek a számláért. A pinczér jó és kopog.

— Lehet!

— Dehogy lehet, felelt a pinczér. Hiszen be van csukva az ajtó.

Szemügyre vettük az ajtót, hát biz az úgy be volt csukva, hogy még a kulcsa is bele volt törve a zárba.

— Hát ezt ki cselekedte?

— Bizonyosan az aljegyző ur, aki mint aféle legényember: itt lakik a szállóban. Éppen uraságod mellett van a szobája. Alighanem el tévesztette éjjel az ajtaját és ide akart bejönni. S a zárba beletört a kulcsa.

— Az ördög vigye az aljegyző urat! Hát

már most egy-kettő! hívjanak lakatost, mert lekésem a vonatról.

A lakatos nagy sokára megjelent s én az alatt az idő alatt úgy járkáltam a szobámban, mint Hirkánia bezárt fenevadja. A lakatos annyit ideig bajlódott a zárral, hogy az alatt Papakosta kinyitott volna tizenkét Wertheim-szekrényt. Végre föl pattant a zár s én künn termettem a folyosón.

A lakatos markát tartotta a pénzért.

— Hogy is ne! — kiáltottam fel — majd én fizetek! Kérje a pénzt attól az urtól, aki a kulcsot a zárba beletörte.

Ebben a perczen kinyitott a szomszéd szoba ajtaja s egy fiatal ember jelent meg a küszöbön. Gyűrött ábrázatából ítélve, nem lehetett más, mint az aljegyző ur.

— Micsoda, még hogy én fizessek? — pattant föl, mikor a lakatos hozzá fordult. — Nem vagyok hunczut! Mi közöm nekem más emberek ajtajához?

De már ez kihozott a sodromból.

— Hallja maga szarvorrú! riadtam rá. Maga hajnalig huzatja a fülembe a rózsabimbót, a méhhez súlyosbitva, beletöri az ajtóba a kulcsot s még azt akarja, hogy én fizessek? Ez már igazán szemtelenség!

Azzal elrohantam s vágattam a vasúthoz. Persze, hogy lekéstem a gyorsvonatról. No de megvigasztaltam magamat: hiszen nemsokára indul a személyvonat. Elmegyek azzal. Igen ám, de amikor éppen föl akartam szállni a vonatra, elem áll két ünnepies arcú férfiú s megfogták a kabátom szárnyát:

azonban elfelejteni, hogy bizonyos kerek már adva vannak, darab időig csakis előre lerakott sinpárokra futhat le minden koalícióba lépett párt sorsa. Majd ha a sinpár végihez érünk, a függetlenségi párt előtt ismét korlátok nélkül nyílik meg a mező. Ám a lerakott sineket végig is kell futni, mert a koalíció kisiklása maga alá temethetné a függetlenségi párt oly igen féltett jövőjét is.

A függetlenségi párt és a kormány.

Az Intézőbizottság ülése. —

Budapest, február 29.

A függetlenségi párt intézőbizottsága ma délután tartotta meg azt a nevezetes ülést, amelyet azért hívtak össze, hogy ott tisztázzák a legutóbbi zavarokat. Három pontja volt a napirendnek: a dési választás kapcsán fölmerült panaszok, a házszabályrevízió dolga és végül egy olyan tiz évre kiterjedő munkaprogram megállapítása, amely biztosítaná a függetlenségi eszmék jövőjét. Négy teljes órán át tanácskozott a bizottság, azonban csak a két első ponttal végzett, a munkaprogram ügye a következő ülésre maradt, amelyet csütörtökön délután tartanak meg.

A tanácskozást Kossuth Ferencz elnök nyitotta meg és miután megbízták Hoitsy Pált a márczius huszadiki Kossuth-lakomán az emlékezés megőrzésével, áttértek a házszabályrevízió kérdésének tárgyalására.

Kossuth Ferencz elnök utalt arra, hogy bár a párt egyszer már elfogadta azt az indítványt, amely most a képviselőházban tárgyalás alatt van, újabban bizonyos áramlat észlelhető, amely ennek egyes részletei megváltoztatására irányul. A kormány állását rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy az öt támogató többség megváltoztatja azt az állásfoglalását, amelyet a kormány is helyeselt, de azért belemegy az esetleges kívánások tárgyalásába. Előre is kijelenti azonban, hogy olyan módosításokat, amelyek a lényegét érintik, a kormány nem fogadhat el.

Gaál Gaszton szolt elsőnek ehhez a kérdés-

— Megálljon az ur. Lovagias elégtételadás alól nem illik elszökni.

— Hát ki kér tőlem lovagias elégtételt?

— Az aljegyző ur, a szarvorrúért!

Mit volt mit tennem? Le kellett szállanom a vonatról s visszatértem a városba. Hogy a menydörgős menykő látogassa meg az aljegyző urat, de meggyült vele a bajom! Fölkerestem két ismerősömet s rájuk bízom az ügy elintézését.

Déltájit visszatértek a segédeim.

— No, mi újság? Kard, pisztoly?

— Se kard, se pisztoly — felelte az egyik szenvedélyes párbajsegéd szomorúan. — Megtudtuk, hogy te nem verekedhetsz meg az aljegyző ural.

— Mért?

— Mert a legnagyobb mértékben párbajképtelen ember. Egy izben ugyanis felszólították a „Nyilt tér”-ben, hogy tekintse magát úgy, mintha pofon ütötték volna.

— S az aljegyző ur?

— Ugyancsak a „Nyilt tér”-ben kijelentette, hogy ő nem hajlandó magát úgy tekinteni, mintha pofon ütötték volna.

— De hiszen akkor az aljegyző ur okos ember.

— Okos, hanem azért párbajképtelen.

Ebben aztán a segédemnek volt igaza. Hány okos ember van a világon, aki párbajképtelen. Az ügy tehát el volt intézve. Segédeim fölveték a jegyzőkönyvet, hogy az aljegyző urnak nem tartozom elégtételt adni. Este még nyugodtabban fekiüdtem le, mint az előző nap. Most a méh se háborgatott. Más bogárkák ugyan je-

hez, kijelentve, hogy ő ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, amelyet már az első pártközi konferencián és a pártértekezleten is elfoglalt. Csak olyan végleges revíziót fogadhat el, amelyben a sürgősség alól a katonai kérdések és a közös ügyek ki vannak véve.

Kmety Károly mindenben hozzájárul ezekhez a fejtegetésekhez, amelyekhez ő is kezdettől fogva ragaszkodott. Bejelenti, hogy a Nagy Emil-féle indítvány részletes tárgyalása alkalmával ilyen értelemben módosítást is fog benyújtani a képviselőházhoz, amelyet most fölolvass. Módosítása a következő:

Intézkedés a végleges revízió iránt, a Nagy Emil-féle javaslat két utolsó pontja helyett:

Ha a választójogi törvényjavaslatok képviselőházi tárgyalásának befejezése után indítvány tételük az iránt, hogy ezen szakasz hatálya a jelen országgyűlés időtartamán túl is és pedig akár bizonyos időre (meghosszabbítás), akár véglegesen fenntartassék:

ezen indítványfeletti tanácskozásokról szintén a jelen szakasz (sürgősségi) nyer alkalmazást.

Más, vagyis a jelen szakasz határozományaitól eltérő (azoknál tovább menő) házszabálymódosítás tárgyalása a jelen országgyűlésen is e szakasz (sürgősség) alkalmazása nélkül történik. Ugyanez áll az esetleges későbbi (jelen országgyűlés után történő) házszabálymódosításokra nézve.

Gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferencz elleneztek ezt a módosítást, de kijelentették, hogy a házszabályrevízió nem lehet pártkérdés, tehát Kmety benyújthatja javaslatát a képviselőházban.

Mérey Lajos olvasta föl ezután a maga ismeretes indítványát. Kijelentette, hogy a legjobb meggyőződése szerint készítette ezt a tervezetet, azonban, ha nem fogadják el, ő nem csinál belőle casust. Hármincz éves politikai multja alatt, mint elvhu függetlenségi, nagyon sokszor volt része már leszavazásban, ezt a leszavazást is elbírja.

Hosszabb vita támadt ezután, amelyben a bizottságnak csaknem valamennyi tagja részt vett. Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert hozzájárulása után a bizottság a Mérey-féle indítványnak két pontját, az elsőt és az utolsót, elfogadta. Az első pont, amely a sürgősség

lentkeztek, de egy álmatlan éjszaka és egy izgalmas nap után azokat fel sem vettem.

Másnap reggel korán talpon voltam. Lementem a kávéházba, hogy elutazásom előtt, reggeli közben elolvassam a helyi lapokat.

Az első, ami szemembe ötlött, a „Nyilt tér” volt, amely én rólam szolt s amiben el voltam mondvá mindennek, csak becsületes embernek nem. Aláírva: Timsó Akos.

Az én végzetes aljegyzőm.

— Megölöm a nyomorultat! — ordítottam fel oly hangon, hogy a kávéházban jelenlevő állatsereglet-tulajdonos azonnal szerződetteln akart orozslánnak.

Vágtattam a segédeimért.

— Hívjátok ki azt a gaz ficzkót, pisztolyra, kardra, ágyura! Mit bánom én, akármire! Ha százszor párbajképtelen is, keresztül megyek a lelkén!

— Helyes! — mondá a szenvedélyes párbajsegéd, ragyogó szemmel.

Pár óra mulva visszatértek a párbajsegédeim.

— Minden rendben van — mondották. — A párbaj holnap reggel meglesz. Kardra, bandázs nélkül, szuras nincs kizárva.

Az angyalát! Ezek ugyan szigorú föltételek! Kezdtém nyugtalanodni. Még gulyáshussá aprít az az aljegyző, a mennyire el van keseredve. Azt hallottam, hogy valami szerelmi bánata van. Az ilyen emberek szörnyen veszedelmek.

Izgatottan száguldoztam a szobámban föl s alá, amikor kopogtak.

— Szabad!

elrendeléséről szolt, kiküszöböli a Nagy Emil-féle indítványból az elnöknek azt a jogát, hogy a szótvető képviselő kérését visszautasíthatja. Az utolsó pont pedig azt mondja, hogy a végleges házszabályok fölötti tanácskozásokról ennek a 249/a §-nak rendelkezései csakis 150 képviselőnek erre vonatkozó külön írásbeli kérelmére alkalmazható és efelett a Ház minden vita nélkül egyszerű szavazással dönt.

A bizottság ezután áttért a belügyi, illetőleg a közigazgatási ügyek tárgyalására, amelyekre az általánosságban tartott panaszok vonatkoztak.

Bevezetésül Kossuth Ferencz nyomatkosan utalt arra, hogy ne általánosságban, panaszkodjanak, hanem konkrét tényekkel álljanak elő. Meg van győződve arról, hogy gróf Andrassy Gyula belügyminiszter minden sérelmet orvosolni fog. A deési választásra vonatkozólag annak lefolyásáról részletes jelentés készült, amelyet a bizottság elé terjeszt.

A bizottság az elnökséget bizza meg, hogy a jelentést a belügyminiszternek átadja.

Kmety Károly szolt ezután hosszasan a belügyi kérdésekről és utalt arra, hogy a függetlenségi párt nem vesz kellő erővel részt a belügyi kormányzatban. Szükségesnek tartja, hogy a belügyminisztériumban a második államtitkárságot függetlenségi politikus töltsse be és kívánja, hogy a függetlenségi párt számerejének arányában legyen képviselve a főispáni karban. Ezek nélkül a függetlenségi politika érvényesülését lehetetlennek tartja.

Ezekkel a fejtegetésekkel szemben gróf Apponyi Albert szállt szembe. A főispánok tömeges kicserélése teljes lehetetlenség. Utal gróf Andrassy Gyula puritán jellemére és hazafiságára, amelyek garanciát nyújtanak arra, hogy a belügyi kérdésekben a függetlenségi párt törekvéseit nem fogja megnehezíteni.

Az az élénk helyeslés, amelylyel gróf Apponyi felszólalását fogadták, bizonyosságot tett amellet, hogy a függetlenségi párt tulnyomó része teljes bizalommal van gróf Andrassy Gyula kiváló egyénisége iránt.

Több kisebb fölszólalás után a vitát elhalasztották.

Az ülés berekesztése előtt még Thaly Kálmán tette szová, hogy a függetlenségi delegá-

Képzeliék, ki lépett be? Az aljegyző.

Meghatott arcczal nézett rám s felém nyujtotta mind a két kezét:

— Uram! — mondotta s könyek csillogtak a szemében. — Ön az én legnagyobb jótévőm. A boldogságom megalapítója. Engedje, hogy ezért önnek forró hálát rebegie.

Meg voltam lepelve.

— Miért volnék én az ön legnagyobb jótévője?

— Mindjárt megmagyarázom. Én halálosan szerelmes vagyok egy angyalba. Az angyalnak az édes apja azonban egy büszke gentri, kazinótág, állandó becsületbíró, aki nem akarta a leányát hozzám adni, mert párbajképtelen vagyok. De most ön megverekszik velem és ezzel lovaggá üt ujra. A büszke gentri hozzám adja a leányát. És a kicsikének is hogy fog imponálni egy véres párbaj?

— Véres párbaj? Hm... És kinek a vére fog folyni ebben a párbajban?

— Természetesen az enyém. Hát csak nem képzeli, hogy a legnagyobb jótévőmnek levágjam az orrát vagy a fülét?

Nem, azt igazán nem képzeltem. Barátságosan bucsut vettem leendő ellenfelemtől s most már igazán nyugodtan döltem párnáimra. Nem, ebben a párbajban valóban nem fenyeget semmiféle veszedelem. S elhatároztam, hogy én se vágom meg nagyon az ellenfeletem. Éppen hogy megkarczok a homlokát.

Megvirradt.

Kikocsiztunk a párbaj színhelyére.

Övig levetkőztünk. Az aljegyző ur herculesi izmokat hozott napvilágra. De én azért

tusó
teler
Ok
véd
adta
delu
kede
tott,
jelen
nyit
Gü
I
hogy
halot
tal K
a ke
besz
biza
A
gyár
párt
zett
része
párt
a pár
kal, n
van a
Andr
relme
alapiá
adni a
szem
ségi p
többs
A
a de
tés. K
vánja
adni, y
zal. R
bizza
K
pártba
szabál
elfoga
gyon
számít
egysze
sok ala
tekinte
dése n
véli a
beszél
dokolta
Kn
persze
man fo
gyok E
—
Lát
pillantá
követke
—
Nel
rölgette
fületem
terembe
Az
Az
gazembe
vai szer
kor mit
hálával.
Sze
—
—
férfi. E
imponál
párbajba
hogy mé
meg az
Belá
ur azutá
kére. K
kodalmá
hiányozn
kinok ör
pen róttá
kor érez
orvosok

tusok Bécsben — szerinte — nagyon is gerinczeleneknek mutatkoztak, ami ellen Hoitsy Pál, Okolicsányi László és Bakonyi Samu védekeztek.

Az ülésről a következő hivatalos jelentést adták ki:

A függetlenségi párt intézőbizottsága ma délután négy órakor Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elnöklésével ülést tartott, amelyen a bizottság tagjai teljes számmal jelentek meg. Az ülésen résztvett gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi és Günther Antal igazságügyminiszter is.

Napirend előtt elnök kérdést intéz az iránt, hogy az évenként megtartani szokott Kossuth halotti tor alkalmából márczius 20-án a párt által Kossuth Ferencznek adományozott serleggel a kezében ki fogja Kossuth Lajosról az emlékbeszédet mondani. A párt ezzel Hoitsy Pált bízta meg.

Áttérve a tanácskozás tulajdonképpeni tárgyára, Kossuth elnök ismerteti a függetlenségi párt helyzetét a koalícióban. Sok panasz érkezett — ugymond — az elnökséghez a párttagok részéről a kormány közegeinek a függetlenségi párt tagjaival szemben való eljárásáról. Felkéri a párt tagjait, hogy ne csak általános panszokkal, hanem konkrét tényekkel álljanak elő. Megvan arról győződve, hogy ez esetben gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ezeket a sérelmeket orvosolni fogja és ha konkrét tények alapján annak szüksége fennforog, meg fogja adni a belügyi közegeknek a kellő utasításokat, szem előtt tartva azt a tény, hogy a függetlenségi párt képezi jelenleg a kormányt támogató többséget.

Az értekezlet másik tárgya — ugymond — a dési választás lefolyásáról beterjesztett jelentés. Kérde a bizottságot, hogy bizottságilag kívánja-e ezt a jelentést a belügyminiszternek átadni, vagy pedig az elnökséget bizza-e meg azaz. Rövid vita után a bizottság az elnökséget bizza meg a jelentés átadásával.

Kossuth elnök ezután rátér arra, hogy a pártban különböző áramlatok észlelhetők a házszabálymódosításnak a párt nagy zöme által már elfogadott egy néhány részlete ellen. Bár nagyon nehéz a kormány állása akkor, ha nem számíthat feltétlenül arra, hogy amit a párt már egyszer elfogadott, azt a parlamenti tárgyalások alatt nem kívánja majd módosítani, mégis tekintettel arra, hogy a házszabályrevízió kérdése nem képezhet pártkérdést, tanácsosnak véli azt, hogy a felmerült aggodalmak megbeszéltesenek és megvizsgáltassék, vajon indokoltak-e.

Kmety Károly fentartja álláspontját arra vo-

persze nem vesztetem el a hidegvéremet. Vidáman fogtam a kezembe a kardot. Én be vagyok biztosítva!

— Rajta!

Láttam, hogy az aljegyző ur most is hálás pillantást vet reám. Azután rám rohant. S a következő pillanatban előtötte pofámát a vér.

— Állj! — ordítottak a segédek.

Nekem állottak szivacsos. Két doktor törölgette rólam a vért. A négy segéd meg a fél fületem kereste, mely nem tudni, hová repült a teremben?

Az aljegyző ur sértetlen maradt . . .

Az ördögbe is, gondoltam magamban, ez a gazember levágta a fületem, amikor saját szavai szerint örök hálával tartozik nekem. Hát akkor mit csinált volna velem, ha nem tartozik hálával.

Szepegve fordultam hozzá:

— Hallja barátom, maga engem becsapott.

— Nem tehettem másképp, mondta a derék férfi. Eleinte azt gondoltam, hogy a kicsikének imponálni fogok, ha kiállok egy szál kardra s a párbajban megvágom. De aztán eszembe jutott, hogy még jobban imponálok neki, ha én vágom meg az ellenfelemet!

Belátom, hogy ebben igaza van. Az aljegyző ur azután elrohant, hogy imádottja kezét megkérje. Kikötötte azonban, hogy ott leszek a lakodalmán. Vigasztalhatatlan volna, ugymond, ha hiányoznék onnan az ő legnagyobb jótevője, a kínok örök hálával tartozik. No, hogy miképpen róttam le az örök háláját, azt különösen akkor éreztem, amikor a fületem varrták — az orvosok . . .

natkozólag, hogy a katonai kérdések a végleges házszabályokból kikapcsoltsanak. Hivatkozik arra, hogy ezt a pártértekezleten is bejelentette. Kérde, hogy a házszabályrevízió megszavazása pártkérdéssé tétetik-e.

Gróf Apponyi Albert kijelenti, hogy bár a kormánynak, ha kormányozni akar, számítania kell a függetlenségi párt támogatására, a házszabályok módosításának megszavazása még sem képezhet pártkérdést. Mivel azonban a házszabályok revíziója nélkül nem volna képes a kormányzás teendőit végezni, nem a házszabálymódosítás el vagy nemfogadásából, hanem ebből a lehetetlenségből kifolyólag vonná le magára nézve a konzekvenciákat.

Kossuth elnök világosan ki akarja nyilatkoztatni, hogy nem vállalná el soha a felelősséget azért, hogy a kormány az általános választói jog alapján terjeszzen a Ház elé választási törvényjavaslatot, ha előbb nem biztosíthatná az államalkotó és államfenntartó magyar nemzet számára az, hogy a magyar állam továbbra is magyar maradjon. Minthogy pedig a választási törvénynek beterjesztésére a párt elvei és a kormány programja alapján kötelezve van, ebből kifolyólag a házszabályrevízió nem direkt, hanem indirekte képezhetne kabinetkérdést.

Szentiványi Árpád előre is kinyilatkoztatja, hogy az általános választói jog alapján készült törvényjavaslatot nem fogja megszavazni; ennek szükségével tehát nem indokolhatná meg a házszabály-revizíót.

Holló Lajos azt javasolja, hogy ne tárgyalja a bizottság tovább a házszabály-revizíó kérdését, hanem a függetlenségi párt jövőjére vonatkozó kérdéseket tegye megbeszélés tárgyává.

Mérey Lajos a lapok által már ismertett javaslatát olvassa fel. Indítványai közül többhöz Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert is hozzájárulnak és azokat az intézőbizottság is elfogadja. Másokat visszautasítanak úgy Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert, mint maga az intézőbizottság.

Rátkey László rámutat arra, hogy a koalíció programjában nem foglaltatott benne a házszabály-revizíó. Bejelenti, hogy ellene fog szavazni, bár küzdelmet érez lelkében, mert bizalommal viseltetik a pártnak kormányon levő vezéréi iránt.

Tóth János a házszabályrevízió szükségét több érveléssel támogatja s éppen ezért országos és nemzeti szempontból helyteleníti azt is, hogyha a párt tagjai közül néhányan a módosítás ellen szavaznának.

Babó Mihály helyteleníti, hogy a sürgősséget kérő indítványhoz az aláírókon kívül szükséges legyen az elnök hozzájárulása is.

Bizony Ákos részletesen rámutat azokra az irányelvekre, amelyeket a házszabály-revizíónak nézete szerint szem előtt kell tartania és erre való tekintettel ajánlja a Nagy Emil-féle eredeti szöveg elfogadását, a Mérey Lajos által benyújtott és a bizottság által már elfogadott módosításokkal.

Kmety Károly kérdést intéz arra nézve, hogy a Nagy Emil-féle indítvány szövegében az ideiglenesen szigorított házszabály alól a katonai ügyek ki vannak-e véve.

Kossuth elnök erre igenlőleg válaszol és kijelenti, hogy bár helyesebbnek véli az eredeti szöveg megtartását, mégis ha valaki azt hiszi, hogy ez az eredeti szövegből tisztán ki nem világlik, nem ellenzi, hogy ebben az irányban az eredeti szöveg módosíttassék.

Bakonyi Samu szintén a Nagy Emil-féle indítvány szövege mellett foglal állást.

Áttérve a belügyi kérdésekre, Kmety Károly szól a főispánok számarányáról és a belügyi második államtitkárságról.

Gróf Apponyi Albert teljesen lehetetlennek mondja a főispánok tömeges kicserélését. Ilyenbe a belügyminiszter nem mehetne bele.

Kossuth elnök rámutat arra a tényre, hogy a főispánok kinevezésénél a belügyminiszter nem jár el teljhatalmulag, hanem az mindig a minisztertanács hozzájárulásával történik.

Sághy Gyula hosszabban beszél a közgazgatási közegek hatalmi tulkapásáról, amire nézve több megyéből hoz fel példákat.

Babó Mihály nem helyeselné, ha a bizottság felhívja az egyes képviselőket konkrét adatok gyűjtésére.

Kossuth elnök szintén helytelennek tartana

ilyen felhívást, de azt igenis óhajtja, hogy ha van panasz, azt mindig konkrét alakban nyilvánítsák.

Okolicsányi László hozzászólása után gróf Batthyány Tivadar indítványozza, hogy a függetlenségi pártra vonatkozó kérdések további megvitatását halasztsák el az intéző bizottság legközelebbi ülésére. Ehhez a bizottság hozzájárul.

Az ülés berekesztése előtt Thaly Kálmán felvilágosításokat kér azon nyilatkozatokra vonatkozólag, amelyek a delegáció ülésén a függetlenségi delegátusok ajkairól elhangzottak, nehogy a függetlenségi párt hagyományos álláspontja a legkisebb mértékben elhomályosíttassék.

Hoitsy Pál, Okolicsányi László és Bakonyi Samunak erre vonatkozó megnyugtató felvilágosításai után az ülés egynegyed kilenczkor ért véget. Az intézőbizottság legközelebbi ülését márczius hó 5-én délután négy órakor tartja.

Nagykörösről jelentik: A függetlenségi párt tegnap gyűlést tartott. A gyűlés határozatban tiltakozott a házszabály olyan módosítása ellen, mely az Ausztriával közös ügyek tárgyalására, a katonai ügyekre, az unjocz és az adó megajánlására, végül pedig az önálló jegybank tárgyalására is vonatkozzék. Hozzájárult ellenben minden olyan módosításhoz, mely a magyar nemzet utalmát és felsőbbiségét biztosítja. A gyűlésből felszólított Barabás Bélát, a város képviselőjét, hogy a határozat érdekében a Házban felszólaljon.

A „Tribuna“ azt írja, hogy Apponyi és Andrássy beszédei harcziás hangulatot keltek a nemzetiségi pártban, mely a két miniszter egyes kijelentéseit valóságos hadizenetnek tekinti. A nemzetiségi párt — a nevezett lap szerint — elhatározta az obstrukciót a házszabályrevízió ellen, melyben előfutárját látja egy oly választási reformnak, mely a nemzeti-egyekre nézve a legkedvezőtlenebb lesz. A nemzetiségi képviselők meg fogják obstruálni ezt a választási reformot is.

Maniu képviselő a képviselőház folyósóján kijelentette, hogy a nemzetiségi képviselők a kellő méltósággal és nyugodtsággal fognak felelni a miniszterek hadizenő szavaira. Mindnyájan meg fogjuk tenni kötelességünket — mondá Maniu — és minden eszközzel harcolni fogunk a házszabály-revizíó ellen.

Budapest, február 29.

A képviselőház — a delegáció ülésére való tekintettel — legközelebbi ülését csütörtökön tartja s akkor folytatja a házszabályrevízió általános vitáját.

A képviselőház szünete. A képviselőház ma ülése előtt Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula miniszterek fölkeresték Justh Gyulát, a Ház elnökét és vele a képviselőház tanácskozásának rendjéről beszélgettek. Megállapodás történt abban, hogy a Ház a delegáció záró-ülése miatt hűtőtől csütörtökig ülést nem tart.

A magyar delegáció. Jelentették, hogy a magyar delegáció tagjai, mielőtt a záróülésre Bécsbe utaznának, értekezletet tartanak a Latour-Schraffl-féle javaslat tárgyában. Barabás Béla ma e tárgyban a következő meghívót intézte a delegáció tagjaihoz:

A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság t. tagjait felkérem, hogy a birodalmi tanács országos bizottságától a katonatiszti fizetések és a legénységi zsold emelésére vonatkozólag beérkezett határozat tárgyában, Budapesten f. évi márczius hó 2-án, hétfőn délután 5 órakor az országgház delegációs termében tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek. Wien, 1908. február 28-án. Barabás Béla, az országos bizottság elnöke.

Küldöttség a honvédelmi miniszternél. Zalaegerszeg rendezett tanácsú város küldöttsége tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszternél. A küldöttség nevében dr. Korday Károly polgármester arra kérte a minisztert, hogy az új kaszárnya építéséhez az állam tíz százalékkal járuljon hozzá és hogy a lakásbér-illetmények felsőbb fokozathoz vétsenek föl. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a jóakarát megvan benne. A hozzájárulás eddig mindig hat százalék volt és Zalaegerszeg városával szemben már kivételt tettek akkor, amikor a hozzájárulást nyolcz százalékban állapították meg. Tovább azonban nem mehetnek, mert az állam pénz-

ügyi helyzete nem engedi meg. A lakásbérilletmény fölemelésére vonatkozólag kijelentette, hogy ha a házbéradó bevallását helyesen viszik keresztül és nagyobb összeg jut ki a számításból a lakásokra, akkor a pénzügyminiszter ez ellen nem tesz kifogást ő pedig a maga részéről pártolni fogja a kérelmet.

Igazolt mandátum. A képviselőház igazoló-bizottsága ma délelőtt fél tíz órakor Bernát Béla elnöklésével ülést tartott, melyen Barsay Tamás dési képviselő mandátumával foglalkozott. A bizottság a mandátumot rendben találta és a képviselőt harmincz napi föntartással igazolta.

A pénzügyi számvevőségi tisztviselők memoranduma. A pénzügyi számvevőségi tisztviselők küldöttsége holnap délelőtt fél tízenegykor nyújtja át Wekerle Sándor miniszterelnöknek azt a memorandumot, amelyet a számvevőségi tisztviselők anyagi ügyeik rendezése érdekében az e hó 23-án megtartott országos kongresszusukon elfogadtak. A küldöttséget Szelesy Aladár számtanácsos vezeti.

Uj követ. A király Sárvári és Felső-Vidéki gróf Széchenyi Dénes rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri czimmel és jelleggel felruházott I. oszt. követségi tanácsost a dán és norvég királyi udvarokhoz rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré kinevezte.

Hosszu beszéd.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 29.

Egy hosszú, igen hosszú beszéd ömlött végig a mai ülésen. Polónyi Géza mondotta el ezt a beszédet a házszabálymódosításra vonatkozó indítvány ellen. Először azt kifogásolta, hogy a kormány fölvetette a kabinet-kérdést; ő például pártolja Apponyi közoktatásügyi politikáját és most mégis szembe kell vele kerülnie. Azután a többségi elvet fejtette, de olyan módon, hogy sűrűn kiáltották felje a „rabulisztika” szót. A házszabályok mibenlétét szintén bőségesen megmagyarázta és ebbe kapcsolta bele azt a gondolatát, hogy erősebb házszabályokra nincsen szükség és még kevésbé van szükség arra, hogy ezzel a választási törvényt keresztül erőszakolják. Sem a nemzetiségek, sem a horvátok, sem a disszidensek magartatása nem okolják meg azt a szigorúságot, mely egyenesen az obstrukciót akarja lehetetlenné tenni. Az obstrukciónak sokat köszönhet a magyar nemzet; hiszen eddig még minden obstrukció a nemzet érdekében vivatott. A mostani kormány is, végső eredményében, az obstrukció gyümölcse. A függetlenségi párt kimondotta, hogy addig házszabálymódosításról szó sem lehet, míg a magyar vezényszó nincsen meg. Az obstrukciót nem lehet a tüdő szempontjából megítélni. És itt Polónyi Géza annak bizonyítékába fogott, hogy az obstrukciót még a szigorított házszabályok sem teszik lehetetlenné. Részletesen megbirálta a módosított házszabály minden rendelkezését és ezek között azt ítélte el legszigoribban, mely az elnök kezébe oly szertelen hatalmat tett le. Polónyi beszédét mindvégig élénk figyelemmel hallgatták. A miniszterek a helyeiken ültek és itt-ott közbeszólásaikkal tarkították a hosszú beszédet. Ezek a közbeszólások nem voltak pikantéria nélkül és bárkit zavarba ejtettek volna. Polónyi azonban mindig a talpára ugrott.

Kivüle a házszabályrevízióhoz még Kovács Ernő és Hoffmann Ottó szólott. Kovács Ernő a maga egészében akceptálta a revíziót, míg Hoffmann Ottó vészesnek, rettenetesnek tartotta és ezért persze nem fogadta el. Az ülés elején Bozóky Árpád okolta meg két törvényjavaslatát. Wekerle Sándor és Andrassy Gyula miniszterek válasza után elhatározta a Ház, hogy egyiket sem tüzi ki napirendre.

Polónyi hosszú beszéde későre vetette ki az interpellációkat. Nagy György három óra után interpellált az 1885. XI. t.-cz. III. fejezet mó-

dosítása tárgyában. A többi interpelláció elmaradt.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Juth Gyula.

Jegyzők: Raisz Aladár és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Mellőzött törvényjavaslatok.

Bozóky Árpád megokolja azt az indítványát, hogy a törpebirtokokat mentse föl az adásvételi illeték alól.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Azt hiszem, senki sem teheti nekem azt a szemrehányást, hogy megfelelő materiát a pénzügyi jog átalakítására nézve nem terjesztettem volna elő. Csak az eddig benyújtott és az előkészületben levő javaslatokra utalok, amelyek oly nagy materiát nyújtanak és oly alakulást fognak előidézni pénzügyi jogunkban, hogy valóban egy emberöltő tevékenységét kielégíthetik, nemcsak ezt a rövid másfél évig tartó kormányzást, (Igaz! Ugy van!) hanem a pénzügyi jog átalakulásában bizonyos sorrendet, bizonyos egymásután kell követnünk és nem szabad egyes kérdéseket különváltan, annyira specifikáltan elővennünk, hogy azok organikus összefüggés nélkül szabályoztassanak. A múlt évben is kijelentettem, hogy elvi kifogásom az ellen nincs, amit a t. képviselő ur akkori határozati javaslatában és mostani törvényjavaslatában kifejtett. De egyet vagyok bátor egy a t. képviselő urnak, mint mindenkinek, aki szakszerűen foglalkozik ily ügyekkel, figyelmébe ajánlani, azt ugyanis, hogy kiszakítottan ily kérdéseket nem lehet rendezni. (Igaz! Ugy van!)

Először is alapelveit kell megóvnunk a mi illetékszabványainknak. Nem a birtok terjedelmére, hanem az értékére kell fektetnünk az illetékmentesség határait. Ez keresztülviteli kérdés, nem annyira elvi differenzia. Másodszor pedig nem elég a cserére szorítani. Hiszen sokkal fontosabb és gyakrabban fordulnak elő birtokrendezési kérdések ott, ahol vagyoni elkülönítésekről van szó s hagyatékosztályoknál állnak elő. (Igaz! Ugy van!) Ezek a kérdések közvetlen összefüggésben vannak úgy, hogy nem lehet egy részét kiragadni, nagyobb, átfogóbb organikus intézkedésekkel akarjuk a kérdést előbb szabályozni. Figyelmébe akarom ajánlani a t. képviselőháznak, hogy a parcellázás és telepítési törvényünk is előkészüloben van és ezzel kapcsolatosan ugyanolyan birtokrendezési kérdések merülnek fel, amelyek ezzel rokontermészetűek. Mindezeket organikus egészükben kapcsolatosan oly igazságügyi intézkedésekkel kell megoldani, amelyeket a t. képviselő ur is pedzett, amelyekkel azután nem csak az illetékmentességet biztosítjuk, hanem egyuttal az átruházás könnyű fogantatását, hogy ne mondjam azt, hogy némely esetekben a hivatalból való beavatkozást is lehetővé tessék. (Igaz! Ugy van!) Én tehát arra kérem a t. képviselő urat és a t. Házat, hogy az így sikeres és alapos megoldása érdekében ne egyes kiszakított kérdésekkel méltóztassék foglalkozni, hanem méltóztassék türelemmel lenni, igekezni fogok ezeket az összefüggő kérdéseket arra hivatott miniszterteráimmal együttesen mielőbbi megoldásra vinni. (Élénk helyeslés.) Azért a törvényjavaslat mellőzését kérem. (Élénk helyeslés.)

A Ház az indítvány napirendre tüzését mellőzi. Bozóky Árpád megokolja a cigányügy rendezését sürgető indítványát.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! Tekintettel arra, hogy a kormány is foglalkozik ezen kérdéssel és hogy — úgy hiszem — igen rövid idő múlva abban a helyzetben leszek, hogy a cigánykérdést szabályozó törvényjavaslatot nyújtsak a t. Ház elé (Helyeslés), igen kérem a t. képviselőházat, ne méltóztassék Bozóky Árpád t. képviselő urnak indítványát érdemleges tárgyalásra kitüzni. Mindnyájan tudjuk, hogy ez egy sürgős, fontos dolog, hogy a cigányok ma az állami, társadalmi, vallási törvényekkel folytonos ellentétben állnak (Igaz! Ugy van!), hogy a vagyon- és életbiztonságot egyaránt veszélyeztetik (Igaz! Ugy van!), legyenek tehát meggyőződve, hogy sürgősen fogunk gondoskodni ezen baj orvoslásáról. (Helyeslés.)

A Ház mellőzi az indítvány napirendre tüzését s áttér a házszabályrevízió tárgyalásának folytatására.

A házszabály-módosítás.

Kovács Ernő: Az indítvány mellett beszél. Megokoltnak látja az elnöki hatalom bővítését. Negyvennyolczban is olyan nagy jogköre volt az elnöknek, hogy szavazás nélkül mondotta ki a határozatot. Általában ismerteti a negyvennyolczadiki házszabályt s összeveti a mostanival. A jegyzőkönyvi vitát ki kell küszöbölni. Elfogadja az indítványt.

Hoffmann Ottó: Sajnálja, hogy azok ellen a férfiak ellen kell sikra szállani, akiket tisztel és nagyra-becsül. Am változatlan meggyőződése mindennél erő-

sebb benne és ezért nem tud hozzájárulni az indítványhoz. Emlékeztet rá, hogy tavaly még a függetlenségi párt milyen egyértelműséggel utasította vissza a házszabályszigorítás gondolatát. Ma sincs, ami a többség gondolkodását megváltoztatta, egyéb ok mint a horvát obstrukció. Elmondja ennek a történetét s azt a következtetést vonja le, hogy a kormány ha nem is rendezte, elősegítette a horvát obstrukciót, hogy ezzel aztán megokolta tehesse a házszabálymódosítást. Figyelmeztet, hogy Róma szabadságát nem Juliusz Cézár, hanem fia, Oktáviánusz semmisítette meg. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a revíziót csak a választási reform törvénybeiktatása után tüzze napirendre.

Tíz perc szünet.

A Polónyi beszéde.

Polónyi Géza: Azon hosszú harcok, amelyekben résztvett, arról győzték meg, hogy a revízió a szólás-szabadságnak csak kárára lehet. A jelenlegi revízió javaslat nem Nagy Emil javaslata, hanem felsőbb akaratból élénk terjesztett kormányprogramm...

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter: Abszolute nem igaz! (Mozgás.)

Polónyi Géza: Majd ki fogom mutatni!...

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter: No, erre kíváncsi vagyok.

Polónyi Géza: Pillanatnyilag sem kételkedel Apponyi állításában. De az előbb mondott dolog be fogja bizonyítani. (Halljuk!) Andrassy a javaslat szerzőségéről nyilatkozott s kijelentette, hogy nem mint a kormány tagja, hanem mint képviselő helyesli. Csakhogy azt is kijelentette Andrassy, hogyha el nem fogadják a javaslatot, lemond. Azt várta az előbbieknél, hogy mint „képviselő” mond le. De nem, mert Andrassy mint belügyminiszter kíván az említett esetben lemondani. (Derültség.) Apponyi már semmi differenciát nem tesz, ő is miniszteri állását köti a javaslat elfogadásához.

Tehát fel van vetve a kabinetkérdés. Helyese a kabinetkérdés olyan felvetése, mint ahogy most történt, hogy a belügyminiszter beszéde közben előbb Wekerle, aztán Apponyi bólogatott, hogy helyesli ő is Andrassy részéről a kabinetkérdés felvetését? (Derültség.) Andrassy politikáját helyteleníti, de Apponyiét támogatja. Már most hogy tegyen kettejük közt különbséget általános kabinetválság esetén? A házszabálykérdés nem autonom, hanem szuverén jog a Háznak. A miniszter, aki a király tanácsadója és a király beleegyezése nélkül javaslatot nem terjeszthet elő, nem mint képviselő nyilatkozik. Tilta-kozik a maga részéről az ellen, hogy egy képviselő javaslata miatt felvessék a kabinetkérdést... (Mozgás halfelől.) A katonai vívmányokról ugy nyilatkozott a belügyminiszter, hogy lesznek, ha lesz revízió...

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter: Nem igaz! (Helyeslés.)

Polónyi Géza: Nem hajlandó akceptálni azt a felfogást a kormánynak, hogy a revíziós javaslaton változtatni nem szabad, hogy az „Noli me tangere”... Utal azután a házszabályok történetére. Soha a házszabályok revízióját kabinetkérdéssé nem tették!... (Mozgás a baloldalon.)

Rátkay László: Kabinetkérdés lehet, de nem pártkérdés!

Polónyi Géza: Foglalkozik ezután a „többség” fogalmával. Parlamenten kívüli többségre házszabályokat építeni nem szabad. A választásoknál mutakozó kisebbség akaratának érvényesítéséről is gondoskodni kell. Egy folyosói beszélgetés alkalmával Andrassy ugy nyilatkozott, hogy nem tartja lehetőnek, hogy a függetlenségi párt átvehesse a kormányt, met mit szólna hozzá a király?...

Gróf Semsey László: Meg lett czáfolva! (Helyeslés.)

Polónyi Géza: Hát el tudja képzelni Andrassy egy oly párt lehetőségét, melynek vezetői a király részéről nem akceptálhatók?!

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter: Hogyne! Polónyi Géza: Ily körülmények közt lehetséges-e, hogy lesz oly kormány, mely a katonai követeleknek érvényt szerez? A horvátok miatt nem lehet szükség a revízióra...

Éber Antal: A horvátok technikai obstrukciókat csinálhatnak! (Ellentmondások.)

Polónyi Géza: ... Hiszen a választói reform tárgyalásánál itt sem lehetnek a horvátok...

Felkáltások: Lesz majd más ügy, amelyben obstruálhatnak!

Polónyi Géza: A horvátok és általában a nemzetiségek ellen szóló is harcolni akar, intézményekben...

Lukács László: Ez a szabadságzellelem?

Polónyi Géza: ... de nem a házszabályok revíziója útján! Hisz itt voltak az iskolajavaslatok; nem látta, hogy a román ajku képviselők obstruáltak volna...

Szentiványi Árpád: Hát Vajda esete?

Polónyi Géza: Az infámia volt, de nem obstrukció!... (Zaj. Az elnök csegett.)

Egy hang: Polónyi és Eötvös nem látják az obstrukciókat!

Polónyi Géza: A revízió, mikor 20. esetleges nemzetiségit foszt meg az obstrukció fegyvertől,

megfoszt egy kétszáz főnyi magyar ellenzékét is az obstrukciótól... s azt lehetetlenné teszi minden kisebbség részére... Emlékezteti a Háza a lex Szapáryára ellen folytatott küzdelemre s az 1899-iki Bánffy ellenes obstrukcióra, a véderővitára... Hiszen ezeknek a magasztos küzdelmeknek a képviselőház állított többször dicső emléket! Hát van-e ezeken szűgyelni való?! Hisz ezeknek köszönheti a függetlenségi párt a többséget. Emé küzdelmeknek tulajdonítható, hogy Tisza nem szerezhette érvényt a császári akaratnak. Andrassy szerint a következtetés nem baj, de azért ő következetes kíván maradni s a következtetésre csak a függetlenségi pártot akarja rávenni. A függetlenségi párt következetes maradna a revízió tekintetében, ha azt a Polónyi és Andrassy által közvetlenül a koalíció létrejötte előtt kidolgozott tervezetét fogadná el, mely igen sokban különbözik a mostanítól. Akkor a revíziót a választói reformtól tették függővé s nem engedték, hogy annak elfogadása kabinetkérdés legyen, nehogy a királyi akarat a Háza érvényesüljön...

Tóth János: Az a revízió egyesek, de nem a függetlenségi párt álláspontját tartalmazta!

Polónyi Géza: Nem volt a párt előtt, de hivatalos értekezleteken tárgyalták és Kossuth, Barabás és szülő a párt álláspontjának a Háza is kifejezést adtak. De katonai engedmények nélkül akkor se voltak hajlandók a revízióra...

Endrey Gyula: Azóta miniszter is volt, katonai engedmények nélkül!

Polónyi Géza: A koalíciónak, amely a 67-es és 48-as pártok vérségi keresztelése, gondoljon az elkövetkezendő nemzedékre, amely aszerint lesz 67-es, vagy 48-as, hogy a 67-es vagy 48-as párt erősebb-e az agitációban. Attér a revíziós indítvány bírálata. Az elnökek mellette vagy ellene kell lennie a sürgősség kimondásának, pedig neki pártatlannak kell lennie. Az ülések túl fognak terjedni éjjelen, pedig az egykori függetlenségi párt az éjjelen tuli ülések ellen erősen harczolt. A mostani javaslattal az ellenkező célt érik majd el, nem azt, amit akarnak. Andrassy maga is beismerte ezt. A napirendi és személyes kérdésben az elnök kap korlátlan jogot. Névszerinti szavazást is csak száz képviselő kérhet, pedig jöhet idő, mikor a függetlenségi képviselők nem lesznek ennyien... A jelenlegi tervezet szerint a végleges revíziót az új választási törvény szentesítése előtt kell megalkotni... (Zaj.) A végleges revízió és választási törvény közt junktim van.

Gróf Batthyány Tivadar: Ezt mi erőszakoltuk bele!

Polónyi Géza: Ez veszedelmes lehet, mert a király akaratától tétetik függővé a választási reform... (Zaj. Az elnök cseppet.)

Gróf Batthyány Tivadar: A királynak semmi köze hozzá!

Wekerle Sándor miniszterelnök: A választási javaslatot nem teszik addig át a főrendiházhoz, míg nincs meg a végleges revízió.

Polónyi Géza: De nem így van az a szövegben! Hogy lehet megkötni a jövő parlamentet ezzel a revízióval? Horvát baj csak azóta van, mióta a pragmatikát előterjesztették. Helyteleníti a horvátokkal szemben követett taktikát...

Szatmári Mór: A horvátok most nincsenek itt! Beszél helyettük!

Polónyi Géza: Attól tart, a horvát válságból a nemzet kerül ki legyőzötten.

A revízió nem fog segíteni a horvát válságon. Birálja ezután a kormány viselkedését az egyszakos törvény megalkotásában, amely formát veszedelmesnek tart. Beszél a választói reformról. Attól tart: a reform ide fogja csöditeni a haza ellenségeit. Végezetül felolvas egy részt Ugron beszédéből, amelyvel az egykori obstrukciót védelmezte s amíg a katonai kérdésben a nemzet óhajai nem teljesülnek, nem kíván kiadni kezéből fegyvert. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a disszidenseknél.) Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét.

Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter tudomására adja a Háznak, hogy az előrehaladott időre való tekintettel a választást elhalasztja. (Helyeslés.)

Interpellációk.

Nagy György interpellált ezután az özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvény (1885. XI. III. fejezet) végrehajtása tárgyában.

Polit Mihály a szandzsák-vasut tárgyában. Vlád Aurél a katonai kérdések bekapcsolása tárgyában interpellált még.

Választ nem kaptak. Az ülés fél négy órakor ért véget.

Az EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 783. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

A t. Házból

I. Az obstrukció nagymestere.

Polónyi Géza beszélt, az obstrukció nagymestere. A parlamenti kozákok ugyancsak emlékeznek rá abból az időből, amikor az ellenzék a képviselőházban nagy kormánypárt ellen küzdött kisebb táborral, de erősebb elszántsággal. Sokféle obstrukciót csinált. Színleget burkolta, alattomosat, amelyről nem lehetett konstatálni a minőséget és mégis a veséket tiporta. Vezetett beszédes obstrukciót éppugy, mint technikait.

Voltak napok, amikor egyéb nem történt, mint az, hogy reggeltől délutánig jegyzőkönyvet hitelesítettek. Máskor délelőtt tíz órától délután kettőig mind csak felálltak, számláltak, megint leültek, szünetre kimentek, visszajöttek, felállottak, megszámlálták őket, ismét leültek és így tovább. Olykor egész nap névszerinti szavazás volt s a Ház már az egész névsort könyv nélkül tudta és még sem lehetett a napirendre tűzött tárgyról szólni. Sokféle fiikája volt ennek a munkának s aki leginkább értett a fiikákhoz, az ki lehetett volna más, mint Polónyi Géza.

Például a Bánffy ellen indított obstrukció valósággal úgy volt szervezve, mint egy katonai támadás, amikor egy kicsiny csapat arra vállalkozik, hogy behatolva az ellenséges tábor közepébe, az egészet szétmarja. Csak egy esetet hadd mondjunk el. A házszabályok módot adnak rá, hogy mindenki tehessen jegyzőkönyvi indítványokat. Ezekre aztán szavazni kell. De persze csak abban az esetben kell szavazni, ha az indítványt nem fogadják el egyhangulag. Tehát amellet, hogy indítványt teriessenek elő, szükség volt arra is, hogy tiltakozzanak az indítvány ellen és ennél fogva el kelljen rendelni a szavazást, amivel idő telik, sőt ugyanakkor meg lehet számláltatni a jelenlévőket és szünetet is el kell rendelni. Polónyi Géza esténként próbákat rendezett az ilyen trükkökből az obstruálókka. Ott betanította őket:

— Bármít indítványozok, azt kell mondani: „Nem fogadjuk el! Szavazzunk“.

Történt aztán, hogy Polónyi felállott és igen komoly ábrázattal, lendületes beszéddel indítványt terjesztett elő. Egészen belemelegedett és hivat magával ragadta ugyannyira, hogy próbát, papot, csapat, mindent feledve, lelkesen kiáltották:

— Helyes! Helyes! Elfogadjuk!

Polónyi Géza megdöbbenve tapasztalta ezt a lelkesedést. Hisz szép, hízogó és megejtő dolog, de hogy lesz akkor belőle szavazás?

Egyszerre rátekintett a nagy terjedelmű Szluha Istvánra, aki kényelmesen üldögélt a helyén.

— Igen ám! — kiáltotta Polónyi. — Lehetséges, hogy helyes az indítványom, de Szluha Pista barátom nem fogadja el.

És odakacsintott a csoport felé:

— Ugy van! — kaptak azok észbe. — Nem fogadjuk el! Szavazzunk!

Igy tanította be lassanként az embereit s az obstrukciós idő közepén már a legjáratlanabbakból is igen kitünő obstrukció-tanárok lettek.

Ennél fogva, amikor ma Polónyi Géza azzal kezdte a beszédét, hogy ha ő beszél a házszabályokról, lát tudja, hogy miről beszél, mindenki igazat adott neki.

És arról beszélt, hogy nem szabad a házszabályokat érinteni, mert ez a kisebbség védelmére való és nemzeti érdekből kell akként meghagyni, hogy teljes fegyverzetet alkosson. Ugyancsak hangoztatta, hogy a házszabályrevíziót a király parancsolta meg a minisztereknek és a kabinet tagjai hiába tiltakoztak, Polónyi azt mondta, hogy be fogja bizonyítani. Persze ez

szenczió volt és mindenki nagy leleplezéseket várt. Pedig csak fogás volt. Polónyi azt akarta, hogy hallgatósága legyen s a publikum megtartására legbiztosabb módnak tetszett, ha leleplezési kilátások vannak. A végén kitűnt, hogy az egész bizonyítás csak abból a következtetésből áll, hogy ha Andrassy meg Apponyi tárczájukat kötik a revízióhoz, akkor úgy kell lenni, hogy a királytól vállalták a feladatot és le kell mondanok, ha teljesíteni nem tudják.

Egyik félóra a másik után mult és Polónyi ilyen dolgokról beszélgetett csipösen, élesen és olyan keserűen, amilyen keserű csak a dupla ellenzéki epe lehet. Mert igazi keserű ellenzéki ember nem az, aki kezdi a pályát, avagy benne van az ellenzékiségben. Hanem aki élete nagy részét ott töltötte és rövid ideig a hatalom mézét élvezve, megint oda került vissza, abban van aztán keserűség, abból ömlik, mint a megáradt folyó.

Amikor azt gondolták, hogy már kiapad, kezdett uj medret vágni. Ime, nem is a régi házszabályokról beszél már, hanem azokról, amelyek a revízióval jönnének létre, úgy tekintette, mintha már revíziós házszabályok volnának és ravaszul mosolygott. Mert most ő feledezt papot, csapat, feltámadt benne az obstrukció nagymestere és nyomról-nyomra, lépésről-lépésre haladva, elmondta, hogy miképpen lehet a revideált házszabályok mellett is rendezni végtelen — obstrukciókat. Megmagyarázta szépen rendre, hogy mint rendezhetnek öt hétig tartó permanens üléseket, hogyha van ellenzék és miképpen lehet megkerülni a szigorú szabályokat, hogyha az ellenzék akarja.

— Az ám! Ugy van! — lelkesedtek érette.

És akik félték a házszabályrevíziótól a függetlenségi oldalon, azok kezdtek megnyugodni. Mi történt? Polónyi felvilágosításai eloszlatták aggodalmaikat.

Semmi esetre sem erre az eredményre törekedett Polónyi Géza.

De hogyha nem erre törekedett, miért beszélt így?

A kérdésre a felelet látható lön a folyosón. Ott tanyázott Justh Gyula, tréfálkozott az újságírókkal és sétáltatta Sturm Albertet, hadd lássa, hogy mennyire rendbe jött a lába, hogy olyan ruganyosan lépeget, mint egy husz éves hadnagy. Justh Gyula mondotta volt ezelőtt pár nappal, hogy ő tudja, miképpen lehet a revideált házszabályok dacára obstrukciót csinálni, de nem mondja meg.

Polónyi tehát csak azért is szemléltette, hogy ő szintén tudja. De ő nagyobb bizonyítás kedvéért meg is mondta.

Ennyi az egész.

* * *

II. Sok ebéd, több viccz.

Minél több nap telik, annál több delegációnális udvari ebéd van Bécsben és minél több az ebéd, annál több anekdóta és viccz kerül haza onnan Budapestre. Az ebédeken Barabás Béla ül a király mellett és az ő társalgásukból fejlődnek az anekdóták és a vicczek. A tegnapi ebéd is hozott egy szekérajára való tréfás dolgot a Barabás Béla és a király beszélgetéseiből. Az elkeseredett kuruczok ma is azon mulattak a képviselőházban, hogy miket mondott a királynak Barabás és Barabásnak a király a cigányokról, a kapuczinusokról, a bécsi lakájokról, a cselédekről és abszolute senkit se lep meg, hogy ha azt hallja, hogy a mosónék és a gesztenyesütők is napirendre kerültek, miután Barabás teljesen demokratikus irányba terelte az udvari ebédek tónusát.

Már könyvkiadók ostromolják Barabás Bélát, hogy bocsássa nyilvánosságra a könyvpiac-

ra az udvari ebédek anekdotáit, amelyek rajta estek meg. Illusztrált kiadás készülne s ebben megörökítették a második udvari ebéd ama jelenete, amikor az uralkodó rámutat a terített asztalon a poharakra s azt mondja:

— Látja, kedves Barabás, magának külön nagy poharakat tettem, hogy jobb kedve legyen és még több viczcet mondjon.

— Köszönöm, felséges uram, ámbár nálunk az ilyen előzékenységre külön szólásmód van...

— Szólásmód, na most megint hallani fogok valami jót, mondja csak el, kedves Barabás.

— Az úgy van, felséges ur, hogy nálunk az ilyet Pali-pohárnak hívják. Az olyan vendéglőben, ahol a vendégben balekot akarnak fogni, nagyobb poharat adnak, hogy több ital fogyjon és a Pali, azaz a balek leadja a tejet.

— Leadja a tejet? Hallja, kedves Barabás, ezt a kifejezést még nem hallottam.

— Pedig használják. Leadja a tejet, ha nőről van szó mást jelent, de ha férfiről van szó, anynyit jelent, hogy leadja a dohányt...

— Wekerléhez tartozik?

— Ahogy vesszük, felséges uram. Mert a dohány annyi, mint pénz és Wekerle annyi, mint pénzügyminiszter... Ennélfogva, felséges uram, azt ajánlanám, hogy Wekerle elé is tessék ilyen Pali-poharat tétetni.

A rezoluczionisták győzelme.

— A horvát választások. —

Budapest, február 29.

Ma gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel megkérdezték, mi a vélekedése a horvát választások eredményéről. A belügyminiszter ezt válaszolta:

— Engem a választások eredménye nem lepett meg. Nem lepte meg többi kollégáimat sem, mert ebben az irányban tájékozódva voltunk. Hogy mit hoz a jövő? A feleletem ez: nem vagyok időiós.

Ebben a nyilatkozatban pontosan ki van fejezve a magyar politikusok vélekedése. Nem lepett meg senkit a horvát választások eredménye. Sőt el voltak rá készülve.

Természetesen, a választáshoz számtalan valótlán hír kapcsolódott. Erre vonatkozólag így nyilatkozott Josipovich horvát miniszter:

— A lemondásról sem én, sem pedig Wekerle miniszterelnök értesítést nem kapott. Nem is tartom valósnak a hírt, majdnem bizonyos, hogy a horvát koalíció terjeszti. Egyébként pedig báró Rauch csütörtökön Budapestre érkezik és ekkor állapítjuk meg a további tennivalót. Hogy mi lesz azután, természetesen ma még nem lehet tudni. A további alakulás attól függ, hogy a horvát országgyűlés pártjai miképpen sorakoznak és miképpen vélik lehetővé tenni a további kormányzást. Zágrábból az a hír érkezik, hogy a három osztályfőnök, Crnkovic bánhelyettes, Mixich és Areniczky a választásból kifolyólag ma beadták lemondásukat. A bán a délutáni gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek jelentést tegyen a horvát helyzetről.

Az ellenzéki lapoknak azt a híret illetőleg, hogy az osztályfőnökök felajánlották lemondásukat a bánnak, illetékes helyen a következőket jelentik ki: A tegnapi nap folyamán az a hír terjedt el, hogy a horvát-szerb koalíció kész a kompromisszumra, hogy azonban a békekötés díjával a birodalmi kormány három fejét követelik. E hirre Crnkovic és Mixich osztályfőnökök megjelentek a bánnál és felajánlották lemondásukat. Báró Rauch Pál bán azonban teljes határozottsággal visszautasította ezen ajánlatot. Báró Rauch ma délután rövid időre

martianeci birtokára utazott. A pályaudvaron néhány haladóparti diák, kik az újonnan megválasztott Lorkovic képviselőt várták, tüntetést rendezett a bán ellen. Ezen újabb tüntetés kövekeztében a kormány rendeletet intézett az egyetem rektorátusához, amelyben arról értesíti, hogy ha a diákok csak a legkisebb tüntetést is kísérik meg, vagy pedig diákok részvételével megisméltödnék a tüntetések, az egyetemet egy évi időtartamra bezárik.

A pártok számaránya.

Ma már meg lehet állapítani a horvát választások mérlegét, amely így füst:

Koalíció	55
Starcevic-párti	25
Kormánypárti	2
Parasztpárti	2
Radikális szerb	1
Pótválasztás lesz	3

A kerületek összes száma . . . 88

Legtekintélyesebb a koalíciós pártok között a horvát jogpárt, amely Tuskán vezetés alatt a kiegyezés ellen van. Utána következik 15 mandátummal az önálló szerbek pártja. Medakovic Bogdán, a horvát országgyűlés volt elnöke vezetés alatt. Az autonóm-klub, amelynek gróf Kulmer Frigyes a vezére, 10 kerületbe jutott, amelyből Nikolics, volt bánhelyettes háromot kapott. Ide sorozható gróf Pejacsevics Tivadar volt horvát bán és Supilo Ferencz is. A Lorkovic Iván vezetés alatt álló haladópart végül 7 mandátum felett rendelkezik. Ez összesen 53 mandátum. A koalíciók ezenfelül még maguk közé számítják Petricsics és Pavelics pártonkivülteket, akik a Starcevic-párthól léptek ki. Észreint a koalíciók 55-re teszik mandátumaik számát.

A dr. Frank vezetés alatt álló Starcevic-párt 22 mandátumot kapott.

A megválasztott horvát képviselők között van 34 ügyvéd, 12 pap, 2 orvos, 8 újságíró, 6 tanár és tanító, 2 kereskedő, 2 földműves, 1 gyógyszerész, 1 magánhivatalnok, 1 író, a többiek birtokosokból és magánosokból kerültek ki.

Klisben Starcevic-párti és a koalíciós választók között véres összeütközés volt, mikor a választás elnöke kihirdette, hogy Frank Józsefet 279 szavazattal megválasztották dr. Brozsan koalíciós jelölttel szemben, aki 86 szavazattal kisebbségben maradt. A két tábor dorongokkal ment egymásnak s egyszerre csak revolverlövések dördültek el. Egy Starcevic-párti választó holtan terült el és ien sokan mesebesültek. A katonaság állította helyre a rendet.

Zágrábból jelentik, hogy a koalíció körében úgy hiszik, hogy a választás eredménye által teremtett helyzet az országgyűlés összeüléscig mindenestre tisztázódni fog. A mai és holnap folyamán a koalícióhoz tartozó valamennyi képviselő Zágrábra jön, ahol a legközelebbi napokban fontos pártértekezletek lesznek. A párt vezéréberek érzik, hogy az abszolút többség megnyerése folytán a koalíció, mint ilyen, sokkal felelősségteljesebb helyzetbe jutott, nemcsak saját választóival, de a kormánnyal szemben is, mely ténykörülményből a konzekvenziákat levonva, a koalíció el van tőkélve, hogy a kihontakozásnak, amennyiben az megkíséreltetnék, akadályokat ne gördítsen utjába.

Politikusok nyilatkozata.

Egy horvát lap megkérdezte néhány magyar politikus vélekedését a választásokról. Itt közöljük ezeket a nézeteket:

Justh Gyula: Természetesnek fogja találni, ha állásom miatt tartózkodom minden megjegyzéstől. A választások eredménye azonban mindenestre érdekes. Ha ön ezzel beéri, vegye ezt nyilatkozatnak.

Josipovich Géza: Arra, hogy a hidegvérünket elveszítjük, nincsen ok. A jövő eshetőségeit nagyon alaposan kell mérlegelni. Hisz a bán legközelebb ide fog érkezni és kifejti majd nézeteit. Őt mindenestre meg kell hallgatni.

Náray Lajos: A választás eredményét igen kedvezőtlenül ítélem meg. Olyan tulbó programmal, mint amilyennel a horvát pártok a választásba mentek, a békét, melyre becsületesen törekszünk, nem érhetjük el. A magyar pártok tiszteletben tartják az

1868-iki alaptörvényt, ez pedig az állami közösséget sőt mi több, az állami egységet tartja szem előtt. Az elől természetesen nem zárkozunk el, hogy a jogos panaszokat orvosoljuk, de ez olyan horvát tartománygyűléssel, mint amilyen most került ki a választásokból, nagyon nehéz.

Polónyi Géza: Engem az eredmény a legkevésbé sem lepett meg, sőt mi több, az ellenkezője lett volna csodálatos. Az eredmény a kormány eltévesztett akciójának következménye. Egyébként mai beszédemben a horvát kérdéssel tüzetesen fogok foglalkozni s be fogom bizonyítani, hogy idáig tényleg el kellett jutnunk.

Ferdítések.

A horvát választásról érkezett és úgy látszik, horvát-szerb koalíciós oldalról jövő tudósítások nagyon sok tekintetben eltérnek a valóságtól.

Igy dr. Popovic Dusánt se Morovicon, se Mitrovicán nem választották meg, mert mind a két helyen pótválasztás lesz és pedig Mitrovicán dr. Mihajlovics szerb radikális jelölttel, Morovicon pedig Bugseg szociálista-vezérel. Megirták azt is, hogy dr. Radivolyevics János szerb önálló-párti, holott dr. Radivolyevics a szerb radikális-párt egyik vezére. Dr. Radivolyevics-ot óriási többséggel választották meg Popovic V. Istvánnal szemben, akit az alkotmány-párt jelölt. Nem igaz, hogy Csucskovic győzött a martinci kerületben, mert ott is pótválasztás lesz Csucskovic és dr. Miladinovic szerb radikális-párti között. Pótválasztás lesz még Ilokon, Siden és Hrtkovicán a szerb radikális-párt és a szerb önálló-pártiak jelöltje között.

Uj választás lesz még Zimonyban és Karlócán is, mert Nikolics volt bánhelyettes ogulini mandátumát tartja meg. A szerb radikális-pártnak egyébként küzdelmének nagyon megnehezítette az, hogy nemcsak a koalíció és a Starcevic-párt ellen, hanem a hivatalos megyei jelöltek ellen is küzdenie kellett, holott a koalíciós jelöltekkel szemközt nem állítottak hivatalos jelölteket.

A szerb radikálisok például a dályai és a rumai kerületben csakis e körülménynél fogva maradtak pár szavazattal kisebbségben. A radikális-párti jelölteket a szerbség egész zöme támogatta, míg a vele szemben álló pártokra a horvátok, tótok és németek szavaztak.

KÜLFÖLD.

Stolypin lemondott.

Budapest, február 29.

Stolypin orosz miniszterelnök ma beadta lemondását, amit II. Miklós el is fogadott. Stolypin lemondásának oka, hogy a csár ma fogadta Dubravint, az igaz orosz népszövetség elnökét.

Már tegnapelőtti számunkban jelentettük, hogy az orosz népszövetség tagjai, kik most tartják kongresszusukat, lépéseket tettek, hogy a csár fogadja őket. Stolypin miniszterelnök azonban, tekintettel arra, hogy a дума szabad-elvei között visszatetszést szülne a szövetség tagjainak fogadtatása, határozottan el-lenezte azt.

Az igaz orosz népszövetség kongresszusán nagy levertséget keltett, amikor Dubravint elnök bejelentette, hogy a csár nem hajlandó fogadni a szövetség tagjait audiencián. Különösen akkor lett azonban nagy az elkeseredés, amikor Stolypin miniszterelnök értesítette a népszövetséget, hogy a kormány támogatására nem számíthat, mert a szövetség nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Csakhogy az igaz orosz népszövetségnek nem azért vannak befolyásos pártfogói az udvarnál, hogy ebbe az elutasításba belenyugodtak volna. Tényleg sikerült is nekik a csárt megkörnyékezni, ki ma tényleg fogadta Dubravint, a szövetség elnökét.

Stolypin miniszterelnök ezek után tarthatat-

Iannak látta állását és azt a csár rendelkezésére bocsátotta.

A csár elfogadta miniszterelnökének lemondását, ami azt jelenti, hogy az udvarnál ismét felülkerekedett a legsötétebb reakció.

A körülmény, mely között Stolypinnek ott kellett hagyni állását, bizonyára nagy forrongást fog előidézni a különböző pártok között, melyek némi bizalommal viselkedtek Stolypin politikájához, mely ha nem is volt mentes a reakciótól, de legalább becsületes volt.

Bülow és a porosz választójog. A „Norrd. Allg. Ztg.” teljesen alaptalannak jelenti ki egy berlini lap által terjesztett ama hírt, hogy Bülow herceg azáltal nyerte meg a konzervatívok támogatását a kisajátító javaslatához, hogy a porosz három osztályú választói jogon semmiféle változtatás nem fog történni. Ily kijelentés által Bülow herceg ellentétbe jutott volna saját kijelentésével, amelyet a királyi államminisztérium nevében a porosz képviselőházban a választói jog reformja tárgyában tett. A vezető államférfiu és a konzervatív párt vagy egyes képviselők között általában semmiféle csereüzlet nem történt.

Az új finn főkörmányzó. A szenátus tagjai ma reggel mutatkoztak be Bekmann tábornok, új főkörmányzóknak, akikkel az egyik szenátor üdvözlőbeszédet intézett, amelyben hangoztatta a szenátus készségét, hogy teljes erejéből közreműködjék az országban a törvényes állapotok és a nyugalom helyreállításán. Bekmann tábornok, főkörmányzó megöszönte a szíves fogadást és jó kívánatot. Kifejezte azt a kívánságát, hogy a finn nép éljen a csár által adott jogokkal, egyúttal pedig, mint orosz birodalom elválaszthatatlan része, törekedjék a birodalomhoz való szorosabb csatlakozásra, ami által biztosítani fogja az ország jólétét és saját érdekeit szolgálja. Meg van győződve, hogy semmiféle ellentét nem fog származni, ha mingnyájan hívek maradnak esküjükhöz.

A portugál válság. A Diario nevű hivatalos közlöny ma három királyi dekretumot közöl. Az első a kortezválasztásokat április 5-ére és az első ülést április 24-ére tűzi ki. A második érvénytelennek jelenti ki a czivilista felemeléséről és a királyi háznak adandó előlegekről szóló régebbi dekretumokat. A harmadik dekretum a kamarai választásokat rendező és a pártok kamarájának reformjára vonatkozó régebbi intézkedéseket megszünteti.

A marokkói helyzet. Liaotey tábornok ma délután Clemenceau miniszterelnökkel, valamint Pichon, Thomson és Picquart miniszterekkel a marokkói eseményekről tanácskozott. Clemenceau ma este a marokkói kérdést a tábornok jelentése alapján ismét meg fogja beszélni minisztertanácsával és holnap újabb kihallgatáson fogadja Liaoteyt.

Déli Oránból jelentik, hogy Tafiletben a helyzet Muley Hafid híveinek garázdálkodása következtében aggasztóvá vált. A Beni Gil-törzs ellen csapatot indítottak, mert e törzset tartják az agitáció forrásának. Tafiletben Muley Hafid levelét terjesztik, amelyben ezeket mondja: Nem a kazablankai francziák ellen van szükségem segítségekre! Azokkal elbánok majd én magam is. Hanem támadjátok meg keleten a francziákat, hogy ezáltal lekössétek haderejüek egy részét!

Tangerből jelentik, hogy D'Amade tábornok öngyilkosságát követett el s hir szerint a halállal vívódik. Más verzió szerint a bensülötök meglepték és megtámadták a franczia csapatokat s D'Amade tábornok ebben az összeliükzésben súlyosan megsebesült. A franczia hadügyminisztérium alaptalannak mondja azt a hírt, hogy D'Amade tábornok baleset következtében halálosan megsebesült.

A maczedón reformok. Konstantinápolyi jelentések szerint a nagykövetek legutolsó, február 5-én tartott közös értekezletük óta újabb közös értekezletet nem tartottak. A lapokban elterjedt hírekkel szemben megállapítható, hogy a nagykövetek a Maczedóniában tervezett igazságügyi reformok dolgában még nem tanácskoztak s így ezeket a reformokat nem is terjeszthették még a porta elé. Kétségtelen ugyan, hogy a szandzsák-vasut ugye okozta a közös tanácskozások megszűnését, de még abban

az esetben is, ha ebben a dologban Ausztria-Magyarország és Oroszország egyetértése teljesen helyreáll, a nagykövetek nem fogják azonnal sürgetni az igazságügyi reformokat, hanem előbb a pénzügyi ellenőrző közegek mandátumainak meghosszabbítását fogják kérni.

Két merénylet.

Budapest, február 29.

Tegnap számunkban már bővebben foglalkoztunk a sah ellen intézett merénylettel, mely újabb jelentések szerint messze elágazó összeesküvésnek az eredménye. A merénylettel kapcsolatban újabb merényletről kaptunk hírt, melyet Alcorta argentínai elnök ellen intéztek. Alcorta elnöknek is az automobilla elé dobtak bombákat, melyek azonban nem robbantak fel. Ennek a merényletnek is — mint beavatott körökben hírlik — politikai hátere van. Argentínában hírlik — politikai hátere van. Argentína kormány és a parlament között, és bár az utóbbi napokban sikerült az ellentéteket némiképp elsimítani, mégis a márczius 8-ára kiírt választások rendkívül nagy izgatottságban tartják Argentina fővárosát, Buenos-Ayrest.

A két merényletről a következő részleteket kaptuk:

A teheráni bombák.

Újabb jelentések szerint a perzsa sah ellen három bombát vetettek. A bombák a sah kocsija előtt robbantak föl, a sah nyári kastélyához vívó utnak körülbelül a fele táján. A bombák szilánkjai által megölt emberek számát tizenkettőre teszik. A sah sérteletlen maradt és a merénylet után gárdaőrségének sűrű soraitól körülvéve, visszatért teheráni palotájába, ahonnan délután három óra tájban eltávozott. Az utcában, ahol a merénylet történt, valamennyi ablak betörtött. A merénylet után a sah testőrei minden irányban lövöldözve, vadul száguldottak végig Teherán utcáin, de a merénylőket nem sikerült kézrekeríteni. A teheráni helyőrség készenlétben van, mert attól tartanak, hogy a zavargás folytatódni fog. Érdekes, hogy a Times már tegnapi napon jelentette, hogy az ugynevezett anguman titkos szövetség, amelynek tagjai a múlt év nyarán Adabek Azam miniszterelnököt meggyilkolták, titokban fegyvert szereznek be és fölkelésre készülnek. A Daily Mail jelentése szerint abban a házban, amelynek tetejéről a bombákat a sah kocsija elé vetették, kaldeai keresztények laknak, akikhez a gyanúnak árnyéka sem fér. A mai éjszaka folyamán számos letartóztatás történt.

A sah csak a véletlennek köszönhetette menekülését, mert a merénylők az első automobillra hajították a bombákat, abban a hitben, hogy a sah ül az automobilon, pedig a sah a következő udvari hintók egyikében foglalt helyet. A sah automobilljának franczia sofőrje súlyosan megsebesült és maga az automobil erősen megrongálódott. A robbanás után a sah testőrsége sortűzet adott a kíváncsi tömegre, amely nézte a sah kikocsizását. A sortűz megölt kilenc embert és igen sokan heverték a földön golyóktól találva. A merénylet után a sah kiszállt a kocsiból és egy szomszédos házba ment, amely a császári istállók főnökének a háza. Később a sah gyalog visszatért a palotába.

A merénylet idején a sah vadászni ment. Még tegnapelőtt tervezte a vadászkirándulást, de közben súlyos bonyodalmak támadtak Perzsia és Törökország között. Tegnap aztán Konstantinápolyból megnyugtató jelentések jöttek s erre a sah elhatározta, hogy délután megy a vadászatra. Az udvar mélységesen titkolta, hogy mikor fog kikocsizni a sah s megfejtethetetlen, hogy mégis miként tudódott ki az indulás ideje. A sah kabinetirodájának főnöke az utolsó napokban leveleket kapott, amelyekben beküldték neki a teheráni lapok kivágott közleményeit a lisszaboni merényletről. Ezek az újságkivágásokon vörös krétával vastag vonásokkal voltak megjelölve azok a helyek, amelyek arról szóltak, hogy Lisszabonban a rendőrség a palota környékén állandóan őrködött a szük dombos utcákon, mert azokban a legkönnyebb merényletet elkövetni. Nyilvánvaló, hogy ezek a levelek olyanoktól

származtak, akik sejtették a készülő eseményt és jóakaróan figyelmeztették a kabinetiroda főnökét. Teheránban a rendőrség még januárban néhány bombát elkobozott. A vizsgálatból arra lehet következtetni, hogy az a két bomba, amelyet tegnap a sahnak szántak, nem külföldön, hanem Teheránban készült.

A merénylet után a sah egy közel levő házba ment, ahol Hussein kán udvari orvos lakik. Hussein kán megvizsgálta az uralkodót és konstataálta, hogy a sah, aki különben nyugodt volt, nem sebesült meg. Azalatt a ház kapuja előtt két tábornok vezetése alatt egy svadron lovasság állott föl s mikor a sah kijött, a katonaság körülfogta s úgy kísérte a palotába. A bombamerénylet tizenkét embert ölt meg.

A „Matin” jelentése szerint a palotaőrség főnökét, Juzotot, aki franczia ember, letartóztatták, mert azzal gyanúsítják, hogy része volt a sah élete ellen megkísérelt merényletben. Állítólag Juzot volt az, aki a merénylőket értesítette a sah kikocsizásának időpontjáról. Minden jel arra mutat, hogy messze szétágazó összeesküvésről van szó. Az Európába küldött táviratokat szigorú cenzura alá vetik. Teheránban kihirdették az ostromállapotot. Tebriszben állítólag nyílt fölkelés van s a tömeg pusztítja és kirabolja a bazárokat.

A parlament küldöttsége tisztelgett ma a sahnál, hogy üdvözölje megmeneküléséhez. A parlament előtti téren ma este fáklýásmenetet szándékoznak rendezni.

Egy elhagyott utcában ma reggel felrobant egy bomba, amely egy kertészegédet megölt.

Késő éjjel Teheránból a következő táviratot kaptuk: A merénylet után nyugalom volt városzerte és az éjszaka is nyugodtan telt el. A sah, aki a merénylet után gyalog tért vissza a palotába, mert kocsija megrongálódott, nem sebesült meg. Jellemző a sah palotájában uralkodó hangulatra a következő eset: Mikor a német követség tagjai megérkeztek, hogy gratuláljanak a sahnak szerencsés megmeneküléséhez, az elfogadó teremben az udvari marsall ujjával a parlament küldöttségére mutatott, amely ugyancsak gratulálni jött és így szólt:

— Ezek a gyilkos merénylet okai.

Beavatott körökben biztosra veszik, hogy a sah tegnap minden bizonynyal letartóztatott volna minden minisztert és képviselőt, sőt a legreakciósabb rendszabályokra is kész lett volna, ha bizni lehetne a kozák katonaságban. A lakosság fel van bőszielve, amiért a sah katonai kísérete a merénylet után vakon tüzelt a népre és 12 embert megölt, de az nem jutott eszébe, hogy bekerítse azt a házat, amelynek fedeléről a bombákat hajították és így sikerült a merénylőknek elmenekülniök. Kétségtelen, hogy a merénylet összeesküvés műve volt, az összeesküvők azonban nem örmények, noha az a ház, ahonnan a bombákat vetették, egy örményé. A merénylők a perzsa titkos szövetség tagjai, kik meg akarják félemlíteni a saht, hogy lemondásra bírják. Annyi bizonyos, hogy a tegnapi merénylet után egy második sem fog elmaradni. Az áldozatok száma tegnap 30 volt. A bombákról kiderült, hogy orosz gyártmányok.

Merénylet a brazillai elnök ellen.

Buenos-Ayresből jelenti egy kábeltávirat, hogy tegnap Figueroa Alcorta elnök ellen bombamerényletet követtek el. Abban a pillanatban, amikor az elnök kijött palotájából és automobilljára akart szállani, két fiatal ember hozzá rohant és az egyik bombát dobott az elnök felé. A bomba nem robbant föl. A merénylők egyikét, aki argentínai származású 22 éves suhancz, sikerült kézrekeríteni. A nagy tömegben sok gyanus embert letartóztattak.

Újabb jelentések szerint a merénylet délután hat óra körül történt. Az elnök a kormány palotájából jött kocsin és éppen magánlakása előtt akart kocsijából kiszállni, mikor egy ember bombát dobott oda, a bomba azonban nem robbant föl. A merénylő el akart menekülni, de az elnök hadsegéde és a közelben lévő rendőrhivatalnokok úgy ött, mint másik három gyanus embert elértek és letartóztattak. A merénylő neve Szolana Reji, huszonkét éves és argentínai születésű. Az elnök megvárta lakása előtt, amíg a merénylőt elvezették. Közben megkérdezte tőle, hogy ki bérelte föl? A rendőrség a kihallgatások tartalmát egyelőre titokban tartja.

A Stössel-féle pör lefolyása.

— Saját tudósítónktól. —

Pétevár, február 25.

Nem volt egész Oroszországban olyan politikai, aki a Stössel-féle pörnek lebonyolódását nem nézte volna a legfeszültebb érdeklődéssel. A végtárgyalás két és fél hónapig tartott egy külön haditörvényszék előtt, amely erre a szenzációs pörre a császár parancsára alakult. Port-Arthur átadásáról, vagy elárulásáról volt szó, arról a Port-Arthurról, melynek hősi védelme egyik legkiemelkedőbb fénypontja volt az egész orosz-japán hádjáratnak. A védelem hiábavaló volt, a vár a japánok kezébe került és Oroszország egy óriási családással gazdagabb lett. Egy nagy birodalom efféle csalódást nem bír néma megadással eltűrni. Szedán és Königgrätz is megkivánta a maga áldozatát, Bazaine és Benedek tábornokok nem kerültek el a hadbírósnak kárhozó ítéletét. A történelem eme példájából kijutott Stösselnek is, akit szintén bűnözőként kellett odavetni egy nagybirodalom háborgó közvéleményének, mely nem tudott belenyugodni Port-Arthur elvesztésébe, különösen akkor, mikor kitudódott, hogy milyen nagy hadikészlet, óriás mennyiségű élelmiszer, fegyver és katonaság volt még benn a várban, midőn az ostromot, fegyverestül és mindenestül átadott a japánoknak. A port-arthuri hőst, akit tegnap még bálványoztak, most leköptek és sárba hurczoltak, gyávasággal és árulással vádolták és a tomboló közvélemény nem akart másképpen megnyugodni, hanem ha árulási pört indítanak Stössel tábornok ellen, hogy így aztán kitudódjék az elkövetett árulás, hogy a nép lásson mindent és tudjon mindent...

Csak hogy a nép újból csalódott, mert a pörnek végtárgyalása nem világosította föl semmiről. A vizsgálóbizottság Roop tábornok elnöklésével összeült, a tanuknak egész serege hivatott meg és kiadták a jelszót, hogy minden tekintet nélkül föl fogják lebenteni a titkolódzás fátyolát a port-arthuri esemény minden részletéről. Ezt követte a vádiratnak nyilvánosságra hozatala. Csak hogy a vádirat nem foglalta magába mindazokat a ténybeli adatokat, amelyeket a vizsgálóbizottság kiderített. Különösen pedig két körülményt hallgatott el teljesen a vádirat; az egyik az, hogy milyen szerepet játszott a hadiraj a vár ostromlása alatt, mert hiszen Port-Arthur tengeri vár volt. Ez a két körülmény döntő súlytal bír a vár védelmi műveletének elbírálásánál.

E két döntő körülménynek megvilágítása nélkül szó sem lehet egy mindent kimerítő, alapos és igazságos ítéletről. A nagyközönség most ezzel vigasztalta magát, hogy a vizsgálóbizottság e mulasztását majd helyre fogja újni a végtárgyalás. De már a tárgyalás első napján új csalódás érte a közvéleményt, mert nyomban kiderült az, hogy a hadbírósnak nem az igazságot keresi, hanem csupán bűnbakot keres. Stösselben és társaiban, még pedig bűnbakot minden áron. A tanuknak végtelen hosszú sorát hallgatták ki, de csakis a szárazföldi csapatokról és a vádolt tábornokok ténykedéséről kérdezték, de a tanutól azonnal megvonták a szót, mihelyt önkénytelenül kezdett beszélni arról, hogy milyen állapotban találták a várat a megszállás kezdetekor és hogy milyen állapotban szenvedett a hadiraj a megszállás ideje alatt.

A titoknak csak egy csücskét mellőzték és pedig akkor, mikor Kuropatkin hadvezért hallgatták ki, akitől azt kérdezték, hogy voltaképpen ki volt Port-Arthur parancsnoka: Stössel-e vagy Szmirnov. Kuropatkin úgy mellesleg gróf Witte volt kormányelnököt tette felelőssé Port-Arthur erődítéseért, ez meg védte magát az újságokban és azt bizonyította be, hogy Kuropatkin mint hadügyminiszter röviddel a hádjárat megindítása előtt személyesen vizsgálta meg a tengerivárt és teljesen bevehetetlennek nyilvánította, így tehát őt, Kuropatkin terhelő a felelősség az erődítési munkáért. De ez a kínos leplezés és tollharcz csak egyes epizód maradt, a végtárgyalás alatt

sem az államügyész, sem a haditörvényszék nem vetett szemügyet erre az epizódra. Figyelmén kívül hagyta a hadbírósnak azt a fontos körülményt is, hogy Kuropatkin kezdetben Szmirnov tábornokot nevezte ki Port-Arthur parancsnokává, de aztán mégis megengedte azt, hogy Stössel vegye kezébe a parancsnoki teendőket. Hogy miért? azt Kuropatkin nem vallotta be. Nem fessegették továbbá a tárgyalás alatt azt a kérdést sem, hogy a várnak volt-e elegendő lőszere arra, hogy tovább is védhesse magát. A tüzérségnek főnöke Bely tábornok volt, ez pedig már az ősz óta nem akart semmi tüzérségi anyagot kiszolgáltatni, azzal a megokolással, hogy a készletek annyira hiányosak, hogy a legnagyobb fukarságra van kárhóztatva. És e tanubizonyításból minden kétséget kizáró módon kiderült az, hogy Port-Arthur védelme alatt nagy szükségét szenvedtek lőszerben. A vár átadásánál azonban 150.000 fegyverre bukkantak, itt természetesen Stösselt az a vád terheli, hogy miért nem ellenőrizte jobban a tüzérfőnököt, aki a fegyverállományt hiányosnak mondotta. Ez a vád lehet alapos, de ki magyarázza meg azt a rejtélyt, hogy miért nem indítottak vizsgálatot Bely tábornok ellen, aki hamis jelentéssel áltatta parancsnokát?

Ezek után világos, hogy az egész tárgyalás nem Port-Arthur körül, hanem egyesegyedül Stössel és társai körül forgott. Ezek az utóbbiak közül első sorban állnak Fock, Reusz és Szmirnov, de az első kettő nem bír önálló munkakörrel. Reuszt a haditörvényszék felmentette, Fockot pedig éppen csak hogy megdorgálta engedetlenség miatt. Maradt tehát az egyedüli és fővádlott Stössel, akire a haditörvényszék egész súlyával nehezedett. Pedig a tanuk vallomásukban Stössel ellen a legrikítóbb módon elmentették egymásnak. A tanuk egyik sora Szmirnovot úgy állította a törvényszék elé, mint Port-Arthur védelmi műveletének vezető szellemét, lelkét, Stösselről meg azt állította, hogy csak akadály volt mindennek, hogy sohasem volt látható a veszélyes helyeken, hogy kezdettől fogva a császárnak mindig hazug híreket sürgönyözött és hogy mindjárt az ostrom kezdetén akart kapitulálni. A tanuknak másik sorozata meg mindennek éppen az ellenkezőjét vallotta és Szmirnovot úgy tüntette föl, mint mindennek a megrontóját és mint minden szerencsétlenségnek okát. Valószínű, hogy a teljes, tiszta igazságot a tanuknak sem az egyik, sem a másik sorozata nem találta el, még valószínűbb az, hogy a haditörvényszék az ilyen tanuvallomás alapján az igazságot egyáltalában nem kutathatta ki. A tanukihallgatás csak annyit bizonyított minden kétséget kizáró módon, hogy a tábornokok között a meghasonlás gonosz szelleme uralkodott, hogy a hadműveletek nem voltak egyöntetűek, hogy mindegyik tábornok elsősorban személyi harczot vívott versenytársa ellen, hogy magamagát fölébe helyezze a feljebbvalójának.

A haditörvényszék a Stösselt terhelő tanuknak adott hitelt és bebizonyítottak vette azt, hogy Stössel átadta Port-Arthurt, mielőtt kimerítette volna a védelemnek minden kísérletét. Pedig ez a vád Bely tüzérfőnök rejtélyes viselkedése folytán Stösselre semmiképpen sem bizonyult be. Vádolta továbbá azzal, hogy a parancsnokságot magához ragadta, pedig Kuropatkin, a főhadvezér, mint hadügyminiszter, Stösselnek ebbeli eljárását teljesen helyeselte. A haditörvényszék mégis halálra ítélte Stösselt és egyben elhatározta, hogy a császárt kérni fogja arra, hogy a halálbüntetést változtassa meg tíz évi várfogságra. Szmirnovot pedig, akiről a tanuk egyik sorozata éppen annyi terhelő vádat vallott, amennyit a tanuk másik sorozata Stösselről mondott, felmentették — bizonyosság hiánya folytán. Így tehát a port-arthuri pör legfeljebb ha a sértett katonai gőgöt elégitette ki, mely boszu és véradózat után lihegett a szégyenletes veszteség folytán, mely őt érte Port-Arthur elvesztésével. A nép azonban tovább is csalódva marad, mert a nagy pör nem hozta nyilvánosságra a veszteség valódi okát. Nem is fogja ezeket a nép megtudni sohasem.

Andrássy-ünnep Fiumében.

— Saját tudósítónktól. —

Flume, február 29.

Idős gróf Andrássy Gyula arczképének leplezési ünnepélyét szombat este tartották meg a fiumei Casino Patriotico dísztermében.

Az ünnep alkalmából Flume középületeire kitétek a nemzeti lobogót, az utcákon mindenütt nagy tömeg hullámozott. Kedvezett a szép idő is. Kávéházakban és más nyilvános helyeken egyébről sem folyt szó, mint Fiume ünnepélyéről. A kitézőtt programot a Fiuméba érkezett vendégek nem tudták betartani, mert a tenger erősen háborgott, így az Abbáziába tervezett kirándulás elmaradt. Szerényi József kereskedelmi államtitkár, aki megígérte megjelenését, az erős tengerháborgás miatt nem kelhetett át a tengeren.

Az elmaradt kirándulás helyett gróf Nákö Sándor kormányzó a vendégeket öt órai teára hívta meg. Este nyolcz órakor a kormányzó palota dísztermében ünnepi ebéd volt. Az ebéd alatt a 19. gyalogezred zenekara játszott. Az ebéden résztvettek a meghívott budapesti vendégeken kívül gróf Andrássy Sándor és Metzner Gyula Zemplén-megye főispánja, azonkívül Zemplén vármegye kiküldöttei, gróf Széchenyi Viktor és gróf Csekonits Sándor, továbbá Zanella Richárd orosz képviselő, gróf Wikenburg István és dr. Furman Ferenc min. tanácsos.

Gróf Nákö Sándor fiumei kormányzó fényes ünnepi lakomája után este fél tíz órakor az egész vendégsereg a fiumei Casino Patrioticoba vonult, amely ez alkalommal ille meg 60 éves fennállásának évfordulóját. A kaszinó előtt nagy tömeg gyűlt össze, hogy végignézzék a látványosságnak beillő felvonulást. Ezalatt a kaszinó dísztermében Fiume egész előkelő közönsége gyűlt össze. Résztvett az ünnepen az abbáziai magyar kolóniának több előkelősége is. Idős gróf Andrássy Gyula arczképe, melyet gróf Nákö Sándor ajándékozott a fiumei kaszinónak, az Andrássy-család birtokában lévő eredeti Benczurkép után készült és Spanyol Kornél festőművész sikerült munkája.

Tíz óra lehetett, amikor zsufolásig megtelt a kaszinónak minden helyisége. Az ünnepi aktus első mozzanata gróf Nákö Sándor fiumei kormányzó nagyhatású beszéde volt, melyet a közönség többször zajos éljenzés és evviva kiáltásokkal szakított félbe. A kormányzó a következőket mondotta:

Mélyen t. vendégek! Nagyságos elnök ur! Kedves tagtársak! A fiumei Casino Patriotico hatvan éves fennállásának jubileumát ünnepeljük ma. Ez a jubileum nemcsak a kaszinó ünnepe, de ez ünnepe Fiume város közönségének is, amelynek történetében a mai nap egy nagyfontosságú pontot jelöl meg. S ebben a meghatározó, ünnepélyes pillanatban gondolataim visszaszállnak azon derék elődök emlékéhez, akik e kaszinót megalapították és akik azt alkotásukhoz való hű ragaszkodásukkal, szeretetükkel és lankadatlan fáradozásaikkal elsőrendű színvonalra emelték. A hálás fiumei közönségnek érzelmei egyesülnek ma a Casino Patriotico megalapítói iránt való kegyeletos megemlékezésben, leróva ezzel azt a hálát, amelylyel a jubiláló egyesület minden alapítójának tartozik. Ők valóban meg is érdemlik ezt a hálát; ők a szorgalmas kereskedők, akik apáiktól örökölt szorgalmukkal és kitartással éltek hivatásuknak; ők a merész tengerészek, akik bátor lélekkel, csüggedést és félelmet nem ismerő erélyvel szállottak harczba a tengerek haragjával és ezer veszedelmével, méltók arra, hogy az utókor előtt példaként tündököljenek. (Élénk éljenzés.) Ők már akkor felismerték azt az erőt, amely jó hazafiak kölcsönös egyetértésében és egymás megbecsülésében rejlik és megértvén s átérzvéen ezt a nagy igazságot, megalapították a Casino Patriotico-t. Legyen hódolat megemlékezésünk az aranylelkű alapítók és az ő hazafiságuk és hazaszeretetük előtt, a magyar haza iránt való azon forró szeretetük előtt, amely az ő olasz voltukkal oly szép harmoniában egyesült. Jóeső érzéssel emlékezem az alapítókról magam is, nemcsak mint e város és a tenger melléki kormányzója, de mint ember is, aki e minden szépért és jóért lelkesülni tudó várost megtanultam becsülni és szívemen viselem annak minden érdekét. (Hosszas éljenzés.) Jól esik megemlékeznem az alapító elődökről, akikhez hazafiságukban hasonló utódok ápolják az általuk megteremtett ideálokat. Örülök, hogy jelen lehetek e szép ünnepen és boldog vagyok, hogy a kaszinó életében eme nagy napon felajánlhatom a kis ajándékot, történelmünk egyik kimagasló alakjának arczképét, hogy azt itt mindenkor magunk

előtt látván, emlékeztessen bennünket a nagy időkre és a nagy idők nagy erényeire. Fogadja tölem az igen t. kaszinó idős gróf Andrassy Gyula arczképét, melyről hulljon le a lepel.

Perczekig tartó lelkes éljenzés és taps, melybe belevegyült az evviva felkiáltás, szakította félbe itt a kormányzó beszédét. Az ováció lecsillapulása után a kormányzó a következőkben folytatta és fejezte be beszédét:

Nagyaink között az első volt ő. Világszerte becsült nagy államférfiu és követésre méltó jó hazafi, egyesítve magában mindazon kiválóságokat, amelyek a honfiktársakat büszkeséggel fölthetik el, az idegenek részéről pedig tiszteletet parancsolnak számára. Idős gróf Andrassy Gyula Fiume város díszpolgára is volt s mint ilyen mindenkor meleg érdeklődéssel viseltetett a város fejlődése iránt, Méltó és kegyeletes dolog tehát, ha e városnak ezen kiváló egyesülete a Casino Patriotico az ő emlékét ekképen megörökítve is megörzi s az Andrassy-kultuszt mindenkor hiven ápolja. Ezennel átadom e képet a kaszinó igen t. igazgatóságának megörzés és gondozás véget azon hő kíváncsok kifejezésével, hogy a fiunei Casino Patriotico gróf Andrassy Gyula és az alapítók szellemében sokáig éljen és virágozzék.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd elhangzása után lovag Luppis alpolgármester, a kaszinó elnöke válaszolt.

Gróf Nákó Sándor — ugymond — most tartott beszédével méltóan kifejezésre juttatta ezen óra ünneplés voltát. Azért teljes megelégedésünkre szolgál, hogy egyeletünk hatvanadik évfordulóján felidézhetjük és urja feleleveníthetjük a polgári erényeknek, azon ideális gondolkodási módnak és őszinteségnek emlékeit, amelyek atyáink büszkeségét képezték és amelyekre mi is büszkéek vagyunk, kik mint hálás utódok az általuk tört uton haladunk. (Éljenzés.) Ő exczellenciája kifejezést adott egyuttal gróf Andrassy Gyula személye iránt érzett mély bámulatunknak is. En, kinek része volt azon megtiszteltetésben, hogy több polgártársammal egyetemben átnyujthattam gróf Andrassy Gyulának városunk díszpolgári oklevelét és aki láttam azon nagy időköt, magam előtt látom a hazafias lelkesedést, melyet a fiuniekben a kintinó államférfiu keltett, kibn őszinte előharcosát látnuk törekvéseinknek és érdekeinknek. De nem mulasztatom el gróf Andrassy Gyula fiának, a belügyminiszter ur ő nagyméltóságának (Hosszas lelkes éljenzés és evviva felkiáltások) is szeretetteljes köszönetünket kifejezni, aki előzékenyen hozzá járult ahhoz, hogy atyjának képe megfestessék és a kaszinónak ajándékoztassék.

A beszédet zajos ovációval fogadták. Az éljenzés és az evviva kiáltások lecsillapulása után Zannella Richárd, Fiume város orsz. képviselője mondott beszédet, melyet magyarul kezdett, majd olasz nyelven folytatott.

A most lefolyt ünneplés aktus messze túlhaladja az udvariasság határait és oly fontosságu és jelentőségű, hogy messze kihat egész városunkra és Fiume minden polgárában visszhangot talál. Legyen szabad nekem, mint e szabad város jelenlegi képviselőjének és azon párt tagjának, melynek politikája Deák Ferencz és Andrassy, Magyarország e két és nemes fiának eszméiből meríti lelkesedését, örömet, hálámát s a jövőbe helyezett reményemet kifejezésre juttatnom.

Gróf Andrassy Gyula dicsőséges nevét ismeri Fiume közönsége; ismeri a történelem fényes lapjairól a nagy férfiu érdemeit és nagyságát. Gróf Nákó Sándor ónagyméltósága fogadja forró és hazafias elismerésünknél kifejezését; ismételve azon tényért, mely bennünk Fiume város polgáraiban felébreszti a bizalmat és újabb bizalmat kelt bennünk a jövő iránt. Tiszteletteljes hódolatunkat fejezzük ki azon nagy férfiu emlékének, kinek szelleme ma közöttünk lebeg és szeretetteljes üdvözlésünket küldjük méltó fiának, aki spártai becsületességgel és forró hazafissággal tovább folytatja az atyja művét. Tolmácsolom ez alkalommal Fiume városának azt a kíváncságot, hogy a mai ünneplés aktus a fiunei olaszok és magyarok között újból felébresztett kölcsönös szeretetnek megsemmisíthetlen zálogául szolgáljon, hogy egyesítve, egy testvéri kapocsban örzizzék meg közös érdekből sértetlenül Fiume város olaszágát és karöltve, hathatósan működve előre haladjanak, szem előtt tartva Magyarország és Fiume elválaszthatlan legfőbb javát. (Zajos evviva és élénk éljenzés felkiáltások.)

Ezzel az arczképleplezési finneplés véget ért és kezdetét vette a fényes bál. Katonazene és cigányzene játszott a szebbnél-szebb darabokat. A tánczrenden a csárdás is szerepelt, amelyet vidám jókedvvel ropptak a párok. A hölgyek között ezer darab pompás csokrot osztottak szét. Éjfélkor a vendégek asztalhoz ültek és következett a kaszinó nagy ünneplés lakomája, amelylyel az arczképleplezési ün-

nepély alkalmából a Casino Patriotico kedveskedett a bál közönségének.

Az ünneplés alkalmából gróf Nákó Sándor fiunei kormányzóhoz számos üdvözlő távirat érkezett.

Mozgó képek.

Halad a világ.

PÉTER UR: Mi a csuda ez a kúteges tifusz?

PÁL UR: Valami új betegség... Most nagyon divatban van... Az újságok is portálják...

PÉTER UR: Ez ellen én új sajtótörvényt hoznék... Nem azért fizetek öt krajczárt egy újságért, hogy a nyugalmanak befűtüljön.

PÁL UR (bambán): Hogy fűtül?

PÉTER UR: Ugy fűtül, hogy ha kinyitom az újságot, mindig kellemetlenségeket talál elém. Főként mindig kitalálnak új betegségeket és úgy írják le, hogy az embernek beleborsózik a háta. Egy ősz germán élt a barlangjában és összevissza egy halálos betegséget ismert: ha berontott a másik germán és fejbeverte a bunkóval.

PÁL UR: Azóta haladt a világ...

PÉTER UR: Köszönöm alássan... Kitalálnak mindenféle új nyavalyákat és keserítik az életünket... Ki a csuda tudott azelőtt influenzáról, vakbélgyuladásról, kúteges tifuszról?... Most tele van vele minden lap, megírják, hogy keletkezik, hogy pusztít és a szegény halandó egyebet se tesz, csak az orvosi könyveket bujja és magát addig tapogtatja, amíg mindene földagad.

PÁL UR: Maga is tapogat?...

PÉTER UR: Én is. Én most már úgy meg vagyok ijedve, hogy nem eszem, nem iszom, nem járok sehová, nem beszélek senkivel, nem fogok kezket senkivel...

PÁL UR: Nem lehet ez kérem...

PÉTER UR: De igenis lehet. Ugy kell érteni, hogy a hust nálam lepárolják, a vizet fölfőzik, karbolos kesztyűt hordok...

PÁL UR: Nem ér ez, uram, semmit.

PÉTER UR: Tudom... Volt egy barátom, aki úgy vigyázott, mint egy toronyőr és mégis meghalt... Az összes bacillusokat elkerülte, de a fejére esett egy téglá és agyonvágta... Egy garast se ér az egész óvatosság.

PÁL UR: No lássa... Éppen ezért tegyen úgy, mint én... Én nem félek semmitől. Én megiszom a vizet, ha bizonyosan tudom, hogy tüdővész-bacillus-kongresszus van benne, megiszom a hust, ha tifusz-bacillus-népgyűlés van rajta, én kezdet fogok mindenkivel és összecsókolozom egy egész mozgó-kórházzal. Azért nekem kutyabajom, mert bennem a sok bacillus összeverekedik, hogy melyik kezdjen ki és végül önmagát pusztítja el a sok haszontalan bestia... Ez a legbiztosabb gyógymód.

PÉTER UR: Mond valamit... Miután úgy sem lehet védekezni a sok baj ellen, hát a legjobb belevágni.

PÁL UR (kezet nyujt): Örülök, hogy észre tért...

PÉTER UR (nem fogadja el a feléje nyujtott kezét): Kérem... Köszönöm a jó tanácsot... de... izé... ne nyujtson kezét, mert egy barátom így pusztult el... Délután találkozott egy tüdőbeteg emberrel, annak kezét nyujtott és két hét múlva meghalt.

PÁL UR: Tüdővészben?

PÉTER UR: Nem... elgázolta a villamos... de azóta nálam rossz kabala a kézfogás.

Ray.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A fiunei cégjelírások. A fiunei horvát kereskedők testülete hónapokkal ezelőtt panaszszal fordult a kereskedelmi kormányhoz, amelyben tiltakozott az ellen az intézkedés ellen, hogy Fiumében elsősorban magyar vagy olasz s csak másodsorban szabad idegen és így horvát nyelvű cégjelírásokat is alkalmazni. Erre a feliratra most érkezett meg a fiunei kereskedelmi kamarához a miniszter válasza, amelyben a belügyminiszterrel egyetértve ki-

jelenti, hogy az említett panasz félreértésen alapulhat, mert semmiféle olyan rendelet nem adatott ki, amely a jelzett megszorítást szabta volna meg.

A tifusz terjed.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 29.

Ugy látszik hiábavalónak bizonyul minden erőlködés, amelyet a közegészségügyi hatóságok a rettenetes betegség elnyomására kifejtettek. Az eleinte szörványosan föllépő esetek ma már határozottan járványszerű jelleggel bírnak, mert a megbetegedések az egész város területére kiterjednek. Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy a nyavalyát a város minden részébe széthurczolták. Titokban tartják ugyan, de kétségtelenül meg van állapítva, hogy egy éhifusz-eset volt a Kétyly-klinikán is, sőt pár nappal ezelőtt a Szabolcs-utcai zsidó-kórházban is, ahol egy leány halt meg kúteges tifuszban. A veszedelmes nyavalya keletkezési helyéről is téves verziók kerültek forgalomba. A tény ugyanis az, hogy a legelső esetet nyolcz-tíz nappal ezelőtt a dolog-kórházban konstatálták hivatalosan, egy bonczolás alkalmával. A Rókusban csak jóval ezután bukkantak rá. Volt azonban tifuszos megbetegedés a rendőri toloncz-kórházban is, amelynek vezető-főorvosát Boda Dezső rendőrfőkapitány éppen azért mondatta le tegnapielőtt, mert a bajt fel nem ismerte. Mondanunk sem kell talán, hogy a főkapitány szigorú intézkedése tökéletes megnyugtatót szolgálhat, mert az az orvos, aki ilyen végzetes tájékozatlanságot, vagy felületességet tanusít, az nem való közintézmény élére.

Tájékozatlanság dolgában egyébiránt a mentők is klasszikus példával szolgáltak tegnapielőtt, amikor egy luetikus beteg fölött csaptak lármát abban a hiszemben, hogy tifuszessettel van dolguk. A mentők diagnózisa révén aztán egyetlen kórház se vette fel a beteget, s a szerencsétlen ember végül is a rabkórházba jutott.

Ezen különben csodálkozni sem lehet, mert köztudomásu, hogy a mentőknek alig van diplomás orvososa s a készilttségekkel még nagy szerencsétlenségekhez is tapasztalatlan, főleg pedig kellő tudás nélkül való orvosnövendékek vonulnak ki. Olyan bántó régi baj ez már, hogy egyszer végre is meg kellett mondaní.

A mostani tifuszjárvány különben sok egyéb közegészségügyi nyomoruságot is felfedezett. Kiderült többek közt, hogy a főváros kórházai tulzsufoltak, alig van bennük hely a rendes megbetegedések elfogadására. Sőt erre sincs, mert hetek óta még a súlyos betegeket is elutasítják a kórházakból. Így aztán képtelen katasztrófáknak nézünk elébe, ha a tifusz most nagyobb mérveket talál ölteni.

Boda Dezső főkapitány ezeknek a megdöbbentő tapasztalatoknak sulya alatt, a mai napon nyilatkozatot adott ki, amely súlyos vádakot sorol fel a főváros közegészségügyi vezetősége ellen. A nyilatkozat így hangzik:

Egyes lapok ma a fővárosban fellépett tifusz-betegségekkel kapcsolatban egy a második kerületi kapitánysághoz behozott betegről emlékeznek meg, akit érthetetlen következetességgel tifuszbetegnek tesznek meg, jóllehet, a rendőrség már tegnap kijelentette, hogy az illető excemás és belbajos volt. A közlemények hangja s tendenciája a sorok közt, de eléggé világosan azt a benyomást igyekszik kidomborítani, hogy a rendőrség eljárása felületességre és járatlanságra valló ebben az esetben. Szükségét látja a rendőrség annak, hogy a valóságot a maga összes részleteiben ismertesse: E hónap 27-én este a II. kerületi kapitányságra egy teljesen elgyötört, elcsigázott embert hoztak be, akit az utcán fekvé találtak. Az illető — Baksányi János napszámos — súlyos betegnek látszott s így a II. kerületi kapitányság kórházba való elszállítása végett kihívta a mentőket. Baksányi arcán kiütések voltak s a mentők hagyományos betegségeknél vélték. A rendőrorvos alapos vizsgálat után azonban meggyőződött arról, hogy a tifusz teljesen ki van zárva. A mentőknek kint járt medikusai ezt írásban kérték, amit a rendőrorvos meg is adott. A mentők azután a beteget elvitték. Négy kórházat jártak meg s mindenütt megtagadták a felvételt azzal a megokolással, hogy nincs hely. Reggel volt már, mire a mentők visszahozták a beteget a főkapitánysághoz. Súlyos betegségről lévén szó, a rendőrség már köteles humanizmusból végre is a rabkórházba szállította a beteget.

— **Diplomáciai kinevezések.** A király gróf Wydenbruck Kristóf rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a németalföldi királyi és luxemburgi nagyhercegi udvarhoz rendkívüli követé és meghatalmazott miniszterré és dr. sárvári és felsővidéki gróf Széchényi Dénes rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott I. oszt. követségi tanácsost a dán és norvég királyi udvarokhoz rendkívüli követé és meghatalmazott miniszterré nevezte ki.

— **A magyar udvarnagy estélye.** Gróf Apponyi Lajos, magyarországi udvarnagy és neje, született Seher-Thoss Margit grófnő Andrássy-uti vendégszerető palotája ma este féltiz óraker a magyar társadalom kitünőségeit pompásan sikerült fogadóestélyen egyesítette, amelynek fényét különösen emelte Augusta főhercegnő megjelenése, akit Szegedy Gina udvarhölgy és gróf Takács-Tolva József százados kísérték. József főherceg influenzájára való tekintettel kimentette magát. A délszaki növényekkel gazdagon díszített palota elé már este háromnegyed kilencz órától kezdve kocsi után rohogott és az előkelő izléssel berendezett, tündéres világitásban fénylő termeket csakhamar előzönlötte a meghívottak nagy sokasága, akiket egyenkint felsorolni szinte a lehetlenséggel határos volna. A kormány tagjai, legfőbb hatóságaink és bíróságaink képviselői, az egyházi és katonai méltóságok, a főrendiház és a képviselőház számos tagja, az arisztokrácia, a tisztviselői kar, a tudományos, az írói és művészvilág előkelőségei és a társadalom számos más kitünősége tarka, nyüzsgő képet varázsoltak a termekbe, amelyeknek élénkségét nagyban emelték a hölgyeknek mesés ékszerektől ragyogó estélyi toalettjei. A ház urnője és a házigazda keresetlen szeretetreméltósággal gyakorolták a vendéglátó tisztet. Mindenkihez, aki közelükbe juthatott, volt egy nyáias szavuk. Este pontban féltiz óraker gördültek a palota elé az udvari kocsik, amelyekből Augusta főhercegnő és kísérete szállottak ki. Gróf Apponyi Lajos és fiai a főhercegnőt már a bejáratnál a lépcső alján fogadták, míg a ház urnője leányával az emeleti előcsarnokban hódolt a fenséges asszonynak. Augusta főhercegnő, aki a ház urnőjének és a házigazdának örömét fejezte ki, hogy megjelenhetett, hosszabb ideig beszélgetett a kormány tagjaival, akik közül dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, Kossuth Ferenc és Günther Antal miniszterek jelentek meg, majd az arisztokrácia hölgyeivel és más előkelőségekkel folytatott társalgást. A főhercegnő az egész estén fesztelen, derűs hangulatban volt. Féltizenkét óraker szűkebbkörű vacsora volt. Az asztalfőn Augusta főhercegnő ült, tőle jobbra Wekerle Sándorné és gróf Csekonics Endréné, balra pedig herceg Odessalchi Gézané és báró Kemény Kálmáné foglaltak helyet. Az asztalnál még gróf Wenckheim Frigyesné, gróf Apponyi Albertné, báró Piret Lajosné, gróf Almásy Dénesné, gróf Apponyi Lajosné, gróf Festetics Pálné, báró Révay Simonné, gróf Tisza Istvánné és gróf Apponyi Sándorné ült. A nagy vendégsereg részére izletes és gazdag buffet állott rendelkezésére. Az est egész folyamán teát és frissítőket hordtak körül. Vacsora után még jó ideig maradt együtt a társaság, mig nem a főhercegnő és kísérete eltávoztak, mire azután a vendégsereg is oszladozni kezdett.

— **A bolgár fejedelem esküvője.** Ferdinánd bolgár fejedelemnek a kóburgi Szent Ágoston-templomban a katolikus egyház szertartásai szerint végbement esküvőjéről még a következőket jelentik: Az esketési szertartást dr. Thiem lelkész végezte. Ferdinánd bolgár fejedelem, aki a bolgár hadsereg tisztí egyenruháját viselte, jóval előbb ért a templomba és ott csendesen imádkozva várakozott menyasszonyára, aki az orgona hangjai mellett lépett kíséretével a templomba. Vele jöttek XXIV. Henrik és XXIII. Henrik reussi hercegek. Az esketésnél hivatalos tanuként a fejedelem részéről Fülöp szász-kóburggótai herceg, a menyasszony részéről pedig XXIV. Henrik reuss-köztrici hercegi szerepeltek. Délelőtt 10 óra tájban a násznép visszatért Gerába.

— **(Uj czimzetes apát.)** A király dr. Rolny Ferencz iglói plébánosnak a boldogságos Szűz Máriáról nevezett savniki czimzetes apátságot adományozta.

— **A császári jubileum.** Az osztrák kormány — mint a Neue Freie Presse berlini tudósítója megbízható helyről értesül — körjegyzéket intézett a külföldi követségekhez azzal a tudósítással, hogy kériék fel azokat az udvarokat, amelyeknél akkreditálva vannak, hogy amennyiben Ferencz József császár uralkodói jubileumára Bécsbe kívánának utazni a fejedelem üdvözlésére, tekintsenek el ettől a szándékuktól.

— **Kitüntetett főigazgató.** A király Elischer József királyi tanácsosnak, nyugalmazott nagyszabasi tankerületi főigazgatónak, a tanügy terén kifejtett sok évi buzgó és eredményes működése elismerésül a III. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Vilmos császár Korfuban.** A Neue Freie Presse berlini tudósítója az udvarhoz közel álló körökből úgy értesül, hogy Vilmos császár márczius 24-én utazik Korfuba. Berlinből Velenczébe vasuton utazik a császár, tehát Kufstein és Ala között osztrák területet fog érinteni. A császár egyenes kérésére az üdvözlést az osztrák határon mellőzni fogják. Márczius 26-án érkezik a császár Velenczébe, ott hajóra száll és öt napig fog czirkálni a Földközi tengeren. Április elsején érkezik meg Korfuba és az egész április hónapot az Achilleion kastélyban fogja tölteni. Az a hír, hogy egy osztrák-magyar hajóraj Korfuban üdvözölni fogja a császárt, nem felel meg a valóságnak. Az eddigi program szerint Vilmos császár Korfuból Trieszten át Bécsbe fog utazni, hogy üdvözölje Ferencz József királyt uralkodói jubileuma alkalmából.

— **Milán király anyjának sírhelye.** Jassyban a Szent Spiridon székesegyház sírboltjában eltemetett holttestek exhumálásakor egy hármaskoporsót találtak, amelyek fedelére a szerb korona van bevéve és ez a felírás: Obrenovics Mária. Azt hiszik, hogy ebben a koporsóban van Milán király anyjának holtteste. Harminczegye év előtt Párisban halt meg Milán király anyja, holttestét bebalzsamozták és román földre szállították. Sohasem tudták, hogy hol temették el. A román királyné udvarhölgyét, Mawrogeni asszonyt táviratilag értesítették a jassy-i leletről, mert Mawrogeniné rokonságban van az Obrenovics családdal.

— **Toselli célzást lát és perel.** Toselli, az egykori szász trónörökösne férje igen érzékeny ember és érzékenysége most arra készíti, hogy a per terére lépjen. Résztvev az érzékeny muzikus a nizzai karneválban. Minthogy az ünnepi körmeneten látott egyes csoportzatokban célzást vélt fölfedezni Montignoso grófnő belső családi ügyeire, Toselli elhatározta, hogy a körmenetet illető résztvevői ellen följelentést fog tenni.

— **Koch utazásai.** Koch Róbert professor, a világhírű bakteriologus április elején nagyobb utazásra készül. Az afrikai expedició fadaralmait a Berlinben felhalmozódott munka nagyon kimerítette a tudóst, annyira, hogy egy ideig hallani sem akar orvosi dolgokról. Koch tanár Japánban óhajta fadaralmait kipihenni. Newyorkon keresztül Észak-Amerikába megy, onnan Japánba. Másielől meg azt jelentik, hogy Koch márczius elején Londonba utazik, hogy részt vegyen az álmokör legyőzésére alakult nemzetközi kongresszuson. Érdekes, hogy a Carnegie-féle Koch-alapítvány hallatára valósággal ellepték Koch tanárt kolduló levelekkel. A koldulók azt hitték, hogy az adomány felét Koch személyesen kapta.

— **Anarchista-összeesküvés a papok ellen.** A „Kölnische Zeitung“ newyorki távirata szerint a denveri rendőrség nagy anarchista összeesküvést leplezett le, amelynek az volt a célja, hogy a papokat kiirtsa. Hat városban sok anarchistát tartóztattak le, a kiket azzal gyanusítanak, hogy részük volt Heinrich lelkész meggyilkolásában.

— **Lucca Paulina végrendelete.** Bécsben ma bontották fel Lucca Paulina, a híres énekművésznő végrendeletét, amely Roden Mária bárónót, a művésznő első házasságából származott leányát teszi meg általános örökössé azzal a kikötéssel, hogy ha nem megy férjhez, a vagyon egy harmada a bécsi mentőegyesület, egy hatodrészt az ischli szegény gyermekek Lucca-alapítványa, egy harmadrész az irgalmas-rendűek bécsi kolostoráé. Ezeken kívül az elhunyt művésznő több jótékony intézménynek ha-

gyományozott kisebb-nagyobb összegeket. A vagyon, amely bécsi ingatlanokból, egy reichenau nyaralóból és értékpapirokból állt, meghaladja az egy millió koronát.

— **Hajóhadosztályunk Máltában.** A Károly főherceg, Ferdinánd Miksa főherceg, Frigyes, Uskoke és Scharfschütze nevű hadihajókból álló hajóhadosztály e hó 29-én Teodórból Máltába indult.

— **Óriási sikkasztás Hamburgban.** Hamburgi tudósítónk óriási sikkasztás híret jelent táviratilag. A legnagyobb hamburgi építési vállalkozó cég pénztárosa, névszerint Sonnenfeld Armin, háromszázezer korona elsikkasztása után megszökött. A károsult cég főnöke, Eckler Pál, egyike Németország leghírnevebb vállalkozóinak, akinek művészetét igen sok monumentális épület hirdeti. A sikkasztó pénztáros, aki bécsi születésű ember, esztendők óta áll már a cég szolgálatában. 1902-ben a német építőipar nagy válságának idején, amikor a német építőmesterek a szervezkedő munkásokkal szemben a kizárást legelőször alkalmazták, Sonnenfeld ötszáz munkást toborzott főnökének Bécsben, akikkel pönálás szerződéseket kötött és így lehetővé tette, hogy a cég elvállalt kötelezettségeinek eleget tegyen. Azóta pénztárosa és üzletvezetője lett a cégnek, s mint ilyen, főnökének korlátlan bizalmát bírta. Ezt a bizalmat most aztán úgy hálálta meg, hogy a cégnek mintegy háromszázezer koronányi kinlevőségét behajtva, megszökött. A lopott pénznek felét öcscsének adta át, aki szintén elűnt Hamburgból. A hamburgi rendőrség távirati értesítést küldött a világ összes rendőrségeinek, hogy a sikkasztót és büntetését letartóztassák. Hamburgban azt hiszik, hogy Sonnenfeld testvérel együtt Auszriába vagy Magyarországra menekült.

— **A prágai villamos vasúti sztrájk vége.** Prágából érkezett tudósítások szerint a vasutak főfelügyelőse részéről kiküldött bizottság előtt tegnap este összegyültek a villamos vasúti alkalmazottak és a villamos vállalatok kiküldöttei és egyezkedési tárgyalásokat folytattak, amelyek kedvező eredménnyel jártak, úgy, hogy ma reggel hét óraker az összes vonalakon ismét megindult a forgalom.

— **Szolgálati jubileum.** Zsigmond Kálmán posta-és távirat-főtiszt osztrákvezető a napokban ünnepelte szolgálatának 25 éves jubileumát, mely alkalommal főnöke szép szavakkal emlékezett meg a jubilans érdemeiről és az egész személyzet részéről pedig meleg óvációkban részesült.

— **Edison betegsége.** Edisonnak, a nagy feltalálónak súlyos megbetegedéséről már adtunk hírt. Most Newyorkból az a tudósítás érkezik, hogy a legujabb orvosi jelentések szerint van remény a beteg fölépülésére. Orvosi körökből azonban bizalmasan azt közlik, hogy azok a súlyos bántalmak, amelyek Edison szervezetét bizonyos sugarakkal való kísérletezés közben érték, kizárják, hogy Edison egészsége tartósan helyreállhatna.

Newyorkból táviratozzák, hogy az Edison állapotáról elterjedt aggasztó hírek tulzottak. A második operáció kitünően sikerült és Edison a mult északát jól töltötte. Mr. Miller, Edisonné bátyja a kórházban ma azt mondotta a hírlapíróknak, hogy a kezelőorvosok biznak Edison felgyógyulásában és nem félnek komplikációtól. Edisonné és legidősebb fia folyvást a beteg ágya körül tartózkodik.

— **Fordulat a bajai főnyeremény ügyében.** Ha hitel lehet adni a Bajáról érkezett tudósításoknak, ugy a bajai milliós főnyeremény skandalózus ügyében hamarosan fordulat következik be. A bajai kereskedelmi és iparbank élére új igazgatóság került, amely a bank hitelének megmentése érdekében egyezségi tárgyalásokat kezdett a milliós főnyeremény igénylőjével, Eckert Antal kertészszel. Ekkert hajlandó a meg egyezésre. Ha az egyezés létrejön, a kertész ügyvédje visszavonja a bank igazgatósága ellen indított bünpört. — Ezzel szemben dr. Forró Félix, Ekkert jogi képviselője hogy hozzáintéztett kérdésre kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy egyezségi tárgyalások folyamatban lennének, már pedig Ekkert ő nélküle nem bocsájtnak tárgyalásokba. Azt pedig teljesen kizártnak tartja, hogy a bank és Ekkert között már annyira előre haladtak volna a tárgyalások, mint azt a bajai hiradás feltüntetni igyekszik. Különbösen hivatalból üldözendő cselekményről lévén szó, a terheltek elleni per visszavonásáról korai volna még beszélni.

— **Az Országos Kémiai Intézet új fővegyésze.** A földművelésügyi miniszter az Országos Kémiai Intézet és Központi Vegyikísérleti Állomáshoz Székely Salamon fővegyészi címmel és jelleggel felruházott vegyész fővegyészé nevezte ki.

— **Zöldi Elza öngyilkossági kísérlete.** Nagy és őszinte részvét kíséri súlyos betegségében a boldogtalan Zöldi Elzát, aki — mint lapunk tegnapi számában közöltük — Temesvárott önként akart megválni az élettől. A szép reményre jogosító fiatal színésznő a temesvári kórház egyik külön szobájában fekszik. Kezelő orvosa dr. Lichtschneidel Géza igazgató-főorvos. Az öngyilkossági kísérletet követő első éjszakát a beteg nyugtalanul töltötte, reggelre azonban nyugodtabb lett. Hőmérséklete a déli órákban 37.2 fok. Ámbar sebesülése életveszélyes, az orvosok mégis biznak a fölépülésében. A halálasztó színesznő jobb halántékába lőtt. A golyó behatolt a fejébe s az orrcsontban megakadt. Egyelőre szó sincs arról, hogy megoperálják. Ha komplikációk nem állnak be, akkor a napokban eltávolítják a golyót. Ma reggel Temesvárra érkezett Zöldi Márton, az öngyilkos színésznő édesatyja, akit teljesen megtört leányának tragikus sorsa. Vele jött Vilma a nevé leánya is, aki a Népszínház-Vigoperának a tagja. Mindketten a kórházba siettek, Vilma állandóan beteg huga mellett van, nem mozdul ágya mellől s ő ápolja. Zöldi Márton lesújtottan távozott a kórházból s ugy nyilatkozott, hogy leánya bizonyára idegrohamában követte el az öngyilkosságot, mert huzamosabb ideig idegbeteg volt. Zöldi Elzát nagyon sokan keresték föl a kórházban.

Egy temesvári újságírónak módjában állt beszélgetni a súlyosan sebesült színésznővel. Zöldi Elza ezt kérdezte:

— Mit csinál az én szerelmem? Ugy-e túl van már minden veszélyen? Istenem, csak meg ne mondják neki, mi történt.

Az újságíró megnyugtatta a szegény, szerelmes leányt és azt mondta neki, hogy Gottlieb Aladár túl van már minden veszélyen. Zöldi Elza tehát nem tudja, hogy a vőlegénye meghalt.

— Hála a jó Istennek — felelt.

Aztán egyszerre, minden átmenet nélkül azt kérdezte:

— Ugy-e, mit fognak írni az én esetemről a mai lapok?

— Nagyon sajnálják magát — felelte az újságíró — és mind nagyon szépen írnak.

A rövid beszélgetés ezzel véget ért, mert a beteg a morfiuminjekciók következtében elaludt.

Ejtel jelentik Temesvárról, hogy Zöldi Elza művésznő állapotában ma sem állott be javulás. A beteg, bár lázmentes, eszméletlen van és fájdalmi sincsenek, de a golyót, mely orrcsontjában megakadt, még egyelőre nem lehet eltávolítani, mert az orvosok komplikációktól tartanak. Megérkezett Temesvárra Zöldi Márton a beteg atyja és nővére, Vilma, a Népszínház tagja is, akiket az eset láthatólag megtört. Az orvosok remélik, hogy Zöldi Elzát megmenthetik.

— **Vilmos császár álarozos bálon.** Frigyes Lipót herceg ma este a berlini Königlich Schauspielhausban álarozos bált rendezett, ami udvari körökben szokatlan. A bálon, amelyre kosztümben és dominóban volt kötelező a megjelenés, Vilmos császár is ott volt. Beszélük, hogy a császár bérkocsin ment a bálra, nehogy felismerjék.

— **A Rákóczi-bizottság jelentése.** A Rákóczi Ferencz hamvait hazaszállító-bizottság tagjai: Frankóni Vilmos püspök, báró Forster Gyula főrendiházi tag, Thaly Kálmán orsz. képviselő, Thaly Lajos külügyminiszeri osztályfőnök és Török Aurél egyetemi rektor törökországi utazásukról és a szent hamvak felkutatása körül követett eljárásukról kimerítő jelentést fognak közzétenni. Ez a jelentés, mely munkában van, nagyszabású történeti mű lesz és historiai forrásmunkául fog szolgálni a jövő történetíróinak.

— **Nagy tűz Marseilleban.** A kereskedelmi kamarának a Cap Pinede-n lévő raktárában ma reggel 3 órakor tűz támadt, amely, miután könnyen égő anyagok voltak jelen, gyorsan terjedt és rövid idő alatt 10.000 négyszögölnyi területet lángba borított. A tüzet a közelben lévő egyik hajó legénysége és a tűzoltóság azonnal oltani kezdte és 3 óra múlva sikerült a tüzet lokalizálni. A kárt több millió frankra becsülik.

— **Lemoine, a gyémántkirály.** A nagy párisi gyémánt-szélhámosnak, Lemoine-nak ügyében a vizsgálat a befejezéshez közeledik. Minden jel arra mutat, hogy Lemoine nem fog a büntetés alól kibujni. Wernher Gyulának Lemoineval történt szembesítésekor sikerült ezt teljesen sarokba szorítani. Lemoine ennek dacára is állhatatosan megmarad amellett, hogy kísérletei valódiak. Most azonban egy kis hiba csuszott közbe, amely eltekintve Wernher bizonyítékaitól, egész védelmi rendszerét ledönti. Lemoine ugyanis azoknak a gyémántkereskedőknek nyilatkozataira támaszkodik, akikről a Wernher birtokában levő gyémántokat vásárolta. Ezek eltérést találtak az általuk eladott és a Wernher által a vizsgálat során deponált gyémántok sulya közt. Eszerint a letétbe helyezett gyémántok sulya nagyobb, mint azoké, amelyeket a vádlott vásárolt. Wernher erre követelte, hogy tépjék fel a doboz pecsétjét, amely az általa letétbe helyezett gyémántokat tartalmazza. Ez meg is történt és ekkor kiderült, hogy a deponált gyémántok sulya pontosan megegyezik az ékköveskereskedők feljegyzéseivel. De kiderült az is, hogy a tévedés onnan eredt, hogy a tanuvallomásokról Lemoine-nak átnyújtott másolatba hiba csuszott be a leíráskor és így történt, hogy abban a kereskedők által bemondott sulyösszeg kisebbnek volt feltüntetve, jóllehet az az eredetiben megegyezett a letétben lévő gyémántok sulyával. Lemoine ezt a tévedést sietett felhasználni védelmére, míg most maga jutott kelezésbe. Ami a kísérletek megújítását illeti, abból valószínűleg nem lesz semmi, mert Lemoine olyan feltételeket szabott ki, amelyeket a hatóság semmi esetre sem fogadhat el. Ha követeléseitől el nem áll, úgy a szakértők véleményének elkészülte után az ügyet rögtön letárgyalják. Feltételes szabadonbocsátásáról most már szó sem lehet.

— **Gyilkos bányalég.** Mexikóban a Rositában felrobbant a bányalég. Eddig negyven holttestet hoztak föl és még kétszáz bányász van lenn a mélységben. A tárnából kitóduló mérges gázok miatt nehéz a mentők munkája s ha még életben vannak a bennrekedt bányászok, aligha fog közülük egy is megmenekülni.

— **Öngyilkosság báli ruhában.** Jolsván egy fiatal asszony báli ruhában öngyilkosságot követett el. A fiatal hölgy, Szobonya József jolsvai állatorvos felesége, tegnap báli ruhába öltözve, férje revolverével szíven lötte magát és azonnal meghalt. Holtteste mellett összetört cimbalomverőt találtak. Bucsulevelet hagyott hátra, amelyben bocsánatot kért tetteért. Előtte feküdt nyitva imádságos könyve, azon a lapon, ahol a „Védekezés a könnyelműség ellen” című imádság volt olvasható. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Megszökött rablógyilkos.** Aradról érkezik az alábbi, éppenséggel nem közönséges történet híre. Horváth János és Sztójka József kóbor cigányok másfél évvel ezelőtt meggyilkolták egy temesvári vámor feleségét és két gyermekét s aztán a lakást kifosztották. A gyilkosokat az őszszel Kisjenőn elfogták s a temesvári fogházba szállították. Kihallgatásuk alkalmával beismerték tetteiket. A napokban két börtönőr Horváthot és Sztójkát egymáshoz láncsolva Nyiregyházára kísérte, ahol valami régi lopásügyben kellett a két gonosztevőnek törvényt állnia. Hazatérőben ma hajnalban Aradra hozták a börtönőrök Sztójkát s mert Temesvár felé csak reggel indul a vonat, addig a fogházban akarták őrizet alá tenni őket. Ahogy azonban a fogház kapujába értek, Horvát kihuzta kezét a bilincsből s futásnak eredt. Az egyik őr utána vetette magát, de üldözés közben beleesett a pocsolyába. Mire felkelt, a menekülő cigány nagy egérutat nyert. Az őr utána lövöldözött, de nem találta. Nyolc börtönőr ment ki Horváth felkutatására, reggelig keresték a Maros mentén az erdőben, de nem tudtak nyomára akadni. Most a csendőrség megyszerte keresi a megszökött rablógyilkost.

— **Bitóra ítélt asszony.** A banjalukai kerületi törvényszék ma halálra ítélte a bosna-bródi Cabraja Mariát, aki férjét vasdoronggal leütötte és a haldoklót az ágy alá téve, rágyújtotta a házat. Mikor a tüzet eloltották, a szerencsétlen ember már szénké lett. A bestiális asszonyt a jövő héten fogják felakasztani.

— **Fogadalom — öngyilkosságra.** Öt nagyváradi fiatalember valóságos szövetséget kötött arra, hogy ha ideájukat egy éven belül feleségül nem vehetik, öngyilkossá lesznek. Egyikük, Gutti Mihály fűszeres szeptemberben megölte magát. Most Knerr Gyula a fürdőben fejbe lötte magát és haldokolva föfedte a szövetséget. A rendőrség a három másik öngyilkosjelöltet nyomozza, mert Knerr nem árulta el kilétüket. Tegnap este hét óra előtt a nagyváradi Vasfürdő egyik kabinjában öngyilkosságot követett el Knerr Gyula huszesztendős fiatalember, Knerr János nagyváradi rézműves fia. Délután öt órakor ment el a fürdőbe s a 7. számú kabin nyitatta fel. A szolgáló személyzettől tollat és tintát kért s a szobában levélíráshoz fogott. A fürdő alkalmazottjainak az írogatás nem tünt fel: azt hitték, onnan fogja ezeket a postára küldeni. Fél hét órakor lövés dördült el a kabinban. A szolgálók az ajtóhoz rohantak. Be volt zárva. Nyomban feltörték: a pamlagon hevert Knerr Gyula vérben. Homlokán tátongó seb. Kezében hét milliméteres vadonátűj revolver szorított. A golyó halántékát furta át s a szerencsétlen fiatalember azonnal megölte. A tükkörasztalon négy lezárt levelet hagyott. Azonkívül egy papirosszeletre írta a következőket: „Rózsikámnak. Ezeket a sorokat egy haldokló írja magához. Halálomnak maga az oka.” A halottat becsillították a halottasházba. Ott látogatták meg szülei is, — akik eszméletüket veszítették korán kimult gyermekük láttára. Az öngyilkos fiatalember egyik nagyváradi levélhordó leányát szerette régóta. Az udvarlás azonban reménytelen volt. Ez adta a fiatal gyerek-ember kezébe a revolvért.

— **Házasság.** Bigner József dévai kir. ügyész ma vette nőül dabasi Halász Vandát, a Kálvintéri református templomban. Az esküvőn nagy és díszes közönség volt jelen.

Jakabfi Ferencz, a Törlesztési Bank r.-t. fő-tisztviselője eljegyezte Sipos Jolánkát.

Szalai Andor, a Generáli tisztviselője eljegyezte Gabos Pirokát, Gabos Soma könyvkereskedő leányát.

Gráber Lajos állami kép. okl. zenetanár eljegyezte Reich Rózsikát, Budapestben.

Papp Samu Budapestről eljegyezte Zinseheim Ellát Komáromból.

Dr. László Bertold Budapestben eljegyezte Kupfer Sárkát.

Dr. Bihari Jenő m. kir. 4-ik honvéd-gyalogezredbeli főorvos eljegyezte Glücksmann Rózsikát Nagyváradról.

Neumann Béla tőzsdebizományos házasságot kötött Székula Irma zeneiskola-tulajdonosnővel, a hetedik kerületi anyakönyvvezető előtt.

A józsefvárosi plébánia-templomban ma délelőtt tizenegy órakor dr. Kausser Lipót vezette oltárhoz Seenger Ilonka, néhai Seenger Béla f. biz. tag leányát. Násznagyok voltak: Kausser József műépítész és pátkai Kölber Alajos udvari kocsigyáros. Az esketési szertartást Krizsán Mihály pápai kamarás, apát-plébános végezte, aki szép beszédet intézett az ifjú párhoz. Az esketési szertartáson jelen voltak a Józsefváros vezetőfőfői, továbbá a Dollinger, Kausser, Seenger és Kölber-családok tagjai.

— **Rejtélyes gyilkosság.** A losonci csendőrség kétségtelenül megállapította, hogy Matejcsik Karolin magánzónót Klecsár János mindenestől gyilkolta meg. A rablott tárgyak közül egy aranygyűrűt egy éjjeli mulatóhelyen megtaláltak. A gyilkos megszökött. Kézrekerítésére széleskörű intézkedéseket tettek. A gyilkos áldozatát ma boncolták fel és megállapították, hogy gyilkosság esete forog fenn és hogy a gyilkosszerszámtól származó ütések halálosak voltak.

— **A babona örültje.** Az éjszaka megjelent a főkapitányság ügyeletes tisztviselője előtt egy fiatal úri asszony és rimánkodva kérte a rendőrséget, hogy védje meg az ördög ellen. Elmondotta, hogy néhány nappal ezelőtt az ura különös változáson ment keresztül. A homlokán szarv nőtt, a lábán és kezén pedig félméteres köröm. Szóval az ura átváltozott ördöggé s most a pokolba akarja vinni. A rendőrség nyomban látta, hogy elmebajos asszonynyal van dolga. Megállapította, hogy a szerencsétlen Galiczenstein Béla börtönvezető felesége és valószínűleg örületben szenved. Babonás asszony volt s beleörült a babonába. Az elmebajos asszonyt bevitték a lipótmezei örültek házába.

— **A Villandok czirkusza.** A Villand testvérek czirkusza márczius 21-én kezdi meg nagyhatású előadásait előkelő, Párisban szervezett társulattal. Villandék a Tattersallban állították fel nagy és kényelmes, négyezer ember részére elegánsan berendezett helyiségeiket. Ők maguk egész sereg ötletes mókával fogják szórakoztatni a közönséget, azonfelül négy elsőrangú bohóc-pár segítkezik nekik. Villandék április hó végéig maradnak Budapestben s azután vidéki körutrá mennek.

— A Jókai-szobor. A Jókai-féle szobor- és emlékmű javára újabb 57 korona 40 fillér folyt be a Magyar Általános Takarékpénztárhoz. A legutóbbi kimutatás 57,922.27 korona s az eddigi gyűjtésünk 57,979.67 korona.

— Halálozás. Ivánka Ödön, nógrádmegyei földbíró, Ivánka Imre országos képviselő atyja, ma reggel Széchenyben meghalt. A haldokló ágyánál ott volt Ivánka Imre országgyűlési képviselő aki táviratilag értesülve atyja súlyos betegségéről, tegnap tért haza Nizzából. Ivánka Ödön halála, aki az egész felvidéken nagy tiszteltetben állott, megverszte nagy részvétet keltett.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítottak a gyermektorna- és vívásra.

x Dr. Hönig Izó elektroterapeutai és Röntgen-intézete (Károly-utca 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegeknek (neurasthenia, hysteria) csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb., találunk benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Gichner János (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) paplan-, vas- és rézbútorgyáros, kinél a legtartósabb és legszebb hazai gyártmányú árucikkek olcsó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkapta a legújabb árjegyzéket?

x Az előkelő világ kiváló szeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x Evészközök és nászajándékoknak való dísz-tárgyakról sok száz képpel tarkított albumot állított össze Polgár Kálmán órásmester (üzlete és raktára Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. szám.), melyben a hazai ötvös ipartermékek szép sorrendbe fel vannak tüntetve. Ez a körülmény külön megemlítést azért érdemel, mert Polgár Kálmán a „Magyar Védő-Egyesület” tanúsága szerint a honi ékszeripar terjesztésén fáradozik. Aki tehát rendelésével nevezett céghez fordul, az nemcsak előnyösen vásárol, de egyben a hazai ipart is támogatja. Lapunk olvasóinak közvetlenül Polgárhoz intézendő felszólításra a tekintélyes album-árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

x Uj czibalmom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czibalmot s így a czibalmot a legtekélyesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x Siremlékek részleltetésre! Siremlékek beszerzését megkönnyíteni célja a Müipari cikkek kereskedelmi vállalata, Iván és Vári cégnek. A cég az összes márvány-fajokból készült siremlékeket kedvező havi részleltetésre hozza forgalomba. A Müipari cikkek kereskedelmi vállalatának mai számunkban közzétett felhívását az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

x Felhívjuk olvasóinkat Keleti J. kötszerész mai számunkban megjelent hirdetésére.

x A visszatetsző szaga és ize következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészhető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió”-ban, mely minden gyógyszer-tárban árusítatik.

x Kedvezményes gyorsírótanfolyamok. A „Stenográfia” orsz. Gabelsberger gyorsíró- és gépiróiskolában márczius hó elsején kedvezményes gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyamok nyílnak. Az intézet növendékei három hónap alatt tökéletes kiképzést nyernek ezen tárgyakból, a tanfolyamok elvégzése után pedig a Stenográfia a végzett tanulókat díjtalanul jó állásokba közvetíti. A beiratkozások egész napon át folynak az intézet helyiségeiben: Váci-körút 33.

x Tátrafüredről jelentik. A Magas-Tátrában gyönyörű verőfényes téli időjárás uralkodik. A hóviszonyok igen kedvezőek, a sportpályák kitűnő karban vannak, a téli sportok és szórakozások vígan folynak. A tátrafüredi Grand Hotel ezen körülményekre való tekintettel egész márczius végéig nyitva marad, hogy befogadhassa a naponta odaérkező vendégeket. A téli élet és szórakozásokról részletes prospektus a Magyar Királyi Államvasutak Menetjegyirodájában (Budapest, Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

x Sárga János kolozsvári ékszergyáros, hogy gyártmányait, arany, ezüst, drágakő-ékszerekben stb. az országban jobban megismertthesse, azt a legújabb angol módszer szerint, előnyös részleltetésre hozza forgalomba. Képes nagy árjegyzéket küld ingyen és bérmentve.

Hamis pénz.

— Nagy pénzhamisítások az egész országban. — Budapest, február 29.

A debreczeni törvényszék félszáz pénzhamisítással terhelt egyén ellen folytat tárgyalást, akik egész Máramarost, Ugocsát és Bereget elárasztották hamis huszkoronásokkal. A tárgyalásoknak még nincs is vége, a bűnösök hívőre sem kerültek és már is egyszerre az ország több részéből érkezik híre annak, hogy hamis bankók terjesztésén csiptek rajta a hatóságok embereket. Ugy látszik, a pénzcsinálás mesterisége s a hirtelen bűnös meggazdagodás vágya járványszerűleg terjed. Ezuttal egyszerre Aradon, Debreczenben, Szabadkán és Kecskeméten jutottak pénzhamisító bandák nyomába. Nem lehetetlen, hogy ezek a diszes közkereseti társaságok egymással összeköttetésben üzik manipulációikat s a hatóságok széleskörű nyomozást indítottak a bűnösök összefogdosására.

Híreink a következők:

Aradon.

Az aradi rendőrfőkapitánysághoz és a kerületi csendőrpáncsnoksághoz érkezett jelentések szerint a szabadkai és aradi rendőrség egy pénzhamisító banda tagjait fogta el. Minthogy az egész banda még nincs együtt, a rendőrségek egyelőre a részleteket nem közik.

Ezek hamisított huszkoronásokat hoztak forgalomba. Elárasztották ezekkel főként a hetivásáron kereskedő tudatlanabb népet. Szerencsére még aránylag csekélyebb összegben sikerült hamisítványokat forgalmazni és így a károsodás nem tulságos.

Kecskeméten.

Valószínű, hogy az itt következő eset az előbbivel áll összefüggésben. Mallár József kecskeméti korcsmájába már régebb ideje járt egy idős és egy fiatal parasztember, akik feltűnően költekettek és mindannyiszor eldicsekedtek:

— Annyi pénzünk van, amennyi csak köll!

Elmondták részeg fővel azt is, hogy már bűntetve is voltak hamis pénz forgalomba hozásáért. Mintegy két héttel ezelőtt a fiatalabb ember aztán kipakolt. Nagy bizalmasodással megsugta Mallárnak, hogyha kell pénz, hát van. Egy 20 koronás bankjegyet adnak neki négy koronáért. Mallár szinleg kijelentette, hogy rááll az alkura.

Igy történt azután, hogy tegnap reggel megjelent Mallárnál egy uriasan öltözött férfi, a már említett, fiatal parasztleány kíséretében. Az idegen csakhamar bizalmas beszélgetésbe kezdett Mallárral az „ügylet” felől.

— Ne tartson kérem semmitől — mondotta — a huszkoronás hamisítvány olyan hü utánzat, hogy hátran lehet forgalomba hozni. Mindössze is az az ismertető jele, hogy valamennyi egy és ugyanazon számot viseli.

Közben egy másik vendég jött a helyiségbe és így megszakadt a tárgyalás. Ekkor az idegen egy újságpapíros szélére felírta: „Egy darab 20 koronásat adok 4 koronáért”.

A titokzatos idegen most felnyitotta finom bőrtáskáját és megmutatta Mallárnak a tartalmát. Tömve volt husz koronás bankóval. De nem adott át belőlük Mallárnak egyet sem.

Mallár akart tőle venni egyet 4 koronáért, de nem adott. Azt mondta az ismeretlen, hogy csak úgy érzi magát biztosítva, ha legalább is százat fog tőle venni. Mallár József erre azt felelte, hogy jó. Ő vesz száz darabot, azért jár négyszáz korona, de annyi pénz nincs nála, majd elmegy s valahol kér kölcsön. Ennek a jelenetnek már tanuja volt Mallár felesége és a cseléd. Mallár ekkor vette kabátját és elment egyenesen a rendőrségre jelentést tenni. Ez volt délelőtt fél 11 órakor. Mallár mellé két rendőrt adtak, de mire visszatért velük, a két alak már eltávozott.

Ekkor a detektívek egyenest a vasúti állomásra siettek, ahol éppen akkor csipték el a titokzatos ideget, amidőn az a budapesti gyorsvonatba akart beszállni. Így hát bevitték a rendőrségre. Megmotozták. És persze megnézték a kezításkát is, de ekkorra már nem találták benne a hamis bankókat, hanem különféle osztályorsjegyreklámcedulákat. Pénz volt nála elég — de nem hamis pénz. Megtalálták

a zsebében azt az újságot is, amelynek szélére sajátkezűleg felírta azt, hogy ő négy koronáért szállít husz koronás bankót.

A vége mégis az lett, hogy szabadon bocsájtották a gyanúsított urat, kellő bizonyíték hiányában.

Debreczenben.

Móra csendőrmestert, a hajdubagosi őrs vezetőjét névtelen levélben figyelmeztették, hogy Tóth István ottani gazdálkodó/házában hamis ezüstpénzt gyártanak. A csendőrség ez irányban azonnal megindította a nyomozást, mely négy napi eljárás után meglepő eredményre vezetett. Kiderült, hogy Tóth István, aki most jött haza a börtönből, ahol gyilkosság miatt volt elzárva, a fogházban megismerkedett két notórius gonosztevővel, Nagy Imre nagykárolyi, Kazinszky György kecskeméti hírhedt utonállókcal, akik rábeszéltek, hogy velük egyetértve, az ő házában gyártsanak hamis, de forgalomba hozható ezüst pénzt.

Azt mondták neki, hogy ilyen uton rövid időn belül káprázatos nagy összeget fog szerezni. Miliomos lesz. Elhatározták, hogy egész Hajdúvármegyét el fogják árasztani hamis pénzzel. Tóth István szívesen belement a fényes tervbe és amikor kiszabadultak, összes megtakarított pénzcsékjét, 700 koronát átadta szövetségének, akik ennek ellenében mintegy 30 kilogramm sulyu „anyagot” hoztak el házához.

Ezzel akarták megkezdeni a pénzgártást, amikor a névtelen feljelentést beadták ellenük.

Móra csendőrmester négy nap alatt kinyomozta a pénzhamisító banda tagjait, akik most a debreczeni kir. ügyészségen letartóztatásban vannak.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Robespierre.

(Dráma öt felvonásban. Irta: Sardou. Fordította: Ábrányi Emil. Bemutató előadás a Nemzeti Színházban.)

Budapest, február 29.

Valamikor, régen!... Fájdalom, remiszcezenziák merülnek föl, amikor a Nemzeti Színház oly bemutatójáról kell beszámolnom, amelyre sok ideig készült, melyre sok időt, fáradságot, munkát és pénzt pazarolt és amelytől sokat várt.

Tehát valamikor, régen a jó publikum talán örvendett azon, ha a belépő jegyért, amelyet befizetett, hosszú ideig maradhatott a színházban. Akkoriban egy öt óra hosszúra tartó színi előadás a ropant élvezetek közé tartozott volna, melyért hálás lett volna a direktoriumnak minden színházi tényező. Különösen, ha ez az előadás bővelkedett történelmi képekben, tömegjelenetekben, rettentő kitérőekben és minden néven nevezendő látványosságokban.

Sajnos, azóta a publikum idegeit megszállta valami, ami alkalmatlanná teszi az ilyesmi elviselésére. Nem mondom, hogy fáradtabb, vagy enerváltabb ez a publikum, de mindenesetre kevesebb ideje van. Öt óra hosszúra ülni a színházban és végignézni oly erőlködést, nyögésekben és kísérteties motívumokban túladó játékokat, amely művésztől és igazi litteratúrától távolabb esik, mint Makó Jeruzsálemtől, igazán nem mindennapi munka és éppenséggel nem a legirigyenlőbb megpróbáltatás. Talán akkor is az lett volna, amikor még a színházi közönség naiv volt; mennyivel inkább az ma, amikor — hogy poétikusan fejezzem ki — a naivitás himpora lehullott róla.

Az öreg Sardou valamikor mestere volt a színpadnak. De ami elmúlt, az vissza nem jő. Az öreg Sardou ma már megvénhedt, megroppant; a tolla szerzeg, jól sem fog már; az öreg Sardou fantáziája mankón jár, szeme is homályos. Nem látja meg a mostani korszak jelenségeit; nem a mostani kor színpadi követelményeit; nem az új irányokat; nem a modern követelményeket. Csoda-e, ha a mult nagy-szerű eseményeit akarja megrajzolni, szeme még homályosabbá lesz és a régi időkől megmaradt romantikus és képtelen czafrangokkal igyekszik pótolni azt, amit a költő hatodik érzéke: teremtő fantáziája észre nem tud már venni?

Ilyenkor az író fecsegővé, szószaporítóvá lesz és ahelyett, hogy mondana valamit, folyton beszél sok-szor bizony értelem és összefüggés nélkül. Hiába minden! Akik valami jelentőset akarnak mondani, vagy alkotni, azoknak a korszakokkal lépést kell tar-

taniok. A korszak nem várja meg, amíg utána ezamogunk, hanem rohanvást megy előre és aki lassan jár, bizony elmarad tőle és soha többé utól nem éri. Ugy jár vele, mint akik lekésik a gyorsvonatot. A vonat természetrajzához tartozik, hogy szalad. A lemaradtak legfőleg a tarkójukat vakarhatják bosszúságukban és visszamaradnak.

A francziáknak már nem kellett az agg Sardou legujabb sítete. Az angoloknak csak azért kellett, mert egy dédelgetett színészüknek tetszett a Robespierre szerepe. Miért nem kellett a francziáknak, miért kellett az angoloknak, ahhoz voltaképpen kevés közöm van. De hogy miért kellett ezt a darabot beadni az első magyar művésztemplom előkelő, disztigválni tudó, mondhatnám válogatós közönségének, azt valóban nem tudom.

Talán azért, mert pittoresk jelenetek és tarkánál tarkább képek vannak benne? A kültelki színházak publikumának, mely a nagy spektakulumokat szereti, talán jó volna. De a nemzeti Színház publikuma az ilyesmin már régen túl van. Vagy talán azért, mert nagyszerű szerepek vannak benne? Egyetlen szerepen kívül alig van benne megjátszható, művészi értelemben igazán kiaknázható szerep. Az irodalmi kvalitásokról ne is beszéljünk. Irodalmi kvalitásai a zérus fokon alul állnak. Ami történelmi van benne, az mind-mind csak külsőség. A legérdekesebb és legizgalmasabb történelmi kor szereplőinek csak jól-rosszul sikerült maszkjait látjuk; látjuk a sansculotteok felvonulását és rongyos ruháját; a piros hálósapkákat és maszatos arczokat; halljuk a tömeg börgését, ordítását; látunk vérpadokat, börtönöket, halálra szántakat és halálhemenőket. De a nagy francia forradalomnak igazi szelleméből, abból a mozgalomból, mely akkor a kedélyeket rázta, trónokat rombolt le és megteremtett egy egész új világot a régi romjain; abból ugyan egy csipetnyit sem látunk. Sardou már csak a külsőség rongyait vette észre. Mindazt, amit a forradalom égő és lobogó fátylaja kifejezett, nem tudta észrevenni, még kevésbé színpadra vienni.

És így lett a nyolcz rémitő hosszú képsorozatból véget érni nem tudó spektakulum. Kiabálás, rikácsolás és olyan erőlködés, amelyet bizvást nevezhetünk nyavalgásnak. Az ugynevezett „velőtrázó sikolyok” is csak külsőségek; egyik sem fejez ki történelmi szellemet.

Igaz: Sardou szerette volna Robespierre egyéniségének emberi vonásait feltüntetni. Hadd lássa meg az ujkori közönség a forradalom legszörnyűbb és legtragikusabb képviselőjének emberi ábrázatát. Csak az a baj, hogy ez nem sikerült neki egyrészt és másrészt a történelmet meg kellett hamisítania, hogy czélljaira eszközököt csináljon. Ami dráma az egész rémdrámában van, az egy ifjú szerepléséből áll, aki a szerző szerint a forradalom vérebének, Robespierrenek a fia. Börtönbe kerül anyjával és menyasszonyával együtt. Robespierre csak véletlenül tudja meg, hogy egykori kedvesét és fiát a halál fenyegeti. Minden bonyodalom akörül forog, hogy ezeket megmentse a haláltól. A dráma azzal is súlyosbitva van, hogy a fiu gyűlöli Robespierret, meg is akarja ölni, mert nem tudja, hogy az apja és nem tudja meg a dráma befejezésével sem.

S hogyan állunk a sokat emlegetett látványosságokkal? Látunk-e tulajdonképpen valamit? Már említettem, hogy sansculotte vana bőségesen a színpadon. Vagy kétszáz szereplő szaladgál és futkározik és ordít; hajigálják a piros hálósapkát (bonnet-rouge), éljent kiabálnak, éneklnek a marseilleset, járják a carmagnolet és iszonyu, fülsiketítő zúgással éltetik a köztársaságot. Látunk börtönöket kétszer is és azokban a halálraszántakat; látjuk azt is, hogyan huzozzák a vérpadra az embereket. Mind csupa

léha külsőségek ezek, amelyek csak takarják az emberiség egyik legnagyobb korszakának. Látunk borhangu börtönöket; néhány tizenhetedik századbeli toilettet, amelyekre kár volt pénzt pazarolni. Volna egy látványosság a darabban, amelyet igazán érdemes lett volna megnézni. A legfelsőbb lény (Etre supreme) ünnepe, amelyen a régi istenség ol-tárait ledöntötték s az ész istennője előtt borultak le. Ilyen ünnepséget az emberiség egyetemes története nem produkált többet. Történelmi hűséggel bemutatni ezt az ünnepséget igazán érdemes lett volna. De mit láttunk belőle? Az előtérben ott volt a sipkát dobáló tömeg. Ez eltakart mindent. A földszintről csak a zászlórudak végét és az ész istennőjének fejét lehetett látni. Lehet, hogy a karzatról az egész ünnepi felvonulást lehetett látni. Ez esetben a karzati publikum irigyleendő előnyben részesült. A földszinti közönség előtt az Etre-supreme ünnepe lármázó, ordító tömeggé zsugorodott össze.

Az utolsó jelenet még a látóvalók közé sorozható. Ez az a konventi ülés, mely a rémuralom végét jelenti a történelmi szerint. Ott helyezik vád alá Robespierret és azon az ülésen lövi állkapcsot magát a rettegető ember. Ez elég élénk; föl is villan benne valami, ami hasonlít az akkori forradalmi tűz-szenvedélyhez. De az igazi történelmi itt is meg van hamisítva. Aki Carlyle művét elolvassa, annak a fantáziáját jobban kielégíti az olvasmány, mint ez a kép és legalább történelmi is kap. Néhány szót átvesz az szerző a történelmi: „Utóllára szólítalak fel, gyilkosok elnöke, mondd ki, hogy engem illet a szó!” — rikácsolja Robespierre s kiszáradt nyelve szápadlásához ragad. „Danton vére fojtogatja!” kiáltják feléje s Robespierre megborzad. Mindezek csak szavak és összességükben mégis a történelmi meghamisítását fejezik ki.

Ilyen elemekből van összetéve Sardou Robespierre-je, melyet oly nagy dobbal vonultattak föl a Nemzeti Színház színpadára. Emlékeztetben csak az az egy, kétségbe nem vonható faktum marad meg, hogy az előadás közel öt óra hosszáig tartott. No még az, hogy a nagyszabású történelmi dráma silány fészelménynek nem egyéb.

Az előadás sem produkált semmit, ami emlékeztetben megmaradhatna. Bár résztvett benne jóformán az egész személyzet, nagy szerepe csak Ivánfinak volt, aki a czimszerepet játszta. A maszkja kitűnő volt. De játéka a rémdrámába igazságot lehelni nem tudott. A nagy börtönjelenetben erőltlen is volt. Igaz, hogy erőt nem tett a jelenetbe a szerző sem; a gonosz Robespierre ábrázolása még nem fejez ki erőt. De az ábrázoló színész sem tudta pótolni azt, ami hiányzott a szerepből. Jászai Mari Robespierre egykori kedvesét játszta. De a szerep nem adott alkalmat igazi művészetének érvényesítésére. Mászáros Lajos fiatal színész kapta Robespierre népszerűtlen fiának szerepét. Nem rokonszeny nélkül való színész, de távol van még attól, hogy nagy hatással játszhasson el ilyen szerepet. Erre valóban nincs elegendő ereje. A többi szerep úgy felaprozódott, hogy nem érdemes külön foglalkozni velük. Vigasztaló mozzanat az volt, hogy a darabot Ábrahám Emil fordította. Legalább igazán magyaros, drámai nyelvezetben került színre a darab.

Hogy a közönség miképpen fogadta ezt a ponyvaterméket? Amíg várt valamit, ami csak emlékeztethet irodalmi értékre, addig türelmes volt. Mikor már teljesen kiabrándult, akkor tapsolt. Sokan dühösen tapsoltak, sokan pedig gúnyosan. Kevesen lehettek, akik őszintén tapsoltak. Ellenben a sorok lassankint ritkulni kezdtek, mert aki nagyon megunta a dolgot, az eltávozott. Akárhogyan áll a dolog, a színháznak szomorú estéje volt.

Timár Szaniszló.

(*) Az új Nemzeti Színház. Ujházi Ede tegnap tisztelgett gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszternél, hogy azt a levelet megköszönje, melyben a miniszter a művészt értesítette, hogy a király a III. osztályú vaskoronarendel tüntette ki. Apponyi ez alkalommal, a mesterral beszélgetve, több érdekes kijelentést tett.

— Nagyon szeretném — mondta — ha az új Nemzeti Színház felépítése vagy legalább az építkezés kezdeményezése az én nevemhez fűződne. Ez irányban már folynak az előkészületi munkálatok és ha sikerül a Nemzeti Színház számára ideiglenes hajlékot találni, akkor talán már a legközelebbi jövőben megkezdhető az építkezés.

— Adja isten — felelte Ujházi — hogy ne csak kezdeményezze, hanem be is fejezze kegyelmes uram ezt a szép művet.

Apponyi fáradtan intett a mester szavaira:

— Amikor ez bekövetkezik, én már nem leszek miniszter. Fáradt vagyok és unom már a szakadatlan küzdelmet.

Apponyi ezután még hosszasan elbeszélgetett Ujházi-val, aki legközelebb megjelenik a királynál, hogy megköszönje a kitüntetését.

(*) Blaha-ünnep Amerikában. Az Amerikába kivándorolt magyarságot is ünnepre készítette annak a híre, hogy a nemzet csalogánya: Blaha Lujza most ünnepelte színpadi pályájának ötvenedik évfordulóját. Az Egyesült-Államoknak csaknem minden városában, ahol magyarok laknak Blaha-ünnepet rendeztek és a clevelandi New Homo külön kiadásban méltatta a magyar színpad büszkeségét. Az egész tizenhatoldalas újság Blaha dicsőségével van tele és vagy harmincz kép mutatja be legjobb szerepeiben. Clevelandből kétszáz amerikai magyar üdvözlő levelet küldött az új Nagymamának, kit ebben a szerepében a budapesti közönséget is példátlan szeretettel zárt szívvel.

(*) Hangverseny-naptár. Hétfőn, márczius 2-án esti 8 órakor jótékony célú hangverseny lesz az Országos Orvosszövetség Nyugdíj- és Segítőintézete javára. Közreműködik a hangversenyben Geyer Stefi hegedűművész, Anthes György operaénekes, Szamosy Elza operaénekes, Degen Frigyes orgonaművész és a „Műbarátok Zenekara”, amelynek élén D. Gschwindt György áll.

Kedden, márczius 3-án az Országos Kir. Zeneakadémia első operai estélyét rendezi az intézet hangversenytermében.

Szerdán este lesz a VIII. filharmóniai hangverseny a fővárosi Vigadóban, Kerner István karnagy vezetésével és K. Durigo Ilona ének-művész közreműködésével. Műsora: 1. Haydn 5. sz. szimfónia, d-dur (először); 2. Händel-ária „Ezio” operájából; b) Durante „Sauza fancesulla” (Durigo). 3. Antalfy-Zsirus Dezső magyar szuit (először); 4. M. Eykeu „Judith duett” b) Hubay „Hó takarja” (Durigo). 5. Strauss Richard „Don Juan”. Ezen hangverseny tiszta jövedelme a filharmónikusok özvegysegély-alapját gyarapítja.

Révny Aurélia hangversenye pénteken márczius 6-án, a Royal-szálló termében érdekes műsort hoz. A művész Beethoven ritkán előadott Perfidio-áriáját, továbbá a „Cremonai hegedűs” és „Romeo és Julia” nagy áriáját fogja énekelni. Azonkívül dalokat a következő szerzőktől: Schubert, Makray, Révny Aurélia, Kern Aurél, Bach-Gounod, Tosti Kálmán Imre és Ivanofitól. Két dalhoz pedig saját hegedűkíséretét fogja játszani a művész.

A Grünfeld-Bürger négyes-társaság VIII. s ezidei utolsó hangversenye vasárnap, márczius hó 8-án délután 4 1/2 órakor lesz a Royalban Orello M. József közreműködésével. Műsora: 1. Koessler vonós-négyes D-moll; 2. Dalok: a) Schubert: „Doppelgänger”, Loewe „Die Uhr”, b) Massenot: „Peusée”; 3. Csajkovszky vonós hatos, „Souvenir de Florence”; II. brácsa: Jaulus II. Gordonka: Schultz; 4. Holland dalok.

Róna Józsefné opera- és dalénekeső márczius 9-iki a Royalban rendezendő hangversenye iránt általános érdeklődés mutatkozik. Rónáné több német-

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postánálvót mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatlan háziser mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keltekezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postánálvót mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

országi szinpadra kapott meghívást vendégszereplésre, melynek pesti hangversenye után tesz eleget. Rónáné hangversenyét a „Harmónia” zeneműkereskedés rendezi.

Kedden, márczius 10-én bucsuzik a csehivonónegyed 3-ik és utolsó bérleti kamara-estélyén a budapesti közönségtől. A derék társaság ezúttal előadja: Popper Dávid c-moll, Beethoven a-dur op. 18. és Brahms a-moll op. 51. sz. vonós-negyedét. A csehek egész áprilisban Londonban fognak hangversenyezni.

A párisi Boite á Fursy Cabaret csütörtökön, márczius 12-én egyetlen nagy színi-estélyt rendez a Royal-termében összes 10 tagjával. A vig társaság csupa elsőrendű művészekből áll. Műsoruk a legkényesebb izlést kielégítheti, mert mindenféle szatírák, chansono rosse-ok, monológok és magánjelenteken kívül két nagyszerű újdonságot is hoz, amelyek czime: „L'école des chastes” és „Revue de la Boite”. Ezen egyfelvonásos operettben az egész személyzet játszik. Fursy estélyére megint a közönség élteje váltott jegyet.

Gabrilo witsch Ossip, a világhírű orosz zongoraművész hétfőn, márczius 16-án rendez első önálló hangversenyét Budapesten. Sok tisztelőjének kívánságára a művész Chopin a-moll szonátáját vette fel műsorába, amely mintaszere és Bach, Beethoven, Schubert, Brahms, Arensky, Henselt és Tschaikofszky műveiből lesz összeállítva. Kevesen tudják talán Budapesten, hogy Gabrilowitsch már nagyon értékes zenekari szerzeményekkel is lépett a közönség elé. Jegyek a Csehek, Fursy és Gabrilowitsch hangversenyeire Méry Bélánál kaphatók.

Friedmann Ignác zongoraművész hat héten belül 35-ször hangversenyzett, mindenütt szenzációs sikerrel. A művész a második hangversenyre márczius 13-ikát állapította meg. Jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Kasicsné-Durigo Ilona hangversenyének első legközelebbi filharmónikus-hangverseny vendégművésznője márczius 18-án a Royal-teremben önálló dalestélyt rendez, melyre a jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Schmidthauer Lajos orgonaművész a márczius 6-iki hangversenyére, mely Wajditsch Sári hárfaművésznő és Wenczell Béla operanékes közreműködésével a Zeneakadémia dísztermében tartatik, következő érdekes műsört állapította meg: meg. Bach, Toccati és Fuga d-moll. Guilman Marche Funébre et chant seraphique. Bossi, Pastorale, Toccati di conlito, Liszt, fantázia B. A. C. H. betűk felett. Wajditsch Sári, Thomas Autonne-ját játszsza, Wenczell Béla Mendelssohn Paulin oratoriumából éneklé az áriát, valamint a „Varázsvolvá”-ból az Izis és szíriszt. Jegyek 2—10 koronáig a „Harmonia”-ban kaphatók.

Marsalkó Rózsika a bájos, fiatal hangversenyének első, ki dalainak közvetlen meleg előadásával és szép hangjával egy a bécsi, valamint a pesti közönséget egy csapásra meghódította, márczius hó 20-án önálló dalestélyt rendez a Royal-teremben, melyre jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Kun László nagyzenekari hangversenye. Az a közel nyolcvantagú zenekar, amely Kun László zeneakadémiai tanár vezetése alatt most már harmadik esztendeje rendez népszerű szimfónikus hangversenyeket, márczius hóban ismét a közönség elé lép és ezúttal is a klasszikusok, valamint a magyar komponisták műveiből összeállított programmal fogja gyarapítani az idény művészi eseményeit. A hangversenyt ezúttal is a Zeneakadémia Liszt Ferenc-téri palotájának dísztermében tartják meg, amely a nagy zenekari hangversenyekre annyira alkalmasnak bizonyult. A helyárok minimálisak és már husz fillérért is ülőhelyet lehet kapni. Jegyek erre a hangversenyre már most előjegyezhetők Rózsavölgyinél és Zipsernél.

Marteau—Dohnányi márczius 19., 21. és 22-iki szonáta-estélyeiről, melyek a Pesti Vigadó nagytermében lesznek, városszerte beszélnek a zenei körök. A bérletjegyeket szinte lázasan kapkodják el Rózsavölgyi udvari zeneműkereskedésében, hová még vidékről is jöttek jegyrendelések telefon útján is. A nagyközönség kényelmére most a Kossuth Lajos-utcában is árusítanak bérletjegyeket a szonáta-estélyekhez, még pedig Alberti zeneműkereskedésében. Előreláthatólag mind a három estélyen zsúfolt terem lesz.

Két iskola.

(Vigjáték 4 felvonásban, írta Capus Alfréd, fordította Salgó Ernő. A Magyar Színház mai bemutatója.)

Budapest, február 29.

Az „Ifjuságunk” szerzője a „Les deux écoles” című darabjában egy anyát és a leányát állítja be, mint két iskola képviselőjét. A mama a házasságban bánatos megadással a megalkuvás tanát hirdeti, leánya a kérelhetetlenség álláspontját foglalja el.

Férje megcsalta. Nem egyszer, nem is kétszer, hanem újra meg újra. A feleség ismételtén megbo-

csátott neki, de végre is megsokalta és elhatározta, hogy elyalik. Anyja iparkodik meggyőzni, hogy rosszul cselekszik. Elmondja neki, hogy az ő férje is minduntalan megcsalta, de ő úgy tesz, mintha észre se venné. Ha elmarad, nem kérdezi, hogy hol járt; ha hiányzik a nála lévő pénzből, nem firtatja, hogy hova lett. Így aztán békességben, jó egyetértésben, szép kort értek meg egymás mellett.

A fiatal menyecske nem fogadja el ezt a megalázó helyzetet. Felháborítja könnyűvérű férjének ez a védekezése:

— Megcsaltalak, mert uri ember nem utasíthatja el azt a nőt, aki rávárja magát, mert különben ostobának tartanák.

Tehát elválnak. A fiatal férj egy kikapós elvált asszonynyal iparkodik vigasztalódni, a fiatal nő egy nagyon komoly, vagy tiszteletreméltó, de kissé unalmas államtanácsoshoz készül férjhez menni, aki már nyolcz év óta szereti.

A derék após, az előzékeny véletlen és az előrelátó szerző az elvált házaseleket összehozza. Újult erővel lobban föl szívükben a kialudtnak vélt szerelem.

Ennek talán nem lenne semmi következménye, csakhogy a férj verébeszű s vérű kedvesén tudott, ez pedig fejébe vette, hogy az államtanácsost elcsábítja, ami sikerül is neki. Hogyne, hiszen annak a szigorú erkölcsű, tudós férfiúnak soha se mondták még olyan meggyőzően, hogy imádják! Soha se mutatta meg neki nő a rózsás tenyerét, melynek három összefutó vonala azt jelenti, hogy három gyermeke lesz egy számtanácsostól...

Henriette asszony éppen abban a pillanatban lép völegénye dolgozószobájába, amikor az a kis Estelle-lel csokolozik. És hogyan védekezik a komoly férfiú?

— Mit tehettem? Megölelt, hát visszaöleltem. Uriember nem utasíthat ilyesmit vissza, ha csak azt nem akarja, hogy ostobának tartásák.

Szakasztott úgy, mint az első! Szegény Henriette nagy zavarában nem tudta, mit tegyen! Szerencsére betoppant a volt férj és így okoskodott:

— Látod, ez addig se várt, hogy megcsalljon, amíg összekeltek. Légy inkább az enyém... akitől már megszoktad, hogy megcsalljon.

— Te gyalázatos! — kiáltott az asszonyka, de akkor már a nyakában csüngött.

A belépő apa pedig elégedetten konstatálta: — Ez az én művem!

Capus a két tantétel kifejtésére és szembeállítására bravuros szinpadai technikát, tipikus alakokat és szellemi sziporkázó párbeszédet alkalmazott. A megalkuvás diadala a zsúfolt nézőtérn nagyon rokonszenves fogadtatással találkozott. Az asszonyok büszkék voltak, hogy most az egyszer nem a női hiülenséget, hanem a férfiek csapodárságát éri megrovási kaland; a férfiek elégedetten dörszölköztek, mert ime a híres causeur azt hirdeti világért: „Fiaim, vigan csálhatjátok feleségeket, ha jó izlésiik van, szemét kell hunyniok!” A leányok dobogó szívvel figyeltek a fejleményekre és nagyon érdekelte őket az a dilemma: „őket fogja-e a férjük megcsalni? vagy velük csálják-e meg a férfiek a feleségeiket?” A politikusok pedig sóhajtvá gondolták, mennyivel kellemesebb a megalkuvás a szerelemben, mint a képviselőházban.

Az előadás nagyon jó volt. T. Halmy Margit a fiatal menyecske, Forrai Rózi az anya és Mészáros Giza a szerető szerepében a három női típust jellegzetes vonásokkal személyesítette meg. Csontos mint csélesap férj, szeretetreméltó volt; Vágó humorral és bonhomióval játszotta meg az apóst, Szirmai is eltalálta az államtanácsos komolykodó hangját, Loránt Ilona pedig kiaknázta apró szerepének egyetlen követelményét: szép és elegáns volt.

Follinus z gondos rendezése dícséretet érdemel és Salgó Ernő gördülékeny fordítása kellemesen tünt föl.

K. E.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos massage (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)

Ideggyengeségi állapotok:
 Almatlanság.
 Hűdések (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegzeábák (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelősróvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Vérérdényelmeszesedés.
 Kősvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
 Székrekedés.
 Anyagserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
 Bőr-bajok. Bőrvizketeg.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
 Aranyeres csomók.

— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
 Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum

Mulatságok.

** Fehér kabaret. Az elite-mulatságok címűt és rangját a mai estén a „VII. Kerületi Erzsébetvárosi Kör” foglalta le magának. Nagy és előkelő közönség lepte el a Royal-szálló mellékelépületében lévő helyiségeit, tekintélyes pénzüsszeget hordva össze a hetedik kerület szegény gyermekieinek. A tánczot fehér kabaret vezette be, amelyen Keleti Juliska, Ötvös Gitta, Turcsányi Olga, László Rózi, Ferenczy Károly Papp János, Papir Sándor és Huszár Károly gondoskodtak a közönség mulattatásáról. Valóságos nevető orkánok zúgtak végig a termeken, melyek még a kabaret-et követő táncz alatt is végigmosták hullámaikkal a közönséget. Majd kétszáz pár lejtett a fényes parketten, melyeket még az első hajnali sugár sem talált tánczosok nélkül. A kabaret és táncz között kedélyes vacsorához ült a közönség.

** A Nemzeti Tornaegylet bálja. A Nemzeti Tornaegylet ma este saját (Szentkirályi-utcai) helyiségében rendezte hölgyestélyét, melyen az egy-let vendégül látta a főváros sportvilágának majd összes előkelőségeit. A nagy tornaegyletek kiküldöttségeikkel járultak hozzá az est sikeréhez. A hatalmas számban megjelent díszes közönség teljesen megtöltötte a nagytermet és ismerve a Nemzeti T. E. ifjuságának hagyományos élénkségét, a lehető legmagasabb fokra emelkedett hangulatban folyt a táncz és vigalom. Az estélyt válogatott műsor vezette be, melynek minden egyes számát zajos tapsal honorálta a közönség. Különösen nagy sikert aratott Kadix Szidónia előadott dalaival, a N. T. E. hölgyei a bemutatott torna-tánczaival és Meilinger Béla vezetése alatt az egy-let dalárdája. Résztvettek a tánczban:

Asszonyok: Vámos Józsefné, Fliegel Jánosné, Morenk Jánosné, Gecső Ignáczné, Jauernik Lipótné, Neuhoffer Ferenczné, Sturza Jánosné, Benda Jenőné, Horánszky Ferenczné, dr. Romy Gézané, Mezey Ferenczné, dr. Blumné, dr. Gebhardt Ferenczné, Klein Mórné, Bauer A.-né, Kun Gyuláné, Weisz Béláné, Weninger Károlyné, Homicskó Atanászné, Katona Györgyné, Horváth Sándorné, özv. Weber Antalné, idősb Andrassy Jenőné, Garai Ákosné, Marschovsky Lajosné stb.

Lányok: Lukács Aranka, Deutschländer Steif, Rohonczy Katicza, Andor Duller Margit, Elma és Lenke, Szende Ilona, Schneller Mariska és Gizella, Müntz Hedvig, Gizella és Olga, Képesi Ilonka, Dely Margit, Dennár Margit, László Mariska, Horánszky Luczi stb.

** Hentes-bál. Az idei farsangi mulatságokból az egyes iparos-osztályok alaposan kivették a részüket. Természetes, hogy a mészárosok és a hentesek sem akartak hivatásbéli kollegáiktól elmaradni. A Royal termét bérelték tehát mára ki és összegyűjtöttek mennyiség és pompa tekintetében is olyan közönséget, mely az idei elite bálónál is a legnagyobb sikert jelentette. A bál rendezését a Mészárosok és Hentes-Ifjak Köre vállalta magára, derekas és sikeres

munkával végezve el a vállalt feladatot. A rendezőség igen izléses tánczrenddel kedveskedett a hölgyeknek, akik a férfakkal együtt a hajnali órákig kitarottak a parketten.

Ott voltak:

Asszonyok: Albert Jánosné, Bene Jánosné, Berger Izidorné, Brust Adolfné, Braun Ernőné, Brauch Ferenczné, Berger Gyuláné, Bittner Jánosné, Braun Ferenczné, Csillag Mórné, Deutsch Lajosné, Demkó Dezsőné, Diamant Gyuláné, Endrődi Andrásné, Eichenbaum Mártonné, Eichenbaum Mórné, Friedman Náthánné, Fischer Gyuláné, özv. Fürth Edéné, Friedman Mihályné, Grosz Samuné, Grosz Jónásné, Goldberger Józsefné, Haupt Samuné, Hasenberger Sándorné, Hecht Ferenczné, Hirschhorn Dánielné, Hübsch Adolfné, Himmler Józsefné, Krausz Gyuláné, Krausz Árminné, Kohn Ferenczné, Klein Jánosné, Kallós Lajosné, Komoróczy Sándorné, Kovács Antalné, Lederer Samuné, Löbl Jakabné, Lengyel Mórné, Landesmann Márkusné, Lázár Józsefné, Löbl Adolfné, Lindmayer Györgyné.

Leányok: Apáthy Eszti, Braun Herminke, Berger Johanna, Berger Malvinka, Baumgarten Juliska (Kalocsa), Dunch Etel, Endrődy Mariska, Eichenbaum Frida, Fleissig Mariska, Frankl Henriette, Frisch Margit, Frommer Ilonka, Grosz Szerén, Grosz Jolán, Hecht Juliska (Kalocsa), Hahn Irénke, Herzman Margitka, Kolin Berta (Devecser), Krausz Ilona, Krausz Renée, Klein Francziska, Klein Margit, Kallós Eszti, Kovács Anna, Lederer Janka és Erzsike, Leszlauer Józsa, Müller Mariska, Matkovich Irén, Neumann Katicza.

Lakatosmesterek mulatsága. A Budapesti Lakatosmesterek Ipartestülete és Szövetsége ma este tartotta hangversenyét és táncmulatságát a VI. ker. függetlenségi körben, melynek termetét zsufolásig megtöltötték a főváros legelőkelőbb iparosai, kik közül ott láttuk: Jungfer Gyula kir. tanácsost, Lakos Lajost udvari lakatosokat, Gelléri Mór kir. tancsost, Farkas Gyula ipartestületi elnököt, Sajó János szövetségi elnököt és számos fővárosi építész és építőiparost. A hangversenyen közreműködtek: Aranyiné Szántó Ella hangversenyénekese, Szász Ilonka, az Intim Színház tagja, kik nyönyörű dalokat énekeltek, Fátyal IKári cimbalom-művész nőpéldákat játszott, Kovács Gyula és Gabányi László, a Budapesti Cabaret (Bonboniere) tagjai kuptékat énekeltek, Papp János, az Intim Színház baritonistája operarészleteket énekel, Nemes János tárogatóművész kurucz dalokat adott elő. Az összes számokat Lesheditzky Kálmán zongoraművész kísérte zongorán. A hangverseny minden pontját többször meg kellett ismételnük az előadó-művészeknek.

A „Gyöngy” asztaltársaság estélye. A nagy siker jegyében zajlott le a főváros ez agilis egyesületének estélye is. A fővárosi szegény gyermekkert töltötte meg, mely kndélyes hangulat mellett hallgatta végig a táncot megelőző hangversenyt. Ezen felléptek Hegedűs Imre, Meisler Rózsika, Dániel Nándor, Feld Armand és Varjas Antal konferencier. Különösen feltűnt Neumann Zsófia, aki Liszt rapszódiját figyelemreméltó technikával és stílusérzékkel adta elő, sok tapsot aratva kitűnő előadásáért. A hangversenyt követő táncban több, mint 150 pár vett részt, akik a kora reggeli órákig a legjobb hangulat mellett maradtak együtt.

A Kedélyes Barátok táncestélye. Ez a jótkonyozó asztaltársaság minden esztendőben hű marad nevéhez és mulatságai a farsang legkedélyesebbjei közé sorozódnak. Ezúttal a Nagy János-utcai Kongresszus Csarnokban rendezte mulatságát, mely a szép erkölcsi siker mellett nagy anyagi sikerrel is végződött, tekintélyes összeget juttatva a szegény gyermekeknek. A mulatságon, mely tombolával volt egybekötve, több száz pár vett részt.

Vaskereskedők bálja. A mai mulatságokból a magyar vaskereskedelmi alkalmazottak, vas- és fémpari tisztviselők országos nyugdíjgyesülete is derekasan kivette részét, szép és nagy közönség élén hangos jókedv és fáradhatatlan tánc mellett köszöntve a hajnal beköszöntését.

Üveges-bál. A Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetségének budapesti üveges szakosztálya a Sas-kör termében gyűjtötte ma össze a táncz közönséget a reggeli órákig tudta a legjobb hangulat mellett összetartani, egyuttal szép összeget juttatva a saját könyvtárának, melynek javára a mai mulatságot rendezték.

Proletár Írók és Művészek Társasága szombaton, márczius 7-én este 9 órakor a Magyarországi-kávéházban (Baross-tér) kabaret-estélyt rendez, amelyen számos fővárosi színész és színésznő közreműködik. A rendezőség sok kellemes tréfáról gondoskodik.

A Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részevénnytársaság tisztviselői márczius 14-én, szombaton tartják meg az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör (V. Akadémia-utca 3.) összes helyiségeiben táncestélyüket. A táncmulatságot művészhangverseny előzi meg, melyen fővárosi színházaink több előkelő művésze fog közreműködni. A rendezőség mindent elkövet, hogy a magas színvonalon álló hangverseny, valamint a táncestély, épp úgy mint az előző években, most is fényesen sikerüljön. Meghívó és jegy a vigalmi bizottságnál (V., Mérleg-utca 11.) kapható.

Hangverseny. Szombat este Hajdu Endre és Elek Pál rendezésében szépen sikerült hangversenyt és mulatságot tartottak Saphir M. Imre táncmester növendékei.

Nőtisztviselők vidám estélye. A Nőtisztviselők Országos Egyesülete fehér-kabaretet rendez „Vidám estély” keretében márczius 7-én este 9 órakor a Royal-szálló összes termeiben. Az est programját jobbára aktuális, igen érdekes eredeti számok fogják betölteni. A kabaret után tánc lesz. A zenét Darázs Károly székesfehérvári hírneves zenekara szolgáltatja. Miután az estély tiszta jövedelme az egyesület állásközvetítő intézménye és üdülőtelepe javára szolgál, nem csupán az egyesület tagjai részéről, hanem városzerte óriási érdeklődés mutatkozik az est sikere iránt.

Postatakarékpénztári bál. A m. kir. postatakarékpénztári tisztviselők márczius 21-én a Royal nagytermében tartandó bálja a saison legsikerültebb mulatságának ígérkezik. Az állandó permanenciában levő 500 tagu rendező bizottság mindent elkövet az est fénye és nívója érdekében. A tánczrend az iparművészet remeke lesz, s kedves maradandó emléke a megjelenteknek.

FŐVÁROS.

Az új adó és a községi demokrata párt.

— Saját tudósítónktól. —

Az Andrassy-uti Központi Demokrata Körben ma este értekezletet tartottak a terézvárosi bizottsági tagok az új községi pótdó behozatala tárgyában. A főváros különböző kerületei, melyek legnagyobb része tudvalevőleg a községi polgári demokrata pártot alkotják, az új községi adók tekintetében eltérő nézeteket vallanak. A községi demokrata párt vezetője, Vázsonyi Vilmos és a párt élén álló vezériférfiak a már előző értekezleten abban állapodtak meg elvileg, hogy az új községi adó progresszivitása alapján száz koronától felfelé menő adóilleték részesüljenek tíz százalékos adóemeléssel. Ezen elvi megállapodás daczára két héttel ezelőtt tartott értekezleten elágtak a vélemények.

Vannak olyan kerületek, amelyek adómentést nem fogadnak el és általánosan kívánják a megadóztatást nyolcz százalék erejéig. Minthogy a községi demokrata párt ebben már elvi álláspontot foglalt el, a mai terézvárosi kerületi értekezleten, amelyre a bizottsági tagok csaknem kivétel nélkül megjelentek, Vázsonyi Vilmos elnök kijelentette, hogy az eddigi elfoglalt és a párt előértekezletén a vezetőség által elfogadott állásponthoz feltétlenül ragaszkodik. Ami annál is inkább köti a pártot, mert a párt programja kötelezőleg magában foglalja a községi adók progressziv módon való behozatalát. Alkalom nyílik most e vállalt program megvalósí-

tására, ennek elmulasztása a program sulyos megsértése lenne.

Vázsonyi a továbbiak folyamán kifejtette még, hogy ezen adónem két millió hatszáz ezer koronát eredményez, mindamellett alig érinti az adózó közönséget. Így például: nyolcz ezer korona jövedelem után a készülő új adótörvény értelmében kétszáz korona lesz az állami adó, ennek községi pótdója husz koronával emelkedik, ha csak nyolcz százalék vetődnek ki reá, akkor négy korona lenne az adóemegtakarítás. Tíz korona progressziv adó behozatala mellett, csak száz koronától feljebb vettének ki, az adózó közönség hetvenöt százaléka mentesítettik az adótól és mégis ugyanazon eredmény érhető el, mintha általános nyolczszázalékos adót vetnének ki, ami a középosztály kisebb rétegét sulyosan érintené.

A szegényebb polgári osztály eléggé résztvesz és aránylag nagyobb mértékben a közvetett adók teherviselésében. A fent hivatkozott példa alaptalanná teszi azt a vádat, hogy a tíz százalékos adónak ily módon való behozatala a középosztályt tulterhelné. Vázsonyi Vilmos ezek elmondása után kijelentette, hogy ragaszkodik eredeti álláspontjához.

A kérdéshez aztán többen szóltak még. Wolfner József mindenben egyetért az elnöki állásponttal. Feléki Béla kifejti, hogy ezen adónem behozatalával száznyolcz ezer adófizető lesz mentesítve az új adóteher viselésétől, azon csekély eltéréssel, ami a tíz perzentos progresszivitás és a nyolcz százalékos általános adóztatás mellett elérhető. Pető Sándor kifejti, hogy a demokrata párt létalapja, hogy a kisemberek mentesítsenek az adó alól és ragaszkodik Vázsonyi álláspontjához. Dr. Perli Soma hangsúlyozta, hogy igen sokan azzal érvelnek a behozandó új adó ellen, hogy a főváros törvénye az összes adózókra egyenlő arányos kulcs alapján kivetendő adót követel s minthogy az elnök által felhozott indokok teljesen lerontják ezeket az érveket, indítványozza, hogy a polgári községi párt nagy értekezletén az elnök előterjesztésében erre sulyt fektessen. Bródy Ernő indítványozza, hogy az elnöki indítványt egyhangulag terjeszszék elő. Székács Antal elfogadja az előterjesztéseket, ámbar a maga részéről még radikálisabb progresszivitást követel. Végül dr. Rózsahegyi Manó és Halász Manó szólaltak fel. A progresszivitásnak ilyen módon való behozatalát az adózásban mindketten elfogadhatónak tartják.

Ezekután a terézvárosi székesfővárosi bizottsági tagok egyhangulag elfogadták a Vázsonyi által előterjesztett indítványt azzal, hogy ennek az indítványnak elfogadását pártkérdéssé teszi.

Villamos vicinális. A főváros többször hangoztatta, hogy a vicinális vasutakat, amelyek mostani berendezése elavult s forgalmi szempontból is kifogás alá esnek, villamossá kell átalakítani. A vasutársaságok és a kormány között erre vonatkozólag tárgyalások folytak. Ezeket a tárgyalásokat most befejezték és a vicinális vasutaknak villamosítására nézve végleges megállapodás történt. Az első villamos vicinális a czinkotai lesz, amelyet még ez évben fognak átalakítani. A szentendrei és a harasztii vicinálisok villamosokká leendő átalakítása a jövő évben fog megtörténni.

A képviselőválasztók névjegyzéke. Közöltük Bárczy István polgármesternek a főváros területén levő összes nyilvános és közüntézetek, részvénytársaságok és vállalatok, egyesületek igazgatóságaihoz intézett azt a fölhívását, hogy a választójoggal bíró alkalmazottak névjegyzékét hozzá küldjék be. Most a fővárosi hivatalok vezetőihez intéz hasonló czélú felhívást azzal, hogy a főváros összes olyan alkalmazottainak névjegyzékét, kik választó-jogosultsággal bírnak, legkésőbb márczius tizedikéig hozzá, mint a központi választmány elnökéhez, mutassák be. Utasítja a számvevőséget, hogy a választójogosultsággal bíró nyugdíjasok névjegyzékét szintén terjesse be.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.

Szűkönyvism: ANTRACIT BUDAPEST

(Adófizetés posta útján. A főváros közgyűlésének határozata alapján ezentul postatakarékpénztári befizetési lapok útján lehet az adófizetéseket eszközölni. A főváros pénzügyi osztálya elkészítette az erre vonatkozó szabályrendeletet és azt a tanács elé terjesztette. A szabályrendeletnek főelőnye az, hogy akiknek több területben van ingatlanja, nem kell minden területbe külön mennie, hanem a legközelebbi postán valamennyi adóhivatal részére egy csekklapra adhatja fel az összeget.

(A farkasvölgyi temető vasútja. A budai zsidó hitközség és a budai zsidó szent egyesület már évek óta kéri, hogy a farkasvölgyi temető vasútját a zsidó temetőig hosszabbítsák meg. Egy telek kisajátításának a dolga akadályozta a közönségre rendkívül fontos vonal megépítését. A szerdai közgyűlésen újra napirendre kerül a dolog s valószínű, hogy a közgyűlés nem fogja tovább tűrni, hogy ennek a vonalnak a megépítését minden komoly ok nélkül halogassák.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Turista Egylet budapesti osztálya ma este tartotta meg az évi rendes közgyűlését az Akadémia heti üléstermében nagy részvétel mellett. Téry Ödön miniszteri osztálytanácsos, az osztály elnöke szép beszédben nyitotta meg a közgyűlést, mely zajos tapsokkal fejezte ki az elnökség iránti bizalmát. Ezután Benkó Mihály főtitkár előterjesztette terjedelmes évi jelentését, melyet a közgyűlés köszönettel vett tudomásul. Végül megválasztott 18 rendes és 6 pót választmányi tag, amivel a közgyűlés véget ért.

(—) A Magyar Filozófiai Társaság ma délután tartotta meg közgyűlését a Természettudományi Társulat üléstermében dr. Medveczky Frigyes udvari tanácsos, egyetemi tanár elnöklésével, nagy és díszes közönség jelenlétében. Megnyitó beszédében az elnök, tekintettel arra, hogy a XIX. század filozófiájának kialakulásában tekintélyes tényező a pozitív tudományok fellendülése, rámutatott annak szükségére, hogy a szaktudományok kiválóbb művelői is bevonassanak a filozófia kultiválásába. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után Szintyai Elek titkár tett jelentést, majd Frauenhofer Lajos a számvizsgáló bizottság jelentését terjesztette elő. Mindkét jelentés tudomásul vétele és az alapszabályok némi módosítása után tiszteletbeli tagokul megválasztották Hász Károlyt és báró Eötvös Lorántot. Ezután dr. Rácz Lajos tartott igen szép és értékes emlékbeszédet a tavaly elhunyt Bodnár Zsigmondról.

(—) Magyar Kinematográfusok Országos Szövetsége. A Magyarországon oly hirtelen föllendült kinematográf-ipar üzői Lenkei Zsigmond, a „Kinematográf” című szaklap szerkesztőjének kezdeményezésére országos szövetséget alakítanak érdekeik megvédésére és a kinematográfia fejlesztése céljából. A szervező bizottság már megkezdte munkáját s tagul az ország csaknem valamennyi kinematográfusa jelentkezett, úgy, hogy az alakuló közgyűlést már márczius hó 8-ára összehívták.

(—) Felolvasás. A Pápai Körben e hó 23-án Kósa Miklós felolvasást tart a modern művészetről.

SPORT.

Az első kardvívó csapatverseny.

Budapest, február 29.

A magyar vívóvilág érdeklődése most a Magyar Athletikai Clubnak csapatversenye felé irányul, melyet lovardai vívótermében rendez, az ország összes számottevő vívóegyleteinek és versenyzőinek részvételével. Minden csapat négy vívóból áll. A verseny a kiesés rendszerre szerint folyik le. Az egyes csapatok akként küzdenek, hogy egyik csapat minden vívója négy tussra mérkőzik a másik csapat minden tagjával. A győztes csapat tovább küzd a következő fordulóban, a legyőzött kiesik. A versenyt az a csapat nyeri meg, mely valamennyi ellenfelét legyőzte. A második helyért mindazok a csapatok ujból küzdenek, melyeket az első csapat győzött le. Ezen nagyszabású első csapatverseny előmérkőzései most folynak, a döntőre és a második helyért való küzdelemre holnap este kerül a sor. — A rendező egyesületnek oly hatalmas és kitünő versenygárdája van, hogy a győzelmet tőle elvitatni szinte lehetetlen, dacára annak, hogy eddigi országos bajnokságaink többszörös győztesei, Békessy Béla és Mészáros Ervin nem vinnak, mert bete-

gek. — A MAC. első csapatában ott vannak Halász Gyula, Krencsey Géza, dr. Nagy Béla és Szántay Jenő, csupa klasszikus versenyvívó, az ő szereplésük a csapatban győzelmet jelent. — A második helyre legtöbb esélye a MAC. II., a Nemzeti Vivó-Club és a Vén fiúk Clubjának csapata pályázik.

Ennek a versenynek jelentőségét az a körülmény is emeli, hogy a londoni Olympiád vívó-programjának főszáma a nemzetek csapatainak küzdelme, mely a MAC. versenyéhez hasonló szabályok szerint rendezetik. Ebben a világtüdelemben a magyar csapatnak elsőrangú győzelmi esélyei lesznek. Egy olyan csapat, melyben Békessy, Mészáros, Krencsey, Szántay, Halász és dr. Tóth, a legrutinózottabb versenyvívóink képezik a törzset és tartalékot, aligha talál legyőzőre. Ezzel a csapattal a legszebb sikerrel szerepelhetnénk, csak azután a hadügyi vezetőségnek a mult Olympiádon tapasztalt czópfja meg ne akadályozza az aktív katonáknak a versenyen való részvételét. Békessy ugyanis honvéd-husár, Mészáros ulánus, Szántay közös-husár, Halász pedig honvédtiszt, nem vehettek részt a st.-louis és athéni olympiai versenyeken, mert azokat belépődíjakkal rendezték. Arról azonban megelégedezett a hadügyminiszter ur, hogy az urlovas-versenyeket, díjlovaglásokat, díjgátlásokat és carousseleket is belépődíjakkal rendezik, melyeken tisztek minden alkalommal résztvesznek. Remélhetőleg az idei Olympiád alkalmával nem lesz semmi akadálya a katonatisztek részvételének.

(Bajnoki mérkőzések. Holnap délután négy első osztályú bajnoki mérkőzést tartanak: BTC.—MAC. (Thököly-uti pálya), Ferencváros—Törekvés (Kőbányai-uti pálya), BAC.—Typographia (Amerikai-uti pálya), Ujpesti T.-C.—Fővárosi T.-C. (Ujpesti népszízesi pálya). A négy közül a legnagyobb érdeklődéssel a BTC.—MAC. találkozását várják. A BTC. újjászervezett csapata mult évben már kiállta a tízpróbát és néhány igen szép győzelmet is aratott. Vasárnapi ellenfelét legveszedelmesebbnek tartja, mely mult évben is legyőzte. A két csapat mérkőzése előreláthatólag zsúfolt tribünök előtt fog lefolyni. És ez érthető is, mert a közönségnek még élénk emlékezetében van, hogy a két csapat küzdelmei mindig a legérdekesebb látványt nyújtotta; a mostani találkozásuk pedig annál érdekesebb, mert eredményétől az idei bajnokság képe is függ. Éppen ezért mindkét egyesület a lehető legjobb csapatát állítja sorompóba s minthogy a csapatok játéka a sződületes gyorsaság és fair játékmódor jellemzi, nem csak a hozzá értőknek, hanem a laikusoknak is élvezetes küzdelem szemlélésében lesz részük. A két csapat játék-stílusa a leginkább megközelíti az angol amateur-csapatok módorát, mivelhogy nem az embertől-emberhez való lassu labda-adogatással, hanem a gyors szöktetési rendszerrel igyekeznek keresztülvinni támadásaikat, ami alkalmas ad a leleményes összjáték finomabb műanszainak kidomborítására. A mérkőzés délután három órákor kezdődik. Előzőleg 1/2-kor a II. csapatok játszanak a szövetségi díjért, délelőtt pedig a III. csapatok. Bíró Vámos Soma (Föv. T.-C.) lesz. Az első csapatok összeállítása a következő lesz: MAC.: Abafy, Oláh, Kelemen, Meleghy, Duda, Medgyessy, Fekete, Krempeltz, Ónody, Ficere, Korda, Primás, Leitner, Lenák, Dudás, Molnár Vlagel, Borbás, BTC.: Fehéry, Sárközy, Szendrői, III., Oláh.

(Nemzeti Sport. A szezon erejéhez képest a Nemzeti Sport football-rovata is megfelelő terjedelmet ölel föl, s a mérkőzéseket megfelelő szakszerepességgel és részletességgel ismerteti. Nagyértékű cikket írt Szepesi Miksa, a K. A. S. E. titkára, a football-kerület szervezőtéről. A rovatot az érdekes hírek nagy tömege egészíti ki. Az evezős rovatban nagy jelentőségű fejtegetés van a magyar evezős stílusról, melynek helyességét az utóbbi időben sokoldalról kétségbe vonták. Nagyon gazdag a czellövészeti rovat, melyben Szemere László, az ismert czellövész szól az olympiai versenyről. Az atletikai rovatban a Török és birkozó-versenye talál szakszerű méltatásra, míg a lawn-tennis-rovatban a N. Sp. tudósítójának Madarász Margittal, a kiváló hölgybajnokunkkal folytatott beszélgetése emelkedik ki. A vadász-rovatban remetei Kőváry János folytatja a „Fegyver” című cikkét. Az illusztrációk közül a BTC.—MTK. bajnoki és a davosi tobozán-versenyről készült felvételek emelkednek ki. Az Automobil ismét szokásos gazdag terjedelmében jelent meg.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenykorcsolák. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabályok. Svéd-, norvég-, svajci-, tírol-, hollóndiai- és amerikai rodo sport és gyermek-szánkók, tobogyan stb. Lillienfeldi skí 30 korona Norvég skí, lábcsárna, hótalpak. Téli sporttárgyak és felszerelések Sportárjegyzék ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete. BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

NYILATKOZAT!

A Kerpel-kézfinomító minden nőnek nélkülözhetetlen toiletté-czikke. Minden tekintetben jobb, mint bármely más kézfinomító.

Kerpel György

Kerpel-kézfinomító ára 90 fill. 4 üveget bérmentve küld: Kerpel gyógyszer., Budapest, Lipót-körút 28.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az új ügyvédi párt. Az ügyvédi kamarai választások alkalmából kitűnt, hogy az alig fél éves új ügyvédi párt még nem tudott annyira megerősödni, hogy a régi, erős reformpártot legyőzze. Az a körülmény azonban, hogy a pártnak 500-at meghaladó szavazatot sikerült elnyernie, további küzdelemre serkenti a pártot. De nemcsak ez, hanem azok a gazdasági kérdések is, amelyek a párt megalakulását előidézték, szintén szükségessé teszik, hogy a párt megkezdett működését tovább folytassa. A tulszaporodás bajait, a nagyértékű ügyekben kifejtett ügyvédi munka aránytalanul csekély díjazását, a tisztességtelen verseny mizériáit a gyakorló ügyvédség oly terhesen sanyli meg, hogy azok sürgős orvoslása iránti küzdelmet az új ügyvédi párt kénytelen az ügyvédi kamarán kívül is megindítani. Ezen küzdelem szervezése céljából az új ügyvédi párt márczius 8-án este fél 9 órákor a Magyar Világ kávéház külön termében tartja első értekezletét.

§ A csernovai zendülés. A mult év október 27-én Csernován történt zendülés tárgyában márczius 2-án kezdődik a rózsahegy-i törvényszéknél a főtárgyalás. Belopoticzky Kálmán rózsahegy-i kir. ügyész a zendülés dolgában megindított vizsgálat alapján a törvényszékhez beteriesztett vádiratban 59 terhelt ellen emel vádat, még pedig 32 férfi és 27 nő ellen. A fővádottak Javorka János, Boczkó Béla, Lajcsák Vendel, Hatala Dító, Hliacsán András, ifj. Kosza Jánosné és Czibulka Jánosné, akiket azzal vádol a vádirat, hogy a csernovai zendülésnek ők voltak felbujtói és vezetői. Ezeket, valamint a többi terheltet a magyar büntetőtörvény 165. és 176. §-ába ütköző hatóság és magánosok elleni erőszakkal vádolja a vádirat. Hlancsó József, Fulla Máté, Frolo György, Pazutka Györgyné, ifj. Sualko Jánosné, Hancsik Istvánné, Jelenik Máténé és Fulla Györgyné, ez utóbbi, mint felbujtó, külön azzal vádolható, hogy 1907. október 26-án éjjel behatoltak a felszentelendő csernovai templomba s ott jogtalanul magukhoz vették és elvitték a vallás szertartásaihoz szükséges odatarozó hat gyertyatartót és két zászlót 100 koronát meghaladó értékben. Fulla Máté, külön azzal vádolható, a büntetőtörvény 174. §-ába ütköző büntett feldicsérésének címén, hogy Csernován 1907. október 27-én este Hlinka András büntetésének következményei című iratot ragasztott a csernovai templom falára, ami által Hlinka András felfüggesztett rózsahegy-i plébánosnak cselekményét, melyet a bíróságok vétségnek mandták ki, magasztalta. Kaliár Pencsó Máté, Szliacsán József, id. Kósza Jánosné, Hatala Czikiv Katalin, Suik Kuczera András és Fulla József ellen az ügyész a hatóság és magánosok elleni erőszak címén emelt vádat, a vizsgálat folyamán elejtette.

A vizsgálat folyamán a vádlottak csaknem kivétel nélkül beismerték a terükre rótt bűncselekményeket, csak Schlachta József rózsahegy-i könyvelő tagadta bűnösségét és azt állítja, hogy ő csak kíváncsiságból vegyült a zendülő tömegbe. Több tanu azonban határozottan vallja, hogy

Schlachta tagja volt a zendülő csoportnak, annak tagjaival érintkezett. A vizsgálat során kiderült, hogy Schlachta nemzetiségi izgatás miatt már el van ítélve és Csernován megfordult Hlinka András társaságában. A népet a zendülés napján ellenállásra buzdította.

§ **Odilon házassága.** Odilon-Peccicsné szenzációs és bonyodalmas gondnoksági perében a bécs-neuhausi csász. járásbíróság nemsokára végleges ítéletet fog hozni. A nagy művésznő most áll a bécsi fango-intézetben a bécsi törvényszéktől kirendelt két törvényeséki orvos megfigyelése alatt és márczius hó 3-án délben kerül a budapesti V. kerületi járásbírósnál a művésznő budapesti kezelő orvosa dr. Kovács Izsó, — a vizgyógyítás ismert szakorvosa — kihallgatásra, kinek orvosi véleménye perdöntő befolyással lesz. Odilonné mult évi július hóban került dr. Kovács Izsó orvos kezelésébe és speciális gyógymódja által testileg és szellemileg annyira javult, hogy újabb házasságra léphetett és megújithatta keresetét a gondnoksága feloldása ügyében. Hasonló kérelmét két és fél év előtt a bécsi bíróság több napi izgalmas tárgyalás után visszautasította. Tekintettel a mai kedvező szellemi és testi egészségére, Odilonné csakis kedvező döntésre számíthat. A bécsi ügyvédi körök feszült figyelemmel várják ezt a nagyérdéki bírói döntést, mivel ezzel Odilonné második és harmadik házasságának kérdése is megoldást nyerne.

§ **A grófkisasszony regénye.** Ismertettük gróf Pongrácz Henriette ügyvédjének, dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőnek beadványát, amely a belügyminiszterhez intézett a sérelmes trencsénmegyei árvaszéki határozat megsemmisítése iránt. Most ujabban gróf Pongrácz Ede, a leány apja, a két egybehangzó közigazgatási határozat folytán végrehajtást kért leányának, gróf Pongrácz Henriettenek a Jó pásthorhoz címzett nevelő-intézetbe leendő szállíttatása iránt. Trencsén vármegye árvaszéke azonban az apa kérelmét 3403/908 sz. határozatával megtagadta a következő indokolással: Az árvaszék a kérelmet nem teljesíti, mert az idézett véghatározat ellen nemcsak maga a kiskoru, de a vármegyei főügyész is felülvizsgálati kérelemmel éltek s a véghatározat végrehajtásának felfüggesztését kérelmezték. Ezen kérelemnek teljesítése — az árvaszék szerint — a fennforgó viszonyoknál fogva méltánylást igényel.

§ **A tyuktoivajok.** Kellemetlen meglepetés érte pár hónap előtt Rózsavölgyi Gyula székesfővárosi alpolgármestert. Rákoson levő villájának udvaráról a tyukketrecz aijájának feltérése után elloptak 19 darab fajtyukot. A megindított nyomozat kiderítette, hogy az értékes tyukokat Javocszánszky György és Gyuga Mihály rovtó multu csavargók lopták el, akik aztán a lopott fajtyukok egy részét eladták, a másik részéből pedig paprikást csináltak s elfogyasztották. A két tolvajt ma vonta felelősségre a büntető törvényszék dr. Jannitzky bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson a két vádlott megkísérelte a tagadást, de a bíróság megállapította bűnösségüket s lopás bűntettéért 2—2 évi fegyházra ítélte őket. A vádlottak feleltek.

§ **Megtámadott mezőőr.** A törökbálinti szőlőkben a mult év szeptember havában ismeretlen tettesek naponként lopkodták a termést. Ezért aztán a szőlőbirtokosok utasítására Rokamózer Márton községi mezőőr éber figyelemmel leste a tolvajokat. Szeptember 27-én sikerült is Tóth Ignác napszámot tetten érnie, midőn ez egy zsák szőlővel haza akart osonni. A mezőőr rákiáltott, hogy álljon meg. A tettenért tolvaj erre előkapta revolverét s közelből ötször rálőtt a mezőőrrre, akinek az egyik golyó a jobb lábszárát horzsolta. A tolvaj azután elmenekült, de már másnap letartóztatták s ma rablás, szándékos emberölés kísérlete és hatóság elleni erőszak büntette címén vonta felelősségre a pestvidéki törvényszék esküdtbíróisága. A tárgyaláson a vádlott mindent tagadott, még azt is, hogy ott lett volna a szőlőben. A mezőőr azonban most is határozottan felismerte benne támadóját s az esküdtek dr. Kisfalvi Rezső védőbeszéde után csakis a hatóság elleni erőszak bűntettében mondták ki bűnösnek a vádlottat, akit a törvényszék 6 havi börtönnre ítél. Az ítélet jogerős.

§ **Elgázolt pénzügyőr.** A mult év május hó 11-én éjjel sebesen száguldvá közeledett a Külső-Kerepesi-úti vámhöz Röck István gépgyáros automobillja. A vámnál Gotthard Jenő pénzügyőr volt az éjjeli inspekcziós s már messziről rákiáltott a gyárosra, hogy

lassítsa meg az automobilt. A gyáros azonban figyel sem vetett a figyelmeztetésekre s automobilljával nekiszaladt a sorompónak. A sorompó félrekapódott s a földre vágta a pénzügyőrt, aki az esés következtében súlyos sérüléseket szenvedett s egy hónapig volt beteg. A pénzügyőr feljelentésére a budapesti büntetőtörvényszék ma vonta felelősségre a gyarost s gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén 150 korona pénzbüntetésre ítélte.

Nyílt-tér

(E rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. Állami díj, díszoklevél, aranyérem.

Serravallo China-Bor vassal.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 liter 2.60 K. 1 Liter 4.50 K. palackokban. 27887

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvélykór-, szí-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopata) irodéja van Budapesten, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 6—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Téli fürdőkhura a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kén-s források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, köszvény ide-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkhura elől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő” Részv.-Társaság.

Liqueurs

ROCHER

Frères

La Côte St. André

Cherry-Brandy

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fűgőp

Kapható **MÜLLER J. L.** ca. és kú Budapesten, IV., Koronaherceg-u. 2. yógyszernégy, drogeria és finomabb üzletelében. His tubus 10 fillér. Egy tubus 1 korona. **Fűgőp**

BUDAPEST-LIPÓTVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., József-tér 13. Telefon 91-45.

Bevezetett alaptőke:

6 millió korona.

Takarékpénztári betéteit folyó évi márczius hó 1-től kezdve

4 1/2%-kal netto kamatoztatja.

A tőkekamat-adó az intézet sajátjából fizeti. — Elfogad betéteket folyó (cheque) számlára. — Leszámitolt váltókat. — Ajánlja hiteligyletet kereskedők és iparosok részére. — Előleget nyújt értékpapírokra és előford megbiztatásait értékpapírok vételére és eladására úgy a bel-, mint a külföldi tőzsdéken.

Erzsébet Sósfürdő Budán (Kelenföld) Egész évben nyitva van. Villamos közlekedés a fürdőig. Gőzfűtés minden helyiségben. Tetemesen leszállított fürdőáruk május hó 1-én.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdaszövetség és a Gy. O. Sz.

Budapest, február 29.

Azokra az állásfoglalásokra vonatkozólag, mely az O. M. G. E. legutóbbi ülésén köztudomásúvá lett, a Gazdaszövetség hivatalos lapja, a „Szövetkezés” ma egy cikk keretében reflektál. Amikor erről megemlékezünk, mindenkélt hangsúlyozni kívánjuk, éppugy, mint mikor legelőször foglalkoztunk ezzel az ügygyel, hogy semmiféle más érdek nem vezet bennünket abban, hogy a gazdáknak a Gy. O. Sz., valamint a Pénzüzetek Szövetsége elleni küzdelmét, illetve annak a módját kifogásoltuk, mert azt tartottuk és azt valljuk ma is, hogy az érdekellentétek mesterséges felidézése csak árthat egész közgazdaságunknak. Néhány szóban rá kell tennünk a „Szövetkezés” cikkére s annak különösen arra a passzusára, mely azt hozza föl, hogy éppen a merkantil körök nem vették ki részüket eléggé a nemzeti küzdelemből, továbbá, hogy éppen nem támogatják a kormányt. Nem megyünk bele annak a mérlegelésébe, milyen ezeknek a köröknek, akiket a „Szövetkezés” apostrofált, a politikai meggyőződése, de ha a politizálást kifogásolták a multkor a gazdák, miért vegyitenek most politikai szempontokat ők maguk ebbe a papirosháboruba. Éppen ilyen furcsaság az állami ipari támogatás folytonos főlhánytorgatása, mintha az állam nem áldozna-e eleget — ahogyan az helyes és jogos is — a gazdák érdekében. Még csak arról a kitételről akarunk megemlékezni, hogy nevezett lap szerint „nekik a nemzeti fejlődés nem tetszik, szivesen állanak Béccsel közeli kapcsolatba”, melyre már eleve megadták a Gyáriparosok a czáfolatot akkor, amikor minden alkalommal a gazdasági önállóságot küzdenek. Egyébként az idézett cikket itt adjuk:

„Adóreform és összeférhetlenség. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület választmányának legutóbbi ülésében különösen három dolog van, amit szóvá kell tennünk. Az első a Gyáriparosok Országos Szövetségének állásfoglalása az összeférhetlenségi törvény módosítása iránt, a második az az akció, melyet szövetségünk a hitelszövetkezetek védelmére, szemben a Pénzüzetek Szövetségének támadásával, megindított s végül a gazdákat is oly közelről érdeklő adóreform.

Az elsőre nézve szövetségünk igazgatója szólalt fel, felhívva a választmány figyelmét arra, hogy a Gy. O. Sz. mind sürűbben foglalkozik közpolitikai kérdésekkel s míg előbb egy radikális birtokpolitikát sürgetett, most a választási reform kapcsán az összeférhetlenségi törvény revízióját bolygatja. Az OMGE-nek talán nem tartozik közvetlen feladathoz oly általános politikai kérdések feszegetése, mint az összeférhetlenségi törvény, vagy a választójog reformja. Amennyiben azonban a gyáriparosok Szövetsége a maga részéről magát ezeknek tárgyalására illetékesnek tartja, fel van jogosítva az OMGE. is, hogy ezen a téren vele szembe lépjen. A törekvés az, hogy az összeférhetlenségi törvényt, mely hosszú küzdelmek és becsületes erőfeszítéseknek eredménye, olyképmódosítsa a törvényhozás, hogy abban a szubvenciókban részesülő gyárosok is bent ülhessenek. Ezek az urak tehát nem elégszenek meg az állam részéről nyert támogatással, hanem maguk részéről ellenőrizni s mint törvényhozók befolyásolni is akarják azt a kormányt, amelyhez támogatásért fordultak, vagy fordulni szándékoznak.

Mily veszedelmeket rejtene ez magában, azt nagyon jól tudjuk, mert hiszen a lefolyt nemzeti küzdelemben is éppen a merkantil körök állottak legtávolabb attól, hogy velünk együtt harcoljanak a nemzet megtámadott jogaiért. Most is a nemzeti kormány idejében lágy melegen, vagy éppen nem támogatják a kormányt, sőt a Lipótváros az ő képviselőjével együtt, szövetkezve azokkal, akik magukat demokratáknak nevezik, egyenesen ellene foglal állást. Nekik tehát a nemzeti fejlődés nem tetszik, szivesen állanak Béccsel közeli kapcsolatba és fáj nekik, hogy ha már az állam oly nagy áldozatokra szánja el magát az iparfejlesztés érdekében, miért nem teszi meg azt a sziveséget is, hogy en-

Vas... nek tet... tőség... mely a... választ... nak fej... rekvése... A G... latkozat... Gyáripar... ben áll... kelt a r... határoz... gátja ná... sére leg... gése fol... családok... még en... be a ho... hitbizom... koknak... Ha... kor igaz... A válas... ségi törv... tósága je... Ezek... Gy. O. s... kai kérd... donképen... ket a mo... csak a s... kal kivá... lásunk o... helytelen... A m... hívunk... tek ellen... színek má... nunk, ho... sulyát, h... tatva ér... határozat... zendő a... Hitelszöv... alább 20... A hitelsz... kívánják... álljon... Az a... adása ny... befejez... nak határ... közönsége... pénzügym... igazgató-v... kes ponto... érdekében... merithette... Bo... A hety... zását kezd... ter azzal... összérdeke... tatólag fog... teriumban... Voltak... szerűsítése... tanácskoz... tési kedv... években, h... évre, kivá... pités. Ezze... csökkent s... zódik, könn... ken emléke... forrongásár... pet a köz... Regg... Haszn... nek és

nek tetőzéseül a merkantil körök befolyását a lehetőségig fokozza egy oly kormányval szemben is, mely a nemzeti törekvések felé hajlik. Az OMGE. választmánya hozzájárult szövetségünk igazgatójának fejtegetéséhez és kimondotta, hogy az ilyes törekvésekkel szemben állást foglalni hajlandó.

A Gy. O. Sz. részéről Hegedüs Lóránd egy nyilatkozatot tett közzé, amelyben azt állítja, hogy a Gyáriparosok Szövetsége birtokpolitikai kérdésekben állást soha nem foglalt. Ezzel szemben utalnunk kell a múlt évi közgyűlésüknek egyhangulag hozott határozatára, amely szerint a gyáripar fejlődésének gátja nálunk az, hogy az országnak a gyár fejlődésére legalkalmasabb részei a kötött birtok tulajtonosság folytán ugyyszólván el vannak zárva a munkáscsaládok földszerző letelepítése előtt. A szövetség még ennél is tovább ment és tapasztalatokat kért be a Holt Kéz birtokszerező jogának megszorítása, a hitbizományok megszüntetése, az alapítványi birtokoknak állami kötvényekre való átcsereirésére iránt.

Ha ez nem állásfoglalás a birtokpolitikában, akkor igazán nem tudjuk, hogy minek kvalifikálódó. A választójoggal kapcsolatban az összeférhetetlenségi törvény revízióját pedig a Gy. O. Sz. igazgatósága januári ülésében határozta el.

Ezekből bizton és bátran kimutatható, hogy a Gy. O. Sz. urai kétségkívül foglalkoznak oly politikai kérdésekkel, amelyek az ő hatáskörükbe tulajdonképpen be nem illenek és ha a gazdaközönség ezeket a mozgólódásokat figyelemmel kíséri, ezzel nemcsak a saját érdekeinek, hanem az általános politikai kívánalmaknak is eleget tesz. Ez volt felszólalásunk oka és Hegedüs Lóránd nyilatkozata ennek helytelenségéről bennünket meg nem győzött.

A második tárgy, amire fel kellett a figyelmet hívunk, a pénzintézetek részéről a hitelszövetkezetek ellen intézett támadás. Ennek mibenlétét olvasóink már ismerik és csak örömmel kell reámutatnunk, hogy az OMGE. nemcsak elfogta a kérdés súlyát, hanem átterve a gyakorlati javításra, indítva éreztetve magát Buday Barna javaslatára oly határozatot hozni, amely szerint felterjesztés intézendő a kormányhoz, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetnél külön felhatalmazás alapján legalább 20 millió korona állandó betétet helyezzen el. A hitelszövetkezetekkel kapcsolatos nagy érdekek kívánják, hogy ez indítvány sikert fűlekre ne találjon.

Az adóreform tárgyában Szilassy Zoltán előadása nyomán egy nagyon érdekes eszmecsereének befejezéseül elfogadták a közgazdasági szakosztálynak határozatát, amely alkalmas arra, hogy a gazdaközönséget egy esetleg nagyon is finanziaális szívi pénzügyminiszterrel szemben megvédje. Az OMGE. igazgató-választmányi ülése tehát bővelkedett érdekes pontokban s abból azok, akik hajlandók a közérdekekben tenni, elégséges buzdítás és utmutatást meríthettek.

Borértékesítésünk előmozdítása.

— A magyar bor védelme. —

Budapest, február 29.

A helyes magyar szőlőművelési politika kialakítását kezdi meg Darányi földművelésügyi miniszter azzal az ankéttanácskozmánnyal, melyet az összerdekeltség bevonásával márczius 5-én és folytatólag fognak megtartani a földművelésügyi minisztériumban.

Voltaképpen a borfogyasztás emelésének népszerűsítése módja és mérveiről kellene elsősorban tanácskozni ennek az ankétnek, mert a szőlőtelepítési kedv egyáltalán nem lohadt nálunk az utóbbi években, hanem szinte ijesztő mérvet ölt évről-évre, kiváltképpen a sík-homok vidékeken, a szőlőtelepítés. Ezzel szemben borfogyasztásunk jelentékenyen csökkent s ha a termelés az eddigi arányokban fokozódik, könnyen végzetessé válhat a helyzet. Élénk emlékeztetünk még a délfancia szőlőtermelők forrongására s ha — istennek hála — ilyen sötét képet a közeli jövőre nézve nem is rajzolhatunk ki,

kormányzat és társadalom egybevetett közremunkálására van szükség, hogy a mindinkább föltornyosuló bajok leküzdhetők legyenek. Maga a pénzügyi kormányzat is tudatában van a bajok sokaságának s erre vall Wekerlénnek több ízben tett ama nyilatkozata, hogy a magyar borfogyasztási adónak leszállítását teszi indokoltá a magyar szőlőtermelés jelen helyzete. A termelő érdekeltség ép tavaly stipulálta követeléseit, midőn a pécsi borászati kongresszuson hozott határozatával követelte az államtól, hogy a borfogyasztási adóról vagy egészen, vagy tulajdon részben mondjon le a termelőn, kereskedőn, vendéglősön, vagy fogyasztó közönségen behajtható minden rekompenzáció nélkül. Tagadásba vonni nem lehet ugyanis, hogy a magyar bor népszerűtlenné vált a haza határain belül, nemzeti italunkat legyőzte a jobb módú osztályoknál s a városokban a sör, kint a falvakban a lelketlő szesz. A termelők boraikért nem kapiják meg a megérdemelt árat, holott a drágaság és munkabérvizonyok folytán több a kiadásuk, mint régebben volt. A mai magas borfogyasztási adó emeli a bor árát s a csekély kereslet oka a fogyasztók bizalmatlansága is.

A földművelésügyi miniszter most meg akarja fogni a kérdést a legnehezebb részén s az okszerű borkezelés, terjesztés és fejlesztésre kíván közrehatni elsőbbsen, mint az ankétre meghívottakhoz intézett leiratában mondja, hogy a filoxera által elpusztított szőlők felújítása oly nagy befektetésekkel járt s e szőlők évi kezelési és művelési költsége — a folytonos emelkedő munkabérek mellett — annyira növekszik, hogy szükségét látja annak, hogy a szőlők jövedelmezőségének biztosítása céljából a borértékesítés előmozdításának biztosítására alkalmas utak, módok és eszközök kijelölésével s a legcélszerűbbeknek felismert intézkedéseknek a lehetőségig foganatba vételével foglalkozzon.

A miniszter tíz kérdő pontot terjeszt az ankét elé s eme pontozatokban mindenről, ami a borkereskedés és értékesítés illeti, szó esik, csak éppen a borkereskedelemről nem, amely pedig a múlt időkben nem kis mértékben járult a magyar szőlőtermelés fokozása és fejlesztéséhez s ma is külföldi borkivitelünknek főfaktora és lebonyolítója. Mert legnagyobb foku egyoldalúságra vall az, hogyha a borértékesítés kommerciális része teljesen negligáltak ily nagy kérdés elbirásánál.

Nehogy félreértessünk, hangsúlyozzuk itt, hogy mindenkor barátai voltunk és vagyunk a szövetkezeti szervezkedésnek ott, ahol az indokolt, de a szövetkezeteknek más közgazdasági ágazatok rovására való propagálása és túlságos előtérbe tolésa mégsem lehet feladat a kormányzati ténykedésnek. A miniszter kérdőpontjainak éles vonalai pedig burkoltan a magyar borkereskedelem ellen irányulnak, mely pedig jelentős áldozatok hozatalával hazai boraik külföldi jó hírűvének emeléséhez kiváló mértékben járult. Suaviter in modo, fortiter in re! Elvégre is, szépen fejlődő magyar borkereskedelmünk agyoncsapása nem lehet helyes közgazdasági politika. Azt meg épenséggel sem mondhatják a magyar borkereskedelem elleneségei sem, hogy a kereskedelemnek ne volna része szőlőművelési politikánk helyes kialakulásához.

Az ankét elé terjesztendő kérdőpontokat az alábbiakban közöljük:

1. Az okszerű borkezelés terjesztése és fejlesztése érdekében jelenben létező intézményeken s az eddig tett intézkedéseken kívül (u. m. vinczellériszkolák, budafoki pinzemesteri tanfolyam, az ezzel kapcsolatban létesített két hetes időleges tanfolyamok, vándorpinzemesterek, mintaszürettek, népies szakmunkák terjesztése stb.), minő intézkedések volnának még teendők?

2. Mi a véleménye az értekezletnek a borértékesítő szövetkezetek szükségességére nézve, minő tapasztalatok szereztek e tekintetben, miként volna az ilyen szövetkezetek alakítása legkönnyebben megvalósítható?

3. Szükséges-e a már korábban tervezett nagyobb központi szövetkezet megalakítása, megfelelő-e az erre nézve akkor kidolgozott s idecsatolt alapszabálytervezet s mi módon volna az ezen szövet-

kezet megalakítására vonatkozó intézkedések fonala újból felveendő?

4. Hol és mennyiben van kilátás vidéki borértékesítő szövetkezetek alakulására?

5. Az ország egyes vidékein eddig rendezett borvásárok és borkiállítások eredményéről minő tapasztalatok szereztek, minő hatások volt azoknak általában vagy az illető vidéken a borértékesítés előmozdítására?

6. Minő eredményük volt a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által kibocsátott bornyilvántartási kimutatásoknak?

7. Hol és mi módon volnának — a nagyobb külföldi városok mintájára — hazánkban is hatósági felügyelet és ellenőrzés alatt álló egynevezett városi pinceszék, vagy kisebb borkóstolók (bodegák) létesítendőek?

8. Mennyiben és milyen eredménnyel foglalkoznak ezidőszerint a termelők, saját termésű boraiknak kimérésével, vagy kis mértékben való elárúsításával s ide vonatkozólag vannak-e esetleg bizonyos kívánásai?

9. Minő intézkedések volnának még teendők a beföldön való borértékesítés előmozdítására s a borfogyasztás emelésére?

10. Minő intézkedések lennének teendők a borkivitel előmozdítására?

Az Első Magyar új biztosítási üzetága. Az utóbbi időkben ugy a fővárosban, mint a vidéken gyakrabban előforduló rablási esetekre való tekintettel az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság szükségesnek látta működési körébe a mindjobban tért hódító betörések lopás elleni biztosítás mellé még a rablás elleni biztosításra vonatkozó ágazatot is felvenni, mely biztosítás a biztosított megbizottjától elrabolt értékek megtérítésére irányul. Az új üzetágra vonatkozó tervezetek előmunkálatai még folyamatban vannak s a társaság ezt az új üzetágot egy kontemplálja, hogy az intézetnél betörés ellen már biztosított feleknél a rablás elleni biztosítással való kombinált biztosítást előnyösebb tételek mellett effektuálja.

Uj vasut Szabadka—Gombos—Palánka között. A hivatalos lap mai száma közli a Szabadkától egyrészt Gombosig, másrészt Palánkáig vezető h. é. vasut engedély-okiratát. Ezen engedély-okirat erejénél fogva a Girerer, Schoch és Grossmann budapesti vállalkozó cég engedélyt kap és kötelezettséget vállal arra, hogy a m. kir. államvasutak Szabadka állomásából kiágazólag a zombor—óbecsei helyi érdekű vasut Cservenka és a baja—zombor—ujvidéki helyi érdekű vasut Hódság állomásán át, a m. kir. államvasutak Ujgombos állomásáig vezető fővonalból, továbbá Bácsordástól való kiágazással Ujpalánkáig vezető szárnyvonalból, végül Ujpalánkától a Dunapartig vezető vágányból álló helyi érdekű gőzüzemű vasutat az alábbi feltételek alatt megépítse és azt üzemben tartsa. Az engedélyezett vasut megépítéséhez és üzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke 11,532,000 K, azaz tizenegymillióöttszázötvenkétezer koronában állapított meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére engedélyes 688,000 koronát tartozik fordítani. Ez engedély-okirat alapján a részvényesek már összehívták az alakuló közgyűlést a Szabadka—gombos—palánka h. é. v. részvénytársaság megalakítása céljából. A közgyűlést márczius 4-én tartják meg.

A Hitelbank helyiségei. Ismertettük már, hogy a Magyar Általános Hitelbank az új bankpalota építkezése céljaira már megszerzett egy nagyobb ingatlant. Az új bankpalota építkezése azonban csak később fog bekövetkezni, noha a bank egyre nagyobb helyiséget követelő forgalma már sürgössé teszi az építkezést. A bank mostani helyiségei már rég szűknek bizonyultak s hogy ideiglenesen segítve legyen a dolgon, az igazgatóság most kibérelte a bankpalota mellett lévő Nador-utca 14. számú háznak a kapuig terjedő földszinti helyiségeit, amelyeket már májusban hozzácsatolnak a mostani helyiségekhez. Tervbe van véve az is, hogy az udvart beföldjék s egyes osztályok, melyek a közönséggel érintkeznének, ott nyernének elhelyezést.

Gazdák figyelembe. A gyűrűs hernyók fészkeinek szedésére a mostani napok — miután a gyümölcsfák levél és gyümölcsrügyel még téli álomukban vannak s így a fák galyain munkálkodó gyermekek bennük kárt nem tesznek — a legalkalmasabbak. A gyűrűs hernyó egyike azoknak az ellenségeknek, amely minden gyümölcsfán szívesen élőszkodik s így évről-évre nagy pusztításokat visz végbe, az egész ország gyümölcsfái között.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonlatos valódi áldás gyomorbajesések és ezékezerülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljosen rendbe hozza Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

Az Általános Biztosító Társaság részvényesének. Pénzügyi körökben feszült figyelemmel várják az Első Magyar Általános Biztosító Társaság jubiláris közgyűlését, amely — mint már jeleztük — jövő hó 13-ára lett egybehívva. Már hetekkel ezelőtt megindultak a kombinációk arra vonatkozólag, milyen módon fogja e jubileumot a társaság a részvényesek számára emlékeztetéssel tenni. Magunk is regisztráltuk azt a verziót, hogy az idén a társaság a tavalyi 400 korona helyett 500 koronás osztalékot juttat részvényesének, később pedig híre járt, hogy az idei osztalék 600 korona lesz. Most tőzsdei körökben azt beszéljük, hogy az idei osztalék 500 korona lesz, azonfelül minden részvény után 250 korona külön javadalmazást állapítanak meg, úgy hogy az idei szelvényt 750 koronával váltják be. A társaság a lefolyt év kitűnő eredménye folytán abba a helyzetbe jutott, hogy bőkezű lehet részvényeseivel szemben s úgy hírlik, hogy az 500 koronás osztalék nem csak az idei évre szól, hanem azt a lehetőség szerint a következő években is fenn fogják tartani. Itt említjük, hogy a társaság részvényei tegnap 300 koronával, ma pedig újabb 75 koronával emelkedtek e kedvező osztalékbecslésekre s mai zárlati árfolyamuk elérte a 10.675-ös kurzust.

Új gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi miniszter Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tisztai alsó járására Korálik József tisztaugri és Bácskai Izidor pusztahomoki lakost, Kisküküllő vármegye hosszúaszi járására Kovács Miklós magyarberényi lakost, Nógrád vármegye losonci járására Karkalits Sándor losonci lakost, Tolna vármegye tamási járására Dobozy István hékutpusztai lakost, Veszprém vármegye veszprémi járására Fodor István szőfiapustai és Meller Károly tótvázsonyi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A „Hermes” tisztviselőiért. A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R. T. igazgatósága a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy tisztviselői eddigi 25%-os lakbéréit fölemeli 35%-ra. Az intézet vezetőségének minden tekintetben méltányos eljárása és tisztviselőivel szemben tanúsított jóindulatának eme megnyilatkozása csak dicséretet érdemel.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Beck M. kereskedő Kapronca; — Singer Miksa kereskedő Iharosberény (csöd); — Löwy Móricz kereskedő Visonta; — Hoffmann J. kereskedő Temesvár; — Spitzer József vegyeskereskedő Orohovicza.

Ismét a „magyar bankárok” A „Frankfurter Zeitung” már néhányszor szótvetette azokat a bizonyos „magyar bankárokat”, akik nem egészen fair tőzsdemanipulációkba igyekeznek berántani a publikumot. Most egy újabb névsorral áll elő a nevezett lap s e czégek többnyire olyanok, akik különféle hangzatos nevű lapjaik után adnak „megbízható” tippeket a közönségnek. Szóval teszi pedig a német lap mindezeket abból az indokból, mert — amint írja — több oldalról érkeztek be panaszok hozzá e czégek ellen. Így megemlíti ez a lap a Max Neumann u. Co. budapesti czéget, amelyről megemlíti, hogy a „Finanzier Wegweiser” című zuglapja után osztogatja a tippeket, míg az Adolf Weiss u. Co. a „Finanz-Telegraf” című nyomdatermeket küldi boldog-boldogtalannak, amelyben egyébként azokat a lapokat, melyek a zugbankárok ellen kikelnek, meggyanúsítja. Hogy ne egyedül a miénk legyen ez a kétes értékű propagandánk a külföldön, a „Fkf. Ztg.” még egy csomó bécsi, párisi, sőt frankfurti czégre is ráteríti a vizes lepedőt. Bennünket azonban legfőként a mi „bankáraink” érdekelnek s — amennyiben e lap vádjai alaposak — résen leszünk, hogy a tisztességes tőzsdeüzlet rovására ilyen elemek ne érvényesülhesenek sem a külföldön, még kevésbé idehaza, a mi piacunk tisztessége érdekében, azonkívül figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy jól megválogassa, kivel csinál tőzsdeüzletet, mert amint legutóbb egy példa igazolta, nem kell Frankfurtba fáradni egyes „bankároknak”, hogy a régi és kipróbált módszerekkel üzleteket csináljanak.

Az Általános Takarékpénztár hitelegyletének közgyűlése. A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság hitelegylete Poór Jakab igazgatósági tag elnöke alatt ma tartotta közgyűlését. Az előterjesztett jelentésből kitűnik, hogy a lefolyt évben 1,055,820.97 K összértékű váltó számítottatott le és hogy a súlyos pénzügyi viszonyok dacára a hitel-

részesek igényei minden megszorítás nélkül nyertek kielégítést. A jelentés tudomásul vétele után Adler Lipót (Neuschloss Károly és Fia czég) és Hofmann Mihály (Silberberg és Hofmann czég) új választmányi tagokként választották meg, miután előzőleg az igazgatóság ugyanily minőségben Barber Rezső, Friedmann Károly, Rausch Ferencz, Hudetz János, Bartolffy János és Kramer Miksát nevezte ki.

Bécsi bankok mérlegpublikálása. A jövő hét a bécsi nagybankok mérlegpublikálásainak szezonja. Amint már megírtuk, márczius 3-án kerül nyilvánosságra a Wiener Bankverein mérlege, azonkívül — pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint — a Länderbank 4-én, az Anglobank 5-én és végül az Unionbank 6-án publikálja mérlegét. A kisebb bécsi intézetek javarésze már közzétette mérlegét.

Szarvasmarha-árverés a XXV. tenyészállatvásáron. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ez idei országos tenyészállatvására alkalmából a megnyitás napján, márczius hó 7-én 20 tenyésztő önkéntes árverést fog tartani, melyen eladásra kerül 69 simenthali bika, 11 tehén, 10 üsző, 11 berni bika, 10 hazai tájfajta és keresztezett bika, 9 tehén és 11 üsző; 1 magyar fajta bika, 2 bivalybika és 1 bivalytehén, összesen 93 bika, 21 tehén és 21 üsző.

Az „Olex” új telepe a külföldön. Az „Olex”, mely a magyar és osztrák petroléumfinomítóknak a kivitel céljaira létesített társasága, újabban erősen fejleszté exportüzletét. Legutóbb Nürnbergben létesített egy fiókintézetet, most pedig Hamburgban alakult meg „Deutsch-Oesterreichische Petroleumgesellschaft” czég alatt mint korlátolt felelősségű társaság az újabb külföldi fiókállalat, melyet az északnémetországi kivitel céljaira létesítettek. Amennyire örülünk, hogy fejlődő kőolajiparunk s vele együtt kőolajkivitelünk egy újabb támaszt nyer a külföldön, annyira kifogásoljuk azt, hogy az új vállalat csupán a német és osztrák megjelölést használja czégében, holott az alapító „Olex”-ben a magyar gyárak is helyet foglalnak. Itt említjük, hogy az „Olex” az utóbbi időkben jelentékeny sikereket ért el a külföldi pályázatoknál s a német és porosz államvasutak 1908/9-re kb. 2000 vagon petroléumot vásároltak tőle.

4%-os záloglevelek kisorsolása. A Magyar Jelzáloghitelbank 4%-os zálogleveleinek ma történt kisorsolása alkalmával kihúztak: 9 drb 5000 frtost, 443, 960, 993, 1150, 1494, 1595, 1918, 2059, 2415 számúakat, ezeken kívül kihúztak 110 drb 1000 frtost, 16 drb 500 frtost, 71 drb 100 frtost. E kisorsolt záloglevelek szeptember 1-től kezdve teljes értékben váltatnak be a bank pénztárában.

Kamatleszállítás az O. K. H.-nál. Az Országos Központi Hitelszövetkezet legutóbbi határozata értelmében a váltók és kötvények leszámításánál szedendő kamatot 5% százalékra, a betéti kamatlábat pedig 4% százalékra szállította le.

4%-os koronaértékű közpénz kötelezők kisorsolása. A Magyar Jelzálog Hitelbank 4%-os korona értékű kötelezőinek ma történt kisorsolása alkalmával kihúztak 4 darab 10.000 koronás: 113, 782, 825, 1015 számúakat, 3 darab 5000 koronás: 213, 1010, 1106 számúakat, 6 darab 1000 koronás: 932, 1873, 2138, 2325, 2641, 3973 számúakat, 2 darab 500 koronás: 349, 535 számúakat és 7 darab 100 koronás: 824, 900, 1011, 1261, 1282, 1474, 1842 számúakat. Ezen kisorsolt közpénz kötelezők szeptember 1-től kezdve teljes névértékben váltatnak be Budapesten a bank pénztárában (V. Nádor-utca 7.) és a Magyar leszámító- és pénzváltó banknál.

Állami telepitések. A földmivelésügyi kormány telepítési akciója — mivel az új telepítési törvénytervezetet erős lakat alatt őrzik — egyelőre kisebb-nagyobb birtokvásárlásokban és részleges telepítésekben csucsosodik ki. Darányi földmivelésügyi miniszter újabban 2442 kat. hold földet vásárolt telepítési célokra a Királyhágón túl. Az újabban vásárolt területek között van báró Kemény Józsefnek gerendkereszturi 1800 holdas, továbbá Tamássy Péter dezméri lakos 1200 holdas birtoka. Ismeretes dolog, hogy a kormány a Bukovinából hazatelepíteni kívánó magyarokat Hunyad vármegyébe ohajtja letelepíteni. Ebből a célból Darányi földmivelésügyi miniszter Déva környékén 4290 holdat szerzett meg, melynek java részét, miután mezőgazdasági művelésre — erdőkerület lévén — nem alkalmas; a telepítés nem az idén, hanem csak a jövő évben veszi kezdetét. Ezekkel az új birtokvásárlásokkal öt hunyadmegyei község hozzátelepítéssel növekedik és bukovinai magyarokkal erősödik, mert a bukovinai öt ma-

gyar községből hazatelepíteni vágyó véreink itt találhatnak új otthonot. Megjegyezzük, hogy Bukovina ősi magyar községében a hazatelepítés vágya oly nagy mérveket öltött, hogy a földmivelésügyi kormány a jelentkező bukovinai csángók mindegyikét ezidő szerint letelepíteni nem bírja. Ezért Alsófarkad községében, Hátszeg városa mellett, megvette gróf Lónyay Menyhért ezer holdas birtokát. Alvinczen pedig, hol a kincstárnak már volt telepítési célokra 264 holdas birtoka, újabban megvásárolta Novák Gyula birtokát is, s így ma Alvinczra is letelepítenek több szorgalmas csángó családot.

A Vöröskereszt-sorsjegyek húzása. A magyar Vöröskereszt-egyesület ma délután tartotta 62-ik sorsolását. Törlesztésre húzták a következő sorozatokat: 134, 190, 685, 946, 1210, 1721, 1887, 2068, 2811, 2972, 3326, 4962, 5102, 5218, 5288, 5340, 5343, 5609, 5623, 6111, 6621, 6693, 7142, 7355, 7851, 7860. Az ebben a 26 sorozatban foglalt 2600 sorsjegyet egyenként 15 koronával folyó évi április hó 1-től a Magyar Földhitelintézet váltja be. Kihúztak ezeken kívül 30.000 koronával 5500 sor 39 szám, 2000 koronával 4758 sor 68 szám, 1000 koronával 3148 sor 13 szám. Ezeket kívül kihúztak 100 és 50 koronás nyereményeket.

A Vasúti Forgalmi R.-T. közgyűlése. A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság ma tartotta meg XII. rendes közgyűlését Mándy Lajos nyug. miniszteri tanácsos elnöke alatt, melyen 20575 részvény 823 szavazattal volt képviselve.

A lefolyt üzletévet illetőleg kiemelt a jelentés, hogy a már 1906. évben megindult kedvező forgalmi konjunktúra az 1907. év folyamán mindvégig kitartott, a vasutak forgalma ugy a bel-, mint a külföldön oly mértékben emelkedett, hogy a vállalatok — mondhatni — állandóan kocsihányával küzdöttek. Ez a körülmény tette lehetővé a Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaságnak, hogy kocsiallómanya egy részének eladása iránt a m. kir. államvasutakkal tárgyalásokba bocsátkozott, mely tárgyalások a múlt év utolsó negyedében eredményre is vezettek úgy, hogy az államvasutak által megvásárolt kocsik nagyobb felezését a folyó év elején a vasutagazgatóságnak már át is adhatta. A forgalmi konjunktúra kedvező alakulása más irányban lehetővé tette a társaságnak azt is, hogy nemcsak a birtokában levő szabványos és különleges kocsiallómanya évek soraira bérbeadhatta, hanem további bérigyletekbe bocsátkozhatott bele, ami viszont szükségessé tette, hogy a társaság nagyobb mennyiségű új szabványos és különleges kocsikat rendeljen meg. A múlt év eredményei közül kiemeli továbbá az igazgatóság, hogy az 1905. évben a m. kir. államvasutak által a társaságnál megrendelt 2000 darab átmenetileg az ország államvasutaknak bérbeadott teherkocsik, a lefolyt üzletévben a m. kir. államvasutaknak rendben átadtak úgy, hogy ez az üzlet most már teljesen lebonyolított. A társaságnak közlekedési és vilamos vállalatai, nemkülönben külföldi alapításai örvendetes fejlődést mutattak. Tekintettel a fentebb említett nagyobb arányú kocsibeszerzésre, a társaság a folyó 1908. év elején a közgyűlés által annak idején az alapítóknak 6 millió koronára leendő felémelése iránt hozott határozat, valamint a múlt évi közgyűléstől újból nyert felhatalmazás alapján 5000 darab új részvény kibocsátását határozta el, miáltal az alapítóke 5 millióról 6 millió koronára emelkedett.

A felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés elfogadta az igazgatóság javaslatát, hogy osztalékul az 1907. évre részvényenként 12½% (25 korona) fizetessék ki (tavaly 10%). Megválasztottak további 5 évre az igazgatóságba Mándy Lajos és Landau Simon, a felügyelő bizottságba 3 évre dr. Radó Ignác, Révész Adolf és dr. Török Artur. az osztalék Budapesten a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél (V. Nádor-utca 4.) és Bécsben a Wiener Bankvereinél (I. Herrngasse 8.) folyó évi márczius 2-től kezdve kerül kifizetésre. A közgyűlés után igazgatósági ülés tartott, amelyben Mándy Lajos ny. miniszteri tanácsos újból megválasztott az igazgatóság elnökévé.

Kossuth a mozdonyok beszerzéséről. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége beható feltejesztést intézett a kereskedelemügyi kormányhoz az iránt, hogy mivel az államvasutak számára 40 mozdonyt külföldön rendeltek meg, legalább a külföldi szállítók arra köteleztesenek, hogy a mozdonyok alkatrészeit Magyarországon szerezzék be. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter most hosszabb leiratban felelt a Szövetségnek s ebben kifejti azt, hogy akként intézkedett a megrendelés alkalmával, hogy a szerződésben a magyar gyáripar és a magyar termelés érdekei megóvassanak. Ezen intézkedések folytán a végrehajtásra hivatott m. kir. államvasutak igazgatósága a mozdonyok és szerkocsik szállítására vonatkozó megrendelésekbe az anya-

gok besvette be kocsik mint kerékab vasműve való elt nevezett nem kép a szállít donyok tekintett vasműve áron ajá gyár ma vagy a táridők gyarorsz teles az határidő gyár ki sára ad csőbb á dás vég kat az akkor re litási ha vasműve litó moz igazgató sítésének hogy a árak a tak-e, a tól értes Szövetsé rakat tá iparosok ivnyi te ten kerf rosnak, stb. rend

A tr trieszti díjtételek lészt. In növekedő lftmányos szüntetés kifejlődő készkiad állami k kat, mer munkabé

Hajd teszi, ho vicza kö netrend minden Szegedre 4-én. Zi szerdán kor), els viczára: dulás Be czulus 2- den, csü reggel 8

SC

rendkívü vezető, hűlést gyen az

Le Kinnl...
Mand...
Főle m...
Jogot...
— k...
Jomb...
v...

...

gok beszerzési forrásaira nézve a következőket vette be: Szállító cég köteles a mozdonyok és szerkocsik gyártásához szükséges fontosabb anyagokat, mint kazán- és keretlemezeket, aczelöntvényeket, kerékbronzokat és tengelyeket magyarországi vasművekből beszerezni és az ezen határozattal való eltérés csak az esetben engedtetik meg, ha a nevezett vasművek eme anyagokat kimutathatólag nem képesek arra az időre szállítani, amikor azokra a szállító cégnek, a szállítási határidőkre és a mozdonyok és szerkocsik gyártási programjára való tekintettel szüksége van, illetve ha a magyarországi vasművek az anyagokat kimutathatólag magasabb áron ajánlják, mint amilyen árértékű azokat a mozdonygyár másutt beszerezheti. Ha azonban az osztrák vagy a külföldi vasművek által ajánlott szállítási határidők rövidebbek, illetve az árak olcsóbbak a magyarországi vasművekéinél, akkor szállító cég köteles az osztrák vagy külföldi vasművek szállítási határidőit és árait táviratilag, vagy írásban a magyar királyi államvasutak igazgatóságának tudomására adni, mely a rövidebb határidőket, illetve olcsóbb árakat a magyarországi vasművekkel elfogadás végett közölni fogja és szállító cég ez anyagokat az osztrák vagy külföldi vasműveknél csak akkor rendelheti meg, ha az ajánlott rövidebb szállítási határidők és olcsóbb árak a magyarországi vasművek által el nem fogadhatók, vagy ha a szállító mozdonygyár a magyar királyi államvasutak igazgatóságához intézett távirati vagy írásbeli értesítésének beérkezésétől számított 48 óra alatt arról, hogy a rövidebb szállítási határidők és olcsóbb árak a magyarországi vasművek által elfogadhatók-e, a magyar királyi államvasutak igazgatóságától értesítést nem kap. A miniszter végül felkérte a Szövetséget, hogy ezen intézkedéséről a hazai gyárat tájékoztassa. — Itt említjük meg, hogy a Gyár- és Iparosok Szövetségének nagy ipari lajstroma husz ívnyi terjedelemben és több ezer példányban a héten került szétküldésre és az minden magyar iparosnak, kereskedőnek, fogyasztási szövetkezetnek stb. rendelkezésére áll.

A trieszti szállítványozó cégek díjkartelle. A trieszti szállítványozó cégek elhatározták egyes díjtételeknek márczius 1-ével érvénybe lépő felemelését. Indokolják pedig e díjemelést az állandóan növekedő üzemköltségekkel, melyek mellett a szállítványozó cégek a kamatmentes vámhitel megszüntetése, nemkülönben az utolsó évek folyamán kifejlődött heves versenynél fogva immár tényleges készkiadásaira is alig találhatnak teljes fedezetet. Az állami közraktárak is felemelik márczius 1-től díjait, mert az eddigi díjak, tekintettel a megdrágult munkabérekre, rájuk nézve veszteséget jelentenek.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy a Szeged—Zimony és a Belgrád—Dubrovicza közötti vegyes hajóútvonalat a következő menetrend szerint indítja meg: Szegedről Zimonyba minden vasárnapon, szerdán és pénteken (indulás Szegedről reggel 5 órakor) első menet márczius 4-én, Zimonyból Szegedre: minden vasárnapon, szerdán és pénteken (indulás Zimonyból este 9 órakor), első menet márczius 1-én. Belgrádról Dubroviczára: minden hétfőn, szerdán és szombaton (indulás Belgrádból délután 2 órakor), első menet márczius 2-án. Dubroviczáról Belgrádba: minden kedden, csütörtökön és vasárnapon (indulás Belgrádból reggel 8 órakor), első menet márczius 3-án.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, és erősíti a tüdőt. Köhögést és meghűlést bármily makacs és hosszadalmas legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a

SCOTT-féle EMULSIO

feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egyeredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Ha Emulsió vásárolnál a SCOTT-féle módszer valóban a halászlé fogját — a halászlé — kékítjük egy-egy üvegbe vonni.

TŐZSDÉK. A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatózsde.

Gyengébb külföldi jegyzésekre és az enyhe időjárásra kezdetben lanyhán indult a határidőpiacon az üzlet. Áprilisi buza a tegnapi zárathoz képest 10 fillérrel olcsóbb árfolyamon, 11.84-ért volt kapható. Csakhamar azonban Bécs számlájára buzában és rozszban nagymérvű fedezési vásárlások történtek, minek folytán az áprilisi terminusok rohamosan emelkedtek. Áprilisi buza 12.05-ig, áprilisi rozs 10.60-ig javította a kurzusát. Ellenben az őszi határidők alig néhány fillérrel emelkedtek. A készárúpiacon a malmok erősebben vásároltak. Elkelt 20 ezer mázsa eleinte változatlan, később 10—15 fillérrel magasabb áron. Rozs szintén 10 fillérrel drágult. Tengeri és zab ára alig változott.

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 79.5 kg. 24.40 kor., 1500 mm. 77 kg. 24.50 korona, 1500 mm. 77 kg. 24.40 korona, 200 mm. 77 kg. 24.30 korona, 150 mm. 76 kg. 23.70 korona.

Eladatott:

Mezőhegyesi 5600 mm. 76.5 kg. 24.45 korona.
Fejérmegyei: 100 mm. 78 kg. 23.80 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.60 korona, 200 mm. 76.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 76 kg. 23.50 korona.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 kg. 24. — korona.
Bánsági: 4000 mm. 75.7 kg. 23.70 korona.
Bácskai: 3100 mm. 75 kg. 23.70 korona.
Raktárból: 2300 mm. 75.3 kg. 23.80 korona.
Rozs: 100 mm. 20.24 korona.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kóttetett:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 11.86, 11.84, 12. —, 11.98, 11.05.
Buza 1908. októberre 9.81, 9.83, 9.81, 9.87.
Rozs 1908. áprilisa 10.42, 10.48, 10.43.
Rozs 1908. októberre 8.65, 8.68.
Zab 1908. áprilisa 7.01, 7.98.
Tengeri 1908. májusra 6.71, 6.72, 6.79.

1 óra 30 perczkor zárulnak:
áprilisi buza 12.05 — 11.06
októberi buza 9.89 — 9.90
áprilisi rozs 10.61 — 10.62
októberi rozs 8.68 — 8.69
áprilisi zab 7.97 — 7.98
májusi tengeri 6.71 — 6.72

Délutáni forgalom.
Délután eleinte emelkedő hangulatban, zárlat felé lanyhább irányzatban folyt le az üzlet.

4 óra 30 perczkor zárulnak
Buza 1908. áprilisa — — — — — 12.03 — 12.04
Buza új októberi — — — — — 9.85 — 9.86
Rozs 1908. áprilisa — — — — — 10.57 — 10.58
Rozs új októberi — — — — — 8.59 — 8.60
Zab 1908. áprilisa — — — — — 7.95 — 7.96
Tengeri 1908. májusra — — — — — 6.71 — 6.72

Budapesti gabonaforgalom.
1908. február 27-től február 28-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	1971	—
Rozs	101	—
Arpa	1330	—
Zab	104	210
Tengeri	932	—
Liszt	207	19261
Korpa	—	4007

Értéktőzsde.

A külföld kevésbé kielégítő jelentései ma az egész napon át tartott irányzatot teremtettek a tőzsdén. Délben az irányzat ellanyhult s az árfolyamok a zárlat felé lemorzsolódtak. A vezető papírok mai árfolyamcsökkenése alig haladja meg az egy-két koronát s a helyi piacon némi érdeklődés mutatkozott a Salgótarjáni, az Ujlaki téglá, a Hazai bank, az Első

magyar biztosító részvények és a Textilipari részvények iránt, melyek közül a két utóbbi emelkedett. zötlenebb jegyzéseket küldött. A forgalom csekély volt élénkebb üzlet, melyeket jog nélkül, azonnali szállításra 560-ig jegyeztek. A Közuti vasut elővételi jogait, ma a legmagasabb árfolyamon 4.90 koronával vásárolták.

Az üzlet részéről a következőket jelenthetjük. Az előtőzsde tartott irányzattal nyílt meg, később üzletsend állott be és ennek következtében az árfolyamok lemorzsolódtak és olcsóbban zárltak. A forgalom nagyon csekély volt. A déli tőzsdén nyugodt irányzat uralkodott, a forgalomba került értékek árfolyamai alig változtak. A forgalom szűk keretben mozgott. Az utótőzsde gyengült, mivel Berlin kedvezőtlenebb egyezéseket küldött. A forgalom csekély volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.
Kóttetek: Osztrák hitelrészvény 645.— Magyar hitelrészvény 779.—777.75. Jelzálogban 428.—426.75. Közuti vaspálya 565.75—564.50. Első magyar ált. biztosító 10375.—10.700.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt.
Kóttetek: Osztrák hitelrészvény 644.25—645.— Magyar hitelrészv. 777.—777.50. Rimamurányi vasmű 541.25—542.50. Magyar leszámítoló bank 489.50—490.50 Jelzálogbank 426.75—427.75. Közuti vaspálya 559.50—561.— Városi villamos vasut 276.— Hazai bank 283.50—285.— Első magyar általános biztosító r.-társ. 10700.—10725.— Salgótarjáni köszénbánya 602.—605.— Ujlaki téglagyár 300.—303.— Nicholson-gépgyár 218.— Magyar tektiszt-ipar 814.—819.—
Prémium-tétel: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. márczius hó végére 26.—28.— K.

Utótőzsde.

A mai utótőzsde gyengült. Kóttetett: Osztrák hitelrészvény 646.—643.60. Magyar hitelrészvény 776.50. Leszámitoló bank 489.25. Rimamurányi vasmű 541.50. Államvasut 674.50. Közuti vasut 561.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 643.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, február 29. (Az Egyetértés távirata.)
A mai hetitőzsdén buzában budapesti számlára nagyobb vásárlások fordultak elő és ez a körülmény tette, hogy az árak lényegesen emelkedtek. Buza e héten 30—35 fillér heti javulást tüntetett föl, de ilyen alapon a konzum alig volt hajlandó vásárolni és csak némi kötés jött létre, így eladatott alsó ausztria 79 kg. 12 K három hónapra szekérre raktárházból, 11.25 K Stockerauból, 11.30 K Thornból és déli vasuti 76.5 kg. 11.25 K Kisczellből, 77.5 kg. régi urasági áru 11.25 K Kabáról, tótfelvidéki 78 kg. 1.75 K bécsi Nordbahn állomásról, 79 kg. 11.35 — Galantáról és Vág-sellyéről, rozs 35 fillér heti javulást tartott meg. Pestmegyei 10.90 K kelt Bécsből, marchfeldi 10.65—10.75 K Genserndorfól, 10.80 K bécsi malomból. Árpában gyöngült árak mellett a lehető legcsekélyebb volt az üzlet. Tengeri e héten 10 fillérrel javult, zab ára is emelkedett ma, úgy hogy 15.20 fillérrel lett drágább, semmint volt nyolcz nap előtt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.45—12.90 korona, mosoni 11.65—12.— korona, tótfelvidéki 11.70—12.20 kor., déliavasuti 11.60—11.90 korona, marchfeldi 11.60—12.—.

Új-rozs: tótfelvidéki 10.75—12.— korona, csepeli 10.70—10.95 kor., pestmegyei 10.90—11.05, korona különféle magyar 10.75—10.95 kor., osztrák 10.60—10.90 korona.

Arpa: morvaországi 9.—9.40 kor., marchfeldi 8.15—8.60 kor., bécsvidéki 8.40—9.— kor., tótfelvidéki 7.25—8.60 kor., csepeli 7.35—8.—, győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki 7.—7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.30—7.50, új —.— —.— korona, cinquantin 8.15—8.55, új —.— —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— —.— kor., közepes 8.35—8.60 korona, elsőrendű 8.60—8.05 kor., válogatott 8.85—9.10 korona.

A szilárdabb irányzat, amely gabonaneműekben tért foglal, nem volt képes lisztben vásárlási kedvet támasztani és a készletek túlságos megnövekedését a malmok a legnagyobb üzemenredukációval akadályozták meg. Takarmányliszt és korpa

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

ora nem változott, az irányzat még inkább kedvező volt.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, február 29. Nyugodtan nyílt meg a mai előtőzsde s a csekély üzletkedv dacára az irányzat barátságos maradt. Alpesi bányarészvények, melyek kezdetben realizációkra visszaestek, később behozták veszteségüket és ismét elérték tegnapi árfolyamukat. Fegyvervári részvények emelkedtek, prágai vasmű realizációk folytán kissé hanyatlott. Az irányzat az előtőzsde végéig barátságos maradt. A déli tőzsde nyugodtan tartott árfolyamokkal indult. Később az árfolyamok a nagy üzleti csend hatása alatt általánosan lemorzsolódásnak indultak. A déli tőzsde tartott irányzat mellett zárult.

11 órákor zárulnak:

Oszt. hitel. 644.50, Magyar hitel. 778.—, Länderbank —, Allamvasut 674.50 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 143.50 —, Alpesi bányafársulat 649.50, Rimamurányi 543.—, Májusi járadék —, Magyar koronajár. 94.25, Orosz érték 91.50, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.57.

A déli tőzsde tartózkodóan nyílt meg.

1 órákor jegyezték:

Oszt. hitel 644.50, Magyar hitel 778.—, Länderbank 419.50, Unio-bank 553.—, Allamvasut 674.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 143.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 650.—, Májusi járadék 97.85, Magyar koronajáradék 94.25, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.57, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 543.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —, Bécs, február 29. (Oszt. értékek zárulata.) 4.2 százalékos papír-járadék 97.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.80, 1860-as sorsjegy 150.75, Osztrák hitelsorsjegy 453.—, Angol osztrák bankrészvény 35.50, Bécsi Bankverein 541.90, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut 14.275, Dunagözhajózási társaság 1030.—, Dohány részvény 416.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.60, Osztrák Lloyd 416.—,

4.2 százalék. ezüst járadék 97.80—97.75, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 643.75, Union-Bank 552.—, Osztrák Länderbank 419.75, Osztrák-magyar államvasut 673.50, Elbavölgyi vasut 425.—, Alpesi részvény 648.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.70 Lipótkohó 435.50, Töröksorsjegy 187.25. Kedvtelen.

Bécs, február 29. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 112.30, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 149.85, Magyar hitelbank részvény 774.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 540.60, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 420.—, Magyar koronajáradék 94.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.75, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelz. zalogbank 427.—, Magyar keresk. bank —

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, február 29. (Tőzsdei jelentés.) A mai megnyitási forgalom a bányapiacson megnyilvánult kedvező hangulatra az egész vonalon is élénk üzlet mellett szilárd volt. Különösen kohórészvények emelkedtek hétfévi visszavásárlásokra. Ezzel szemben vasutártekek igen csendes irányzatot követtek és csak amerikai vasutakban volt élénkebb forgalom. Bankok közül csak egyes részvények emelkedtek, különösen a Deutsche Bank részvényei. Járadékok jól voltak tartva, míg gözhajós részvények gyengülés felé hajlottak. Átmeneti ingadozások után nagyobb eladások által okozott nyomott irányzatot kapott lábra és a zárlat határozottan nyengelt volt. Különösen bankok szenvedtek a változott irányzat hatása alatt. Egyéb értékek közül Baltimore, Gelsenkirchiek és Harpeniek engedtek, szintugy gözhajós részvények is, míg német kölcsonpapirok nemcsak tegnapi veszteségeiket pótolták, hanem részben további emelkedéseket is elértek. A készpénzpiac iparértékei nem követtek egyseges irányzatot. Magánleszámlolási kamatláb 4/8, napi pénz 5/100.

Zariatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10,

osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 25.40, orosz bankjegyek 213.80, 4 százalékos új orosz kölcson —, Disconto Commandit 174.40, Dinamit-truszt —, Harpeni 194.50, Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.20, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 144.—, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék 104.—, Alt. villamosági Edison 199.24, Gelsenkircheni 181.—, Laurakohó 210.50. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) február 29. 4.2 százalékos papírjáradék 99.60, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.25, Osztrák hitelintézeti részvény 202.75, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.47, Bécsi Bankverein 136.40, Villamos részvény 147.40, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.47, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.60, Osztrák koronajáradék 97.65, Magyar koronajáradék 94.05, Osztrák-magyar bank 122.75, Déli vasut részvény 25.58, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 812.33, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény 328.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) február 29. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.50, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 25.30, 4 százalékos Aranyjáradék 98.90, Osztrák hitelrészvény 202.50, Osztrák-magyar államvasut 144.40, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.—, Nyugodt.

London, február 29. Angol consol 87 1/8.

Páris, február 29. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.25, Osztr. aranyjáradék 99.60, Magyar aranyjáradék 94.45, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 102.90, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 506.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.15, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.12, 4 százalékos unifikált török jár. 95.95, Török sorsjegy 180.—, Török dohányrészvény 441.—, Osztrák földhitelintézet 1135, Osztr. Länderbank 460.—, Magyar Jelz. zalogbank 460.—, Banque de Paris 14.56, Banque Ottomane 713.—, Osztr. magyar állam-

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include various types of wheat and their prices.

Table with columns: Egyéb gabonanemek, Kilos, 10 kilogramm ára. Rows include other grain types like rye and barley.

Table with columns: Burgonya, Fehér, Rózsás, Sárga. Rows include different varieties of potatoes.

Table with columns: Különléte ormények, Faj, Pénz, Arny. Rows include various types of oil and their prices.

Table with columns: Allamadésságközlöcsönök, Pénz, Arny. Rows include government securities and their prices.

Table with columns: Zaloglevek. Elsőbbségek. Pénz, Arny. Rows include mortgage loans and their terms.

Table with columns: Biztosító társaságok. Pénz, Arny. Rows include insurance companies and their rates.

Table with columns: Takarékpénztárak. Pénz, Arny. Rows include savings banks and their services.

Table with columns: Gőzmalomak. Pénz, Arny. Rows include steam mills and their prices.

Table with columns: Pénz, Arny. Rows include various types of banknotes and their prices.

Table with columns: Pénz, Arny. Rows include various types of banknotes and their prices.

Table with columns: Pénz, Arny. Rows include various types of banknotes and their prices.

Table with columns: Pénz, Arny. Rows include various types of banknotes and their prices.

Table with columns: Pénz, Arny. Rows include various types of banknotes and their prices.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing various notices and advertisements.

vasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 665, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 500. —, Rio Tinto 15.67, Sucrerie d'Egypte 32. —, Tula 293. —, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 151, Chartered 19.50, De Beers 324.50, East Rand 82. —, Jagersfontein 92. —, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.00, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251 96, Magánkamatláb 2 1/2. Ingadozó

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, február 29-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 119—121 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 121—122 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 121—123 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1908. évi február 28. napján volt készlet 23610 drb., 1908 február hó 28-án felhajtott 568 darab, 1908 február 28. napján elszállított 210 darab, 1908 február 29. napjára maradt készletben 23968 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: élénkebb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, febr. 29. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 40 darab sertés, 5 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 552 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 529 darab sertés, 5 darab süldő, — darab malacz. Eladott 592 darab sertés, 2 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 40 drb sertés, 5 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 92—97 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 90—92 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsulylevonással 112—126 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — fillér, ételsulylevonással 116—124 fillérig, könnyű 220 kg-ig — fillér, ételsulylevonással 115—126 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr-ig — fillérig, ételsulylevonással 96—102 fillérig. Belföldi süldő 104 — fillérig, horvát süldő — fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendő.) A vásár irányzata élénk.

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest—Kőbánya, 1908 febr. 28. Az üzlet igen csendes volt. Heti átlagárak magyar válogatott áru 320—380 kilogr. nehéz 118—120 fill. 280—300 kgr. nehéz, 120—121. Öreg 300 kgr. tül — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta kgr.; páronként 45 kgr. ételsulylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Egységárak: Tengeri új K 13.90. Arpa K 16.20 Kőbányán átvéve. Helyi állomány: Febr. 14-én maradt 21161 drb. Felhajtás: Belföld 3417 drb. Szerbiából — egyéb államokból 3417 drb, összesen 24578 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I—X. ker.) 347 drb, belföldre 548 drb, Bécsbe — drb, osztrák tartományokba 62 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgozott: a szállásokban elhullott 4 drb, waggonokból kirakott hulla 6 drb, borsókásnak talált 1 drb, összesen 968 drb, maradt állomány 23.610 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 5675 drb van.

Bécsi vásár: febr. 25. Felhajtás 16470 drb sertés; köztük 8712 drb süldő. Vásár lanya volt. Nehéz 102—106 fill. közép nehéz 98—102 fill. süldő 70—98 fill. 100 kgr.-ként elevensulyban.

Dresdai vásár: febr. 24. A vásáron volt 1870 darab vidéki és — drb. magyar sertés; előbbie 54—61 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven suly szerint.

Bertini vásár: febr. 22. Felhajtás 11503 darab sertés. Az üzlet csendes volt. Finom husos 53—54, husos 51—53, silányabb 46—50 szalonna sertés — márká.

Szalonna, disznózsír, szilva. Szalonna: Vidéki jó kereslet folytán az árak továbbra is szilárd irányzatot követtek, mi által élénk vételkedv fejlődött ki és a mult heti árak 1 korona emelkedését vonták maguk után. A kínált tételek gyors elhelyezésre találtak. A hét végével jegyzett: 3 oldalas táblás szalonna 53.50 kor. pénz, 54 kor. áru; 4 oldalas 52 kor. pénz, 52.50 kor. áru 50 kg.-ként. Az élő sertések csekély felhajtása következtében a szalonna előállítás is ehhez mérten csökkent. — Disznózsír: Szintén nagyobb kereslet tárgyát képezte és miután gyenge előállítás folytán a kínált csak ennek arányában tudott lépést tartani, ezen áruban is emelkedés állott be. Budapesti disznózsír a hét végével zárult: 65 kor. pénz, 65.50 kor. áru 50 kg.-ként. — Szilva: A még meglévő készletek szerb szilvában rohamosan apadnak és miután ezeknek legnagyobb része is már eladott, e hét folyamán alig volt kínálat. A többnyire csak névleges árak szerb szilvákban a következők: 120 darabos 18 kor., 100 darabos 21 kor., 85 darabos 23 kor. és 75 darabos 24.50 kor. 50 kg.-ként szerb állomásokon véve. — Szilvaiz: Szerb szilvaiz 16.50 koronával 50 kg.-ként termelő állomásokon véve, kínáltott, de külföldi rendelések hiányában üzletelen.

Petroleum. Az 1909. március végéig való szállításra szóló eladásokat a nagyobb gyárak valószínűleg már nemokarra be fogják szüntetni, ami arra indítja a nagykereskedőket, hogy a szükségletük fedezésére még megkívánt mennyiségeket maguknak mielőbb biztosítsák. A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság gyártmányainak áriegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei kristály kőolaj 32 kor., Fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 33 kor., Fiumei Standard-White kőolaj (kétesillagos) 30 kor. (Az árak 100 kg. tisztasulýért tényleges göngysulylyal, hordóstól Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság kenőolaj-gyártmányainak áriegyzési nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. sz. tisztítóolaj 20 kor., Fiumei 1. számú orsóolaj 30 kor., Fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 kor., Fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 kor., Fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 kor., Fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 kor., Fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 42 kor., Hengerolaj, sötét 68 kor., 0 jegyű hengerolaj, világos 73 kor. (100 kg. tiszta sulýért, hordóstól, valódi göngysulylyal, Budapestre szállítva.)

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése. Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladott: közepminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.80—3.80 kor., muhar 4 kor.-ig, alom szalma 2.50 kor., zsupszalma 3.— kor., szecska 3.— kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 3.60—4.— kor., préselt szalma 1.80—2.— kor. 50 kg.-ként a józsefvárosi pályaudvaron.

Kőolaj. Az „Apollo“ kőolajfinomítógyár részvénytársaság jegyzései a következők: Liliomkirályolaj 40 K, háromszív kőolaj 32 K, csillagkereszt kőolaj 31 K tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt 20% vagy tiszta göngysulýszámitással, Pozsonyban átvéve, készpénzben engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30 K, VI. Apollo nehéz gépolaj 42 K, Apollo hengerolaj 60 K tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysulýszámitással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2% engedményvel vagy 4 havi váltóra.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósítása.) Az időjárás melegebbre vált, az éjjelek bár még hidegek reggelként, gyenge lég is látható, ami hátráltatja a vetést. A gazdák megkezdhetik a tavaszi vetés előmunkálatait, most már csak az óhajtandó, hogy az idő melegebb és állandó legyen. A főcikk: vörös löhere helyzete ismét lényegesen szilárdabbá vált és elsőrendű mag ára néhány koronával emelkedett. Luczerna. A fogyasztás rendkívül nagy követelményeket támaszt a piac irányában és ennek folytán csak lényegesen magasabb árakon lehetett a már nagyon is apadó készleteket kiegészíteni. Impregnált takarmányrépa kelendősege eddig sokkal nagyobb volt, mint előbbi esztendőök ugyanezen időszakában. Ellenben néhány tétel gyengén csirázó, közönséges kereskedelmi árun, alacsony árának dacára sem lehetett tudni. Újlag is felhívjuk a figyelmet arra, hogy a vevő perzentuális csiraképességnek szavatolását követelje az eladótól. Magas csiraképességű baltaczim épp úgy hámzott, mint hámozatlan folytonosan szükön van, ellenben 60—65% csiraképességű áru nem vetették meg. Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként: Vörös löhere 195—205 K, vörös löhere, magyarankás 175—185 K, luczerna, világos szemű 170—175 K, luczerna, barna szemű 160—165 K, nyulzapuka 150—155 K, biborhere 36—40 K, baltaczim 38—60 K, tavaszi búkköny 18—19 K.

Felelős szerkesztő:

FURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten

Ételmezési cikkek.

Wikus Tátra telesokoládó gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt-husárú gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Genrali (Trieszti ált. biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és levegőbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vízszállítás részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjviszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcshöz Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosjáték főeljárású helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogbiztosítások: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Droga és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hess Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Brunck J. Henrik, Budapest, Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorai legmodernebb kivitelben. Árak a legjutányosabbak. Vidéki megrendésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII. Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalkozó, építéstudós műhelye és horgany díszítőgyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összekötéssel vagy saját fűtőhelyekkel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házbán. Telefon 20—83.

Angol férfi- és nőtiszabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26. Párisi-utca sarkán. Állandó nagy választék a legújabb dival-szövetekben.

Villamosági berendezések.

Magyar Siemens-Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztalísz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruhá.

Szenágy, Hoffmann és Társa selyemruházása IV., Bécsi-utca 4. Az összes farsangi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenágy” cég van, tisztelettel kérjük, selyemruházásunkat szöve b. rendelmenyeknél a pontos címünknél szives kérését, Szenágy, Hoffmann és Társa selyemruházása kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

838.
890.
220.
298.
810.
810.
225.
541.50
430.
868.
490.
437.
825.
88.
820.
4000.
478.
506.
295.5.
740.5.
84.5.
84.6.
177.7.
85.5.
29.8.
59.1.
1100.
420.
580.50
276.50
90.25
189.
144.
1040.
860.
260.
406.
674.
420.
22.
24.
620.
215.
9.
12.
23.
83.
45.
65.
200.
11.43
11.87
19.17
11.
19.17
23.58
117.85
95.85
96.10
2.5294
94.50
241.05
117.85
95.85
95.85

A dédanya temetése napján.

Írta: P. K. Rosegger.

Nem tudok szomorubbab elképzelni, mint mikor valahol nagy bánat van és a nap ragyog hozzá.

A nagyok valamennyien elmentek a templomba. Elvitték a jó dédanyát, aki máskor mindig körülöttnünk volt. Másra nem igen emlékszem, mint arra, hogy nekünk kicsinyeknek a hosszú ut miatt otthon kellett maradnunk s ezernyi aggodalom közt éltük át a napot.

Istennek szent anyja, segíts! — imádkozott a Plonele — zsvány van a házban!

Jajveszékelt és kiabálást hallottunk. Ekkor felugrott Hanzi, a bojtárgyerek — egy vakmerő ficzkó, szegény emberek gyermeke, akit apánk csak néhány nappal ezelőtt fogadott a házba s aki már magára öltötte tarisznyáját, mert épp legelőre akarta hajtani a marhát.

— Ha zsvány, akkor leszurom! — szólt fogait csikorgatva a Hanzi, erőszakkal elszabadult és kihorant a lugasba.

Ott kinn borzszító dolog történt; néhány veréb sivitva keringett a levegőben s a lugas közepén, a földön ott hevert egy szertetépett madárfészek. A macska éppen azon fáradozott, hogy a fífonadékból kihálászson egy fiókat, mikor a Hanzi közbelépett s ráütött a kés nyelvél a macska orrára.

Egyszerre ott voltunk valamennyien s beczégettük és simogattuk a tehetetlen állatkát. Nincs nyomorúságosabb látvány a világon, mint madár tollak nélkül. Csörével datogatott, mire ott termett Plonele egy maroknyi darakásával, a Hanzi meg ügyesen kezébe vette a verébfiókat s etetni kezdte.

— Ostoba ficzkó vagy! Persze, azt hiszed, hogy életben marad? Csak próbáld meg egyszer, ha nem kapsz enni és inni, hanem elvesznek anyádtól és bezárnak egy kalitkába! Nem hiszem, hogy javadra lenne. A kicsinynek az öregnél a helye!

Amde a fészket a macska egészen elpusztította. Így hát — a Hanzi szavától sziven találva — megint elfutottam a kalitkával s csakhamar visszatértem a párnámmal. Ezt aztán letettük egy falfülkébe s ráfektettük a szegény madárrát; a csöre fel-felnyitott és becsukódott, de nem akart már lenyelni egy morsányi darát sem. Kicsiny melle erősen zihált s a parányi lény már ahhoz is gyenge, hogy csipogjon. Így hevert ott a párnán, s a kis mélyedésben, melyet Plonele ujjai készítették számára. A Hanzi parancsára békévet hagytuk s abban reménykedtünk, hogy most majd eljönnek az öregek s ápolgatni fogják kicsinyűlköt.

De az öregek rémületükben ott repkedtek a háztetők körül. A tetterős Hanzi meg, kezében a késel, átkutatta az istállót és a pajtát. A macskát kereste.

Mit állottam ki én aznap délelőtt! Pihenés nélkül ott ólálkodtam a lugasban, lábujjhegyre álltam s kinyújtottam hosszú nyakamat. Mindhiába! Sokkal kisebb voltam, hogysem beláthattam volna a verébfiók ágyacskájába; nem hallottam sem czupogni, sem lélekzetet venni. Kóbika öcsém végre azt indítványozta, hogy vegyem őt fel a vállamra, ő megnézi a madarat s hűségesen elmond mindent, amit látott. Megkíséreltük, de az állvány nagyon gyenge volt s mindketten a földre gurultunk. Végre dél felé lehetett, mikor nővérünk szomoruan jelentette:

— Most vége van a madárrának!

Bizonyára nagyon meglötte magát és esés közben, vagy talán a nagy ijedség, a félelem!

— Most elhozhatod a kalitkát — parancsolta nekem a Hanzi.

És a kalitkában felravatoltuk a kis holttestet. Fehér gyapotból készült kicsiny fészekben fektült s rozmaringból és százszorszépből koszorút fontunk neki. Én azt javasoltam, hogy a ravatal elé tegyünk egy meggyújtott olajméceset, mint a dédanya temetésén láttam, de a nővérem szeliden oldalbalökött s azt vélte, hogy ez bűn volna, mert hisz' a verébnem volt lelke.

Mily busan tekintetem a madárrára! — Te szegény teremtes, most még csak leked sem volt. Egész ártatlanul meggyilkolt a macska és te mégsem kerülsz a mennyországba. Talán, ha belefoglalnánk estimánkba, kivételet tenne veled a jó isten!

Este, mikor már sötétedni kezdett, kivittük a merev madárrát a lankásra, a mogyoróbokrok alá. Ott a Hanzi vermet ásott, s mi abba beletettük a kis holttestet fehér gyapotgyával és koszorújával együtt. S mikor kicsiny kezünkkel beföldeltük a sirt, egy veréb repkedett ide-oda fejünk felett. Valamennyiünknek csaknem megszakadt a szívének, mikor Plonele így szólt:

— Ez bizonyosan a madárka anyja!

A temetés után a Hanzi még egy nagy követ hozott és ráhengerítette a sirra, mert a macskát — azt nem tudta kézrekeríteni.

A Hanzi ma is él. Van háza, van udvara, s mindene, ami belevál — szóval egész ember. Plonele nővérkém lett a felesége. Most is ápolgatnak egy kicsikét, de nagyobb szerencsével, mint akkor.

IDŐJÁRAS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. február 29-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt leginkább az ország keleti felén fordult elő nagyobbbrészt csak egy-két mm.-nyi csapadék; az idő különben tulnyomóan borult volt. A hőmérséklet többnyire emelkedett és kevéssel a normális felett van; maximuma: Fiumében 12 C°, minimuma: Tátrafüreden -9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban még lényeges változás nem várható.

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm. TOU +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm. Hőmérőjel. Lists various locations like Szatmár, Jászvár, Pécs, etc.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 29. —

Kifejezések. A földmivélsügyi miniszter az államerdészeti tisztviselők egyesített létszámában Wény János, Glock Géza, Nagy László, Fridrik Árpád, Závicsa József, Papp Gusztáv, Schaab Bálint, Rusznyák Győző, Bartók Ernő, Héj János István, Matherly Róbert, Nagy Imre és Puka Andre erdőgyakornokokat, okleveles erdészeket, valamint Oégl Adolf, Nagy Pál, Loványi Heribert és More László okleveles erdészeket erdészjelöltékké, Thegze László uradalmi erdőgyakornokot, Vágács Sándor, Szilvay József végzett erdészeti főiskolai hallgatókat, Kakody

Dániel uradalmi erdészeti segéd-tisztet, ifj. Bries-tyanszky Endre, Sturjanszky Kálmán, Jonásch Kornél és Orosz Zoltán végzett erdészeti főiskolai hallgatókat ideiglenes minőségű erdőgyakornokokká, az állami ménésbirtokok és a gödöllői koronauradalom tisztviselőinek létszámában Wally Béla gazdasági gyakornokot a XI. fizetési osztályba gazdasági segéd-tisztté, Koch Gyula okleveles gazdát segélydiás gazdasági gyakornokká, Hradil Dezső ösztöndíjas gyakornokot az állatorvosi főiskola járványtani tanszéke mellé 2 év tartamára tanársegédé; az állami számvevőszék elnöke Ostián Antal állami számvevőszéki számellenőrt a VIII. fizetési osztályba állami számvevőszéki számvizsgálóvá, Elek Henrik állami számvevőszéki számírtztet pedig a IX. fizetési osztályba állami számvevőszéki számellenőrré; a budapesti itélőtábla elnöke Cseppinszky Pál költsei lakos, jogszóglót a budapesti itélőtábla területére díjas joggyakornokká; a nagyváradi törvényszék Bánk György nagyváradi lakost a nagyváradi törvényszékhez állandó oláh tolmácsa nevezte ki.

Pályázatok. A nagyváradi ügyészségnél alügyész, az igali járásbírósnál járásbíró; a budapesti büntetőtörvényszéknél, a nagybecskereki törvényszéknél, a kézdivásárhelyi, az újvidéki, a kecskeméti, a bozovicsi, a kismárki, az igloi és a vámosmikolai járásbíróknál albirói; az újvidéki és a szolnoki törvényszéknél egy, illetve két jegyzői, a szászrégeni, a vágujhelyi és a zombori járásbíróknál ugyan-csak jegyzői; a kaposvári pénzügyigazgatóságnál földadó-nyilvántartási biztos, a tordai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél pénzügyi számírtzt, az ipocsági pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói, a jászapáti járásbírósnál telegkönyvvezetői, a bánffyhatvani adóhivatalnál díjas gyakornoki és Klunhón (Szepez várm.) postamesteri állásra 2 hét; Ruconfalván (Udvarhely várm.) postai ügynői, a kulai járásbírósnál irnoki állásra 4 hét; a besztercebányai pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyőri vigyázói, az ipolysági pénzügyigazgatóság kerületében pedig egy pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Katzky Lajos

épülműlakatos-mester

»Zephir«-szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek minta raktára

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.

MŰBUTOR

csak kiváló jó minőségben. Szolid munka. Olcsó árak. Modern kivitel.

Fáy Antal butorgyárosnál

BUDAPEST, Semmelweis- (Ujvilág)-utca 4. sz. a sarkon.

FISCHER és TSA NAGYENYED FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemelo, 1.000.000 Gyümölcsfa-alany, 1.000.000 Elő sövény csemelo sőtanyák, díszcsorjék, tülevelűfák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőültvény, Európai és amerikai sima és gyökere vessző, Különlegesség: Csemegeszőlő-ültvények.

120-130 kat. belső művelési terület

30.000 Kiváló szőlő-besztercező és bonznai szőlőfa csemelo.

Aranyérem díjazott

Teljes közlőműberendezések

IPAR- és MEZEI VASUTAK

Motorok és lokomobilok

Malmi és téglagyári cikkek

SCHLESINGER ALAJOS-nál

BUDAPEST, V. Váci-Utca 39. SZÁM,

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. március 1-én

Remzeti Színház

Délután fél 8 óraker

NORA.

Színmű 3 felvonásban. Írtalbsen Henrik.

Este fél 8 óraker

ROBESPIERRE

Dráma 5 felvonásban. Írta: Victorien Sardau. Fordította: Abrányi Emil.

Robespierre Vadier Amar Jagot Fouchet Billeaud Varesmes Leba: Héon Duplay apó Duplay anyó Koröbia Vaughan Clarisso Olivier Teréz De Broglie D' Armeillé De Levargue-né De Narbonne nő De Choiseulné D' Chary Barassin

Népszínház-Digopera

Délután 3 óraker.

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Carmen Révy A. Escamillo Székely Don José Orszelszky M cselá Halmágyi Morales Dános Doby F. Fraquita Alexy Mercedés Della Donna Nautó Langer Báltint Remendado Kalmár

Este 8 óraker.

A nagymama.

Enekes vizjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabából szinpadra alkalmazta Péztor Árpád, zenéjét szerzelte Mádor Rozsó. Szerény grófné Blaha L. Márta Turcsányi Piroška Della Donna Ráró Örkényi Horváth Gróf Szerény Pázman Br. Örkényi Kálmán Bálint Kósta Kírti Langó Szeráfina Marosi A. Tódorka Szilárd Nagy

Király színház

Délután 3 óraker és Este fél 8 óraker

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobszohn. Fordította Mórei Adólf. Zenéjét szerzelte Strauss Oszkár. XIII. Joahim Németh Lothár Pápir Heléna Pótvás S. Niki Raskó Gusztí Sárosi Fridorika Örlöy G. Franzi Pálmai Ilka Vondóln miniszter Szabó

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma vasárnap

2 előadás

kezdetük d. u. 4 és esti 8 óraker.

Teljesen új műsor! Merian kutyaszínháza

egyelőre megmarad és mindkét előadásban részt vesz.

Bővebbet a falragaszok.

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig. A téli kertben reggeli 8 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTOZA 18.

Igazgatók: LEITNER és RELETZ. Pórezendó: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Ma! 1/10 óraker: Ma!

Az aczékirály vád alatt.

Bíróági kezzelet írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.

Végül Was Männer fesselt? 11 óraker

Bobózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Trebitsch Sándor, Türk Bertá és Zöldi Márton u. szőlőjökben.

Kappall pénztár 9-11-g és délután 3-6 óráig. Az 1-50 emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Megnyilt a

HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)

Ritúnó magyar konyha. Minden este cigányzene. Valódi jó Női kiszolgálás. Italak. Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

BUDA KIRÁLY KESERÜ VIZ ELSŐRANGÚ HASHAJTÓ! KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN!

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28 Telefon 52-88

Hétfőtől, március 2-től kezdve minden este 9 1/2-től 12-ig. A márciusi új műor. Új bohózatok: A publikét fényképezik - Az új tavaszi kalap. - Tingli-tangli a Cabaretben (61 részben) Új szinpaditrefák: A oselóleány. - A fogorvos előszobájában. - A Vajda az udvari tanácsosokról. - Reklám-karikaturák (Új változat). Huzozóit új cabaret-számmal fellépnek: Nagy Endre, László Rózi, Forocny Karoly, Baugh Bóka, Szécsi Magda, Fabian Kornéla, Kepf Jolán, Huszár, Sajó, Gabányi, Mahr Kőváry. Jegyok: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-út, Zipsor-nél (Andrássy-út 4. os a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.)

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő. Dr. Preisz Hugó a m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője. A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 77-88.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM,

meri már most is a legelőkelőbb körök szelonyolt megnódította. Ahol Zongora van, ott csakis akkor teljes a Harmonia, ha vele szemben egy Harmonium van. A Harmoniumok legjelebbje az AEOL-HARMONIUM melynek egyedüli képviselőjét az előnyös és szelíd kiszolgálásáról híres Reményi Mihály cég m. kir. zeneakadémia házi hangszor-készítője nyerte el. Ne verjen tehát Harmoniumot, míg REMENYI legújabb képes Harmonium árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bementve küldetik Budapestről, VI., Király-utca 58. szám. Iskólák, dalárdák, kápolnák és templomok észere különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mert azok hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé és azt teljesen pótolja. Javítások szakszerelem mérsékelt áron. Zongorák, Pianosok, újak és átjászottak 180 frittől fűjebb minden áron. Elismert leveleket megtekinthetők. Telefon 87-84.

Csak ROGÁTSY-féle BORAX-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötököt üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitűnő és elismert Rogátsy-féle Magyar Pipere Borax-ot, mely mint testápoló és szepítő szer felülmúhatatlan, hatása biztos és gyors.

Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és szepítő szer felülmúhatatlan, hatása biztos és gyors.

Table with 4 columns listing names of people who used the product, such as 'Annyal Boriska, Jászborony', 'Arany Gábornó, H. Böszörmény', 'Gáll Aranka, Besztercebánya', 'Liszky Ferenozné, Losoncz, Aranykanál', 'Vida Andrásné, Kassa', 'Medgyessy Pau'ia, N. Kikinda.

FOLYTATJUK

Egy doboz ára 30 és 75 L., 10 nagy doboz vidékre bémentve Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill. Kapható minden gyógytárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál: ROGÁTSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY“ névre. Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés esz. - Kérem a hirdetését kívágni és össze gyűjteni, mivel mindég más árut hirdetek ugy, hogy a t. vevő közönségnek összes áruimról meglesznek az árak.

Vendéglő és kávéházi berendezés.

Table with 3 columns: Item, 1 lit., 1/2 lit. Items include '1 drb csiszolt boros-üveg', '1 drb csiszolt boros-pohár', '1 drb csiszolt vizes-pohár', etc.

Tessék figyelemmel lenni a legközelebbi hirdetésre,

Nászajándékok nagy választékban ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferencz

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 4. sz.

ÁTKÖLTÖZÉSÜNK

MEGKÖNNYITÉSE

VÉGETT

VÁSZON, ASZTALNEMŰ, FEHÉR-NEMŰ ÉS SZÖNYEG-ÁRUINKAT

IGEN JUTÁNYOSAN ÁRUSITJUK.

KUNZ JÖZSEF ÉS TSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK.

BUDAPEST, V., DEÁK-TÉR 1.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon 1908. márczius 1-én
Vigszínház Magyar színház

Délután 3 óraker
Az ördög.
Vigjáték 3 felv. Irtá Molnár k.
Az ördög Hegedűs
János Varsányi
János Fonyvesi
Elza Komlósi J.
Cinka Heredissas
András Győző
László Szerény

Este fél 8 óraker
Tatárjárás.

Operett három felvonásban, Irtá
Bakonyi Karoly, zenéjét Gábor
Andor verseire Irtá Kálmán írta.
Személyek:
Lehonnyay tábornok Vendrey
Treszka a leánya Harmat H.
Riza Keleti J.
Lőrincz Hegedűs
Imrédy Fonyvesi
Mogyoróssy Kornai B.
Wallenstein Sarkadi
Illiko Komlósi J.
Turi Thanyi

Várszínház
Zárva

Délután 3 óraker
A Gyurkovics lányok.
Vigjáték 4 felvonásban, Irtá Her
ceglő Ferencz.
Radványi Szirmai
Horvay Feri Somlai
Vida Pap
Gyurkovics Orley F.
Katalin Szegedi E.
Sandorfi képviselő Vándorl
Sensoi Rétei
Demény Z. Molnár

Este fél 8 óraker
Két iskola.

Vigjáték 4 felvonásban, Irtá:
Capus Alfréd, Fordította: salgó E.
Személyek:
Joulin Vágó
Maubrun Csörtös
Le Hantois Szirmai
Brévaunos Vándorl
Joulinno Forrai R.
Maubrunné T. Halmi M.
Estelle Meszáros G.
Brenevilné Loránt Z.
Laura Fabian C.
Clemence Hubai A.
Lujza Somló J.

Ma vasárnap 1908. márcz. 1-én
Fővárosi vigadóban
az ideifarsang legnagyobb
elite álarcos bálja
a pesti izr. nőegylet javára.

Előreváltott belépti-jegyek ára 4 korona. Kaphatók az
ismert elarcsító helyeken, este a pénztárnál 5 korona.
KEZDETE ESTE 8 ÓRAKER.

Pesti Vigadó nagyterme. csütörtök, szombat és vasár-
nap, 1908. márczius 19, 21, és 22-ikén este 7 1/2 óraker

Marteau-Dohnányi

három szonáta estélye bérletben.
Műsor: Beethoven összes hegedűszonátái.
Bérletjegyek ára mind a 3 hangversenyre: 15, 10, vagy
5 korona. Kaphatók Rózsavölgyi és Társa udv. zenemű-
kereskedésben IV., Kristóf-tér 3.

Pénteken, 1908. márczius 6-án este fél óraker az Orsz.
m. kir. zeneakadémia Liszt Ferencz-téri palotájának nagy
hangversenytermében

Ifj. Schmidthauer Lajos
orgonaművész
orgona-hangversenye
Wajdits Sári és Wenczell Béla
hárfaművész a m. kir. Operaház tagjának
közreműködésével.
Nagyszabású változatos műsor!
Jegyek 2-10 koronáig a „Harmonia” zeneműkereske-
désben (IV., Váci-utca 20 kaphatók.)

Pénteken 1908. márczius 20-án este fél 8 óraker a Royal-
szálló dísztermében

Marschalkó Rózsika
hangversenyénekesnő
egyetlen dalestélye.
Jegyek: 2-10 kor.-ig a „Harmonia” zeneműkeres-
kedésben, IV., Váci-utca 20, kaphatók.

Pénteken, 1908. márczius 13-án, este fél 8 óraker a
Royal-szálló dísztermében

Friedmann Ignác
zongoraművész
második (utolsó) hangversenye
Műsor: Bach, Beethoven, Chopin, Moszkowski, Fried-
mann, Herzfeld, Liszt művei.
Jegyek 2-10 koronáig a „Harmonia” zenemű-
kereskedésben (IV. Váci-u. 20. szám) kaphatók

Hétfőn, márczius 16-án a Royalteremben

Gabrilowitsch

Ossip egyetlen zongoraestélye.
Jegyek 10-2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12.

Csütörtökön, márczius 12-én a Royalteremben a pási

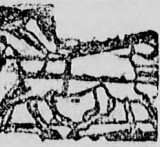
Boite á Fursy

egyetlen CABARET-estélye.
Jegyek: 10-3 koronáig kizárólag Méry Bélánál, VI.
kerület, Andrassy-ut 12.

Kedden márczius 10-én a Royal-teremben

Cseh vonós

négyes 3-ik és utolsó kamaracstélye bérletben.
Műsor: Popper, Beethoven, Brahms vonósnégyesek.
Jegyek: 10-3 K. kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12.

SCHMIDT M

szőgyártó, nyerges és bőrrendés
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz.
Ajánlja saját gyárműveit kocsizó- és
lovagló-szerszámait. Mindennemű
utazó és közeli bőröndök, pénz, szivar,
csigarirok stb. tárczáit. - Árjegyzék bér-
letben.

Telefon 11-21.

Helyiségváltozás
miatt

NEUMAYER FÜLÖP
Bpest, V., Váci-körut 2. és 4. sz.
Árukészletét rendkívül előnyösen
árasítja ki.

Tetemes ármérséklés:
szőnyegek, függönyök, átvé-
tők, ág- és asztalterítők bu-
torcszövetek és matracok csínva-
tokban, továbbá minden szak-
... mába vágó cikkekben. ...
Az üzlet

Deák Ferencz-tér 1. sz.
alá helyeztetik át.

Telefon 11-21.

Michelstädter Utóda

Óskó Géza

BUDAPEST,

IV., Váci-utca 3. sz.

Cipő-
különlegességei.

A szabottáraka talpa vése.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
teljes férfruhá- 1 szelvény 12 korona
hoz (kabát, nad- 1 szelvény 15 korona
ráj és mellény) 1 szelvény 17 korona
eleendő, csak 1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért,
szintúgy felöltőszövet, turisztakent, selyem-
kamagart stb. stb. gyári áron kívül a mint meg-
bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve,
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetvásárlását közvetlen Siegel-imhof cég-
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősenek.
Szabot, legelőssőbb árak. Úrlási választék.
Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss aruban.

SZÍVÓ GÁZ
BENZIN
MOTOROK
KOKOMO
BILÉK

BRÜNN-KÖNIGSFELDI
MOTOROK

EGYED-ABELES EMIL BUDAPEST
ÁRUSÍTÓ V. VÁCI-UT 14.
TELEFON 98-32 SÜRGÖNYGY. BARSÉI

Ezennel van szerencsém tudomására adni,
hogy a mai napon

a Józsefvárosi teher-
pályaudvaron, bejárat
X. kapun

a széncsuzdámot megnyitottam,
- minélfogva -
házi fűtő és karvini ipari
szénnel, valamint pirszénnel
a legjutányosabb árak
mellett szolgálhatok.
URBÁNS. L.,
a gróf Larisch-Mönnich-féle
karvini szén- és pirszénművek magyar-
ország i képviselője.
Iroda: V., Mórleg-utca 2. Telefon: 957.

9, VI
Budapest, IV.
S
Minden héte

Nászajándékok

jublenára díszítványok, evő-
eszközök, műtári cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepén
Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Various small advertisements and notices on the right edge of the page, including names like 'Urdn', 'Esto f', 'A szere', 'MODERN', 'Turfdrama', 'Operetta', 'Több Cab', 'A confon', 'TA', 'Igaz', 'Budap', 'Teli', 'Esti 8 ó', 'Ne', 'Nemes L', 'műsorv', '(hátraki', 'Hombert', 'Frieda', 'Bertalan', 'Maara G', 'énekes', 'Pénztárn', 'HAGGE', 'Sztívós', 'I., Krisztl', 'Wehrm', 'L., Fehé', 'Kubanek', 'II., Fő-ut', 'Borovsz', 'II.,', 'Derer', 'III. ker., Zsig', 'fűtő', 'Schneid', 'V., L.', '9, VI', 'Budapest, IV.', 'S', 'Minden héte', 'Ma', '1 Hé', '2 Ke', '3 Sz', '4 Csi', '5 Pér', '6 Sz', '7 Va

SZÍNHÁZAK

Vasárnap, 1908 márczius 1 é

Uránia színház

Délután fél 3 óraker
A Tenger

Este fél nyolcz óraker
A szerelem története.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy ut 69. Telefon 93-16

A harisnyakérdés.

Tréfa, írta: Berczik Árpád. Szereplők: Kardos, Póór Lili, Urali M.

A betűök iskolája.

Bohózat, írta: Dronon és Montignac. Szereplők: Boros, Mátyás, Nyárai, Kabók, Vörös J.

All right.

Turfdráma, írta: I. P. Latorgus. Szereplők: Kardos, Kabók, Szentirmai, Bárony, Nyárai, Medgyaszay V., Kókény J., Urali M. Palásthy.

Pajkos grizettek.

Operetta írta: Wilhelm, zenéjét: I. Reinhard. fordította Hellai Jenő. Szereplők: Nyárai, Boros, Bárony, Kóleti L., Rozsa Lili, Vörös J.

Több Cabaret szám Sulamit Rahu, marakól táncosnő fellép.

Kezdeté 9.15 óraker.

A conferencié tisztjét Palásthy Marcell tölti be.

CHICAGO színház.

VII., István-ut 39 szám.

Telefon 93-09. szám.

Hetenként többször változó válogatott műsor.

Kittűnő zene, Kellemeesen ítvé.

Előadások kezdete 5 óraker.

Film eladás és kölcsönzés.

Kérjen ajánlatot.

Apollo színház.

(Telefon 68-39.)

Egy clown féltékenysége. félreismert regényíró. Kutyaválpör. A fősvény.

Tirolai életképek.

Az indián szerelem. A munka megkönnyítése. Kötelesség és szerelem.

Hamis vád alatt.

(Sikasztó bankhivatalnok.)

Kezdeté fél 5 óraker.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Márczius 1-től teljesen új műsor.

BILL & WILL komikus akrobaták

Tom Butler Tom Briarly

kom. biciklista. láb és kézművész.

Előkészületben! Előkészületben!

A Tardos bank

Bohózat 1 felvonásban írta: Tábori E.

Ejjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Vasár és ünnepnapokon délután fél 4 óraker délutáni előadás mérsékelt helyárakkal.

Szalloda

Az ARANY BARÁNYHOZ

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.

Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2:60 koronától felfelé.

3 percznyre az Operától és Kärntnerstrassétól.

Világos szobák. Világos szobák.

Veszek zálogcédulákat

előfogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDE

BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Orgona-

harmoniumok

mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítatnak

Pajkr Rezső és Tsa

Budapest, X., Delej-utca 11/II.

(Tiszviselő-telep).

Vedőalos harmoniumok pontos orgona méreteikkel.

Szermotes szállítás az utolsó vasúti állomáshoz.

Tanzórnok és lelkészeknek külön árszázalék-engedmény.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Szájpadlás nélküli

higyenikus légszivókamarás fogsorok.

A modern fogtechnika legnagyobb vívmánya. Bárki is, ha egyetlen saját fog, vagy gyökér sincs már a szájban. Azonnal megszokható és ráadásra kiűnő. A fent említett fogsor saját tulajdonságom. Készítik saját módszerem szerint ki nem vehető 22 és 24 karátos arany hídakat stb. 10 évi jótállás.

Guttermuth János műfog-specialista,

szájpadlás nélküli hig. légszivókamarás fogsorok és hig. fogkefe stb. foltlaltója.

Budapest, VII., Baross-tér 20, I. em. 3.

Kérem a nővre és az ajtószámra figyelni mert ketten vagyunk a házában. Válaszbölyög.

Megnyilt átalakítva a

Grand Caffe LOUVRE nagykávéház

Andrássy - ut 54. Andrássy - ut 54.

Fényesen berendezve.

A főváros éjjeli életének központja

S.-A.-Ujhelyi **LUKÁCS KÁROLY** híres kuruczprimás

zenekara hangversenyez.

Buffet! :: Külön fülkék! :: Téli kert!

Ekszerek

ezüstneműek, egyházi szerek, ótvös-művek, órák, angol ezüst különleges

székek a legutányosabb árban beszerezhetők

részlet fizetésre is,

SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál

KOLOZSVART. Képes nagyárjegyzék ingyen.

Gyár: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k.-t. 13.

Szőlőbirtokosok,

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szüret borai vannak.

felkérhetnek cégüknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolnak.

CIMBALMOK,

legújabb szabadszimozott acél belsejű szerkezettel, melynek hangja, hangtartalása rendkívül jónak bizonyult részletfizetésre is legmegszébbmőnő löállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok hegedűk, fuvolák, szitárak, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kiküldtetve elismert jó munkáért.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadszimozott hangszergyáros

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Telefon 58-20.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77.

Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma, 1908. február hó 1-től

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul

Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessenn Melta Cabaret-nya saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné ecottadok (harakiszérettel). La belle Sylvia dán soubrette.

Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmidt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.

Maara Gusti előadó soubrett. Sugár Elza cabaret énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista.

Pénztárnnyítás 5 óraker. Kezdeté 8 óraker.

Telefon 15-10.

HAGGENMACHER Szent-Gellért-sör

csapolása:

Szivós Zsigánál I., Krisztina-tér „Zöldfa”

Wehrmann Bélánál I., Fehérvári-ut 46.

Kubanez Venozelnél II., Pó-ut, Budai vígadó

Borovszky Lajosnál II., Pálffy-tér

Derer Józsefnél III. ker., Zsigmond-utca, Lukács-fürdő mellett

Schneider Lipótnál V., Lipót-körút 2.

Nemesák Mihálnál V., Lipót-körút 21.

Wagner Vilmosnál VI., Andrássy-ut 46.

Kossa Jánosnál VI., Király-utca 100.

Ozv. Jahn Edénél VII., Király-utca 59.

Putnok Istvánnál VIII. ker., József-körút és József-utca sarok

Fettick Gyulánál VIII. ker., József-körút 8, Baross-utca sarok

Mertl Istvánnál IX., Üllői ut 111.

Nagy élvezetet nyújt a

„Világpanoráma”

Budapest, IV., Városház-tér 4. (Piaristák épületében.) Jövő héten

Svájc Jungfrau-vasut.

Minden héten új műsor. Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig.

Belépődíj 40 fillér, tanú árknak 20 fillér.

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzetközi Színház	M. kir. Operaház	Vígsház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
1 Hétfő	Robespierre		Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	Nemo	A szerelem története
2 Kedd	A nála utókor	A Walkür	Sámson	Varázskeringő	A nagymama	Két iskola	—	A szerelem története
3 Szerda	Robespierre	—	Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	—	A szerelem története
4 Csütörtök	Aranyember	Bolygó hol andi	Tatárjárás	Varázskeringő	Füderszerelem A nagymama	Két iskola	Örök törvény	A szerelem története
5 Péntek	Robespierre	Büvös vadász	Az ördög	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	—	A szerelem története
6 Szombat	Ártatlanok	Tanhauser	Tatárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái	Közönyt közöny-nyel	—
7 Vasárnap	d.u. este Kamillus hölgy Ártatlanok	Hamlet	Sámson Tatárjárás	Varázskeringő	Cigánybaró A nagymama	Örökös Két iskola	—	A tenger A szerelem története

Értesítem igen tisztelt vevőimet s ösmerőseimet, hogy a tavaszi és nyári angol s belföldi szövet-ujdonságok nagy választékban már raktáron vannak, s azok földolgozásához kizárólag elsőrendű munkásokkal rendelkezem. Igen tisztelt vevőim s ösmerőseimnek ajánlom magamat továbbra is szíves pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

Szöke Andor

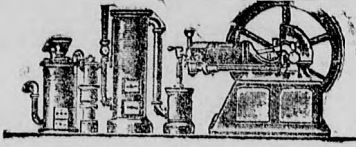
Telefon 72-51.

uri-szabó

Budapest, VI., Andrassy-ut 66. I. em.

Legbiztosabb s legtükéletesebb üzemerő!
Elsőrendű gyártmány!

SZIVÓGÁZ-MOTOROK

Antraoit, koks, valamint faszén-tüzelésre egyaránt alkalmas!

Legolcsóbb és legszabályosabb üzem!

Legmesszebbmenő! SZAVATOSSAG!

Üzemköltség körülbelül 1-2 fillér ára lóerőnként!

Allandóan raktáron vannak: nyersolaj és benzín motorok, lokomobilok és cséplőszerelvények. ELŐNYÖS FIZETÉSI FÖLTÉTELEK!

Dénes B. motor-spezialista Budapest.

Iroda és raktár: V., Lipót-körút 15. ARJEGYZEK ES KÖLTSEGVETÉS INGYEN!

Meghivas.

A Budapesti Disconto Szövetkezet

folyó évi márczius hó 10-én délután 4 órakor a szövetkezet irodahelyiségében tartja

első évi

rendes közgyűlését,

melyre a tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről és a mérleg előterjesztése.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmerült megadása ugy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére.
 3. Az alapszabályok 5. §-ának módosítása.
 4. A felügyelő-bizottság évi díjának meghatározása.
 5. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
- A f. tagok felkértek, hogy az alapszabályok 25. §-a érte mében szavazati joguk gyakorlása tekintetében megfelelőleg intézkedni sziveskedjenek.
- Kelt Budapeston, 1908. évi február hó 28-án tartott igazgatósági ülésből.

Mössmer József s. k., elnök.

**Fényképezőgépek
Grammofonok
Hangszerek
Látcsövek és
Fegyverek**

esekőly havi

részletfizetésre

kapthatók

Aufrecht és Go dschmied

arnházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.

Külön-külön képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kertalakításokat

elvállal Wéber Károly (aiskolatula)donos Bekásmegyeren (Budapest mellett), Gyümölcsfa, díszta és rózsza árjegyzék ingyen.

Szenzációs ujdonság!

Wilde Oszkár

A readingi fegyház

balladája.

Fordította

RADÓ ANTAL.

Ára díszes kiállításban 1 kor. 60 fillér.

A világirodalom egyik legmegrészőbb költői alkotása, egyuttal a magyar műfordítás egyik remeke.

Iapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, Andrassy-út 21. sz.

és minden könyvkereskedésben.

Délt vasut.

Az étkező-, háló- és közvetlen-kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1908. évi téli menetrendben.

Étkező kocsik Budapest d. v.- Prágerhof között. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Prágerhof érk. délután 2 óra 07 perc. Menettartam: 6 óra. Prágerhof ind. délután 3 óra 10 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam 6 1/2 óra.

I. II. oszt. hálókocsik Budapest d. v.- Velence (Venezia) között Prágerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Velence érk. délután 2 óra 15 perc. Menettartam 18 1/4 óra. Velence ind. 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra.

I. II. közvetlen kocsik Budapest d. v. Meran között négy I. oszt. hálókocsikkal. Prágerhof-Marburgon át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Meran érk. d. u. 5 óra 34 perc. Menettartam: 21 és fél óra. Meran ind. d. u. 3 óra 30 p. Budapest d. v. érk. reggel 10 óra 12 p. Menettartam: 18 1/4 óra.

I. II. oszt. közv. kocsik Budapest d. v.-Velence (Venezia) között. Prágerhof-Nabresina-Cormonsen át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Velence érk. d. u. 2 óra 15 p. Menettartam: 18 1/4 óra. Velence ind. délután 2 óra 10 p. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam 20 óra.

I. II. oszt. közv. kocsik Budapest d. v.- Udine között. Prágerhofon át (nov 15-től) (a szent-pétervár-wienizsai express vonathoz való csatlakozással) Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Udine érk. este 10 óra 58 perc. Menettartam: 15 óra. Udine ind. reggel 5 óra 45 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 16 óra.

Budapest d. v.- Abbazia-Fiume között. Prágerhof-St-Peteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Fiume érk. délelőtt 9 óra 40 perc. Menettartam: 13 1/4 óra. Fiume ind. este 8 óra 00 perc. Budapest d. v. érk. d. e. 10 óra 12 p. Menettartam: 14 1/4 óra.

Budapest d. v.- Triest között. Prágerhofon át. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 05 perc. Triest érk. este 9 óra 02 perc. Menettartam 13 óra. Triest ind. reggel 7 óra 55 p. Budapest d. v. érk. este 9 óra 42 p. Menettartam: 13 háromnegyed óra.

Budapest d. v.- Pakrácz között. Nagykanizsa-Barcsan át. Budapest d. v. ind. este 10 óra 00 perc. Pakrácz érk. d. u. 1 óra 20 p. Menettartam: 15 és fél óra. Pakrácz ind. d. u. 2 óra 50 p. Budapest d. v. érk. reg. 6 óra 30 p. Menettartam: 15 1/4 óra.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, szeptet, bújakórt (syphilis), lóvadászt, elgyengült férfierőt, idősebbekkel is, oncolórást és annak utóhatáit, idor- és hátgerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszal, gyógyszerokről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyásiker.

Leltár előtt

500 drb kimustrált

Valódi keleti SZÖNYEG

kiváló jó minőségben.

Szalón, ebédlő és férfiszoba részére.

Kis-Ázsiai

Perzsa

m 9 frt

m 13 frt

Ezen kívül az összes raktáron levő szőnyegek szigoruan szabott áraiból

10%

engedmény.

Ezen árak csak f.

évi április 1-ig

lesznek érvényben

Agobian és Adorján

Budapest,

VI., Váci-utca 36. szám.

Vidékre választékot küldünk.

Emeljünk síremléket szeretett elhunytainknak!
Kedvező havi részletfizetésre

Sírkövet
Síremléket és egyéb
Sírdiszítványokat

Síremlékek az összes márvány-fajokból,
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.

Képviselőket az ország összes részeiben keresünk.
Tessék kórnál síremlékeink albumát és árjegyzékét.

Műipari cikkek kereskedelmi vállalata

IVAN és VARI

Budapest, V., Teréz-körút 1/c.

Márványipartelep: V., Lipót-körút.

ABBAZIA

Grand Hotel Bristol

Újonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagy szerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva, Kávéházi étkező, olvasó-és zenetermek, Pompás kilitás a Quarnero egész vidékeire. Igen mérsékelt árak.

A BRISTOL-SZÁLLODA IGAZGATÓSÁGA:

RUDOVITS W. tulajdonos.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Lampel R. Kk. (Wodianer F. és Fial) R.-t. könyvkiadóvállalatánál Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Márcziusi irodalom

a Magyar Könyvtárban

GRACZA GYÖRGY

1848 márczius 15.

32. szám. Ára 30 fillér.

FARKAS EMÖD

Gr. Batthyány Lajos élete.

511-512. szám. Ára 60 f.

JÓKAI MÓR

Márczius 15-iki szözetek.

283. szám. Ára 30 fillér.

PETŐFI SÁNDOR

Haza és szabadság.

280. és 290. szám. Ára 60 fillér.

JÓKAI MÓR

Petőfi Sándorról.

291. szám. Ára 30 fillér.

JÓKAI MÓR

Emlékbeszéd.

Kossuth Lajos emlékezete. Ünnepi beszéd 1898 márczius 15-én. Az egyetemi ifjuság márczius ünnepén stb.

46. szám. Ára 30 fillér.

ÁBRÁNYI EMIL

Márcziusi dalok

és egyéb költemények.

85. szám. Ára 30 fillér.

Kossuth Lajos

beszéde a haderő megajánlása ügyében.

36. szám. Ára 30 fillér.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

21

A hajótörés veszedelme egyelőre el volt hártva. A horgonyláncok lazán függtek a vastartón s csak akkor nyultak meg, ha egy nehezebb hullám felemelte a hajó orrát. Teljes csend volt s a tropikus éjszaka három holtrafáradt, hálás férfire borult, akik nyugodtan aludták az igazak álmát. Ezen az éjszakán szó sem volt őrültségről. A hajó tapogott, ide-oda tánczolt a nehéz hullámverésben, de mi annál jobban aludtunk.

— Buji ki és idd meg a kávédat! Igyekezünk kell a csónakot kitenni és eljutni innen. Minél előbb, annál jobb!

Holt állt az ágyam előtt és rám ijesztett.

Na ez kellemes meglepetés ugy ébredéskor! Éppen azt álmodtam, hogy a Károly János-uton sétálok és — — — de mi történt?

— Semmi egyéb, minthogy a szél megint fúj és rossz idő, azaz vihar kerekedik. De most északnyugat felől jön.

— Na de most mindjárt — — — álomittasan rohantam ki a fülkéből.

Sajnos, Heltnak igaza volt. Rögton meglátam, anint feljöttem a fedélzetre. A nap sütött, de kellemetlen, áthatlan ködön keresztül és északnyugaton a levegő sárgásszürkén piszkos volt. Éppen sűrűlteni kezdett a szél.

Monk és Holt leszedték hátul a csónakot a horgokról és igyekeztek mindent rendbehozni.

— Nagyon kételkedem benne, hogy a csónakot meg önmagunkat épségben fogjuk vizre bocsátani — jegyezte meg Holt — és most első ízben vettem észre, hogy a hangja türelmetlenül cseng. De nincs egyéb hátra, sietnünk kell. Ha egyszer az északnyugati szél fújni kezd, akkor egész más tengert látunk, mint a tegnapi volt.

A hajó, amely az ellős részét a szél ellen fordította, keresztben fekvő a hullámzason és

olyan módon himbáldozott, hogy teljes képtelenség volt a munkánkat folytatni.

Végre hsszas fáradtság után sikerült a csónakot leoldanunk és az alsó szélére tennünk. Éppen készültünk eleséget, pokróczokat és egyéb dolgokat a hajóba berakni, midőn a hajó olyan mozdulatot tett, mintha megfordulna önmaga körül és ebben az erőlködésben elszakadt az egyik láncz. A hajó felemelkedett és aztán a kormányfedélzet felé dült. A csónak viszapattant, mint egy inga — és pozdorjává tört a hajó oldalán.

Holt szót sem szolt, csak egy pillantást vetett köröskörül a tengerre.

A szél mindinkább fokozódott és a hullámok házmagasságnyra tornyosultak a hajó oldalán. Némán lépett a másik csónakhoz és kezdte azt leoldani. Hosszu, keskeny csónak volt az utóbbi, nagyobb mint az előző, de mélyjárásu és nem alkalmas a nyílt tengeren való evezésre.

— Erdemes ezzel az undok csónakkal foglalkozni?! — kérdezte Monk. — Még ha tényleg sikerül is a vizre hoznunk, ugy sem volnánk képesek ilyen hullámzason kormányozni, ugyebár? Hagyiunk fel ezzel az átkozott csónak leoldozással! Hiszen csak hiába kinlódunk. Különben is ugysem tartanak a lánczok.

— Addig tartanak, mig el nem szakadnak! — felelte Holt. — Nézd csak! És kimutatott a tengerre, ahol egy hatalmas zöld hullám jött feléjük és követte ötöt még kettő — mindig harmasával jönnek a szörnyek.

A hullám harsogva, taitékozva jött feléjük és karjaiba zárta a hajó orrát annyira, hogy a víz elborította a hajó elejét, egész hátra a középig, amellet annyira rángatta a lánczokat, hogy az árboczok végtől-végig megreszkettek.

Azután jött a második és ugyanugy tett, a harmadik nem jutott fel; a hajóorr nem ellenkezett, lebukott a hullámba és az utolsó kénytelen volt nagy és tehetetlen dühét azzal kitölteni, hogy felemelte a hajót és aztán lezudította a mélységbe.

A horgonylánczok végképp elszakadtak és a jármű gyorsan a part felé tartott. A hajón rögton észrevettük a változást és egyikünk sem kételkedett abban, hogy mi fog ezután történni, de egyikünk sem szolt egy szót sem.

Holt felkapaszkodott az árboczkosárba és végigkutatva szemeivel a partvidéket.

Én követtem; Monk ott maradt a kormányházikón.

Nem látszott más, mint a tenger az egyik oldalon, a másikon pedig néhány szikla, homok és az iszonyu hullámverés, amennyire a szem csak eilátott.

— Mennyi idő mulva megy neki a partnak a hajó? — kérdeztem Holttól.

— Fél óra mulva! — volt a válasz. — Mennünk le és huzzuk fel a házikóra a Fram lélekvesztőjét. Ha a hajó szerencsésen feneklik meg, van reményünk a menekülésre.

— De mi az ott? — kiáltottam fel hirtelen. — Sirály vagy csónak? A nap sugarai visszatükrözöttek egy csillogó folton, amely egy hullámtarajon himbáldozott, körülbelül két-három mérföldnyire tőlünk.

— Most ismét eltűnt! Nem, már ismét ott van.

— Az egy csónak! — kiáltotta Holt. Váióban egy csónak!

Monk meghallotta a felkiáltásunkat és a következő pillanatban ő is fenn volt nálunk.

— Csodálatos! — halottam, amint ezt mormolta Holt magában — egy vezető csónak ebben a vízben.

— Mit beszélsz? — Vezető csónak?

— Igen, vagy legalább is olyan jármű abból a fajtából, mint a Fram.

— Akkor valószínűleg a Fram lesz — jegyezte meg Monk szárazon — sokkal valószínűbb, mint bármely más hajó.

— Tényleg, ez a Fram. Holt lecsuszott a fedélzetre, berohant a kajitbe és néhány pillanat mulva a látcsóval tért vissza.

— Igen, ez a Fram és Henriksen áll a kormányrud mellett, látom a sárga sapkáját és fekete szakállát.

— Mást nem látsz a fedélzeten?

— Egy lelket sem!

Legfőbb ideje volt már, ha egyáltalán szó lehetett segítségéről. Az Oczeán sebesen hajtott a szikláknak. A menydörgésszerű zaj, amit a hullámtörés okozott, a fülünkbe hatolt.

Folyt. köv.

A jubileumi év alkamából,

továbbá mert üzletem 25 év óta áll fenn, amióta haj- és szakálnövesztő pomádémat feltaláltam, elhatároztam, hogy vevőimnek oly kedvezményt nyújtok, melyek eddig páratlanul állanak s bizonyára mindenütt élénk letszést keltének.

Egy elsőrangú bécsi banküzletben letétbe helyeztem alább felsorolt 100 darab sorsjegyet, melyeket minden fő- és melléknyereményvel együtt nagyrabecsült vevőimnek ajándékozok. — Az alant jegyzett 100 darab sorsjegy összes főnyereménye

5 MILLIÓ KORONA,

mely összeg természetesen vevőimé. Összesen 77 huzás lesz. Ezen 100 sorsjegy szétszórása, mely a mai naptól teljes egészében vevőim tulajdona s amiért soha semmit sem kell fizetniük, úgy történik, hogy 1909 május 1-én az addig ki nem huzott sorsjegyek eladatnak s az azokból származó bevétel s az addig kihuzott fő és melléknyeremények teljesen ingyen, a következő módon osztatnak ki nagyrabecsült vevőim között: Minden vevő, ki egy tégely haj- és bajuszpomádét 1 frt-ért vesz vagy rendel, kap az alanti sorsjegyekre egy részjegyet, melylyel azok társ-tulajdonosa lesz s jogosult a részesedésre minden fő- és melléknyereményben. 2 frt-nyi megrendelésnél 2 részjegyre, 3 frt-nyi megrendelésnél 3, 5 frt-nyi megrendelésnél 5, 10 frt-nyi megrendelésnél 10 részjegyre tarthat igényt, vagyis minél nagyobb a megrendelés, annál több részjegyet kapnak a vásárlók s annal magasabb is az összeg, melyhez a 100 sorsjegy eladása alkalmával 1909 május 1-én jut s így több főnyeremény huzása folytán annál nagyobb lesz az összeg, mentől több részjegy van a t. vevőim birtokában.

Megjegyzendő, hogy minden részjegyben fel van tüntetve a sorsjegyek, azok száma és huzási napja, valamint a főnyeremény is. Ez által alkalmat nyújtok nagyrabecsült vevőimnek arra, hogy a mai naptól kezdve 1909 május 1-ig tulajdonukat képező 100 sorsjegyben részesedjenek, anélkül, hogy ezért bármit fizetniük kellene.

Egy tégely ára 1.—, 2.—, 3.— és 5.— frt.

CSILLAG ANNA WIEN, I. Bez., Graben 14.

(Ide intézendő minden megbízás.)

100 SORSJEGY, melyek nagyrabecsült vevőim tulajdonát képezik s azok fő- és melléknyereményei:

1 Bécsvárosi községi sorsjegy	főnyeremény K 400.000	1 Jelzőlog-sorsjegy	főnyeremény K 70.000
2 Tisza-sorsjegy	„ 180.000	1 Pálfiy-sorsjegy	„ 54.000
1 Földhitel-sorsjegy	„ 90.000	1 Braunschweig sorsjegy	„ 180.000
5 Magyar elsőbbségi kötvény	„ 300.000	1 Salzburgi sorsjegy	„ 40.000
2 Szerb sorsjegy	„ 80.000	1 Laibachi sorsjegy	„ 40.000
10 Osztrák vöröskereszt-sorsjegy	„ 60.000	1 Krakaui sorsjegy	„ 50.000
20 Bazilika-sorsjegy	„ 30.000	1 Innsbrucki sorsjegy	„ 30.000
10 Magyar vöröskereszt-sorsjegy	„ 30.000	1 Szász-meiningeni sorsjegy	„ 25.000
10 Olasz vöröskereszt-sorsjegy	„ 35.000	25 Jásziv-sorsjegy	„ 30.000
1 1864-iki sorsjegy	„ 300.000	4 Török sorsjegy	„ 600.000

Márczius 1-én huzzak már ki a Bécsvárosi községi sorsjegy főnyereményét (400.000 K), a magyar Bazilika sorsjegyet (30.000 K) és a magyar Vöröskereszt-sorsjegyet, főnyereménye (30.000 korona).

A kenőcs szétküldése utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett történik, mely alkalmával a részjegyet is csatoljuk, vagy pedig átvehető üzletemben Wien, I., Graben 14 alatt.

Haj- és bajuszkenőcsöm világhírű és a civilizált államok legelőkelőbb köreiből el van terjedve, amiről számtalan elismerőlevél tanuskodik. Remélem, hogy e rendkívüli kedvezést teljes mértékben igénybe veszi s kenőcsömből, — melyet évekig el lehet tenni, anélkül, hogy megromlanék, — megfelelő mennyiség fog megrendelni.

Mindenki megóvhatja hajának sűrűségét és hosszúságát a legmagasabb emberi életkorig, ha a CSILLAG ANNA asszony által feltalált hajnövesztő kenőcsöt használja. Egy szernek sincs annyi tápanyaga, mint a Csillag-pomádénak, melynek jogosan van világhíre, mert a hölgyek és az urak már az első tégely használata után a legjobb eredményt érték el, mert a hajhullás már néhány nap után teljesen megszűnik és már új hajnövés mutatkozik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Első tavasz.

Te akkor csitri kis leánya voltál,
S én első gimnazista kis diák,
Sétáltunk együtt nyári alkonyatkor,
Egymáshoz simulva órákon át.

Először akkor éreztem, mily édes
Az élet, ha bolyonghatok veled,
Először akkor éreztem szívemben
Valami furcsa fájós meleget.

Akkor pezsgett először fel a vérem
S halvány szememben vágyódó remény.
... Majd elmentél. Nem láttalak sokáig,
Te engemet nem! ... Tégedet nem én! ...

S most nagy idők után hogy újra látlak,
Te vagy egy férfi édes asszonya,
En egy tépázott lelkű, gyöngye ember,
Az Életnek egy fáradt harciosa.

... És úgy szeretném vissza-vissza hívni
Fiatalságunk legszebb tavaszát,
Mikor te csitri kis leánya voltál,
És én szerelmes szívű kis diák.

Pártos Szilárd.

(Guida hagyatéka.) Kis ideje, hogy elköltözött az elők sorából Oida, a nálunk is jól ismert nevű angol író, akinek egyik elbeszéléséből készült a modern francia zenedráma egyik kiváló terméke, Charpentier „Lujzá”-jának a szövege. A végrendeletét most bontotta fel Livornóban Montgommery Carmichei helyettes nagykövet, aki ezt mondotta egy nála járt olasz újságírónak:

— A megboldogult lakásán négy kutyát és nyolcz utiládát találtam. A ládáknak kéziratok hevertek szanaszét, megszámozatlanul. A takarítónő legutóbbi rendezés ezekből a papírokból fűtött be. Ki tudja, mi minent égteit el.

A hagyatékban legfontosabbak a levelek. Vétlenység, hogy megmaradtak, mert Ouida rendes szokás szerint elégette a leveleit. A tartalmuk egyes-nesen szenzációs. Egyebet nem árulhatok el, leg-

feliebb még azt, hogy előkelő politikusok, írók és művészek intézték hozzá.

A négy kutyá éveken át egyetlen társasága volt a megboldogultnak. Tartott többet is, de hogy hová lettek, nem tudom. Erre a négyre a ravatalos szobában akadtam, ahol keservesen nyöszörögtek. Most az én gondozásomban vannak.

Anyagi örökség nem maradt az író után. Munkáinak jóvedelmét valószínűleg nemzete fogja örökölni, ha továbbra sem jelentkezik valamelyik hozzátartozója. A hátrahagyott iratok, levelezések jóvedelméből szobrot terveznek neki.

(A zongora.) Marcel Prévost a Figaróban következőképp elmélkedik erről a fehér fogu szörnyetegről:

Egy párisi házban, ahol majd minden emeleten hat-nyolcz zongora van, lehetetlen írni, olvasni, vagy akár csak nyugodtan pihenni. Álomról nem is szölok. A zongora terjesztése bűn. Minden város számára meg kellene állapítani az engedélyezhető zongorák számának maximumát, mint ahogy megállapítják az automobil sebességhatárát. A háztulajdonosokat utasítani kellene, hogy a kapu alatt ilyen felirású táblákat függeszzenek ki: Ebben a házban a napnak ennyi meg ennyi órájában ennyi meg ennyi zongora játszik. Vagy pedig minden házban külön zongoraszobákat kellene építeni, elkülönítve az emberi lakásoktól, vastag, áthatatlan falakkal s meg kellene tiltani, hogy a termekből külön rendőri engedelem nélkül zongorát elvigyenek. Sokan, akiket az utca zaja nem bánt, kétségbe vannak esve a zongorától, melynek hangja oly közelről, oly szüntelenül, úgy ránk erőszakolja magát és oly pöffeszkedően behat mindenhová.

(Tánczó számok.) A sajtóhibák óriás birodalmában is ritkítja párját az az eset, amelyre a Braunschweigban megjelenő „Neueste Nachrichten” című újság hívja fel a német olvasók figyelmét. Egy eisenachi hetilap legújabb számában ilyen módon frissítik fel Gibbon Edvárd angol történetíró emlékeztét.

Született 1757-ben és meghalt 1779-ben. Tanulmányait Oxfordban kezdte meg 1757-ben. Református vallású volt, de 1753-ban áttért a katolikus hitre és a következő évben ismét protestáns lett. A francia ellen irányuló népfelgyverkezés idején ő is beállt katonának. Azonban 1763-ban Párisból Lausanne-ba ment, majd onnan Olaszországba. Lau-

sanneban fejezte be nagy történelmi munkáját 1787-ben.

És most hadd mondjuk el számok nélkül, hogy mi van ebben a rövid írásban. Gibbon Edvárd történész tehát születési évében iratkozott be az oxfordi egyetemre. Világrajötte előtt négy évvel vallást változtatott. Annyira elmerült e tevékenységében, hogy észre sem vette elhalálózását és már nyolcz esztendeje a sírban pihent, amikor szerencsésen eljutott a munkája végére.

(D'Annunzio, a párbajhős.) A nagy Gáborról mindig szól az ének. Most is foglalkozik vele az olasz sajtó, mert elbeszéli első párbajának nem éppen dicsőséges történetét. Az esemény Pescaraban játszódott le 1885-ben. A vámvihatal egyik titkára politikai hetilapot szerkesztett, amelynek „L'Abruzzo” volt a címe. Akkoriban a városkában időzött D'Annunzio is, akit a szerkesztő a polgármester lakomáján ismert meg. A fiatal költő vidáman csevegett a mellette ülökkel és néhány gúnyos megjegyzéssel illette a szerkesztőt. Még azon a héten megjelent a „L'Abruzzo”-ban egy közlemény, amely D'Annunzio-nak visszaadta a sértésekért a kölcsönt. Ebből aztán lovasias ügy támadt. A poéta elküldte segédeit a szerkesztőhöz és provokálta. A tárgyalások folyamán pisztolypárbajban történt a megállapodás. És ez D'Annunzióknak nem volt inyére. Nagyon veszedelmesnek minősítette ezt a fegyvernemet és kijelentette segédeinek, hogy nem egyezik bele. Intézkedést valahogyan egy a dolgot, hogy kardra mehessen. Sok hosszadalmas tanácskozás következett erre és a közönség, amely élénken érdeklődött az ügy fejleményei iránt, két tábora csoportosult. Végre is D'Annunzió kívánsága győzött. A segédek kardpárbajban állapodtak meg. A viaskodásban a költő két sebet kapott a homlokára. Majd a vezetősegéd ismét jelt adott. Ekkor D'Annunzió homlokán erei horgosított az ellenfél kardja és arcát elborította a vér. Scarfoglio segéd, Serao Matild ex-férje, ordítani kezdett, hogy a szerkesztő megöli a poétát. Így aztán a párbajt beszüntették. D'Annunzió kocsiba ült és Pescarából a szomszédos Chietibe hajtatott, ahol mint hőst ünnepelték. Ez volt az első párbaja. Már a másodiknál egészen másként viselte magát. Scarfoglioval, legkedvesebb pajtásával verekedett meg. Harmincz egynéhányszor csaptak össze és annyira hadakozó kedvükben voltak, hogy a segédeknek kellett őket szétválasztani, mert különben még most is vagdalkoznának. Sebesülés egyik részről sem történt.

köszpé
EHE
Buda

HA

24 pas
tillat la
talmaró
dobos 1 k
20 flu

Förök-
tar :
In

E hirdeté
egyezei
petit betű
betűkből

A
tűdöbajt
köhögést,
elmulaszt.
Kapható:
tár, Budapest
tér 2. sz.

tiszta csin
szóba eset
sal, zongor
nállattai. H
földszint 2

Csem
fagymentes
5 kilónka
leginoma
4 koronáé
rancsot 3
Rottmann
haláson.

GU
ÖVST

legelőkelőbb
4, 5, 7, 8
n legelőkelőbb
cralia 8 koron
tucza 10
„Salomo” 6
hoz 6 drb K 6

FISCHER
Bpest, VII. D
Szétküldés dis
Viri! idegen
adag K 5

Magyar
tenyész

A k
kan
ben
lat
el
vis
egy
kis
förd
leml
donk
kes
mondar a cim
nyen szegelye
ben lakom es
AGOSTON I
Magyarország
alatt lakom, a
eneses kanárk
12 frt. Teny
nőstények drbj
legnagyobb nid
csomagolva 16
ra apósi
legnagyobb
szétküld

Mo

urasági

alkalmi vót

hálo, ebé
uriszoba és
berendezésel

szőnyegek, f
ték, csillárok
butor

GROSZ SAN

Dudapest, El
6. sz. ezelt

Telefor

BUTOR
közpénzüri vagy részletfizetésre legutányosabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvérek
Budapest, VI. ker., Teréz-körút 8. szám.
Telefon 88-59.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HA FÁJ A FEJE,
ne főfóvázzék hanem használja azonnal
Beretvas-féle MIGRAIN-pasztilát
Minden
gyógyszor-
tárban és
drogeriában
kapható.
24 pasz-
tilát tar-
talmazó
doboz 1 kor.
20 fill.
Főre-
k: Beretvas Tamás
Kispest, Rákóczi
utca 8.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

„Salome”

csak urak részére 6 felvonásban
dobozonként 8 korona. Gummi-különle-
gességek francia és amerikai gyártmány
tuzatonként 4-6-8-10-15 kor. **Hal-
hólyag** párisi gyármény tuzatonként
4-6-8-10-15 korona. Mintagyűjtemény
férfi és női övszerekből tuzatja 6-10-
15-20 korona. **Irrigatorok** telje-
sen felszerelve 6-8-10-14 korona. Szét-
kldés diszkrétan és bérmentve. Árjegyzéket
kivántra ingyen és bérmentve küld:

Fischer gummiáruház
Budapest, VII., Damjanich-utca (28/B-1)
»VIRI« idegerősítő 1 üveg 10 kor.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz- motorok

**Motoros csép-
lőkészletek.**
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.
Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.
Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
magyarországi kizárólagos képviselője:
Kovács Mihály és Társa
Budapest, V., Hold-utca 23. sz.

E hirdetési rovatban minden szó
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden
egyszeri beiktatása közönséges
petit betűkből 4 fillérrel, kompakt
betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

A Falkogen
fűdőbajt gyógyít, szurást,
kőhögést, lázat biztosan
elmulaszt. Ára 3 korona.
Kapható: Falk-gyógyszer-
tár, Budapest, VII. Rákóczi-
tér 2. sz. 27796

Kiadó
tisza csinosan butorozott
szoba esetleg teljes ellátás-
sal, zongora és fűdő hasz-
nálati. Eötvös-utca 48,
földszint 2.

Csemegezőllöt
fagymentesen csomagolva,
5 kilónként 6 koronáért,
leginább táblaalmát
4 koronáért, mézédés na-
rancsot 3 koronáért szállít
Rottmann Hermin Kiskun-
halasán. 27850

HYGIA

GUMMI ÖVSZEREK

legelőkelőbb gyártmány tuzat a
4, 5, 7, 8 korona. **ARAMIS**
a legelőkelőbb férfiöv, tu-
czalja 8 korona. **Kanterem**
tuzatja 10 korona. Legújabb
„Salome” 6 felvonásban 1 do-
boz 6 drb K 6. — 12 drb K 11.

FISCHER gummiáruház
Bpest, VII., Damjanich-u 28/B
Szétkldés diszkrét és bérmentve.
Viri! idegerősítő 1/2 literes
adag K 5. — 1 literes K 9.5.

Magyar harzi kanári

tenyésző Debrecenben.
Aki egy énekes harzi
kanári veszen, csefő-
ben soha emel job-
lat nem veszen, mert
csizlik ott a hű és
víg lesz a ház, hol
egy ilyen sárgatollú
kis madár larmáz.
Forduljon tehát biz-
alommal hozzám min-
denki, aki a szép éne-
kes kanári szereti, meg
mondom a címet is, hogy köny-
nyen megkeresheti. **Debrecenben**
lakom és kanári nevelők.
AGOSTON ISTVÁN a nevem,
Magyarország a hazám, 26 szám
alatt lakom, a Petőfi-utca,
énekes kanári árba 7, 8, 10,
12 frt. Fonyószálra alkalmas
nőstények drba 2 frt. Szállítás a
legnagyobb hűdöben is gondosan
csomagolva történik. Árjegyzék
és aipósi nasítás ingyen. A
legnagyobb tenyésző és
szétküldési intézet.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladás
háló-, ebédli-, szalón-
uriszoba és irodai teljes
berendezések. Dus raktár
szőnyegek, függönyök, teri-
ték, csillárok, vas- és réz-
butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. sz. ezelőtti Gyár-utca
Telefon 14-09.

Nem kell
már semmire futár, gyor-
san szerez mindent „Hu-
szár” Budapest, Mérég-u.
2. Telefon 81-08. Lakást,
lépcsőházi szobát, házat,
telket, üzlethelyiséget, ál-
lást. Válaszbélyeg. Első-
rangú ajánlatok. Teljes
garnyuzia. Minden bér-
helyiség, ingatlan naponta
anilvántartva. 27665

Aczélsodrony-
ágybetétek a legjobb ki-
vitelben kaphatók, fake-
rettel 3.50 frt, vaskerettel
5.50 frt és feljebb. Sod-
ronykerítésekről kérjen
költségvetést. Heizer és tsa
sodronykerítés- és ágybeté-
gyárában. Népszínház-utca
1-3. sz. 27910

FRIED J.
műbutoraktár, kárpitos és
díszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakberende-
zéseket, valamint minden-
nemű kárpitos- és díszítő-
munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kiví-
telű butorokból, francia
és angol szövetekből
:Költségvetés díjmentes.:

Bőrszék ipar
bőrsajtolás és bőrfaragás.
KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépü-
letben. Nagy raktár valódi
bőrszék és karosszék-
ben, jóval olcsóbb árban,
mint eddig.
Használj szék átalakítása
bőrszékre cicsó árakban.
legelőkelőbb bőrbutorok és
álmányok

Parketagyár
Gyöngyösbőn alapítja gyárt-
mányait. 27733

Nagy urasági
lakás május 1-re kiadó
József-utca 16.

Diszkerkedvelők
kérjenek árjegyzéket az
Első magyar díszfnyó-fa-
iskolától. Tulajdonosa:
Copoly Ede, Körmenten
120 fajta tülevelűfák, lomb-
fák, sorfák, díszcserjék és
rózsafák kaphatók! 5447

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre minát küldök,
nagyobb rendelésnél szo-
mélyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Állandó választék a leg-
divatosabb angol és bol-
földi szövetekből.

Cs. és kir. szab. déli vas-
nálya-társaság.

**Hálólhelyekkel berende-
zett kocsi forgalma**
Budapest d. v. és
Meran között.

Az eddig Budapest déli
vasútról Franzensfesteig
(Pragerhof-Marburgon át)
és viszont közlekedő köz-
vetlen kocsik, melyek I. és
II. osztályú kocsiszakasz-
kon kívül négy I. osztályú
hálólhelyivel bírnak, t. évi
február hó 1-től kezdve a
merani idény alatt Meranba
és Meranból fognak közle-
kedni.

Indulás Budapestről este
8 órakor. érkezés Buda-
pestre délelőtt 10 óra 12
percetkor.
Az I. osztályú hálólhelyek
használatáról a rendes I.
oszt. menetjegyek felül
Budapest d.-v.-ról Meranba
vagy viszont hálólhelyen-
ként 21.60 korona pótlille-
ték fizetendő. Ugyazeten
hálólhelyiletek számítatik
a részvonalakon megtett
utra is.

A hálólkocsijegyek a vo-
natok kiindulási állomásain
(Budapest d. v. és Meran)
a személypénztáraknál. to-
vábbá naponként delután
5 óráig a Bud-pesti városi
menetjegyirodában (V. ad-
tér 1.) válthatók, míg ut-
közben, ha hálólhely még
rendelkezésre áll, a jegyet
a kalauz adja ki.

Ajtók ablakok,
VASREDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használ-
tak és újak ol-
csón kaphatók!
Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26.
Korall-utca sarok. Lipót
körút közelében.

200 korona
a modern
technika
legújabb
remeke, a
»MIGNON«
írógép.

Bárki tanulás
nélkül rögtön
ír. Azonnal és
állandóan lát-
ható írás. Leg-
egyszerűbb
szerkezet.

Fémbetűk. Má-
sol és sokszo-
rosít. Bármely
írógéppel
egyenrangu.
1 évi jótállás.
Szabadalmazott ipar
Budapest, VII., Csangery-utca 24/b.

**30
korona**
Inom szövetből
divatos férfiöl-
tény vagy fel-
öltő mérték után
remek szabás és
Inom kivitelben
„Hazai versenye-
szabóság” Buda-
pest, VII., Thököly
(Osómör) ut 3. I.
em. Vidékre min-
tát bérmentve.

Csemegealma
téli nemes fajalma
és óriás birsalma
postakosaránkint 8 kor.
25 kiló ára 12 kor. Ház-
ilag főzött barack le-
vár 2.40 kor. Kötő birs-
alma-sajt 2 kor., Cukor-
édes szilvaiz 1.40 K. kilója
Fajboroknak hectoliter-
jét 50 koronáért szállítja
Szabó Zil, Csongrád.
28010

Kolozsvári
Iogtudományi és állam-
tudományi szigorla-
tokra, államvizsgákra
és alapvizsgákra igen
alaposan és lelkiismer-
relesen készítettük elő
a legrövidebb idő alatt
kipróbált módszerünk-
kel, igen szerény díja-
zásért. A vizsga sikor-
ét biztosítja 6 év óta
fennálló és kiváló
eredményeket produ-
káló intézetünk. Vál-
tófogból speciális
tanfolyam, melyre kor-
látolt számban ve-
szünk fel hallgatókat.
Csakis utólagos vizsga
sikere utáni igen oke-
kely díjazással. Levél-
beli érdeklődésekre ki-
merítően válaszol Dr.
Erős Vilmos, Kolozs-
vár, Magyar-u. 2.

Gramofonok
kizárólag eredeti elsőrangú
gyártmányok
részlet-fizetésre is
kaphatók.
**MAGY. IPAR ÉS KE-
RESKEDELMI R. T.**
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 19.
Kérjen árjegyzéket. 27894

**ELEKTRO-
MOTOROK**
minden nagyságban, ál-
landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A legelőnyösebb részletfizetésre
**zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt**
közpénzbeni áron a leg-
újabb rendszerű
bank hitel
utján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hang-
szerlelepen.
Prospektus és árjegyzék in-
gyen.
Budapest, Király-u.
58. szám.

**Villamos
világítás**
saját dynamóval, lakó-
házak, gazdaságok ré-
szére. Telefon és villa-
mos czikke árjegyzéke
ingyen. Arajánlat és
felvilágosítás ingyenes.
Strigl és Gartner, elek-
tromérnök, Budapest
VI., Gyár-utca 1. sz.
27855

**Urasági
butorokat,
szőnyeget,
csillárokat**
és legelőjesebb berendezé-
seket (gyárakat és üzle-
teket is) vaszek és eladók.
Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3
(a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stilszerű matt és fényezett
mahagoni pilsander vagy
másfajta háló, ebédli, ur-
iszoba és szalónbutorokban.
Részletfizetés, bürgerintu-
rák és kárpitosiélékben
Porzsa, smyrna és más sző-
nyegekben és függönyökben,
modern bronzcsillárokból
gáz, villamos stb.-hez.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 236

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszűléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 68mm objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgépjármű, fényképezőgép binokli, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyanis mindenhol minden eladok és újakra becserekélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Nősülni óhajt?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvényt, gyermekkel, testi hibával stb.) 5-500000 kor. vagyonnal fel vagyunk hatalmasra, megfelelő férjért keresni. Csakis urak (ha vagyon nélkülük is) akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak jelleg alatt e címre L. Schlesinger, Berlin 18.

Nem

éppen szegény fiatal urak férjhez menni óhajt előkelő ur emberhez. Jellege: „Pesti háziaszsony.” 5550

Ugyenők,

a kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával foglalkozni akarnak, a melylyel naponként 10-20 koronát keresni lehet, hirdetésük ajánlatukat foposta postafiók 237. Budapest.

Tisztviselői kölcsön

20.000.000 korona áll rendelkezésre 6 1/2 százalékkal, 10, 15, 20 éves törlesztésre, 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró köztisztviselőknek katonatiszteknek, nyugdíjasoknak, nyugdíjkezes magánisztviselőknek. Legjobb esetben kezes nélkül. Régi tartozások előnyösen konvertáltak. Váit nem kell, csak kötelezővény. Gyors lebonyolítás. Levonás nincsen. Fővilágosítás gyors és díjtalan. Előzetes költség nincsen. Szerény jutalék utólagosan fizetendő. Kérdezőkódoknál közlendő életkor, törzsfizetés és szolgálati idő. Weiner Miksa, bankképviselő, Budapest, VI., Teréz-körút 5. 081/A

Kispesten

templomter közelében kis családi ház, házmesteri lakással, 600 tőke finom termő szőlővel, gyümölcsös és veteményes kerttel, 300 négyzetméter és érettségire felkészültelekkel olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5544

Polgári, gimnaziumi,

kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 27808

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyestárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államvizsgárai teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapesti VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Pénzkölcsönt

4, 4 1/2 és 5% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

Koporsó asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítései összes temetkezési cikkek képernyőjezték kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

Rétly

név látható a valódi pemetetűfi cukorka minden egyes darabkáján 721v

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekéllés ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítettnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetésével. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csak sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Mérnöki műszereket

vez, elad, cserél, lejtémérők, Planiméter, Teleskop Goerz-Zeiss-Iriáder stb

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 13.
Fiókja: Erzsébet-körút 38
Gimnaziumi, reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letelvésehez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII., Damjanich-utca 39. II. emelet 10.

Badacsonyvidéki

finom hegyi borairól borárjegyzéket ingyen küld Balogh Gyula szőlőgazdájának, Balaton-Henyé. 5552

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyary Géza. Telefon 67-47, 27750

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek kényserítő körülmények miatt eladók; mahagóni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butorelladás. Dobutca és Holló-utcai sarokpince. 26614

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR. Sip-utca 8. 27183

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

Fényborovicska
(Janiperus) BARTA-téle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Hidegen folyó

oltóviasz dobozonként 1-2 korona. Fehérlinta fitkos íráshoz utasítással 1 korona. Gyümölcsfa oltványok 50 fillér. Pöszméték, ribizlik, vadroszák, crimson rambler, thuják, labda-ózsák 1 korona. Akác-fák 40 fillér. Varga Sándornál, Túrkeve. 28055

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Szepességi csemegék

BARTA-téle veresafonya befőttes, málna-, szamóca-, csipkebogyó-, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjon árjegyzéket.

Nyultenyésztő-

Mintatelep Csillaghegy, elad belgaórási-, bécsikék-, ezüst-, normandikus fajnyulakat. Válaszbélyeget!

Gyümölcsfa

diszta és rózsáárjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

Singer varrógépek,

egész új 30 ft, szakértőleg javítottak 12 fttől följebb, jóállás mellett szállít Habán József műszerész, Almássy-tér 14. Képes árjegyzék ingyen. Javítások jutányos árban. 27965

30 forint. Varrógépek

egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi jóállással csak 30 forint. SINGER A. műgépésznel Budapest, főútle Akáca-utca 55. Minden nemü varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Veresafonyabefőt

BARTA-téle, 5 kilós postaköszorűveg 6.- korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26972

Régi ezüstartyagokat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-óraikat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-évszéközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, V., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevéket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Fényképezőgépek

objektívvel ves, elad, cserél híres Appolo lemeznek egyedül-elárusító helye.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 13., Fiókja: Erzsébet-körút 88. Alapított 1877. Sokkal olcsóbb, mint részletfizetésre.

Eladó birtokok.

1000 hold Békés-megyében, 1600 hold Szabolcs-megyében 3300 hold Arad-megyében 400.000 korona. 350 hold Pest-megyében 460 korona holdanként. Ugyanott 1500 holdas is, ebből 2/3 erdő, 1/3 mező 200.000 korona. 3300 hold Zala-megyében, 286 hold erdő és mező Szatmár-megyében igen olcsón. Ugyanitt 700 hold elsőrendű talaj gyárral együtt 30.000 gyümölcsfa 260.000 kor. Felvilágosítást ad: Hoffmann Jakob bankbizomiroda, Budapest, Teréz-körút 1/a. III. m. 8.

BUTOROK

háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá úr-szoba, iroda berendezések réz- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bór garnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263
Kazinczy-utca sarok

STENOGRAFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografia országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásbiztosítás. V. Váci-körút 33

FELHURUT,

(hasmenés) gyomorgöres legjobb gyógyszer a BARTA-téle FÉKETEAFONYA GYÖGYBŐR-gyógyszerek és felszereseknél 1 üveg ára K 1.60, 6 üveget 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

BUTOR

árverésről, linom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bór-fotelek, gyönyörű fűzők, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Lakást,

bérhelyiséget, tizletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

INGYEN!

és bérmentve küldöm szőlő-oltványt és vosszokról árjegyzékemet, mely minden szőlő- és kertültájdonosnak nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz.

Delawarét

okvetlen rendezjen, mert ezen fajt nem kell sem beolítani, sem permetezni.

Szűcs S. fia szőlőtelepe

Bihardioszeg.

Asszonyok vigyázzatok!

Tulnag gyermekéllés ellen okvetlen megtanít vedekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer köszönet és hálaírat 1 koronáért (esetleg bélyegekből) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, Damjanich-utca 28. B. 2. 28015

Fénykép-készüléket

objektívvel ves, elad, cserél híres Appolo lemeznek egyedül-elárusító helye.

Eladó birtokok.

1000 hold Békés-megyében, 1600 hold Szabolcs-megyében 3300 hold Arad-megyében 400.000 korona. 350 hold Pest-megyében 460 korona holdanként. Ugyanott 1500 holdas is, ebből 2/3 erdő, 1/3 mező 200.000 korona. 3300 hold Zala-megyében, 286 hold erdő és mező Szatmár-megyében igen olcsón. Ugyanitt 700 hold elsőrendű talaj gyárral együtt 30.000 gyümölcsfa 260.000 kor. Felvilágosítást ad: Hoffmann Jakob bankbizomiroda, Budapest, Teréz-körút 1/a. III. m. 8.

Nagy és Fia

BUDAPEST,
Simmelweis-utca 21.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.
Orasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: mahagoni, palisander, ében-és citromfa.

Nagy és Fia

Angol bór garnitúra, francia olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia

Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Venezzei tükrök, üveg, csillárok festmények stb

Nagy és Fia

CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia

antique butorok és szőnyeg, szalngarnitúrák.

Nagy és Fia

Nippek, bronzszobrok olasz faragványok, meissen és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Fióküzlet nincsen össze nem tévesztendő hasonlóvá czéggel.

Nagy és Fia

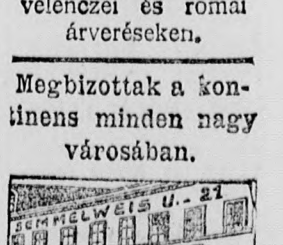
Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Állandó butor és antiktások beszerzése a bécsi, párisi, venezzei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

A városok és az adóreform.

Budapest, február 29.

Hogy miképpen intézik nálunk a közügyeket, arra örök időkre világitó példa marad Magyarország városainak február 26-án tartott értekezlete.

A rendi országgyűlések idejében, amikor az alsótábla a megyék képviselétől állott, ezt az értekezletet veszedelmes irányu konventikulumnak tartották volna, kísérletnek az alkotmány rendjének megbolygatására és a maga előjogaira féltékeny nemesség kétségkívül talált volna módot arra, hogy összejvetelét és tanácskozását megakadályozza.

És ha így tesz vala: a maga önző szempontjából igazat kellett volna neki adni. Mert miről volt szó ezen az értekezleten? A kormány adójavaslatainak kritikájáról talán? A felületesen ítélok mindenestre ezt hitték, azok is természetesen, akik tagjai voltak a kongresszusnak és azon szerepeltek.

Pedig ott egészen más történt. A kritika az csak kerete volt az egésznek; a lényeg, amiről ez az értekezlet határozott, egy nagy társadalmi átalakulás első követelődése, amelylyel ezentúl még nagyon sokszor fogunk találkozni a magyar közéletben.

Magyarország adórendszerének egyik legnagyobb kelevénye fakadt itt ki: a városi lakosság végre rájött, hogy az összes adónemek sokkal súlyosabban terhelik őt, mint a vidéki lakosságot. Hogy ez így volt a múltban és így van a jelenben, azt már régen konstataáltak, de valahányszor hivatkoztak rá, a válasz mindig az volt, hogy ez a múlt bűne, amelyen azonban alaposan segíteni fog a nagy, országos, minden adónemre egyaránt kiterjedő adóreform.

Sokáig váratott ez magára. Addig a városi polgárság békével húzta az igát, és akik gondolkodni szoktak, úgy festették ki maguknak a jövőt, hogy ha igaz a szociológusok állítása az

uralkodó osztályokról, amelynek az adóteher nagyobb részét a politikailag tulszárnyalt rétegekre hárítják át, akkor most a városi lakosság fog előnybe jutni a falusi lakosság fölött. Eddig ugyanis a földbirtokos jövedelmét adózták meg uralkodó osztályokról, amelyek az adóteher nehezedett az iparos és a kereskedő jövedelmére, jövőre ez fordítva lesz. Különösen fáj a foga minden adózónak a nagy földbirtokosokra, akiknek a legnagyobb kedvezmény jutott eddig és pedig akkora, hogy kézzel foghatólag megkárosították a kisbirtokos-osztályt.

Az adóreform-javaslatoktól várta mindenki ezeknek az állapotoknak a megváltoztatását. A városi lakosság adóügyi szakemberei azonban hamar észrevették, hogy az új javaslatok nyomán a régi állapotokon valami jelentékeny változás nem fog bekövetkezni. Mert ha az új javaslatokban a létminimum (az utolsó falat) adómentességéről és a progresszív adózás elvének életbeléptetéséről van is szó: a városi és a vidéki lakosság adózási mérlege és adó szolgáltatásának egymáshoz való viszonya nagyjában a régi marad.

Vagyis Magyarország adózó népe továbbra is a zsebében fogja érezni a feudális kezét, társadalmi fejlődésünk kifejezésre juthat az állami élet minden terén, de az adózási viszonyok tekintetében a középporral még mindig nem fogunk szakítani. Ebben a tekintetben az első hatalom még mindig a nagybirtok marad, mely hajdani teljes adómentességének emlékeihez ma is görcsösen ragaszkodik, utána következik a középbirtok, mely annak árnyékában meghúzódva az adózási előnyök javarészét magának biztosítani képes és mindezek után következnek a hajdan jogtalan elemek: a kisbirtokosok, a jobbágyak ivadécai, meg a városi lakosság, az elviselhetetlenségig fölcsigázott adóterhekkel. Az 1848-iki törvények bevették őket az alkotmány sánczaiba, de az árát annak még most is fizetniük kell. Minden törvény egyenlővé tette őket a nemzet többi osztályaival, kivéven az adótörvényeket: az e téren való egyenlőséget a mostani javaslatoktól várták, de bizony nem

következett be, és az emiatt érzett elégtelenségnek volt kifejező szerve a városok országos értekezlete.

Hogy a városok ezt a kongresszust létrehozták, s azon küldötteik személyében megjelentek, ez igen helyes dolog volt. Más kérdés, hogy a maguk elé tűzött feladatot mily mértékben oldották meg.

És itt minden kertelés és szépítés nélkül kimondjuk, hogy e kongresszus lefolyása nem elégítette ki a hozzá fűzött várakozásokat.

Meglepő volt főleg az a készültség, amelylyel ott az adóügyeket tárgyalták. Dr. Bódy Tivadarnak, a székesfőváros adóügyi tanácsosának jelentése igen derék munka, de ez is csak az adózás technikai részének nagy ösmertetésével jeleskedik. Készítője töviről-hegyire ösmeri a törvényt és minden pontjának hatásáról tisztában van, a legszabatosabban meg tudja mondani, hogy az új javaslatot kik fogják megérezni, hányan és mily mértékben? Az ember nagy megnyugvással olvassa a régi és az új törvény összehasonlítására vonatkozó felvilágosításokat és a kézzelfogható magyarázatok megértése után bizalommal néz a fővárosi közigazgatásra, melynek szakírfiai, ime, a polgárság minden rétegének érdekén rajta tartják a kezöket és biztos szemmel meglátják a veszedelmeket, amelyek azokat fenyegetik.

Amidőn mindezeket szives készséggel elösmérjük, kimondjuk azt is, hogy ennek dacára mi ezzel a munkálattal nem vagyunk teljesen megelégedve.

Hiányzik ugyanis belőle az egész adórendszernek társadalmi kritikája, aminek kifejtésére soha jobb alkalom nem kínálkozott.

Magyarország városainak kongresszusán kellett volna elhangzania annak a követelésnek, hogy adórendszerünket az alsóbb néposztályok kizsákmányolásának megszüntetésével alakítsuk át.

Szerettünk volna egy erélyes szót hallani végre az igazi fokozatosság érdekében és őszinte bevallását annak, hogy a fogyasztási adók mai rendszere éppen azért nem igaz-

Dalok a fészekből.

Irta: Gyarmathy Sándor.

I.

Álmaimban is csak nevedet sóhajtom.
Oly édes ez álom! még szebb ébredésem —
Mikor a szivedből megjön rá a válasz,
S csókjaidat érzem.

II.

Nincsen virág még a mezőn,
Nincsen lombja most a fának;
De szemedből reám nevet
Virágjával a kikelet,
Napsugara forró nyárnak.

III.

Áldom azt a helyet hol egykor születél,
Havas ormaival azt a bérzeses tájat;
Lelkedet az Isten ott teremté olyan —
Hőféhér, tisztának.

Áldalak érte, hogy itt csacsog ma köztünk
Meleg, hü fészekünknek két kis madárkája:
Pajzán kis fiu és ég színű szemekkel
Egy mosolygó lányka.

IV.

Jer! szeressünk mig szívünkben vágy ég, —
Múlik a perc, elszáll mint az árnyék.
Fent ragyog bár még napunk sugára:
Jó az árnyék — hidd el — nemsokára!

Kint a tanyán.

Irta: Szabó Ferencz.

(Utánnomás tltus.)

Pompás villattek között, homoktengeren
át vezetett az út. Kétoldalt hatalmas gyümölcs-
fák, melyek az út fölé terjesztették ki lombos
ágaikat. Nagylevelű buja szőlők a rácsos keríté-
sek mögött. Pirospernyes ribizke-bokrok, málnák.
Az egész fölött pedig valami mondhatatlanul
édes csöndesség, amelyben az egymáshoz
verődő falevelek, messziünnen idejéről méhek
halk muzsikája szólt. Ezt sem a fül, inkább csak
a lélek hallotta.

E szelid, andalító környezetbe igazán nem
illett Weltmann Jakab, a vén fukar.

A vén bankdirektor kedvesen fogadott. Kint
ült a villája előtt s ahogy megpillantott a mes-
gyén, rögtön elémbe sietett — meztláb. Fele
uton meglástitotta lépteit és sántikált.

— Adj Isten. Így van ez, látja, az öregedő
emberekkel: vagy megvakul vagy megsántul.
Mond valamit, kérem? Különbön másként is
egészséges ez a homoki Kneipolás. Hogy-hogy?
Pár esztendő óta ez tartja bennem a lelket. Ez
az a bizonyos drót, hehehe, amelylyel össze-
szkábálom a törékeny fazekat. Mond valamit?

Mondtam, de nem idevágó feleletet. Dicsér-
tem a vidék szépségét, az őserdőnek tetsző
gyümölcsfákat, a hosszú glédában álló szőlő-
tökeket s azt az édes, megfizethetetlen magányt,
amely fehér palástként borult reám, amióta be-
léptem ide s kibékítő, szelid gondolatokat hullat
alá. Akárcsak valamely nagy-nagy méhköpiben
járnék, amelynek boltozatáról alig sejtető fin-
nom méz csorog át a lelkemen.

A villa körül, a fák alatt, három-négy he-

lyen is csoport szék, asztal: hogy a nap minden
percében árnyékos helyet találjanak a kedves
vendégek: a tanácsos vő, a drága szép menyem-
asszony és az elkényeztetett, halvány, töré-
keny unokák. Kora tavasszal idejönnek rende-
sen, hogy Kneipoljanak s piros, egészséges
arcra tegyenek szert a homokban. Talán az
egész nyarat is itt töltenék, de a direktor ur
lába rendszeren annyira megfájlul már július köze-
pére, hogy a zavartalan nyugalom kedvéért
kénytelen szólnak eresztetni őket. Aztán maga
is valamely alkalmas fürdőbe vonul. Ugy
mondják.

— Tessék helyet foglalni. Nem oda, inkább
ide, itt több az árnyék . . . Jaj, ezek a lánykák,
ezek a lánykák, mindenütt elefednek valamit!
(Kapkodta össze a filigrán fűzőket, mellestötöt,
fodorító vasat.) Mondott valamit, kérem?

Helyet foglaltunk. Még meleg volt a szék
valamelyik nagyvárosi kisasszony — emléktől,
aki bizonyára jöttöm hírére menekült be a vil-
lába.

— Ez az én Tuszkulánomom. Szegény, de
tisztes. Rotschild nem lehet mindenki. Egy
rozoga ház, pár hold gyümölcsös . . . Hogy,
hogy kérem? Mindössze ennyi az, amit megspó-
rolhattam életem alkonyára. Hogy a takarékbán
is van valami. Tíz, husz vagy tán százezer fo-
rint? Ez egyszerűen mese. Fölneveltem a gyer-
mekeimet, férjhez adtam, existenciát teremtet-
tem. Ez az egész. Mond valamit? De mennyit
kellett koplainom, nélkülözöm, csak a jó Isten
tudja. Nem szegyenlem bevallani . . . miért szé-
gyenleném?

A lelkemben erősen, gunyosan, hahotával
kaczagott valami. Tisztán hallottam a csengését
s mintha nyomában visszhangra keltek volna a
fák, a magas tornyos épület, a szőlőtökek, az-
után a szomszéd telek fái s így tovább, amíg a

ságos és nem tartható fenn sokáig (igazi néparlament után egy pillanatig sem), mert fokozatosság nélkül sújtja a lakosság egész tömegét. Egy olyan államban, ahol a földadó sohasem emelkedik, a többi hozadék-adók is csak csigalassúsággal fejlődnek, ellenben a fogyasztási adók automatikusan és szédületesen növekednek, ott erről a dologról nem lenne szabad hallgatni egy ilyen alkalommal. Ki kellett volna emelni, hogy nálunk ma már a vagyonos osztály által fizetett egyenes adók messze alatta maradnak a legszegényebb tömegek által fizetett fogyasztási adónak, az egyik meghaladja a 200 milliót, a másik a 300 milliót, holott 40 év előtt az arány még fordítva volt. És a legszomorubb ebben az, hogy a fokozatosság elvét még ott se vették be a fogyasztási adókba, ahol erre alkalom kínálkozott. Például a cukor, szesz, bor és sör adótételei teljesen egyenlők; a konyakra éppen annyi az adó, mint a burgonya-pálinkára, a tokaji bor ugyanolyan adó alá esik mint a kerti vinkó. A pezsgőgyártás mint hazai ipar pártolást érdemel — ebből következőleg ezt sem volt szabad külön megadóztatni és így minden kísérletre, mely a fogyasztási adók fokozatosságára vonatkozott, kitaláltak valamit, amivel lehurrogták. Nem lehetett volna ezékről most megemlékezni, főképpen annál a pontnál, ahol a városok jövedelmének elégtelenségét panaszolták föl? Nem jöhettek volna-e ott szóba, hogy ha az állam a különböző fajta szivarokat különböző árban árusítja (ami már fokozatosság), gondoskodik arról is, hogy más fogyasztási adó alá eső cikkek is, finomságukhoz képest, különböző adókkal legyenek sújthatók? A finomabb cikkek utáni adókat aztán kapták meg a városok a saját háztartásuk javára.

Hát az 1880-ban szerencsésen eltörölt fényűzési adókat: mért nem kívánta vissza sem az előadó ur jelentése, sem a kongresszus valamely szónoka? A cseléd, kocsi és lótartható adókat. Ezekkel igen szép jövedelmet csinálhatna magának számos vidéki város, nem is említve a fővárost.

Az egyenes adók közül a földadó 25.5%-ról

nagy, erős kaczagás beharsogta az egész vidéket, az egész magast.

Emlékeztem a bankdirektor urra. Tíz vagy tizenöt éve. Együtt laktunk egy nagy házban: ő a földszinten, én az emeleten. Akkor is olyan sovány, szürke, erős nézésű volt. Ellensége mindennek, ami fény, tiszta, lelket vidító. Öltözetéről mindig lesirt a szegénység. Ha valakinek kellemetlenkedni akart, már akkor is sántikált. Ámbár egészséges volt, akár a makk.

— Szegényesen, ahogy lehet. De legalább nem mondhatja senki, hogy özvegyek, árvák átka kísért a fák között.

Ebben az időben igazán csak tengett-lengett Weltmann ur. Volt olyan nap, hogy nem is ebédelt; a lányok zongorázással pótolták az ebéd fogyatékoságát; a fiuk pedig segítettek káromkodni a sarki hordárnak. Ez is kellemes sport s elszórakoztatja az embert.

Kora reggel megélnékiült az udvar. Ekkor volt az audiencia. Jöttek vidéki parasztok, magyarok, oláhok, szerbek s komoran állodogáltak a fal mellett, várták a bebocsátást. Mert Weltmann ur itthon se tudta levétközni az üzleti embert s hogy ki ne essék a gyakorlatból, pénzt kölcsönzött a megszorultaknak.

Az emeletéről, ha úgy sütött a nap, beláthatam az „iroda” belsejébe. Weltmann ur ott ült az asztalnál, szemben az ajtóval; rongyos, piszkos, mint mindig. A skatulyákban pedig apró pénz. Hogy a közbiztonság annál nagyobb legyen, mellette markos legény ült, kezében pisztoly s hűséges kutyaként leste, nézte a belépők minden mozdulatát. Az emberek rendre nyitottak be hozzá, érkezésük szerint. Weltmann ur megkívánta, hogy kicsinyes torzsalkodással ne verjék fel a ház nyugalmát.

le fog szállni 20%-ra. De előbb ki fogják igazítani a katasztert, vagyis a művelési ágakban beállt változásokat kinyomozzák és az annak megfelelő magasabb jövedelmnek után fogják kivetni az adót. Ezt ugyan az 1883-iki törvény értelmében már 1898-ban meg kellett volna csinálni, mert a földadó-katasztert minden 15 évben ki kell igazítani, de ez mind mai napig elmaradt. A kongresszuson egy szó sem emelkedett ama visszasságok ellen, hogy Magyarország földbirtokának 20 milliárd koronát kitevő roppant értékéről a kataszter azt hazudja, hogy az csak 300 millió jövedelmet hajt a tulajdonosainak és azok 30 év óta mindig a változatlan összeg után fizetnek adót — ami a földtehermentesítési járulékkal együtt nem tesz ki többet évi 65 millió koronánál. Ha nem volt ember e kongresszuson, aki rámutasson az ilyen adózási botrányra, akinek eszébe jutott volna összehasonlítani a földbirtoknak ezt az adóját az olyan fogyasztási adótételekkel, mint például a sóé, amely évi 30 millió koronát hoz — tehát mintegy felét a földadónak, ha nálunk a közélet emberei ennyire elszalasztják a legjobb alkalmakat a közvélemény felvilágosítására — akkor ne csodálkozzunk, ha városaink háztartása egyre nagyobb deficitekkel küzd és az állam javára végzett feladatokért cserébe nem kap semmit. Honnan adjon az állam, ha a földbirtok, de csakis a nagybirtok, ekkora előnyöket élvez?

Végig mehetnénk a többi adónemeken és sorban kimutathatnánk, hogy a városi lakosság minden téren túl van terhelve. Hisszük, sőt tudjuk, hogy ez nem titok a beavatottak előtt — miért nem állnak tehát vele elő?

A birtokos-osztály haragjától félnek talán? Az általános szavazati jog életbelépte után ugy sem maradnak e dolgok titokban. Mentől korábban rántják le róluk a leplet, annál jobb, mert az igazságosabb adózás a vagyontalan néposztályok tehermentesítése számára annál hamarabb lesz megnyerhető a közvélemény és akkor aztán olyan adóreformmal állhat elő a kormány, amely a társadalmi béke megteremtésére még több intézkedést tartalmaz, mint a mai. Mert hogy igazságosak legyünk: a

Odakint az emberek össze-össze néztek s elfojtott indulattal mondogatták.

— Én harmincz perczentet fizetek; de már nem győzöm . . . Én hatvanat is fizettem egyszer; most is felmegy negyvenre; de a levélbe csak öt van beírva . . . Én háromszor fizettem meg már a tartozásomat a nagy kamattal s még mindig tartozom, emberek. Haj, haj!

Olykor sötétlő árnyak ereszkedtek alá, nem láthatam az odabent történeteket. De a levert, fájdalmas, kétségbeesett arcok fényesen beszéltek idekint. Ha jól emlékszem, egynek-egynek megvillant olykor valami a kezében. A szemé zabolátlanul szórta a szikrát. A többiek lefogták s a lelkére beszéltek . . . Haj, haj, de messze van az ég! . . .

Nagy későre kitisztult az udvar. Weltmann lassan, fáradtan ment be a bankba, mint aki az élet nehéz terhét hordozza a vállán. A tisztviselőknél megilletődve beszélt a szegénységről, a nagy testi és lelki nyomorról. Az emberiség igen nagy fele küzködve húzza az igát; akinek érző lelke, kissé meleg szíve van, már ki sem mozdulhat a házból. Ezelőtt két-három évvel egyetlen ősz hajszála se volt s nézzék az urak: alig lehet látni már egy-egy fekete szálát a fején. A nagy részvét, a szenvedőkkel való együttérzés, a bolond berendezésű agyvelő miatt.

A nagy harsogást, mely a gyümölcsöst s a nagy magasságot is besengte, a direktor jókedvűen szakította félbe.

— Hát így élek, látja. Szegényül, de becsületesen. Tiszteletem pedig akkora, amekkorával ősz fejnek ritkán adóznak e tájon. Mert a magyar faj kissé bárdolatlan, hogy jó szóval éljek: pogány . . . a kultuszokat megveti . . . Mond valamit?

létminimum adómentessége és a jövedelmi adó fokozatossága nagy és merész dolgok, amelyekért nem lehetünk elegendő előismerésűek. Minden kezdet nehéz; reméljük, hogy ha a közvélemény többet követel, a kormány nem fog elzárkózni oly módosításoktól, melyek a városi lakosság javát biztosítani alkalmasak.

Ezért szerettük volna, ha e dolgokról a városok kongresszusán több szó esett volna.

Kalkulusok és egyéb tanügyek.

I.

A klasszifikálásról nem mondhatni, hogy a tanügynek legépeletesebb ténykedései közé tartoznék, sem pedig, hogy az érdekelt körökben, a tanulók és szülőkében, valami nagy népszerűségnek örvendene. Az intézőcédlak, értesítők és bizonyítványok kiosztásának napja egy fekete des irae alakjában él a tanulóifjúság tudatában, melyet régen úgy mint ma, fogvaczogva vár a közép- meg alsóbbiskolai ifjúság.

Nem lehet csodálni, sőt helyeselni kell, hogy egyes gondolkozó pedagógusok (ez a jelző, sajnos, nem tautológia!) azaz olyanok, kik az iskola merev formáinak a humánusabb gondolkodás elvei alapján való elenyészésére törek-szenek, már nem egyszer erre a pontra is rávetették figyelmüket. A „les extrémés se touchent” mondás aztán itt is igaznak bizonyult. A régi kalkulusmesterekkel, akiknek szemében az egész tanítás csak egy, a „felelés”-t előkészítő és a tanári „notesz” megtöltésére szolgáló műtét volt, szembeállottak mások, akik egyszerűen „deleatur”-t kiáltottak minden kalkulusosztásra, mint a gyermek oktatójához, szellemi gyámolítójához nem méltó, hóhér-munkára. Ezek azok a tanügyi vegetáriánusok, akik keneteljes hangon elzengik, hogy „muljék el tölem e keserű pohár”, amikor klasszifikálni kell, de nem gondolják meg, hogy végtére is kell valamely fórumnak lennie, mely a tanulónak tudásfokáról és érettségéről ítéletet mondjon és hogy ilyen fórumnak mindenesetre legalkalmasabb maga az a tanár, aki a tanulóval hosszabb ideig foglalkozott. Igen sok gondolat van a világon, mely rengeteg bölcsnek és nemesnek látszik azért, mert az emberek nem szokták végig gondolni, azaz nem veszik észre, hogy a gondolkozásnak az a megindult sodra hova, micsoda képtelenségekbe visz. Ilyen az is, amikor azon sopánkodunk, hogy igazságos klasszifikáció nincs a

— Gyönyörködöm a földi igazság bölcs berendezésében! ejettem a szót lomhán, kelletlenül. Hiszen semmit sem ér az ilyen szóbeszéd.

— Ugy, ugy . . . Ha emberi szem, emberi agy mérlegelne ott fenn, a halandók nagy felemaglyán, bitón vagy börtönben pusztulna el . . . Hogy? hogy?

A közeli szőlőtőkék mögött vidám kunczolás támadt. Vékony, finom kezek hajtogatták félre a nagy leveleket, hogy szabad tét nyílják a kukucsálásra. Nagy, bátor leányszemek hamiskásan csillogtak ki a zöld homályból s a fejlődő asszonytest édes, meleg, bizsergető illata — tán csak a sejtelve — terjengett szét a lombok alatt.

Ahogy arra néztem, usgyi, apró kantuskák lilás, rózsás fodra lebbent s nagy kaczagással iramodott tova a megrebbent had. A nyulánk, meztelen lábak úgy szórták hátra a homokot, akár a nyul.

— Az unokáim, a kis imposztorok. Azt hiték, hogy valamely régi ismerősük . . . Öröm nézni, hogy miként gömbölyödnek a friss tanyai levegőn. Hanem esznek is, mint a farkasok. Mire visszatérnek, hat-nyolcz kiló felrakodik a vékony csontocskákra. Mi lenne enélkül szegénykékkel, ha évenként ennyit fogynának a szükösen mért, füstös levegőn. Ah, kérem, az a nagyvárosi élet kész gyermekgyilkolás. Ezért jó, látja, ha valaki két kézzel kapargat ifju korában. Mond valamit, kérem?

Tagbaszakadt ember közeledett a szőlők közti uton. Durva vászon ing rajta; feketére égett, széles karimájú szalmakalap a fején; meztelen lábszárán magasra tűrve a vászonnadrág; szájában szortyogó cseréppipa.

Ahogy odaér, megismerem: ő az. János, a természetes szolgálta, aki annyi nemes szolgálatot

világon, nemcsak mert a tanulónak tudásfokát a legfenekéig kipuhatolni nem lehet, de azért sem, mert nyilván annyi a tudásfok, ahány a tanuló, nem pedig négy (jeles, jó, elégséges, elégtelen), amennyit a hivatalos kalkulus-tábla ismer. Ez bőven igaz, de igaz az is, hogy sem a „jeles“- és „jó“-osztogatás az igazán fontos része a klaszifikálásnak, hanem a fődolog éppen az „elégséges“ és „elégtelen“ kérdésének az eldöntése. Ha ma eltörlünk minden kalkulus-osztást, holnap magunkra vállalhatjuk a felelősséget egy olyan, tényleg lelkiismeretes eljárásért, amilyen az, ha rászabadítunk egy tudatlan gyermeket egy olyan munkára, (a következő felsőbb osztályra), amelyre tudjuk, hogy az a gyermek azt a maga hiányos előkészültségével nem lesz képes elvégezni. Melyik az okosabb zongoramester, az-e, aki a kezdőt ennek és egy nagyralátó mamának kívánsága szerint odaengedi a Chopin- és Liszt-darabok elébe és lesi, amíg magától kidől az áldatlan erőlködésben, avagy pedig az-e a jobb mester, amelyik megmondja „fiam, nem ez való neked, te nem tudod még eléggé az alsóbb foknak könnyebb dolgait arra, hogy tovább mehess“. Amikor az egyes tudományokat épületeknek nevezzük, éppen nem pusztán metaphorát használunk. Mert megvan az a közös sajátosságuk minden épülettel, hogy bennük bizonyos későbbi részek a korábbiakra támaszkodnak. A tudományok ezt a tagozódását látja a tanár, de nem látja az éretlen gyermek és a — sokszor bizony nem kevésbé éretlen szülő, amelyik gyermekének „megbuktató“-jában csak a „rosszmájú iskolamester“-t látja, szemben azzal a másik tanárral, a „jó ember“-rel, kinél még emberemlékezet óta egyetlen diák sem kapott szekundát.

Ezekhez a jó bácsikhoz is van egy szavunk, az t. i., hogy a tudomány körüli világnézetükkel nagyon kevés illenek belé tényezőkkül az életnek ama komoly küzdelmes folyamataiba, melynek az iskola csak az egyik, igen kis színtere. Az emelkedettebb erkölcsi gondolkodás és a tudományos ismeret megváltó hatalmába vagyis az általa közvetített szellemi felvilágosodás erkölcsi jelentőségébe vetett mély hit és meggyőződés fogja távoltartani, kell hogy távoltartsa a tanárt a quietizmusnak, mondhatjuk bátran a „bánon is én“-ségnek attól a veszedelmes fajától, mely a „pensumok“ elvégzését csak egy orthodox gondolkodású felsőbbésk követelésének és a gyermeki elme kerékkötőjének nézi és ehhez képest a minimumnál is csekélyebb tudásfokokkal éri be a tanulás részéről. E sorok írója mélységesen meg van győ-

zödvé arról, hogy mai középiskolai tanításterveink telis-teli vannak scholastikus lommal és hogy sok mindenféle dolognál, amiket ma nagy hévvel tanítunk, lehetne és kellene sokkalta hasznosabb és erkölcsi tekintetben is gyümölcsözőbb dolgokat tanítani. De azért soha sem fogom aláírni, hogy mert ez és ez a tárgy kiküszöbölni való, azért a tanuló is csak hadd paczkázzék vele, annyit tanuljon belőle, „a mennyi jól esik“. Azok a jó urak, akik a félvállról való tanuló-munkával beérik, teljesen elfeledik a tanuló működésének erkölcsi, azaz kötelesség-oldalát, azt, hogy valóságos erkölcsi maszlak a fiatal emberre nézve, ha a maga kötelesség-munkájának immel-ámmal való elvégzésére bátorítják. Ha anyagánál fogva még olyan haszontalan is valamely iskolai tárgy, annyi egészen bizonyos, hogy a lelkiismeretes kötelesség-munkának gyakorlására igen is alkalmas — és ebben a tekintetben egyik tárgy olyan alkalmas, mint a másik. Azok a törekvések, melyek a módszerek tökéletesítésével lehetőleg könnyíteni igyekeznek a tanuló munkáján, mélységesen helyesek és pártolni valók; de féltő, hogy ez a túlterhelés ellen irányuló áramlat hova-tovább oda fog fejlődni, hogy a mindig csak a könnyűhöz, kicsihez és kevéshez szoktatott generációból lassankint kivész minden feltétele a jellem ama vonásainak, melyeket egy heroikus egyéniségnek megalakulása megkövetel. Nagyon sokat tanulhatnának a mi tanterv-intéző gondviselőink és egyéb tanfériak a katonaságtól, egy kötelességtisztelő jellemnek kifejlesztése körül követett eljárásaikból és ebben elért sikereikből. Reméljük, hogy a katonai kérdésnek nemzeti szellemében előbb vagy utóbb történendő megoldása ebben a pontban is közelebb fogja hozni egymáshoz a külön társadalmi osztályokat, nevezetesen a pedagógiai irányelveket.

Nem a sürrü „buktatás“-ok ajánlatára írom e sorokat, és betű szerint elfogadom általános elvül, hogy a tanítást úgy kell berendezni, hogy az év végén lehetőleg egyetlen egy tanulónak a tudása se bizonyuljon „elégtelen“-nek. Ez azt jelenti, hogy a követelményeket, a módszert, a továbbhaladás tempóját az osztály átlagának, vagyis a többségnek egész szellemi állapotához kell szabni; mert minden társaságban végtére is a többség dönt. Helytelen dolog tehát olyan magasra csigáznai a követeléseket, hogy éppen csak a legjobbak tudjanak eleget tenni; és rossz iskola, amelyben nincs „jeles“, vagyis amelynek a tanára egy fel nem található ideális tanuló számára tartogatja vissza a legjobb tanjegyet. Amelyik tanár csak a maga tudásfokának itéli meg a „jeles“-t

tett az urának a pénzszerzés idején. Ugy látszik, ő a mindenes a tanyán. Haragos volt. Talán fel is hajtogatott. Engem nem méltatott figyelemre.

— Nagyságos ur, intézkedni kéne, hogy a főlöseges kenyérpusztítók hazakotródjanak már. (Weltmann intett a szemével, hogy hallgasson; de János azért is beszélt; sok volt a lelkén.) Kiélnék mindenükből. Aztán kényesek, válogatóságok. Felfordítják a házat s megakadályozzák a komoly munkát. (Weltmann ujra intett, köhögött, hadonázott a kezével, mind nem ért semmit.) Tavalý is csak július közepéig volt a terminus, aztán szélnék eresztették őket. Már éppenséggel elég a sáskajárásból. Menjenek haza s éljenek, ahogy lehet. Tanuljanak meg spórolni: mi is spóroltunk. Vénségünkre nem éhezhetünk, hogy ők duskálkodhassanak. . . . Aztán a nagyságos ur lábának is nyugalom kell, különben megbénul teljesen.

Kérdőleg néztem Jánosra:

— Kikről beszél öreg?

Weltmann ur gyorsan felkapta a szót, hogy megmentse a magyar ember vendéglátó becsületét.

— A nagylaki tanyán valami kóbor család élőködik. Rokonok: azt mondják. Ezekről példálózik János s némileg igaz is van, mert hálátlan, falánk nép. De hát mit tegyen az ember az ilyen szerencsétlenekkel?

János azonban nem engedte letorkoltatni magát. Italos volt, a szó ott rágódott a máján, ki kellett törnie.

— Ugyan ne szépítse a dolgot a nagyságos ur. Hadd tudja meg mindenki, nem baj az. Ezekről van szó ni, ezekről a vékony sárga herékről, akik télen át éheznek, hogy nyáron aztán kizsák-

mányolhassanak. . . . Én, istenecsce, elrebbenem őket még ma. . . . el én. . . .

— Én pedig keresztül lövöm, akár a kutyát, ha efiélet tesz. Esztelen bolond. . . . esztelen bolond! — rikácsolta Weltmann ur s felpattanva, befelé indult a szőlők közé. Intett, hogy kövessem.

— Mit mondott, kérem? Látja, ennek is a jó szivem az oka. Tökéletes bolond, hozzá iszik is. És én itt tartom, hogy ne kóborogjon a világba. Ki tenné meg ezt kivülem? . . . Olykor különb meséket is talál ki. Örökös rémképeket lát, azt hiszi, hogy éhen pusztulunk, ha egy-két karéjjal több kenyér fog el. . . . No, nézze ezeket a gyümölcsfákat!

A hatalmas lombos fák csaknem a földig hajladoztak alá, szinte több volt rajtuk a gyümölcs, mint a levél.

— Hogy, hogy, kérem? Hiszi-e, hogy gonosz embereket így pártfogolna az ég? . . . Ószire majd önnek is kiüldök egy kosárral. Csak észre ne vegye ez az esztelen, mert elfogja abbéli félelmében, hogy éhen halunk. Ez a rögeszméje. Más-ként derék, jó ember, ha józan. . . . Tessék, hátha talál vagy érettet!

És ez az ember, aki gyűtött, kapargatott egy életen át, rengő fehér szakállával úgy állt ott, mint egy ókori apostol. Majd szétolvadozott a szent örömben, hogy maga körül tudja gyermekeit, unokáit. Pedig e lengő szakállu apostol úgy megszokta a kapargatást, hogy hideg, számitó, fálánk ellenséget lát a kis szintelen gyermekekben s jóformán föl se melegedtek, már lerázza magáról, nehogy tulontul sokat fogyasszanak. Szentül hiszem, hogy maga is éhezik a nagy vágyon mellett.

De így is kell: ez a földi igazság. . . .

a saját tárgyából, annak mi viszont a paedagogus-tapintatát klaszifikáljuk „elégtelen“-nek. De most nem erre vetjük a hangsúlyt, hanem arra, hogy milyen helytelen az olyan tanításmód, mely a legtehetségtelegabb és leghanyagabb fiúnak csigalépéséhez szabályozza az élénk érdeklődési és szorgalmas tanulóknak haladásigényeit. Sokkal értékesebb cél a paedagógus számára egy törekvő, élénk gyermeki lelket a szellemi élet számára méltóképpen felszerelni, mint amilyen az, hogy egy iskolát-tévesztett, elmaradt egyéniségnek a továbbbízahelődését gyámolítsa, pl. azokét a vándortanulókat és hanyag ismétlőket, kik tízfélé iskolának tízfélé módszere közül a maguk tudásával éppen a pad alatt inaradtak. Amelyik tanár szabódik attól, hogy „hadd hulljon a férge“, annál féltő, hogy hova-tovább az osztálya értékesebb elemeit is kikezdi majd a nembánomság férge. Azoknak a gyöngéidegzetű „précieuses“ lelkeknek pedig a tanügy férfiai közül, kiket a helyes klaszifikálás nehézsége, illetőleg az az elv tart vissza a „buktatás“-tól, hogy „inkább száz bűnösnek megkegyelmezní, mint egy ártatlant bántani“, — az ilyeneknek, ha mást nem, csak amondók vagyunk, hogy minálunk a szülők körében inkább azt a gondolatot kellene meggyökereztetni, hogy az osztály ismétlése éppen nem olyan sárga földig érő szégyen, mint amilyennek tartani szokás. Még a legjelesebb tanuló is sok ujat, gyümölcsöző dolgot tanulhatna az alsóbb osztályban, mert más tanárok keze közé kerülne, akik a tárgyaknak más-más oldalait emelik ki, vagy ha nem is, már a pusztán ismétlés is megszilárdítja az ismeretet. Kinek ártott valaha, ha egy tanulságos könyvet kétszer elolvasott? E sorok írója ismert egy olyan német apát, aki a tiszta jeles fiával megismételtette a gimnázium legfelső osztályát egyszerűen azért, mert éretlennek tartotta az egyetemi életre. Hol maradnak a mi lóhalálában való iskolavégzésre törtéző szülőink az ilyen németnek igazán apai és nemcsak kosztadói gondolkozásaitól!

Ha pedig az a nagyralátó mama, aki „neki-megy a Dunának, ha az ő fiát megbuktatják“, ha mondom a tan-mamának ez a tanári előszobából meglehetősen ismeretes műfaja meggondolná, hogy micsoda pokoli gyötrelmes érzésre, micsoda kétségbeesítő lelkiállapotra kényszeríti szíve magzatát akkor, mikor egy fejlettségét túlhaladó iskolába járattja, — akkor talán (akkor is csak talán!) beletörődne az osztályismétlésbe. Hogy pedig önagságának e téren némileg hiányos képzetét felsegéljük, csak azt ajánljuk neki, vegye elő a férje jogi, avagy mérnöktudományi könyveinek bármelyikét, üsse fel a kellő közepében és most kezdje el olvasni, de azzal a tudattal, hogy napokon, heteken és hónapokon keresztül egyebet sem fog hallani, mint ilyenféle szöveget, azaz magyar szöveget, melyekről halvány sejtelve sincs, hogy mire vonatkoznak! Nos hát, amilyen szép az ilyen olvasmány, szakasztott olyan szép és épületes dolog a latin nyelv, a mennyiségtan, a történelem stb. az ő nagyreményű fiának abban az esetben, ha nem szerezte meg az illető tudományok megértésére szükséges előfokokat, az előző osztálynak készültését. Meg nem értett dolognak kényszerű tanulása egy olyan abszurd helyzet és olyan érzelmi állapotokat teremt, amelyeknél én sokkal kellemesebbnek tartom azt, amikor egy halálra fáradt gyalogost két atléta közrefog és ragad felfelé hegynek, szikláról sziklára.

Az ismétlő tanulónak újabb megbukása, vagyis a pályaváltoztatásnak ehhez kötött következménye komoly eset ugyan, de szintén nem olyan kétségbeesítő, amilyennek tartják azok a szülők (a szülők nagy része), akik konokul egy bizonyos életpályától és a hozzávaló iskolafajtól várják gyermeküknek egyetlen boldogulását. Hihetetlen, micsoda gyámoltalanságot tapasztalni a szülőknél, milyen kevésbé ismerik még itt a fővárosban is a különféle életpályákat és iskolafajokat, micsoda görcsösen ragaszkodnak bizonyos rögeszméhez, ahhoz, hogy az ő fiuk más téren, mint amelyet gyermekök szellemi állapotának kellő ismerete és latbavetése nélkül ők maguk pécézték ki számára, boldogulni nem bír. A „Pályamutató“-t és hasonló felvilágosító könyveket, melyek a más iskolákba való átlépésnek módozatait közlik, ingyen kellene kiosztani a szülők között minden iskolai beiratás alkalmával.

És ehelyütt, a buktatások kérdésénél még egy sötét pontot kell felemlítenünk, illetőleg azt, hogy a tanárban legyen elég lelkielő vele szem-

benézni és megküzdeni. Ez az öngyilkosságok szomorú kérdése, vagyis az a tény, hogy mai ifjúságunknak már egy elégtelen kalkuláció is elég arra, hogy az életet magától elvesse. Sokkal fontosabb kérdés ez, semhogynem egy ilyen tárgyú cikknek keretében mellékesen el lehetne intézni; mert hisz az öngyilkosságokban nem egy iskolaéleti tünettel állunk szemben, hanem azzal a ténnyel, hogy a társadalomban lábrakapott és már hosszú ideje uralkodó öngyilkos-mánia átharapódzott az ifjúságra is és a gondolkodását megmetyelvezte. A gyermekember, amikor kétségbe van esve, azért öli meg magát, mert a felnőttek társadalmának példáját akarja követni, illetőleg mert kritika nélkül egyszerűen átveszi azt a má már széles körökben meggyökeresedett nézetet, hogy az élet bajait végső esetekben egy jól célzott golyó, vagy a kötéll, a mérge stb. is megoldja. Nem mondhatni, hogy a mai iskola éppen semmit sem tesz az öngyilkos hajlandóságok leküzdésére, de szent igaz, hogy nem a kellő végén ragadja meg a dolgot. Ma kizárólag a vallás keretében hall a gyermek az öngyilkosságról, vagyis hallja azt, hogy ez nagyi bűn, mert az ember nem magamagának adta az életet, tehát nincs is joga magától elvetnie stb. A tények azt mutatják, hogy a kétségbeesett emberre, felnőttekre, mint gyermekekre, ezek a szempontok nem hatnak. Mi nem támadjuk meg a vallásoknak azt a jogát, hogy az öngyilkosságot bűnnek tüntessék fel, hanem csak azt emeljük ki, hogy fontos dolog volna a társadalomban azt a másik tudatot is meggyökeresíteni, hogy minden öngyilkosság ostobaság, mert egy babonás nézetből származik. Mit nyert, aki valamely baján kétségbeesve, a golyóhoz, kötéllhez fordul? Nincs olyan szer, amely az alkalmazásának pillanatában ölne; más szóval: minden öngyilkos egy hosszabb vagy rövidebb, többé vagy kevésbé kínos halálküzdelemnek teszi ki magát. Eljárásával tehát olyan helyzetet teremtett magának, hogy a meglévő bajához, amelytől éppen az öngyilkosság segítségével szabadulni akart, szerzett magának még egyet, a testi szenvedést, a halálküzdelmet. Ameddig öntudatán van, tehát egy baj helyett kettőben szenved. És aztán, ha meghalt? Nos aztán megszűnt az öntudata is, vagyis megszűnt a feltétele annak, hogy a saját megszabadulásának, a Nirvánának, a nagy semmiségnek örüljön, azt átérezze. A babona tehát ott van, hogy az öngyilkos azt képzele, milyen jó dolog lesz visszatekinteni arra az előkorabeli állapotára, melynek kínjaitól az öngyilkosság megszabadította. Eiféle elmékedéseket kellene az iskolákban terjeszteni egyik vagy másik tárgynak a keretében, illetőleg mindenekelőtt tenni kellene valamit az öngyilkosmánia leküzdésére és első sorban az iskolán, a fiatal nemzedéknek felvilágosításán kellene kezdeni. Szép dolog az alkoholizmus ellen, az érzékiesség ellen való küzdelem, vagyis mindenféle a társadalomból az iskolába belészakadt bajnak az ellensúlyozása, — szép dolog még a „madarak és fák napja” is, de mindennél azt hiszem fontosabb dolog volna kellőképp felvértezni ifjúságunkat az öngyilkosságnak annyira elharapódzott babonás szokása ellen. Még a legizgatottabb ember is azt, amit kétségbeesésében elkövet, valami szempontból hasznosnak, szabadítónak tekint, szóval megítéli. Ha higgadt korában meggyökeresedett benne az a meggyőződés, hogy egy olyan „ellenszer”, egy olyan gyógyír, amilyen az öngyilkosság, semmiről sem jó, hanem tiszta ostobaság, bajszaporítás, akkor legalább is valószínű, egygyel több a valószínűség, hogy nehéző órában elment fog állani ennek az okatlan kísértésnek. A tények azt mutatják, hogy az öngyilkosságot „a poklok tüze” nem bírja megölni; próbáljuk meg, nem öli-e meg egy másik szer, tán az, amelynek francia neve: „le ridicule qui tue”.

Az EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23—45. szám.

A lakásinség és az állam.

Budapest, február 29.

Ha valamiképp egyesíteni lehetne azt a sok kétségbeesett, de erőltet sőhajtást, amely a házbérek, élelmiszerek árának és munkabéreknek folytonos emelkedése miatt kiszípolozott emberek kebléből felszakad, olyan vihar keletkezne, amely vagy mozgásba hozná végre fővárosi közigazgatásunk rozsdás gépezetét, vagy talán teljesen el is seperné azt. Az előbbi mindenesetre jobb volna, mert kérdés, az új gépezet miképpen felelne meg a várakozásoknak.

Hogy a mostani gépezet azért nem működik-e, mert hiányzik belőle a mozgató erő, vagyis az üdvös eszmét termelő elme, vagy pedig mert kerekéi közé mindig annyi piszok jut, hogy ez mozgását lehetetlenné teszi, nagy és fontos kérdés ugyan, de megfijtésének csak akadémikus értéke volna, azért jobb, ha ennek feszegetése nélkül egyszerűen segítségére siet a nagy közönség azzal, hogy olyan eszmét vet fel, amelyek megvalósítása a bajok orvoslásához legalább valamivel hozzájárul.

Ez a cél vezet bennünket, mikor a lakásinség enyhítésére egy eszmét akarunk felvetni.

Első pillanatban ugyan talán kissé különösnek tűnik fel a lakásinségnek összeköttetésbe hozása az állammal, de az alábbiakban kifejítjük, hogy ha éppen közvetlenül nem, közvetve az is hozzájárulhat a viszonyok javításához.

Hogy ne sokáig kerteljünk, kimondjuk mindjárt, hogy a háziurak véget érni nem akaró kapzsiságának egyik hatalmas ellenszere az állam részéről is a konkurrenzia volna.

Nem olyan kivihetetlen ez a gondolat, mint talán első hallásra feltűnik. Sőt, ha csak valami nem várt véletlen folytán rendkívüli házbérecsökkenés nem áll be, idestova nem is lesz más választása az államnak, mint konkurrenzciát csinálni a háztulajdonosoknak. Mert azt még a legridegebben számító pénzügyminiszter sem tarthatja nemcsak méltányosnak, de még jogosnak sem, hogy az állam meg ne adja alkalmazottainak azt a lakásbérilletményt, amelyért társadalmi állásuknak — vagy mondjuk hivatali ranglétrájuknak — megfelelő lakást kaphatnak. Már pedig manapság nemcsak a fővárosban, de a vidék legtöbb helyén is rá kell fizetnie az állami tisztviselőnek lakásbérilletményére, még ha igényeit lejjebb szállítja is, mint amennyire a szabályok jogosítják.

Mert nézzük csak, mire jogosítja lakás dolgában az állami tisztviselőket a szolgálati szabályzat? A 140 §-ban megállapítja többek közt, hogy a IX. fizetési osztályba tartozó tisztviselő 3, a VIII. és VII.-be tartozó 4, a VI.-ba tartozó 5 szobás lakásra tarthat igényt, amennyiben azt természetben kapja az államtól. S hasonlítsuk össze ezzel az összegeket, amelyeket ugyanezen tisztviselők lakásbérilletmény címén huznak az államtól: a fővárosban ez a fentebbi sorrendben: 800, 1000, 1200 és 1600 koronában van megállapítva.

Ha figyelembe vesszük, hogy ma már a 3 szobás lakásért is 1200—1500 koronát mernek kérni még a legsötétebb Chikágóban is, kívánhatja-e valaki, hogy az az állami tisztviselő, akinek rendes fizetése is oly szűkre van szabva, hogy a mindennapi kenyéren és ruházaton kívül alig telik neki egyébire, ebből még lakásbérét is majdnem olyan összeggel töltsen meg, mint amennyit e célra az államtól kap?

E baj orvoslására legközelebbi gondolatnak természetesen az kínálkozik, hogy az állam megfelelően emelje az illetményeket. De ez vajmi keveset, vagy éppen semmit sem használna, mert csak újabb jogczim volna a háziuraknak, hogy, mint az általános fizetésemelések tettek, azonnal ők is emeljék a házbéreket. S így az állam, ahelyett, hogy tisztviselőivel jót tenne, csak kárt okozna azoknak, akik másfelől jutnak azon összeghez, amelylyel a háziurakat gazdagítják.

Alig mutatkozik tehát más segítség, mint ha maga az állam épített házakat tisztviselői számára. S amennyiben már eddig is sok olyan állami épület van, ahol az illető hivatal vezetője, vagy egyes tisztviselői lakást kaphatnak, a szolgálati szabályzatnak teljesen megfelelő eljárás volna, ha az állam igyekeznék, ha nem is összes tisztviselőinek, legalább azok nagyobb részének természetben adni lakást. Azért mondjuk,

hogy csak nagyobb részének, mert a fővárosban élő állami tisztviselők száma oly nagy, hogy ezek részére belátható időn belül igen nehéz volna megfelelő számú lakást biztosítani. De meg e sok ezer tisztviselő közül különböző okokból igen sokan nem is reflektálnának ilyenre.

Az a kérdés azonban, lehető-e az ilyen nagyszabású terv megvalósítása? Mi azt hisszük, igen, természetesen csak bizonyos évek során. De a kezdeményezést nem volna szabad sokáig halogatni, mert e tekintetben csakugyan periculum in mora.

A tisztviselők mostani lakásbérilletményei valószínűleg fedeznék az építkezés költségeinek törlesztési rátáját, de még ha nem így volna is, figyelembe kell venni, hogy, ha marad a dolog továbbra is úgy, mint eddig, előbb-utóbb ugyis jelentékenyen emelni kell az egész vonalon ezeket az illetményeket.

Az Országos Tisztviselő Szövetkezet mindenestre tanulmány tárgyává tehetné e kérdést s ha alkalmas formát találna megvalósítására, szorgalmazhatná azt a kormánynál. Sok ezer tisztviselő családot mentene meg ezzel a lakás miatt való gondtól és zaklatásoktól. —e.

IRODALOM.

* A „Magyar Nyelv” februári füzeté a következő tartalommal jelent meg: Pesthy Gábor származása, ifj. Szinnyey Józseftől; Révai Miklós első magyarázata a Halotti Beszédéről, Melich Jánostól; A M. Tud. Társaság Zsebszótára történetéhez, Visszota Gyulától; Átmeneti alakok a magyar vezetékevek keletkezése idejéből, Erdélyi Lászlótól; Szó- és szólásmagyarázatok; Adatok nyelvünk történetéhez, Kóssa Gyulától; Rovás, I. Csengeri Jánostól; II. Lehr Alberttől; Néprajz, Gombocz Zoltántól.

* A „Vasárnapi Ujság” márczius 1-i száma világhírű tudós hazánkfiá, Stein Aurél kina-turkesztáni utazásáról közli első helyen cikket s nagyszámú érdekes és tanulságos képet. Egy másik sorozatban egy fiatal hirlapíró, Tonelli Sándor mutatja be azokat a folyóteleket, melyeket mint a kivándorló hajó fedélközi utasa készített kivándorló magyarokról. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Szemere György elbeszélése, K. Lippich Elek és Sas Ede verse, Fogazaro regénye. Egyéb közlemények: cikk a magyar közélet képviselőtől a külföldi sajtóban, Bér Dezső művészi rajza, Feöldi Doby Antal és Bodon József arcképe és nekrológia, képek a debreczeni lakodalomról, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* Egészségápolás a gyermekkorban. Irta: dr. Trumpp József, müncheni egyetemi tanár. Gyors egymásutánban jelennek meg e közérdekű vállalatnak kötetei és e magas tudományos nivón álló és mégis népszerű egészségügyi könyvtár jelentősége mindjobban domborodik ki. A jelen munka négy fejezetre oszlik, melyek a csecsemő ápolásáról, a gyermekápolásról egyáltalában, az egészségápolásról az iskolában, végre a nyilvános gyermekvédelmi intézetekről igen behatóan értekeznek. A külső kiállítás tartós és csinos. Ára vászonkötésben 2 korona, bérmentes ajánlott bekiildéssel 2 korona 35 fillér. Megrendelhető Légrady-testvéreknél V., Váci-körút 78.

* Az „Uj Szemlé”-nek, Blaskovich Sándor előkelő revuejének most jelent meg márczius 1-i száma. E szám változatos és gazdag tartalmából kiemeljük Balogh Pál cikkét a nemzeti kérdések, Fülel Lajos tanulmányát az új művészi stílusról, Traveller revuejéről a színházokról, Ignótus krónikáját a szandzsák-vasutról. A tartalmat változatos aktualitások egészítik ki. Szerkesztőség és kiadóhivatal V., Alkotmány-utca 23. A lap előfizetési ára 24 korona, egyes szám 1 korona.

* Művészet. (Hetedik évfolyam.) Két Berlinben élő magyart, a Paeka művészpárt mutatja be az új évfolyam első száma. Egy csomó festményük, tanulmányuk reprodukcióját közli s cikket Laban Ferdinánd ír róluk. A füzet további tartalma: Gauguin, írta Lázár Béla; Kiállítás bajok, írta Lyka Károly; Régi képekről, írta P.-r. L.; Tárcza, Hazai

krónika, történetéhez Simay István, Sándor, Manó és

* Tu Károly korbetegzetet írt. nivalókat ben kapl

* Ho szellemes nem a k man szá

üolgozók Herczeg Sebők Z sok írása egy cso

fejléczek ként 4 k

* A zatos ta hirdetés- most mé megtoldo rona a feltételek tudhatók

* Az Kőnig Gy Ára a ké óta a tö zata az többnejiú mint szá

zásokon értelmisé napi és zolja legu kokat, a nő élete meskedő választot keretében a szerelm

epizódok háremet, czia millió behinti s eltagnán

André L francia Kőnig G tettel és venci k

és nem k a Frankl

* A tanár. A megjelent kozik a tab toll gyermek

szor kim megismer lyes gon részt fog nevelésél nemzedék lát már tessék.

gyermek szellemé természet szerről s anyák el kül, mely lalában izléses, kapható.

* A száma k közli, an amely a mond T czikke r czimű cz

* Az mely Ma nek össz

krónika, Külföldi krónika, Adatok művészetünk történetéhez; Művészeti irodalom. A képek közt találni: Simay Imre, Zala György, Damkö József, Nyilassy Sándor, Boruth Sándor, Székely Andor, Vesztróczy Manó és mások műveit.

* **Tudnivaló a cukorbetegnek.** Dr. Doktor Károly egyetemi tanársegéd „Vizsgálói Napló Cukorbetegnek” címen három ivnyi terjedelmű füzetet irt. A füzet a cukorbetegségről vonatkozó tudnivalókat tartalmazza és minden könyvkereskedésben kapható.

* **Horkayné.** Hosszabb szünet után Horkayné, a szellemes gentry-asszony újra megjelent. Ezúttal nem a kaszinóban, hanem a cukrászlatban. Finoman szarkasztikus mondásait, mindenféle aktuális dolgokról, közli az Új Idők e heti száma. Mellette Herczeg Ferencz regényfolytatását, Lyka Károly, Sebők Zsigmond, Farkas Pál, Telekes Béla és mások írásait találni az új számban. A képek közt van egy csomó eredeti rajz, fényképfelvétel, humoros fejlécsek stb. Az Új Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

* **A Magyar Nyomdászati februári száma** változatos tartalommal jelent meg. A lap megismétli a hirdetés-szedésre vonatkozó pályázatát, amelyet most még Szedő Gáspár és Társa papírgyári raktár megtöltött egy levélfejpályázattal. Pályadíj 20 korona a szedőnek, ugyanannyi a nyomónak. Egyéb feltételek a kiadóhivatalban (VII., Miksa-utca 4.) tudhatók meg.

* **Az ébredők.** Pierre Loti regénye. Fordította König György. Két kötet. Kiadja a Franklin-Társulat. Ára a két kötetnek 4 korona 50 fillér. Egy emberöltő óta a török házasság tudvaleg egyszerű utána az európai házasságnak. Ma már nem divat a többszínű Konstantinápolyban, bár épp oly jogos, mint századoknál előtte. A török nő is nagy változásokon ment át: az odaliskból európai nő lett; értelmiségi felszabadult. Ezeket az ébredőket, a tegnapi és a holnapi nő közötti átmeneti alakokat rajzolja legújabb regényében Pierre Loti; a mai odaliskokat, akiknek lelke telve van vágygyal a modern nő élete után, akikben az ösztönszerű s az engedelmesség szerelem átengedte a helyet a saját maga választotta lény iránti szerelemnek. Loti regénye keretében mesterien rajzolja ezeket az ébredőket a szerelmét; de e mélyenjáró lelki-élet rajzok mellett a regény természetesen bővelkedik csillogóan színes epizódokban s leírásokban. Bemutatja a modern háremet, a régi keleti szokásokat az európai, francia milieuban s az érdekesítő regény minden lapját behintí subjektív vonatkozással, szinte nem is vágyva eltagadni, hogy a regény hőse, a diplomata és író André Lhévy, ő maga: Pierre Loti. — A modern francia irodalomnak ezt az egyik legjobb alkotását König György fordította magyarra, azzal a szeretettel és odaadó műgonddal, amellyel csak kedvenc könyveinkkel foglalkozunk, benső szilkségből és nem kényszerű professzióból. A kétkötetes munka a Franklin-Társulatnál jelent meg; ára 4 kor. 50 fill.

* **A gyermekről.** Irti: dr. Bókay János egyetemi tanár. A dr. Gerlóczy Zsigmond szerkesztésében megjelenő Egészség könyvtára 5. kötetében foglalják a fenti cím alatt a gyermekkel a leghivatottabb toll: dr. Bókay János egyetemi tanár, a híres gyermekspeciálista könyvében. A kitűnő professzor kimondottan leányoknak írta e könyvet, hogy megismertesse őket a kis gyermekkel s annak helyes gondozásával, hogy „tanuljanak belőle, hisz részt fognak venni a jövő magyar generáció felnevelésében s nemzeti, hazafias érdeke, hogy a jövő nemzedék gondozása már a legzsenyebb korban, tehát már a kis gyermeknél, helyes irányban vezetessék.” A népszerű nyelven irt könyvecske szól a gyermek testi fejlődéséről; a fogzásról, testének és szellemének gondozásáról; a gyermekszobáról; a természetes táplálásról; az állati tejről, mint tápszerről s a kicsinyek szükséges táplálásáról. Fiatal anyák el nem lehetnek ez okos házi tanácsadó nélkül, mely az Országos Közegészségi Egyesület vállalatában, a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg. Izsékes, puha vászonkötésben 1 korona 50 fillért kapható.

* **A nő és a társadalom.** A feminista lap márciusi száma Daisy Minornak figyelemre méltó cikkét közli, amelyben arra az erkölcsi veszedelemre utal, amely a gyónás formalitásában rejlik. Kunfi Zsigmond Tankötelezettség és gyermekmunka című cikkke mellett Schwimmer Rózsa szociális munka című cikkke emelendő ki.

* **Az „Építészeti Czimtár”** második évfolyama — mely Magyarország legtöbb városainak és községeinek összes építőszakmáit, beszerzési forrásait, azon-

kivül a műszaki szakmába tartozó összes gyárak, irodák és vállalatok pontos és megbízható címeit városok szerint felosztva tartalmazza — most jelent meg. A negyedrét alakú, tizenhét iv terjedelmű és körülbelül harminczöt ezer címet tartalmazó cimtárnak ára 5 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VII., Murányi-utca 36—38. sz.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

166. számú játszma.

Játszották Suresnesben 1908 január 19.
(A match II. játszma)

Elhárított vezércsel.

Világos:	Sötét:
Janowski	Marshall
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6

Ezen védelemmel először Salvio és utána Cozio foglalkozott, azonban a gyakorlatban — kivéve a Zukertort—Potter és később a Zukertort—Steinitz matchjátszmákat — csak ritkán fordult elő, mert kiűnt, hogy a másik, 2... e7—c6 védekezés kényelmesebb.

3. Hg1—f3

A fentemlített szerzők 3. Hb1—c3 folytatást adták, de mert erre sötét 3... d5×c4 s utána b7—b5-tel látszólag megvédheti a gyalogot, Zukertort inkább a szolidabb 3. e2—e3-mal folytatta. Utóbb kiűnt, hogy 3... d5×c4-től világosnak nem kell tartani, miért is a teoria elfogadta a 3. Hb1—c3 lépést. Ponziani egyik levezetésében 3. f2—f3 fordul elő, míg a tett lépés újabb keletű. Janowski különben a IV. matchjátszmában 3. Fc1—f4-et lépett és innen a futár döntő szerepet játszott.

3... e7—e6

4. e2—c3

Ujabban Marshall igen kedveli ezt a védelmi állást, melyet már a második lépésnél tervbe vett.

5. Hb1—d2

Miután sötét az ugynevezett „stonewall” állást hozta létre, e huszár most jobban bontakozik ide, mint c3-ra.

5... Hg8—f6

Sötétnek a Hf3—e5 ellen kellene irányítani játékát, miért is helyesebb 5... Hb8—d7, kapcsolatban Vd8—f6 és Ff8—d6 folytatással.

6. Ff1—d3

7. b2—b3

8. Fc1—b2

9. 0—0

10. Hf3—e5

Czéltalan lépés, mivel a vezérnek semmi kilátása sincs támadásra. Jobb volt 10... Fd6×e5, 11. d4×e5, Vd8—c7. 12. f2—f4, Hd7—c5 stb jó játékkal.

11. f2—f4!

A legerősebb; 11. f2—f3 csak bonyodalmakat idéz elő, a végeredményben sötétnek előnyös állással; következnek 11... Hd7×e5! 12. d4×e5, Fd6—e5, 13. f3×e4 (vagy 13. Fb2—d4, Fc5×d4, 14. e3×d4, He4×d2, 15. Vd1×d2, Vh4×d4!), d5×e4, 14. Fd3—e2, Fc5×e3!, 15. Kgl—h1, Bf8—d8 stb.

11... Hd7—f6

12. Bf1—f3

13. He5×g4

Ez az oka a későbbi veszteségnek; erre nemcsak a gyalog lesz később gyöngye, de ezáltal fölszabadulnak a világos gyalogok is. 14... Vh4×g4 volt helyén.

14. g2—g3!

15. Bf3—f1

A huszár nem mehet vissza f6-ra, mert arra azonnal 16. e3—e4 következnek.

16. Vd1×d2

17. Vd2—e2

18. e3—e4!

A g—gyalog ütése világot ráér s ez most nem is volna jó 18... e6—e5 miatt.

18... a5—a4

19. c4—c5

20. e4—e5

21. b3—b4

A világos állás szinte magától játszódik.

21... b6×c5

22. d4×c5

Természetesen észszerűbb, mint b4×c5, mivel így megnyílik a futár diagonálisa.

22... a4—a3

A g4-gyalog most sem védhető; h7—h5-re ugyanis mindig h2—h3 következnek.

23. Fb2—c3

Hogy 24. Ve2×g4 esetén 24... Fc8—a6-tal becsérélhesse a d3 futárt.

24. Bf1—f2

Világos azonban elkerüli a becserélést.

24... Ve7—f7
25. Ve2—g4
26. Fd3—c2
Valamivel jobb volt 26... Fa6—c8; a tett lépés nem akadályozza a gyalog előrenyomulását.
27. f4—f5!
28. Bf2×f5
29. e5—e6!

Janowski az egész játszmát igen preczízen vezeti; most fenyeget Vg4—d4.

29... Bf8—f5

30. Fc2×f5

Hogy 31. Vg4—d4-re Ve7—f6-al folytathassa.

31. h2—h4

Világosnak oly kitűnő állása van, hogy most tisztáltozattal is nyerne, például 31. Fc2×g6, h7×g6.

32. Vg4×g6!, Ke8—f8. 33. Fe3—d2, Ve7—a7. 34. Fd2—h6! stb.

31... Fa6—c4

32. Bf1—e1

Védi a gyalogot, hogy az f5-futár visszavonulhasson.

32... Kg8—h8

33. Ff5—b1

34. Be1—c3

35. Fb1×g6

A világos tisztáltozata természetesen hatásosabb.

35... h7×g6

36. Vg4×g6

37. Be3—f3

földaja.

Sakk-hírek.

Prága. A mesterversenyvel egyidejűleg kezdődő nemzetközi főtornán a következő 10 díj van kitűzve: 500, 350, 250, 150, 100, 80, 70, 60, 50 és 40 korona. A főtornán, ugymint a mesterversenyen, naponként csak egy forduló játszanak.

München. Spielmann, ki nemrég Niemzovits ellen győzött matchben, legutóbb Przepiórka varsói mesterrel matchelt. Győztes Spielmann lett 4 nyert játszmával 1 ellen.

Barmen. Marshall jelenleg Németországban tesz sakk-körutat és a nagyobb városokban vendégszerepel. Február 13-án a barmeni sakk-körben tartott szimultánt és 19 játszma közül nyert 10, veszített 5 játszmát, míg 4 remis lett.

A Budapesti Sakk-Kör házi versenyének állása az elmúlt hét folyamán nem változott. A versenyzők eddigi eredménye a következő: dr. Bródy Miklós 8 (8), Mattusch 7 (9), Rothmüller 6½ (8), Barász 6 (8), Földes 6 (8), Demeter 5½ (8), Kiss 5 (9), Merényi 5 (8), Bodó 2½ (9), Balázs 2 (7), Steiner 2 (8), Wettin 2 (8), Dénes 1½ (9), Kovácsévics 1½ (9), Vörös 1½ (8). A zárjelben levő számok a lejátszott játszmák számát jelentik.

A Komáromi Sakk-Kör most folyó házi versenyének állása a negyedik nap után: Beliczay Endre 3 (1), Sulyok József 2 (1), dr. Balázs Ernő 2, Tahis János 1½, dr. Mike Lajos ½ (1), Nagy János 0 (3), Schweiger Fülöp 0 (3), Hajnal Márton 0 (3), Tóth Kálmán 0 (2).

Kábelverseny. Anglia és Amerika között ez évben a 10. kábel-mérkőzést rendezik. A mérkőzés ideje március hó 13. és 14-ikére van kitűzve.

Feladvány-pályázat eredmény. A „Deutsche Schachzeitung” című elsőrangú folyóirat a múlt évi nemzetközi nagy feladvány-pályázatának eredményéről február havi füzetében számol be. Pályázott 31 feladvány-szerző összesen 207 alkotással. A pályabírói tisztséget ellátó Berger János osztrák kormánytanácsos, régi neves sakkmester és világhírű feladvány-szerző valamennyi pályamunkát kiváló szerzeménynek minősíti. A kitűzött 8 tiszteletdíjat sorrendben a következő jól ismert feladvány-szerzők nyerték el: Jaspersen J. (dán) résztvett 25 alkotással, ezekből 11 nyert kitüntetést. Pauly W. (román), 14 szerzeményéből 8 volt kiváló. Herland S. (román) 14 feladványa közül 9 tünt ki. Kollmann F. (tiroli) mind a 7 műve kitűnő. Schuster Zsigmond (magyar) 15 alkotásából 8 nyert díjat. Erlin K. (osztrák) 9 feladványa közül 7 kiváló. Marin V. (spanyol) mind a 4 alkotása kitűnő. dr. Frankenstein (német) 22 pályaművéből 7 volt elismerésre méltó.

A magas színvonalú nemzetközi pályázati versenyben résztvettek még: Kubbel A. K. (osztrák), Gammage G. (francia), Bobrow P. (rossz), Fuss O. (német), Salkiud L. B. (svéd), Braune R. (krajnai), Shinkman (amerikai), Collinson (angol), Kaiser (német), dr. Palkoscka (cseh) és Polujzie (spanyol) hírneves feladványszerzők. A jelentés szerint a díjat nem nyert alkotások közül Braune, Bobrow, Gammage és Kubbel mesterek munkái közelítik meg leginkább a kitüntetett feladványokat.

Főnti eredményből nem mulaszthatjuk el kiemelni ama, reánk nézve örvendetes körülményt, hogy Schuster Zsigmond világhírű régi magyar feladványszerző, a Budapesti Sakk-Kör elnöke, a világ minden részéből pályázó leghíresebb feladványszerzők között szerepel, elnyervén az első díjak egyikét.

Tanítók, körjegyzők és rendőr-strázsamesterek.

Budapest, február 29.

„Az 1848. évi XX. t.-cz. és a katonatiszti fizetések felemelése” czim alatt egy cikk jelent meg mult vasárnap a lap hasábjain. Irta: „Egy-ref. pap.” A cikkíró az 1848. XX. t.-cikket kapcsolatba hozza a várható katonatiszti fizetések felemelésével, de a tárgyat kimeríti hét sorban, aztán nekirent a tanítóknak, körjegyzőknek és rendőr-strázsamestereknek. Hogy miféle képzettség folytán helyettesíti a tisztet tanítókkal, jegyzőkkel, ledorongolván amazok helyett ezeket, azt csak a cikkíró tudja.

„Gyakran hangzottak felénk ama hatalmas igéket: nem szabad a papnak politizálni, nem szabad a politikát egyházi tétre vinni. És mi, nyomorult, gyáva papok, önként alávetettük magunkat a világjak eme jogosulatlan gyámkodásának”, így mondja a cikkíró. Hát bizonyára az idézett sorok által kifejezett vélemény világosabban elmondva az volna, hogy a politikát igenis, egyházi tétre kell vinni, hogy most, midőn a nemzet szétfördözött darabjait egy eszmében, a nemzeti eszmében összeforrasztani igyekeznek, keressük meg ismét a bennünket szétválasztó falakat.

Kifakad a cikkíró azon férfiak ellen, kik a prot. papok segítségével emelkedtek magasra, kik szerinte ezt azzal hálálták meg, hogy a papoknál sokkal kisebb képzettséggel bíró tanítók és körjegyzők fizetését az övékéinél sokkal magasabbra emelték s ezáltal hozzájárultak a prot. papok háttérbe szorításához.

Fizetési minimuma a tanítónak 1000—1200 korona, a körjegyzőnek 1600 korona, a lelkészeknek 1600 korona.

Hol van az a „sokkal magasabb fizetés”? A tanító fizetése 6—400 koronával kevesebb a papi fizetésnél. A jegyzőké annyi, mint a papoké. Valószínű, hogy vizió üzött hamis látékot a cikkíróval fenntebb állításának leírásakor.

„Európának egyetlenegy művelt országában sem tűrnék el — mondja tovább — hogy akadémiái végzettséggel bíró diplomás papok kénytelenek legyenek az erkölcs-vallásos élet végtelen kárára sokkal kevesebb fizetésen megelégedni, mint amennyivel polgári osztályból kikerült tanítók, körjegyzők és rendőrstrázsamesterek dícselkedhetnek. Egyetlenegy művelt országban sem tűrnék el, hogy a vallás szolgál, intelligens, tisztességes papok, mint koldusok legyenek kénytelenek házról házra járva, szitkok, átkok és könyvek között koldulni össze jól megérdemelt fizetésüket.”

Álljunk meg itt egy pillanatra. Nem bizonyítjuk újra a fizetésre vonatkozó állítás valótlanságát, nem vesszük figyelembe, hogy kissé merész a tanítóknak, körjegyzőknek és rendőrstrázsamestereknek egy értelmi színvonalra való állítása, de felvilágosításképpen álljon itt, hogy a tanítók és körjegyzők is diplomás emberek; a tanítói oklevél elnyeréséhez négy középiskolai és négy képezdei osztály elvégzése szükséges, a jegyzői diplomához kereskedelmi érettségi, vagy nyolcz gimnáziumi osztály, egy gyakoronoki év és egy jegyzői tanfolyam elvégzése szükséges, tehát sem a tanítók, sem a jegyzők nem a polgári osztályból kerülnek ki. Abból pedig, hogy pl. a tanítói fizetésen javítottak valamit, azt hiszem a vallás-erkölcsi életnek semmi kára.

Hogy a pap nem kénytelen házról-házra koldulni a jól megérdemelt fizetésért, erre megemlítem az „Egyházi törvényekből” a III. t.-cz. 3. és 22. §§-ait, melyek szerint az adók kivetése, beszedése, esetleg behajtása a presbiterium kötelessége, továbbá, hogy lelkész, tanító és énekes az őt illető fizetést egyházközsége tagjaitól közvetlenül nem szedheti.

Kár, hogy a cikkíró eltért tulajdonképpen tárgyától, hogy a tisztí fizetéseknek ez idő szerinti felamelés ellen nyomatékos argumentumokkal való érvelés helyett a tanítókat és körjegyzőket támadja meg, úgy tüntetvén fel a dolgot, mintha eme hivatalnokoknak sorsán való javítás jogtalan volna és a jogsérelem raituk, prot. papokon esett volna meg.

A tanítók és a körjegyzők óriási munkát végeznek, munkájukért fejelemmel felelősséggel tartoznak. Tessék továbbá pl. a tanítók munkáját mérlegelni vallás-erkölcsi, társadalmi és nemzeti szempontból, vagy tessék a jegyzőknek, mint közigazgatási közegeknek munkakörét körülírni, sokallani a fizetésüket azután nem fogja.

Elismerjük, hogy a prot. papok törekvése jogos és történelmi alapon nyugvó; kívánjuk is a munkához a sikert teljes mértékben, mely hogy el nem maradhat, biztosíték a prot. papság erkölcsi sulya, mely papság, hogy nem nyomorult és nem gyáva, jelét adta az Orsz. Lelkészegegyesület megalakításakor, mely alkalommal meghallották szavát fent is, lent is: de kérjük szeretettel a t. cikkíró, hogy a tanítóknak és körjegyzőknek hagyjon békét, mert az ezek ellen irányuló támadásokkal sem a prot. papság, sem a szekularizáció ügyének nem használ.

Kántor Mihály.

Szerkesztői üzenetek.

K. Ferencz. Kérdésére épp időszerűen Dörr Henrik tanulmányos összeállítást közöl egy külföldi lapban a világító anyagok áráról. A fogyasztást 1000 grammra számította ki. Így a „Washington-fény” (petróleum nyomással) 22 fillér; világító gőzfény 1000 liter 16 fillér; közönséges petróleum 22 fillér; borszeszfény 40 fillér; acetylen-fény 1000 liter 120 fillér; stearingyertya 150 fillér; egyenletes villanyáram 1000 Watt 50 fillér; váltakozó ifvény 1000 Watt 50 fillér. Tontollámpa 1000 Watt 50 fillér. Mindezekből kitűnik, hogy a világító gáz és a petróleum előnyben van a többi világító anyagok között. Még a villanyvilágítás is olcsóbb, mint a stearingyertya-világítás. A világító anyagok között a legkényelmesebben lehet használni a villanyt, amely a legvakítóbb fényt szolgáltatja, miért is a szemre nem előnyös. Mindazonáltal ezt lehet mondani a jövő világító anyagának.

Szanádi előfizető. A felsorolt sorsjegyek közül a 3360/51 számú magyar vörös kereszt sorsjegy 15 koronát, 7033/60. számú Bazilika-sorsjegy pedig 13 koronát nyert.

Tanítónő. Angolországban 66.300, Franciaországban 49.500, Olaszországban 31.800, Oroszországban 22.400, Portugáliában 22.000, Németországban 22.513, Ausztriában 20.000, Skótsországban 7000, Írlandban 7005, Magyarországban 5986, Svájcban 3600, Norvégiában 2754, Svédországban 2649, Dániában 1800, Finnországban 920 tanítónő van alkalmazásban. Nemzetgazdasági tekintetben szintén nevezetes, hogy a nők munkaköre milyen arányban van az ország nagyságával. Európában első helyen áll ez tekintetben Angolország, utolsó helyen Oroszország és közepelében Dánia. Nem érdektelen ezzel kapcsolatban felemlíteni, hogy az Egyesült-Államokban 76.348 tanítónő volt alkalmazva 1904-ben, azóta pedig ez a szám megkétszerezedett.

Beteg. Idős K. Fr. egyetemi orvostanár főrendiházi tag, fiát is így hívják.

Régi előfizető. 6790. Dr. Legrain 1896-ban a francia orvosi akadémián tartott az alkohol-kérdésről előadást, amelynek folyamán ezeket mondta: „Az alkohol izi Franciaországot a végromlásba: az értelmi romlásba! az erkölcsi romlásba, a testi romlásba! a pénzügyi romlásba!” Aki ezzel szemben tudja, hogy hazánk az alkoholfogyasztás terén Európában a második helyen van, az belátja, hogy az alkoholnak külföldön észlelt rombolásai nálunk is megvannak. Hazánkban 6.3 liter tiszta szesz fogy el fejenként. Egy személyre 13 korona esik a szesz italok utáni adóra. Az évenként elfogyasztott pálinka értékegye 431.471.000 korona, 1905-ben elfogyott borra 174.967.500 korona és sörre 45.567.870 korona. Különösen pedig a felvidékre hat rombolólag az alkohol, mert az alkoholfogyasztás a felvidéken a legnagyobb, lévén szláv nép ott leginkább, amelyről tudja az egész világ, hogy az alkohol legjobban szereti. Így dr. Pieper Ágoston írja: „Erősen isznak a román népek, szokásosan mértéken túl a német népek, ismételt beugrogásig a szláv népek.” Az alkohol rombolásaihoz itt az értelmi rombolást akarjuk bemutatni és pedig külföldi tudományos és tapasztalati eredmények alapján. A szellemi, az értelmi munkaképesség székhelye az agy. Ez az agy mindenről tud, ami a testben történik. Az idegek az agy távirói és távbeszélői hálózata. Dr. Matti Helenius igen röviden és velősen így írja le az agyat és az alkoholnak az agyra való hatását: „Az agy az Istennek millió finom részből álló és csodálatos mesterműve. — Finom puha fehér anyag: három hátrával körülveve s a koponyacsonttal védve, — ez az agy. — Agyvágy gondolkozunk, határozatokat hozunk stb. Az agy áll három részből: 1. Nagy agyból. Ez az agynak a homlok és a fejcsontok alatt levő, felső, legnagyobb része, mely a gondolatoknak, érzelmeknek, öntudatos cselekvéseknek és mozgásnak székhelye. 2. Kis agyból. Ez az agynak a nagy agy alatti része: a test egyensúlyát szabályozza. 3. A hosszúság felől. Ez az agynak legalsó része, mely az emésztést, a vérkeringést, a lélegzést szabályozza. S. E. Ungdarcz. A kértzett-Bazilika-sorsjegyeket még nem sorsolták ki.

Cs. P. S. Sorsjegyei nem nyertek.

H. J. Város-Hidvég. Igérvénye nincs kisorolva.

Kertészkedő. Mióta Hogo de Bries felállította az átváltoztatás (mutáció) tanát, úgy látszik az ember képes új növényfajtákat létesíteni, módosítani kívánása szerint. Ez persze bizonyos határok között történhetik. Így Blaringhem a következő eljárás, és hosszú kísérlet után egy új növényfajtát állított elő. Ha egy növényt, amikor az már virágozni akart, testének valamely végrészén megsebzett, vagyis egy hosszú, vagy haránt-metszést tett rajta, miáltal a terméshelytől helyről a nedvkeringést a termés helyére elvezetteti, akkor új fajtájú termést hozott a növény. De nemcsak ilyen bemetszéssel, hanem a szár elcsavarításával is képes volt az eredeti fajt megmástani. Ugyanis ha a sérülésre nem pusztult el a növény és tovább fejlődve magot hozott, akkor az ebből fejlesztett növény más lett, mind amelyből késződött. Így több éven át kísérletet tett a kukoriczanövényen, melynek magvából keletkezett új kukoriczafajtáit hamarabb érik meg és fehérvén tartalma több, mint az eredeti fajtájé volt. Szerinte ez az új fajtájú kukorica nagyon alkalmas Franciaországban való termesztésre, mivel a franciaországi éghajlat-hoz alkalmazkodott. Hogy Blaringhem eljárása alapos és a valóságnak megfelelő, ezt Gaston Bonnier szintén megkísérelte és ugyanazon eredményhez jutott.

F. Károly. Az őt lovas-hadosztály mindegyike lovas géppuskás-osztályval fog rendelkezni. Ezekből kettőt, a bécsit és a krakauit már felállították. Valószínű, hogy idővel minden lovasdandárhoz egy-egy géppuskás-osztályt csatolnak. A hegyi géppuskás-

osztag egyelőre két-két géppuskával rendelkező szakaszból áll, melyhez valószínűleg még egy harmadik szakaszt is fognak kapcsolni.

T. L. Temesvár. Sorsjegyeit nem huzzák ki. Törekvő. Sziveskedjék a Singer és Wolfner könyvkereskedéshez fordulni (Andrássy-ut 10.)

S. J. Wertheimstein Rózsika. Elég, ha csak Londonba cizmezi, megtalálják.

S. J. D. A dony. A keleti kereskedelmi iskolába érettségi bizonyítvánnyal lehet beiratkozni. Rend szerint megkivárik legalább a jó bizonyítványt. Bővebb értesülést az iskola igazgatósága (V. Alkotmány-utca) szivesen ad.

K. B. Kolozsvár. Már több ízben megjelentük, hogy szivesen állunk előfizetőink rendelkezésére s készséggel utána nézünk, vajjon sorsjegye nyert-e. Kérjük a sorsjegyek számát velünk közölni.

D. A. Ha beküldi lapunknak, szivesen megszüretjük.

Pásztól. Adómentes benzint minden kisiparos használhat. Automobil hajtására is, ha ez üzleti célokra szolgál.

Gazda. Legcélszerűbb, ha egyenesen az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez fordul. (IX. Köztelek-utca.) Ott mindent megmondanak.

F. A. Kiskőrös. S az ottani ipartestület által kell látamoznia kérvénysét s egyenesen a budapesti kereskedelmi és iparkamarához küldeni. A kereskedelmiügyi miniszter éppen a napokban adta ki újra azt a rendeletét, hogy államsegély iránti kérelmeket egyenesen a kamaránál kell benyújtani.

Ottónak. Sz. v. Sorsjegyei eddig nem nyertek, a márcziusi húzónak játszának, de hogy milyen eredménnyel, természetesen azt nem sejtethetjük. Sok szerencsét a kis fiúnak legalább is a főnyereményhez!

K. E. Sajóvelejd. Verse, bár van néhány szép sora, egészen mégis banális s menete kissé nehézkes. Az ilyen általános témát a legnehezebb megénekelni.

W. K. Nagylak. Az egyetemen tartja, de a határnapot még ki nem tűzték.

Sz. K. B.-t. Egyik cikkét, amint látja, ma hozzuk. A másik is sorra kerül.

Boldogtalan asszony. Visszaperelheti, de csak ügyvéd után. Tessék egy ügyvédet megbízni az ügyével. A törvény módot nyújt arra, hogy jogosan önt illető pénzt visszaszerezhesse.

B. Elekne. Jeles érettségi. A francia nyelv tudása kötelező. Nem kell előbb a kereskedelmi akadémia, hanem egyenesen Bécsben lehet beiratkozni.

P. J. Marosillye. Valamennyi osztályból, de megengedik, hogy párosával egyszerre tessese le a vizsgát. Abban a gimnáziumban kell jelentkezni, ahol vizsgálni akar. A részleteket együtt állapíthatják meg az illető középiskola igazgatóival.

S. Gy. Csak születési és illetőségi bizonyítvány. Nem lehet akadály a hiányzó bizonyítvány, mert az nem is kell. Tán a munka tulhalmozottsága lesz az egyedüli ok.

G. J. Kincorba. Nincs semmi alapja ennek a hírek. Régi ágyúcsövet nem ajándékoznak oda semmi célra.

Régész. Sárospatak és Szatmár váraiban legnagyobb részét Rákóczi-féle ágyúk voltak. Az utóbbi helyen pl. az 1660. évi összeírás szerint volt hancsics nevű ágyú 19 fontos, két seregbontó öt csövével, tíz-szerszámhoz való mozsárágyú, 9 fontos hancsics nevű ágyú, béka nevű 14 fontos, veres ágyú 18 fontos, farkas nevű ágyú 24 fontos, ágyú farkon 7 fontos (két darab), szűz leány nevű ágyú 14 fontos, hancsics 21 fontos, hancsics 25 fontos, sebes tarack 3 fontos, farkon ágyú 5 és 4 fontos, vadleány nevű ágyú 16 fontos, hancsics ágyú 23 és 20 fontos. Patakon még 1689-ben is javarészt Rákóczi-féle ágyúkat találtak. Ilyen volt pl. a 36 fontos vető Rákóczi-féle kar-taun, a basiliscus, a krokodil, a 14 fontos vető quaterschlange és két (10 fontos vető) feldschlange. Munkács várában 1688-ban szintén sok Rákóczi-féle ágyú volt. Az összeírás az öntésük idejét is megmondja.

VIZÁLLAS.

febr. 28 febr. 28.

febr. 29. febr. 28.

m á r c i u s		m á r c i u s		
Ann	Shárding	0.81	0.69	
Duna	Passau	2.85	3.00	
	Linz	0.12	0.23	
	Pörseny	2.17	2.40	
	Komárom	3.27	3.41	
	Budapest	2.96	3.06	
	Paks	2.50	2.53	
	Mohács	3.52	3.82	
	Gombos	3.50	3.71	
	Ulvidák	0.00	2.12	
	Pancsova	2.76	2.50	
	Orsova	2.97	2.70	
Horva	Morvaföld	2.87	2.98	
Vág	Zselna	0.10	0.18	
	Trencsén	0.08	0.12	
	Szered	0.80	0.44	
Rába	Szt.-Gothárd	0.20	0.20	
	Sárvár	0.08	0.00	
	Győr	2.88	2.79	
Dráva	Várasd	0.00	1.15	
	Zákány	0.48	0.88	
	Bács	0.34	0.27	
	Fézők	0.30	0.36	
Mura	M.-Szerdán	0.15	0.36	
Száva	Zagráb	0.15	0.36	
	Sziesek	2.48	3.02	
	Mitrovicza	4.45	4.50	
Szamos	Dócs	0.17	0.09	
	Szatmár	1.30	1.50	
Kraszna	N.-Máltény	2.90	3.30	
Latorca	Munkács	0.80	0.80	
Isztorca	Homonna	0.30	0.28	
Ung	Perecseny	0.00	0.24	
	Tizsa	M.-Sziget	0.06	0.00
	Tokoháza	0.30	0.38	
	V.-Nameny	1.15	1.30	
	Tokaj	1.71	1.10	
	Tiszafüred	0.40	0.00	
	Szolnok	0.00	0.42	
	Csongrád	1.14	0.96	
	Szeged	1.68	1.75	
	T.-Becse	1.48	0.18	
	Titel	2.72	2.41	
	Főér	0.30	0.50	
	Bárta	0.18	0.18	
	Ladimócs	1.92	1.52	
	Rodrig	0.00	1.42	
	Safó	0.00	0.23	
	H.-Nemeti	0.28	0.23	
	Hernád	0.90	1.20	
	Rerettyó	1.88	1.78	
	B.-Ulfalu	0.28	0.24	
	Causca	0.10	0.10	
	N.-Várad	0.65	0.59	
	Belényes	0.60	0.68	
	Tenke	1.10	1.20	
	Gurahone	0.10	0.66	
	Borosjenő	1.10	1.20	
	Bákós	4.20	4.78	
	Gyoma	4.70	4.88	
	Gy.-Fehérvár	0.14	0.14	
	Branyicska	0.00	0.00	
	Sohorsin	0.00	0.00	
	Arad	0.68	0.60	
	Makó	0.54	0.74	
	K.-Kentély	1.30	1.48	
	Kiszató	1.80	1.12	
	Temesvár	0.00	0.80	
	Bécskerék	1.00	0.96	

Vasárnap, márczius 1.

Fogk...

Sz... használat és a k... 60 fi...

M... szalic... létező

M... darabj...

Va...

M... Bud...

P... Kwiz... Az udva polgári nagygyűlésre...

Főrak...

Ber...

Biztosítási áll... Vagyonállomá... Különös... is... Világkörtön... A biztosít... érvénytelen... Megszűnt b... zónák... H... n... 25... 72.633.31... zetek 50%-... tére 25 évi id... Rövid, világ... Igazga...

Tél...

Abba...

Görz...

Boze... Gric...

Mera...

Arco...

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MULLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor

használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbuzt. **Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona**

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

Szalicil-vízzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboza **1 kor. 20 fill.** és **2 korona 40 fillér.**

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja **70 fillér.** Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt: elősorolt készítmények **orvosi utasítás** után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan

30 fill., 3 drb
80 fillér.
1 tucat 3 kor.

MÜLLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszer- és pipereszappan-gyárosnál, **Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.**

Párisi világkiállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóban továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használhatatlan, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, oszmikép és gúnyos törvényesen védve.

Főraktár: **TÖROK JOZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

átal a legújabbosabb árak mellett ajánlatosak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhera-cséplők, szőlő-cséplők, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet késpáncsok, azacszkavók, répvágók, kukoricaszorozók, daráló, őrlőmalmok, egytemes szőlő- és 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőoltványok - hiányok pótlására 2 éves dus gyökérel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint.

Fásoltványok - Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségű s éshibával, **eredési biztosítással** ezre 45 frt. Mind Riparia Portalisra olva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizlingi, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjó, Erdel, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadsarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezedéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt. sima Rip. Port. II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2 éves gyökérű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem és pénzt visszaadom. Tavaszti szállításra is elfogadok mar most előjelezést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. **Hegyhör** fehér 50, siller 50, vörös 60 korona.

SZEKELY I. JÓZSEF Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom.

Berlini Victoria Általános Biztosító Részvény-Társaság.

Alapított 1858.

Biztosítási állomány 1905. dec. 31-én 7,212,039.80 | Bevétel az 1905. évben 1,373.09
Vagyoniállomány 1905. dec. 31-én 680,857.79 | Évi nyereség 6.7,123.

Különös előnyök: Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után számféle alapon sem tamadható meg. — Férhaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjartalék és azután az egész biztosítással a szög fizetelik ki halálukban. — Világkötvény: Kezdetől fogva tartózkodás és utazás az egész földön potlek nélkül megengedve. — A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válnai érvénytelenné. — Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték három évi fennállás után. — Megszűnt biztosítások érvénybe helyezése 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül eszközölhető. — Háborúbiztosítás: teljesen költségmentesen. — Nyereségnyeresésed: A tiszta nyereség 90% a a biztosítottaknak szavatolják. Az 1903. évi tiszta nyereség 98% a, azaz 26,472,633.31 K utaltattott a a biztosítottaknak mint nyereségnyeresz. — Már 1878. óta az öszszdíjbeli-zelesek 3%-ával emelkedő osztalék fizetotik ki. — Példa: 10,000 koronára szőlő megelés és halál esete-re 25 évi időtartammal kötött biztosítás egy 30 éves egyén részére összesen 6060. — koronába kerül. Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ügyes képviselők alkalmaztatnak.

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére
Budapest, V. kerület, Széchenyi-utca 1. szám.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

GICHNER JÁNOS
ágynevelő- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.

Gyár:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket
bárkinek ingyen és bér-
mentve küldöz.
Gyermekágyak nagy választékban. Még nem felelt árát kifizetnem vagy a pénzt visszaadom.

darabja 1 frt
bollelték 80 kor-tól-feljebb

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.
Vonat összeköttetések és menetárok Budapestről (déli vasut pályaudvaráról).

Abbazia	Nagykanizsa—Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8 ⁰⁵ reggel, 8 ⁰⁰ este. Abbazia-Mattuglia érk. > > 9 ³⁸ este, 9 ²¹ d. e.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109.10 K, II. oszt. 77.90 K, III. oszt. 49.50 K.
Görz	Nagykanizsa—Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8 ⁰⁵ reggel, 8 ⁰⁰ este, sz. v. 10 ⁰⁰ este. Görz érk. > > 9 ⁵⁰ este, 10 ⁰⁴ d. e. > > 6 ²⁶	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109.10 K, II. oszt. 77.90 K, III. oszt. 49.50 K.
Bozen-Gries	Nagykanizsa—Pragerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este, sz. v. 10 ⁰⁰ a. Bozen-Gries érk. gy. v. 12 ⁰² d. u., > > 5 ⁵⁸ , > > 4 ⁰³ d. u., > > 12 ¹¹ éj.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132 K, II. oszt. 94.80 K, III. oszt. 60.70 K, továbbá 80 napig érvényes menetjegyzetek megszakítható utazások v gyorsvonatokra: I. oszt. 138 K, II. oszt. 101.80 K, III. oszt. 70.90 K.
Meran	Nagykanizsa—Pragerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este. Meran érk. > > 1 ¹⁹ d. u., > > 7 ²⁵ d. e., 5 ³⁴ d. u.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 138.80 K, II. oszt. 101.60 K, III. oszt. 64.80 K.
Arco	Nagykanizsa—Pragerhof—Marburg Franzensfesten át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6 ⁵⁰ regg., gy. v. 8 ⁰⁵ regg., 8 ⁰⁰ este. Arco érk. > > 3 ²³ d. u., > > 9 ¹⁵ d. e., 7 ¹⁷ este.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 144.30 K, II. oszt. 105.— K, III. oszt. 66.80 K.

„MINTA“ szálloda
 Budapest, Nagymező-utca 62. szám.
 Teljesen ujonnan berendezve 40 szobával részgyakkal és villanyvilágítással.
 Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodal kávéház egész éjjel nyitva. Híres oxigányzene.
 Telefon 315. **Strasser Jakab**, szállodás és-kávés.

HATSCHEK BÉLA
 optikai műintézete
 emberi-műszerek gyári raktára és formák készítője, (operatív teljes mellőzése.)
 Szemüvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra külön-külön választék; orvosi receptek szerinti megrendelések pontosan készítve.
 Található naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
 Budapest, VII., Király-utca 69. földsz. 3.

Elsőrendű uri-szabó üzlet
 Kizárólag mérték szerint

Oszi zakkó öltöny
 Raglán v. téli-kabát
 40 és 50 kor.-ért
 Dus választék bel- és
 külföldi szövetekben.
 Nyáron készült egész
 rinom télikabátok 50
 koronaért kaphatók.
Mechlovits és Fái
 törv. bej. uri szabók,
 Budapest,
 V., Váci-körút 76.

Az
EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA.

Szerkeszti
GERLÓCZY ZSIGMOND dr.

Most jelent meg

az V. kötet:

A gyermekről

Irta:
BÓKAY JÁNOS dr.
 egyetemi tanár.
TARTALMA:
 I. fejezet. A gyermek testi fejlődése. Fogzás.
 II. fejezet. A gyermek szellemi fejlődése, testének és szellemének gondozása.
 III. fejezet. A gyermekszoba. Természetes táplálás. Az állati tej, mint tápszer.
 IV. fejezet. A kis gyermek mesterséges táplálása.
 Az Országos Közegészségügyi Egyesület kiadványa.
 Ára kötve 1 K 50 L.

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapest, VI., Andrásy-ut 21. szám
 és minden könyvkereskedésben.

A bosznia-hercegovinai államvasutak üzemkimutatása

1908. január haváról. — Üzemhossz 940 km.

Időszak	Fovábbított		Devételek	Összehasonlítás a múlt 1906. évvel	
	személyek száma	árúk tonnákban		devételek	különbség
1908. január 1.-ől január 31-ig	125.976	19.400	792.465	751.552	40.913
Összeg	125.966	19.400	792.465	751.552	40.913

Sarajevo, 1908. február 10-én.
 Az igazgatóság.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok,
ÉKESZEREK
 OSEKÉLY
**RÉSZLET-
 * FIZETÉSRE.
 DIAMANT S.**

BUDAPEST,
 JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
 az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

GYŰJTEMÉNY
 Valódi francia és amerikai gyártmány! Csakoslag előnyös! Feltétlenül biztos! GUMMI.
 Eredeti csomagolásban!
 Árak: 12 db. finom minőségű K 2-4
 12 db. francia gyártm. K 6-10
 12 db. eredeti amerikai K 10-12
 Capot amerikai (rövid) K 4-6
 12 db. finom K 6-10
 Hálhólyag „Non plus ultra” K 12-16
Minta-gyűjtemény
 csomagolt készletben, 12 db K 6.-
 25 db K 8.-
Női övszorító „Eszarim” colu-
 nitum K 3-5
 Sérüléskötő orvosi rendeltetésre valódi
 angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir.
 szabad. Keleti-féle pneumatikus pe-
 lottával K 12.-
Suspensor (herofarjós) darabja K 1-2-40
Havibaj köté darabja K 5-11
Haskötő darabja K 7-24
Gummi göröcsér-harisnya darabja K 3-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5-8
Ujj! „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női külön-
 legesség K 15.-
 Szétküldés titoktartás mellett. — Képes árjegyzék
 ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárak és beteg-
 ápolási cikkek gyára.
 Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/l.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek,

mint húgyvese és hólyagbajok, húgyveszűkletek, vizeletű zavaro-
 k, éjjeli magömlések, sebek és bujkoros bántalmak (syphi-
 lis, az enteritózis utóhátszéklet felépő idegbajok, korai fertő-
 ző elgyengülés, bármily borkütsékek stb. nőknél leherfolyás,
 méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigor-
 uan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjáná-
 tova legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és a legregibb, 32
 éve tennálló rendelő intézetet
 Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyvese és hó-
 lyag bajok vizsgálata villamos húgyvesztőkör segítségével.
 Vidékiek levelekre kimerít ő választ és szakosított tanácsot nyer-
 nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Miért utánozzák a

DIANA-
sósborszeszt?

Ma már közudomásu, hogy csakis olyan cikket
 utánoznak és hamisítanak, melyeket a közönség megked-
 vel és nagyban vásárol. Mert magától értődik, hogy
 olyan cikket nem érdemes utánozni, mely nem fogy és a
 közönség nem ismer. Manapság egyedül a

DIANA-sósborszeszt

utánozzák legelőbb, mert ez a cikk rövid egy év alatt
 az egész világot meghódította. Alig van manapság olyan
 ház, — legyen az bármilyen gazdag ahol

egy üveg

DIANA-sósborszeszt

nem volna látható.

Hogyan utánozzák a
DIANA-sósborszeszt?

Először is vesznek a DIANA-sósborszeszhez hasonló
 kinézésű üvegeket, vignetákat és csomagoló-
 papirost. A folyadékot ugyanolyan színre festik és
 hasonló szagot adnak. Természetes, hogy az igazi gyógy-
 értékét nem tudják megadni, amire különben az után-
 zók nem tekintenek súlyt. Az utánzók a legfőbb súlyt
 arra helyezik, hogy külsőleg hasonlítson a csoma-
 golás az eredeti Diana-sósborszeszhez. Sokan
 utánozzák a hirdetés szövegét és annak alakját is. Egy-
 szóval mindent elkövetnek, hogy a valódi Diana-sósbor-
 szesz vásárlókkal összetéveszték saját utánzatukat.

Határozottan kérjen

DIANA-sósborszeszt.

Ez esetben meg kell nézni, hogy minden üvegen
 látható-e az „Erényi-Diana-sósborszeszt” felírás: látható-e
 a vörös vignetta; látható-e a plomba, látható-e a sárga
 külső csomagolópapíros, melyen vörös nyomás van.

Meg kell nézni azt is, hogy az üveg nem volt-
 nyitva, azaz, hogy a folyadék valódi-e?

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. sz.

(Postán legkevesebb 6 üveg
 szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana- sósborszeszt	Egy nagy üveg Diana-sósborszeszt	Egy legnagyobb üveg Diana-sósborszeszt
40	1.-	2.-
fillér.	korona.	korona.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert
 csak az a valódi, amely üvegen látható fel-
 tűnően e két szó: **Diana-sósborszeszt.**